

[ปรับปรุง พ.ศ.2559]

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือวิสามัญ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2-3

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือวิสามัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2 - 3

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดทำโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ.2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 105 ปี ในปี พ.ศ. 2559 นี้ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6	5
และประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2 - 3	
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ(วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ)	8
หน่วยที่ 2 วิชาโครงการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 การอนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	27
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม	32
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติชุมชน ชาติ	38
หน่วยที่ 3 วิชาบริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 บริการ	43
หน่วยที่ 4 วิชาสังคมสงเคราะห์	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สังคมสงเคราะห์	64
หน่วยที่ 5 วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	100
หน่วยที่ 6 สุขภาพ อนามัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ค่านิยมทางสุขภาพที่ดี	127
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 เพศสัมพันธ์ปลอดภัยด้วยถุงยางอนามัย	137
หน่วยที่ 7 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 การใช้เงินอย่างมีคุณค่า	141
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 การวางแผนการใช้เงินส่วนตัว	144
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 การหารายได้ระหว่างเรียน	151
หน่วยที่ 8 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ความเสี่ยงที่เลี่ยงได้	153
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติ	160
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การติดเกมและ IT มีผลอย่างไรต่อเยาวชน	172
หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 ศรัทธา....สู่การพัฒนาตนเอง	177
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ลมใต้ปีก	185
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สู่การยอมรับและชัยชนะ (ให้โอกาสการเป็นผู้นำ)	190

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง (ต่อ)	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 รู้จักตนเอง	196
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	209
หน่วยที่ 10 รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ประวัติการเสียดินแดนไทย	216
หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 รักษ์เมืองไทยโตไปไม่โกง	229
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 รักที่รับผิดชอบและปลอดภัย	235
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ	241
หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การพูดจาสุภาพ	247
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การเลือกคู่ครอง	249
หน่วยที่ 13 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล	254
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	269
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	280
บรรณานุกรม	283

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ไปความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือวิสามัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2-3

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 และปวช.2- 3

ชื่อหน่วยกิจกรรมตาม ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1. การปฐมนิเทศ (วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ)	1	
2. วิชาโครงการ	2. การอนุรักษ์และร่วมแก้ไข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	วิชาพิเศษ
	3. การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม	2	ทักษะชีวิต
	4. ช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ชุมชน ชาติ	2	ทักษะชีวิต
3. วิชาบริการ	5. บริการ	2	วิชาพิเศษ
4. วิชาสังคมสงเคราะห์	6. สังคมสงเคราะห์	2	วิชาพิเศษ
5. วิชาเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม	7. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	2	วิชาพิเศษ
6. สุขภาพ อนามัย	8. ค่านิยมทางสุขภาพที่ผิด	2	ทักษะชีวิต
	9. เพศสัมพันธ์ปลอดภัยด้วยถุงยางอนามัย	2	ทักษะชีวิต
7. ดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	10. การใช้เงินอย่างมีคุณค่า	1	ทักษะชีวิต
	11. การวางแผนการใช้เงินส่วนตัว	1	ทักษะชีวิต
	12. การหารายได้ระหว่างเรียน	1	ทักษะชีวิต
8. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	13. ความเสี่ยงที่เสี่ยงได้	1	ทักษะชีวิต
	14. การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติ	1	ทักษะชีวิต
	15. การติดเกมและ IT มีผลอย่างไร ต่อเยาวชน	1	ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 และปวช.2-3

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
9. จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง	16. ศรัทธา...สู่การพัฒนาตนเอง	1	ทักษะชีวิต
	17. ลมใต้ปีก	1	ทักษะชีวิต
	18. สู่การยอมรับและชัยชนะ (ให้โอกาสการเป็นผู้นำ)	2	ทักษะชีวิต
	19. รู้จักตนเอง	2	ทักษะชีวิต
	20. ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	2	ทักษะชีวิต
10. รักและศรัทธาสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	21. ประวัติการเสียดินแดนไทย	3	ทักษะชีวิต
11. คุณธรรม จริยธรรม	22. รักษ์เมืองไทยโตไปไม่โกง	2	ทักษะชีวิต
	23. รักที่รับผิดชอบและปลอดภัย	2	ทักษะชีวิต
	24. ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ	2	ทักษะชีวิต
12. สัมพันธภาพ และการสื่อสาร	25. การพูดจาสุภาพ	2	ทักษะชีวิต
	26. การเลือกคู่ครอง	2	ทักษะชีวิต
13. ประเมินผล	27. การประเมินผล	2	
รวม 13 หน่วยกิจกรรม	รวม 27 แผนการจัดกิจกรรม	48	

หมายเหตุ แผนกิจกรรมนี้เป็นแนวทางเลือกให้ลูกเสือเลือกตามความสนใจและความต้องการ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6,ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่1 การปฐมนิเทศ (วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ)

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เลือกเรียนวิชาพิเศษ ตามความถนัดและความสนใจของตนเองได้

2. เนื้อหา

หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ จำนวน 11 วิชา

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร้องเพลง

4.2 ผู้กำกับลูกเสือสนทนาซักถามถึงประสบการณ์ ความสนใจ และความถนัดของลูกเสือแต่ละคน เพื่อพิจารณาเลือกวิชาพิเศษตามหลักสูตรตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529

4.3 ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาใบความรู้ และเลือกวิชาพิเศษที่สนใจคนละ 2 วิชา(ไม่ซ้ำกับวิชาบังคับตามหลักสูตร)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือจัดกลุ่มลูกเสือตามความสนใจของลูกเสือ

4.5 ผู้กำกับลูกเสือสรุปและนัดหมายเพื่อชี้แจงรายละเอียดการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรวิชาพิเศษ

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

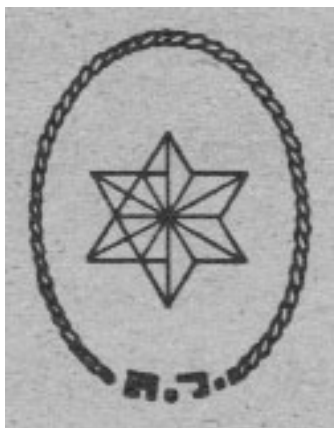
เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ศรีลูกเสือชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายชิลูกเสือไทย
รักเกียรติ และวินัย แข็งแรง และอดทน เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำก็จะทำให้สำเร็จ ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มันไว้ ดั่งนามอันเกรียงไกรพระมงกุฎทรงประทาน

ใบความรู้

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ ในเบื้องต้นเป็นการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมลูกเสือวิสามัญ ซึ่งใช้ระยะเวลาไม่ควรเกิน 6 เดือน จากนั้นลูกเสือจะเข้าพิธีประจำกอง และเรียนตามหลักสูตรโดยจะมีวิชาพิเศษตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร วิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญวิสามัญ ซึ่งมีจำนวน 11 วิชา เพื่อรับเครื่องหมาย ดังนี้

1. วิชาการลูกเสือ

หลักสูตร

- (1) ได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทลูกเสือสำรองหรือลูกเสือสามัญอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (2) ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญ ในกองลูกเสือเป็นที่พอใจ ของผู้กำกับลูกเสือในกองนั้นๆ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. บรรยายแนวการฝึกอบรมลูกเสือสำรองหรือสามัญได้
2. สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญได้อย่างมีคุณภาพ
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้กำกับหรือรองผู้ช่วยผู้กำกับลูกเสือสามัญหรือสำรองได้

แนวการจัดฝึกอบรม

1. ส่งลูกเสือวิสามัญไปเข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองหรือสามัญกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เปิดการฝึกอบรม
2. กองลูกเสือวิสามัญเปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองหรือลูกเสือสามัญให้กับลูกเสือวิสามัญในกองลูกเสืออื่นๆ
3. ให้ลูกเสือวิสามัญปฏิบัติหน้าที่ในการฝึกอบรมลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญไม่น้อยกว่า 3 เดือน จนเป็นที่เชื่อได้ว่าลูกเสือวิสามัญผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองหรือสามัญนั้น สำนักงานลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดหลักสูตรและตารางการฝึกอบรมตลอดจนวิธีการฝึกอบรมไว้ในคู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ผู้ที่จัดการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการฝึกอบรมไปตามหลักการวิชาการฝึกอบรมอย่างครบถ้วน จึงจะถือได้ว่าเป็นการฝึกอบรมที่สมบูรณ์

2. วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

หลักสูตร

เดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 4 วัน
ติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม 3 คืน) หรือเดินทาง
ไกลไปกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้
เวลา 48 ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม 2 คืน ไม่นับ
เวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทางไกลดังกล่าว
ลูกเสือจัดการเองโดยตลอด ทั้งนี้ ด้วยความ
เห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทาง
ไกลและแรมคืนต้องได้มาตรฐานสูง

การเดินทางไกลทางบก หรือทางน้ำภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้
ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม ความมานะและการเป็นผู้นำ กับต้องทำสมุดปฐมนิเทศ
เดินทางยื่นต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญด้วย

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. อธิบายถึงความสำคัญของการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
2. วางแผนการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
3. ปฏิบัติและสอบวิชาพิเศษการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

ภาคทฤษฎี ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ใช้คู่มือหลักสูตรราชาพิเศษนี้ควรจัดแบ่งเนื้อหาไว้ให้เหมาะสมในการสอนประจำคาบเรียน ปกติในภาคทฤษฎีโดยใช้วิธีสอนด้วยการบรรยายหรืออภิปรายกลุ่มหรือสาธิต ฯลฯ ตามแต่ผู้บังคับบัญชาจะเห็นสมควรและเหมาะสม

ภาคปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรให้ลูกเสือวิสามัญร่วมกันกำหนดและวางแผนดำเนินการปฏิบัติจริง เพื่อทำการทดสอบวิชาพิเศษเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

การประเมินผล ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญวิชาเดินทางไกล และการอยู่ค่ายพักแรมให้กับลูกเสือวิสามัญให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

3. วิชาโครงการ

หลักสูตร

- (1) เลือกวางโครงการและสละเวลาทำงานตามโครงการอย่างน้อย 6 เดือน และบันทึกกิจกรรมต่างๆไว้ด้วยให้เสนอรายงานความก้าวหน้าตามโครงการต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 3 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกกิจกรรมต่างๆ และอาจเสนอแผนภูมิแผนที่ประกอบด้วยก็ได้
- (2) โครงการหมายถึงงานที่จัดทำขึ้นเองโดยใช้ทักษะมีผลประโยชน์ได้ ลูกเสือเป็นผู้เลือกเองลูกเสือเลือกเรื่องใดจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับลูกเสือวิสามัญก่อน
- (3) เมื่อลูกเสือได้ปฏิบัติสำเร็จตามโครงการแล้วให้แสดงผลงานว่าได้มาตรฐานและเป็นที่พอใจผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. บอกความหมาย ประเภท และประโยชน์ของโครงการได้
2. เลือกโครงการที่เหมาะสมกับกิจการลูกเสือได้ถูกต้อง
3. การเสนอโครงการ การบันทึกการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการตามโครงการ

แนวการจัดการฝึกอบรม (การเปิดประชุมกอง 6 ครั้ง)

1. เปิด – ปิด ประชุมกองในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งตามขั้นตอน
2. กลวิธีในการฝึกอบรม

- 2.1.บรรยาย Lecture
- 2.2.อภิปรายกลุ่ม Group Discussion
- 2.3.อภิปรายเป็นคณะ Panel Discussion
- 2.4.ระดมสมอง Brain Storming
3. วัสดุอุปกรณ์
 - 3.1.แผนภูมิ แผ่นโปสเตอร์ “โครงการ”

4. วิชาผู้ฝึกสอน

หลักสูตร

- (1) ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้นประเภทใดประเภทหนึ่งของหลักสูตรลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่
- (2) สามารถทำการฝึกสอนวิชาลูกเสือตามประเภทที่ตนรับการอบรมมาแล้วอย่างน้อย 2 วิชา
- (3) ได้ทำการสอนเป็นที่พอใจของผู้กำกับกองนั้น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน โดยสอนอย่างน้อย 2 วิชา วิชาละ 3 ครั้ง

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. อธิบายเนื้อหาหลักสูตรผู้กำกับลูกเสือสำรอง สามัญหรือสามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้นประเภทใดประเภทหนึ่ง
2. ทำการสอนวิชาลูกเสือตามประเภทที่ตนผ่านการฝึกอบรมมาได้อย่างน้อย 2 วิชา
3. ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองผู้กำกับในกองลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ประเภทใดประเภทหนึ่งได้เป็นอย่างดี

แนวการจัดการฝึกอบรม

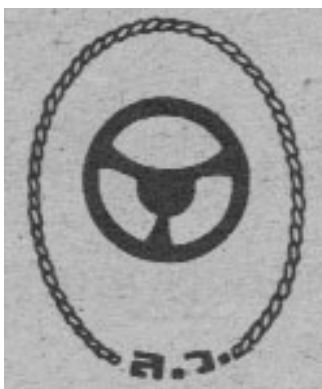
1. ลูกเสือวิสามัญที่จะขอรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ “วิชาผู้ฝึกสอน” จะต้องสมัครเข้ารับการฝึกอบรม และผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้นประเภทใดประเภทหนึ่ง
2. การสมัครเข้ารับการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ สามารถสมัครได้ดังนี้
 - 2.1.โรงเรียนในส่วนกลาง สามารถสมัครเข้ารับการฝึกอบรมได้ที่
 - สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

- หน่วยราชการต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฯลฯ หรือสโมสรลูกเสือต่างๆ ที่ขออนุญาตเปิดการฝึกอบรม

2.2.โรงเรียนในส่วนภูมิภาค สามารถสมัครเข้ารับการฝึกอบรมได้ที่

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ
 - จังหวัดต่างๆ
 - สโมสรลูกเสือของจังหวัดหรือโรงเรียน ฯลฯ
3. โรงเรียนใดที่มีลูกเสือวิสามัญเลือกสอบวิชาพิเศษผู้ฝึกสอนเป็นจำนวนมาก(40 คน)ก็สามารถขออนุญาตเปิดอบรมผู้กำกับลูกเสือ ขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทใดประเภทหนึ่ง
 4. ลูกเสือวิสามัญที่ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ ขั้นความรู้เบื้องต้นประเภทใดแล้วจะต้องไปสมัครเป็นรองผู้กำกับลูกเสือในโรงเรียนต่างๆ ที่มีกองลูกเสือตามประเภทที่ตนผ่านการฝึกอบรม
 5. การสมัครเป็นรองผู้กำกับลูกเสือ นั้น ให้เขียนใบสมัครตามแบบใบสมัคร (ล.ส.2)
 6. หลังจากได้รับการแต่งตั้งเป็นรองผู้กำกับลูกเสือแล้ว จะต้องได้รับมอบหมายจากผู้กำกับลูกเสือให้สอนวิชาต่างๆ 1 ภาคเรียน อย่างน้อย 2 วิชา วิชาละ 3 ครั้ง
 7. ผลการสอนวิชาต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายจะต้องเป็นที่พอใจของผู้กำกับลูกเสือโดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 40 คะแนน จึงถือว่าผ่าน

5. วิชาขับรถยนต์

หลักสูตร

1. มีความรู้ความสามารถในเรื่องต่อไปนี้
 - ก. ขับรถยนต์ได้
 - ข. ซ่อมเครื่องหรือข้อบกพร่องเล็กน้อยและเปลี่ยนยางรถยนต์ได้
2. สามารถผ่านการทดสอบและได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลจากนายทะเบียนจังหวัด
3. รู้จักและสามารถปฏิบัติตามกฎจราจรได้

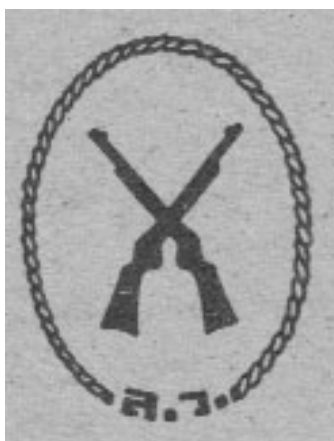
วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. สามารถปฏิบัติตามกฎจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้ถูกต้อง
2. สามารถใช้และบำรุงรักษารถยนต์เบื้องต้นได้
3. สามารถขับรถยนต์และผ่านการทดสอบได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลได้

แนวทางการฝึกอบรม

1. ให้การอบรมให้มีความรู้ตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก
2. ให้มีความรู้เรื่องเครื่องหมายและสัญญาณจราจรทางบก
3. ให้มีความรู้ การใช้และการบำรุงรักษารถยนต์

6. วิชายิงปืน

หลักสูตร

- (1) รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยเกี่ยวกับการยิงปืนว่าต้องมาก่อนอื่นใด รู้จักส่วนต่างๆของปืนและวิธีใช้ การรักษาและการทำความสะอาด
- (2) แสดงเป้าตามกำหนดที่ยิงได้ด้วยตนเองภายใน 6 สัปดาห์ที่แล้ว สำหรับการทดสอบได้ทำแต้มไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ เป้าที่ยิงจะต้องได้รับการรับรองจากผู้สอนตามที่ได้รับแต่งตั้งไว้
- (3) ภาคปฏิบัติการยิง ใช้ปืนยาวอัดลมและปืนไรเฟิล

ลูกกรด

- ก. ปืนยาวอัดลม ระยะยิง 25 ฟุต ทำยิง ท่านอน ท่านั่ง ท่าคุกเข่า ท่ายืน ใช้เป้าหมายมาตรฐานของเอ็น.อาร์. เอ.ชนิดละ 5 ตาวิ้ว ยิงตาวิ้วละ 5 นัด รวมยิงท่าละ 25 นัด กำหนดเวลายิงนัดละ 1 นาที การตัดสิน โดยนับเป้าตาวิ้วที่ได้แต้มต่ำสุดของแต่ละเป้าตาวิ้วต้องไม่ต่ำกว่า

1. ท่านอน	40 แต้ม
2. ท่านั่ง	35 แต้ม
3. ท่าคุกเข่า	35 แต้ม
4. ท่ายืน	30 แต้ม

- ข. ปืนไรเฟิลลูกกรด ระยะยิง 50 ฟุต ทำยิง ท่านอน ท่านั่ง ท่าคุกเข่า ท่ายืน ใช้เป้าหมายมาตรฐานของเอ็น.อาร์.เอ. ชนิดละ 5 ตาวิ้ว ยิงตาวิ้วละ 2 นัด รวมยิงท่าละ 10 นัด กำหนดเวลายิงนัดละ 1 นาที การตัดสิน โดยนับเป้าตาวิ้วที่ได้แต้มต่ำสุดของแต่ละเป้าตาวิ้วต้องไม่ต่ำกว่า

1. ท่านอน	16 แต้ม
2. ท่านั่ง	14 แต้ม
3. ท่าคุกเข่า	14 แต้ม
4. ท่ายืน	12 แต้ม

หมายเหตุ การยิงต้องยิงตามลำดับท่า

- (4) ลักษณะปืนที่ใช้ในภาคปฏิบัติ

- ก. ปืนที่ใช้ห้ามติดศูนย์กล้อง

- ข. การบรรจุกระสุน ใช้บรรจุยิงทีละ 1 นัด
(5) ต้องทำการสอบข้อเขียนได้ไม่ต่ำกว่า 80% และภาคปฏิบัติได้เต็มไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์วิชายิงปืนลูกเสือวิสามัญสามารถ

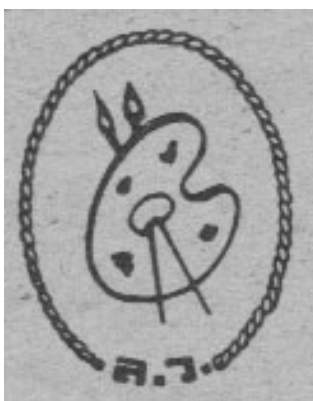
1. บรรยายส่วนต่างๆของปืน และวิธีการใช้ปืนได้
2. อธิบายกฎแห่งความปลอดภัยเกี่ยวกับการยิงปืนได้
3. ยิงปืนยาวอัดลมและปืนไรเฟิลลูกกระดได้
4. สาธิตทำยิงปืนตามลำดับท่าได้ถูกต้อง ตามหลักสูตรกำหนด

แนวการจัดฝึกอบรม

ลูกเสือวิสามัญที่จะขอรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ “วิชายิงปืน” จะต้องศึกษาหลักสูตรเนื้อหาวิชา การให้ทราบขั้นตอนและนำไปปฏิบัติดังนี้

1. ได้ทำการทดสอบการยิงเป้าตาวิว และทำแต้มให้ได้ตามที่คณะกรรมการผู้รับผิดชอบได้กำหนดไว้ภายใน 6 สัปดาห์ โดยแผนนั้นจะต้องได้รับคำรับรองจากผู้สอนหรือหน่วยงานที่มีผู้รับรอง
2. ได้ผ่านการยิงปืนยาวอัดลม ปืนไรเฟิลลูกกระดในท่ายิงต่าง ๆ กัน และได้แต้มตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่ได้ไปฝึกและปฏิบัติ
3. ทำข้อสอบข้อเขียนได้ไม่ต่ำกว่า 80% โดยผู้กำกับ ผู้รับผิดชอบ จะเป็นผู้ออกตรวจให้
4. เมื่อลูกเสือวิสามัญปฏิบัติผ่านครบ 3 ขั้นตอนแล้วทางโรงเรียนจะทำเรื่องขออนุมัติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อขออนุมัติวิชาพิเศษ วิชายิงปืนให้ลูกเสือวิสามัญ จึงจะมีสิทธิ์ติดเครื่องหมายวิชาพิเศษนี้ได้

7. วิชาศิลปประยุกต์

หลักสูตร

ให้เลือกปฏิบัติ 5 ข้อ ใน 9 ข้อ จนเป็นที่พอใจของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

- (1) สามารถออกแบบตัวอักษรชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในงานพาณิชยศิลป์ ตามความเหมาะสมของการโฆษณาประกอบการใช้สีจำนวน 2 ภาพ ตามขนาดและข้อความตามที่ผู้กำกับกำหนด
- (2) สามารถออกแบบปกหนังสือและปกงานพิมพ์ต่าง ๆ จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดและข้อความที่ผู้กำกับกำหนด

- (3) สามารถเขียนภาพประกอบเรื่อง ตามจินตนาการและความรู้สึกด้วยวิธีการต่างๆ และ เครื่องมือต่าง ๆ เช่น ดินสอ สีเมจิก ฯลฯ จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด
- (4) สามารถเขียนภาพการ์ตูนเกี่ยวกับลูกเสือด้วยลายเส้น สีเดียวและหลายสี อย่างละ 1 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด
- (5) สามารถออกแบบเครื่องหมาย สัญลักษณ์ สื่อความหมาย หรือรูปแบบประกอบตัวอักษรที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือ หรือเอกลักษณ์ของไทย จำนวน 2 ภาพ ตามขนาดที่ผู้กำกับกำหนด
- (6) สามารถสร้างรูปจำลอง การจัดตกแต่งสวนและบริเวณ โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัสดุ และ สิ่งของ เพื่อนำมาตกแต่ง ปฏิบัติการขนาดเล็กตามที่ผู้กำกับกำหนด
- (7) สามารถประยุกต์งานหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือเครื่องใช้สอยในครัวเรือน ให้เกิดความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ตามที่ผู้กำกับกำหนด
- (8) สามารถปั้น ทำแม่พิมพ์ขึ้นและแม่พิมพ์ทุบ และการหล่อด้วยปูนปลาสเตอร์ เป็นเครื่องเล่นเครื่องประดับ อาคารบ้านเรือนได้ จำนวน 2 ชิ้น ด้วยแม่พิมพ์ทุบ 6 ชิ้น และแม่พิมพ์ขึ้น 1 ชิ้น ตามที่ผู้กำกับกำหนด
- (9) สามารถทำภาพพิมพ์โดยการออกแบบ งานพิมพ์ แม่พิมพ์ การพิมพ์แม่พิมพ์ไม้ การพิมพ์แม่พิมพ์ผ้าไทย เทคนิคการทำแม่พิมพ์ด้วยน้ำยาไวแสง การถ่ายด้วยแสงแดด สปอทไลท์ และแสงนีออน อย่างใดอย่างหนึ่ง 1 ชิ้น ตามขนาดและสีที่ผู้กำกับกำหนด

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. บรรยายความหมายและขอบข่ายของการฝึกอบรมวิชาศิลปประยุกต์ได้
2. อธิบายหลักการและวิธีการในการออกแบบงานศิลปะในหัวข้อต่างๆตามหลักสูตรได้
3. ปฏิบัติการในการออกแบบเกี่ยวกับศิลปะตามหลักสูตรในการฝึกอบรมได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

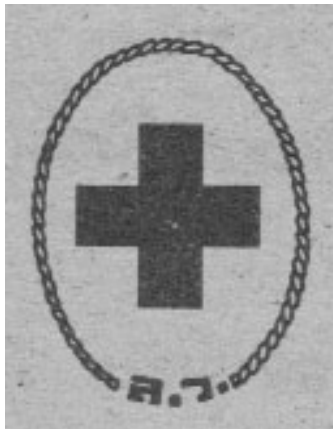
1. บรรยายความหมาย หลักการและวิธีการในการฝึกอบรมในหัวข้อต่างๆ ตามหลักสูตรวิชาศิลปประยุกต์ได้
2. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นถึงการออกแบบศิลปะในหัวข้อต่างๆตามหลักสูตร
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติจริงในการฝึกอบรมแต่ละเรื่องในหลักสูตร
4. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปะให้ลูกเสือวิสามัญได้เกิดความสนใจและแนวคิดตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อวิชาศิลปประยุกต์

วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม

1. ภาพต่างๆเช่น ตัวอักษรแบบต่างๆงานพิมพ์ หุ่นจำลอง งานปั้น
2. วัสดุอุปกรณ์ กระดาษวาดเขียน แผ่นใส สไลด์ ภาพยนตร์ สีชนิดต่างๆของดิน ฯลฯ

8. วิชาปฐมพยาบาล

หลักสูตร

- (1) รู้และสามารถปฏิบัติตามหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาลและข้อควรจำของการปฐมพยาบาล
- (2) รู้และสามารถสาธิตเรื่องต่อไปนี้วิธีการห้ามเลือดวิธีแก้ไขอาการช็อก (Shock) วิธีการช่วยหายใจหรือผายปอด นวดหัวใจ วิธีการขนเคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือผู้บาดเจ็บรู้จักอาการของเรื่องกระดูกหักในส่วนต่างๆ ของร่างกายวิธีการเข้าเฝือกชั่วคราว วิธีแก้บาดแผลมีพิษ
- (3) เรียนรู้ถึงโรคบางชนิดที่พบบ่อยๆ ในการเข้าค่ายพักแรมงานชุมนุมและยาที่ใช้ในการรักษา อย่างสังเขป

(4) การทดสอบวิชาปฐมพยาบาล ให้มีภาคปฏิบัติและทดสอบด้วย คือ สามารถปฏิบัติได้ สาธิต ได้ จนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบ

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

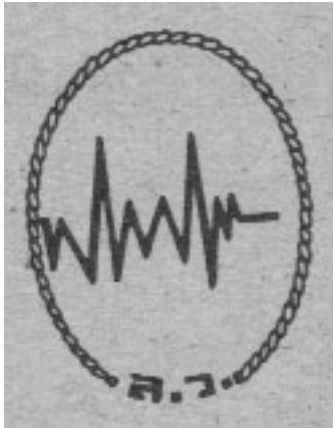
1. บรรยายหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลได้
2. อธิบายวิธีการปฐมพยาบาลและการใช้ยาที่จำเป็นในเบื้องต้นให้กับผู้ป่วยได้พอสังเขป
3. ปฏิบัติการปฐมพยาบาลให้ผู้ป่วยในกรณีต่างๆ ได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

1. บรรยายเกี่ยวกับหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาลในเรื่องต่างๆตามหัวข้อในหลักสูตร
2. สาธิตการปฏิบัติพยาบาลในหัวข้อต่างๆตามหลักสูตร
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติจริงในการฝึกอบรม
4. ให้ลูกเสือวิสามัญได้ออกปฏิบัติจริงในภาคสนาม

9. วิชาอิเล็กทรอนิกส์

หลักสูตร

- (1) สามารถเขียนวงจรเครื่องรับวิทยุ เอฟ.เอ็ม. อย่างง่าย และจัดทำเป็น(Printed Circuit) กับใส่อุปกรณ์ทุกอย่างให้เข้าที่ครบถ้วน และใช้ เครื่องรับวิทยุที่สร้างขึ้นนั้นได้อย่างได้ผล
- (2) มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เรียกว่า Integrated Circuit. (IC.) และสามารถนำไปใช้งานใน เครื่องรับวิทยุ หรือเครื่องอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อย 1 อย่าง
- (3) สามารถติดตั้งเสาอากาศโทรทัศน์ เพื่อใช้กับเครื่องรับ

โทรทัศน์ขาวดำและสีโดยให้รับสัญญาณ ภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกสถานี

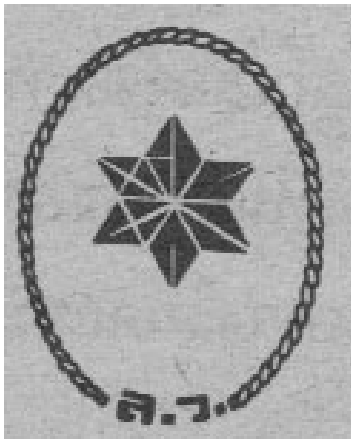
วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. เขียนวงจรเครื่องรับวิทยุ เอฟ.เอ็ม. อย่างง่ายได้และสามารถจัดทำเป็นแผ่นวงจรพิมพ์ได้
2. สามารถประกอบอุปกรณ์เครื่องรับวิทยุ เอฟ.เอ็ม. และนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ
3. มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ IC. และสามารถนำไปใช้กับอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างน้อย 1 อย่าง
4. สามารถติดตั้งเสาอากาศวิทยุ-โทรทัศน์ ได้และสามารถรับสัญญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวการจัดการฝึกอบรม

1. บรรยายนำเกี่ยวกับเครื่องรับวิทยุระบบ เอฟ.เอ็ม. และเสาอากาศรับสัญญาณ โทรทัศน์ชนิดต่างๆ
2. สาธิตการนำอุปกรณ์ IC. ไปประกอบกับเครื่องอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือในเครื่องรับวิทยุ
3. สาธิตการติดตั้งเสาอากาศเพื่อรับสัญญาณภาพทั้งเครื่องรับสีและขาวดำ
4. ให้ผู้รับการฝึก สามารถประกอบและติดตั้งอุปกรณ์ IC. ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือในวิทยุอย่างน้อย 1 อย่าง
5. ให้ผู้เข้ารับการฝึก สามารถประกอบและติดตั้งอุปกรณ์เสาอากาศรับสัญญาณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกสถานี
6. เสนอรายงานการปฏิบัติต่อที่ประชุม

10. วิชาบริการ

หลักสูตร

- (1) ทำหน้าที่พี่เลี้ยงของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่
- (2) ทำหน้าที่เป็นกรรมการของกอง
- (3) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง
- (4) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง
- (5) บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. อธิบายถึงหน้าที่ของพี่เลี้ยงได้ถูกต้องและปฏิบัติของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่ได้
2. อธิบายถึงหน้าที่ของคณะกรรมการประจำกองได้ถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการประจำกอง
3. อธิบายความหมายของการบริการและประเภทของการบริการได้
4. อธิบายหลักในการให้บริการได้
5. อธิบายงานและโอกาสที่จะให้บริการหรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ขบวนการลูกเสือและชุมชนได้
6. ปฏิบัติตนได้ตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ

ทั้งนี้ แนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้จัดทำเป็นแผนการสอน แผนเป็นงานเฉพาะเพื่อให้ผู้กำกับลูกเสือได้ศึกษาและนำไปใช้ต่อไป

11. วิชาสังคมสงเคราะห์

หลักสูตร

มีความรู้และสามารถชี้แจงเรื่องราวตามหัวข้อต่อไปนี้ได้ดีพอสมควร

- (1) ปัญหาสังคม
- (2) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกรมประชาสงเคราะห์ และการสังคม สงเคราะห์
- (3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสงเคราะห์
- (4) บทบาทและหน้าที่ของงานประชาสงเคราะห์

- 5) การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น
- (6) การสงเคราะห์ครอบครัวคนชรา คนพิการ คนขอทาน และคนไร้ที่พึ่ง
- (7) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- (8) องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนกับงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- (9) การออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- (10) บทบาทและหน้าที่ของลูกเสือในสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อัคคีภัย อุทกภัยและวาทภัย
- (11) การจัดที่พักชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัย
- (12) การรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้สำหรับผู้ประสบภัย

ทั้งนี้ แนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้จัดทำเป็นแผนการสอน แผนเป็นการเฉพาะเพื่อให้ผู้กำกับลูกเสือได้ศึกษาและนำไปใช้ต่อไป

12. เครื่องหมายวิชาวุธ

หลักสูตร

- (1) ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ
อย่างน้อย 5 วิชา
- (2) ผู้กำกับลูกเสือ หรือผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ รับรองว่าเป็นผู้
ดำเนิน ชีวิตตามแบบลูกเสือและปฏิบัติตามคติพจน์ว่า“บริการ”
โดยเคร่งครัด
- (3) เลขานุการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการ ลูกเสืออำเภอ
แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์ เมื่อ เห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมก็ให้
รายงานไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเพื่อขออนุมัติ

วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญสามารถ

1. เพื่อแสดงถึงความสามารถของลูกเสือวิสามัญที่ได้รับเครื่องหมายสูงสุด
2. เป็นพี่เลี้ยงลูกเสือวิสามัญที่มีประสิทธิภาพได้
3. เป็นรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

ผู้ที่ได้รับเครื่องหมายชราวุธจะต้องสอบได้วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 5 วิชาซึ่งควรมีวิชาเหล่านี้คือ

1. วิชาการลูกเสือ
2. วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
3. วิชาบริการ
4. วิชาผู้ฝึกสอน
5. วิชาปฐมพยาบาล

วิชาเหล่านี้ถือเป็นวิชาหลักในการที่จะบริการผู้อื่นได้ตามวัตถุประสงค์ของเครื่องหมายชราวุธ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะต้องจัดการสอนและฝึกอบรม เพื่อสอบวิชาพิเศษเหล่านี้

เนื้อหาวิชาประกอบการฝึกอบรมตามหลักสูตร

1. วิชาการลูกเสือ

หลักสูตร

1. ได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทของลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือวิสามัญอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือในกองนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 3 เดือน

วิธีปฏิบัติ

- จากข้อ 1. - ส่งลูกเสือวิสามัญเข้ารับการอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือสามัญชั้นความรู้เบื้องต้น ตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเปิดการฝึกอบรมขึ้น
- หรือ - จัดฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้นขึ้นในกองลูกเสือวิสามัญนั้นเอง ให้ครบทุกวิชาแล้วประเมินผลแต่ละวิชาจนผ่านหมดทุกวิชา ซึ่งผู้สอนจะต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิต่อจรรยาวิสามัญ

2 ท่อน เป็นอย่างน้อย

- หรือ - จัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้นให้แก่ลูกเสือวิสามัญ แบบการอยู่ค่ายพักแรม (คือจัดเหมือนอบรมชั้น B.T.C.

จริง ๆ แต่ไม่ได้รับวุฒิต่อ)

จากข้อ 2. - ส่งลูกเสือวิสามัญเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือผู้กำกับลูกเสือสามัญในกองลูกเสือสำรอง หรือกองลูกเสือสามัญจริง ๆ จนครบ 3 เดือน และได้รับคำรับรองจากผู้กำกับลูกเสือของกองลูกเสือเหล่านั้น ๆ

- หรือ - ทดลองปฏิบัติหน้าที่ในกองลูกเสือวิสามัญนั้นเอง ในกรณีที่ไม่สามารถจะส่งลูกเสือวิสามัญไปปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือสามัญได้ โดยผู้กำกับลูกเสือวิสามัญรับรองผลงานให้ก็ได้ (ในฐานะที่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่แทนผู้กำกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 3 เดือน)

2. วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

หลักสูตร

เดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม 3 คืน) หรือเดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 48 ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม 2 คืน ไม่นับเวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทางไกลดังกล่าว ลูกเสือจัดการเองโดยตลอด ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทางไกลและแรมคืน ต้องได้มาตรฐานสูง การเดินทางไกล จะไปทางบก หรือทางน้ำ ภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้

ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม ความมานะ และการเป็นผู้นำ กับต้องทำสมุดปฐมรายการการเดินทางยื่นต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญด้วย

วิธีปฏิบัติ

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือวิสามัญ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรนี้ ลูกเสือวิสามัญเลือกการเดินทางได้ 2 วิธี คือ

1. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมไปกับลูกเสือวิสามัญอื่น ๆ ทั้งกอง เป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน และอยู่ค่ายพักแรม 3 คืน ทำกิจกรรมของการอยู่ค่ายพักแรมดังนี้

- สร้างค่ายพักแรมด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกางเต็นท์ หรือสร้างเพิงจากวัสดุธรรมชาติให้ป้องกัน ลม ฝน ได้
- จัดบริเวณค่ายให้สวยงาม สะอาด มีการทำอุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม เช่น เตาถ่านที่เก็บอุปกรณ์ครัว ที่นั่งรับประทานอาหาร ที่เก็บแก้วน้ำและอาหารสดต่าง ๆ ตลอดที่ชุดหลุมเปียก หลุมแห้ง ฯลฯ
- มีการทดสอบการผจญภัยตามหลักเกณฑ์การอยู่ค่ายพักแรม และวิชาบุกเบิกด้วย
- มีการฝึกการทำแผนที่และการเดินทางสำรวจเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 8 กิโลเมตร เพื่อให้มีการเขียนรายงานการเดินทาง

2. เดินทางไกลกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง อยู่ค่ายพักแรม 2 คน อาจไปโดยรถจักรยาน หรือทางน้ำ (พายเรือไป) โดยทำกิจกรรมเหมือน ข้อ 1

ทั้ง 2 ข้อนี้ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะต้องทราบว่า ลูกเสือวิสามัญจะไปอยู่ค่ายพักแรมที่ไหน? ไปโดยวิธีการอย่างไร? ไปทำกิจกรรมอะไรบ้าง? มีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด? (ถ้าเห็นว่าไม่ปลอดภัยต้องสั่งงดโดยเด็ดขาด) และต้องลงนามรับรองผลการเดินทางทุกครั้ง

3. วิชาบริการ

หลักสูตร

- (1) ทำหน้าที่พี่เลี้ยงของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่
- (2) ทำหน้าที่เป็นกรรมการของกอง
- (3) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง
- (4) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง
- (5) บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

วิธีปฏิบัติ

ให้ลูกเสือวิสามัญทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว ในหลักสูตรทุกข้อ โดยมอบหมายให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม แล้วให้ผู้กำกับลูกเสือลงนามรับรองในสมุดบันทึกผลงานของลูกเสือวิสามัญคนนั้น

ในกรณีที่ลูกเสือวิสามัญมาจากกองอื่น ให้พิจารณาจากสมุดบันทึกประจำวันของลูกเสือวิสามัญคนนั้นอย่างละเอียด ตลอดจนการลงนามรับรองของผู้กำกับลูกเสือด้วย หากมีข้อสงสัยอาจให้ทดลองปฏิบัติจริงก็ได้ตามเหมาะสม

4. วิชาผู้ฝึกสอน

หลักสูตร

- (1) ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) ประเภทใดประเภทหนึ่งของหลักสูตรลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่
- (2) สามารถทำการสอนวิชาลูกเสือตามประเภทที่ตนรับการอบรมแล้วอย่างน้อย 2 วิชา
- (3) ได้ทำการสอนเป็นที่พอใจของผู้กำกับกองนั้น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน โดยให้สอนอย่างน้อย 2 วิชา วิชาละ 3 ครั้ง

วิธีปฏิบัติ

จากข้อ 1 ให้ดูจากวุฒิบัตรว่าผ่านการฝึกอบรมจริงหรือไม่ หากไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว ให้ผู้กำกับลูกเสือจัดฝึกอบรมขึ้นภายในกองให้ครบทุกวิชาเหมือนการจัดการฝึกอบรมของวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง สามัญ หรือสามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทใดประเภทหนึ่ง แล้วลงนามรับรองให้

จากข้อ 2 ให้ทำการสอนให้ดู 2 วิชา โดยให้สอนจริง ๆ หรือสัมภาษณ์ หรือให้เขียนแผนการสอนให้ดู อย่างอย่างหนึ่งตามที่ผู้กำกับลูกเสือเห็นสมควร

จากข้อ 3 ส่งไปช่วยทำการสอนในกองลูกเสือที่อยู่ใกล้เคียงเป็นเวลา 3 เดือน ตามกำหนดแล้วขอใบรับรองผลงานจากผู้กำกับลูกเสือกองนั้น ๆ หรือให้สอนในกองลูกเสือวิสามัญของตนเองโดยมีผู้กำกับลูกเสือควบคุมอย่างใกล้ชิด

5. วิชาปฐมพยาบาล

หลักสูตร

- (1) รู้และสามารถปฏิบัติตามหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาลและข้อควรจำของการปฐมพยาบาล
- (2) รู้และสามารถสาธิตเรื่องต่อไปนี้
วิธีการห้ามเลือด
วิธีแก้ไขอาการงัน (Shock)
วิธีการช่วยหายใจ หรือผายปอด นวดหัวใจ
วิธีการขน เคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือผู้บาดเจ็บ
รู้จักอาการของเรื่องกระดูกหักในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
วิธีการเข้าเฝือกชั่วคราว
วิธีแก้บาดแผลมีพิษ
- (3) เรียนรู้ถึงโรคบางชนิดที่พบบ่อย ๆ ในการเข้าค่ายพักแรมงานชุมนุม และยาที่ใช้ในการรักษาอย่างสังเขป
- (4) การทดลองวิชาปฐมพยาบาล ให้มีภาคปฏิบัติและทดสอบด้วย คือ สามารถปฏิบัติได้ สาธิตได้จนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบ

วิธีปฏิบัติ

จากข้อ 1 อาจทำการฝึกอบรมขึ้นในกองลูกเสือวิสามัญเอง หรือส่งไปเข้ารับการฝึกอบรมตามที่มีการฝึกอบรมวิชาปฐมพยาบาล หรือดูจากหนังสือสำคัญว่าผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว (ถ้าลูกเสือคนนั้นเคยรับการฝึกอบรมมาแล้ว)

จากข้อ 2 ให้สาธิตให้ดู หรือตอบคำถามในกระดาษ โดยอธิบายให้เข้าใจ

จากข้อ 3 สัมภาษณ์หรือให้เขียนบรรยายให้ดู แล้วซักถามตามความเหมาะสม

จากข้อ 4 ให้สาธิตให้ดูจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการ

หากลูกเสือวิสามัญผู้นั้นได้เคยผ่านวิชาการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ อาจจะทั้งหมดหรือบางวิชา ก็ให้ผู้กำกับลูกเสือสัมภาษณ์หรือให้คณะกรรมการผู้ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ลูกเสือวิสามัญเพื่อรับเครื่องหมายวีรารุท

ชื่อ (ลูกเสือ) นามสกุล.....

กองลูกเสือวิสามัญ (โรงเรียน, วิทยาลัย).....

ที่	วิชาที่สัมภาษณ์	วัน เดือน ปี	ความเห็นของผู้ สัมภาษณ์	หมายเหตุ
	วิชา..... ภาคทฤษฎี 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. ภาคปฏิบัติ/ทักษะ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.			

ที่	วิชาที่สัมภาษณ์	วัน เดือน ปี	ความเห็นของผู้ สัมภาษณ์	หมายเหตุ
9.				
10.				

เสนอคณะกรรมการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ เครื่องหมายวิชาชีพ

ข้าพเจ้าได้ทำการสอบสัมภาษณ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของลูกเสือวิสามัญ

.....แล้วเห็นว่า

สมควร ☐ ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ / ☐ ยังไม่ควรได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ทำการสัมภาษณ์

แผนการจัดการกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 2 วิชาโครงการ

แผนการจัดการกิจกรรมที่ 2 การอนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เวลา 4 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกความหมาย ประเภท และประโยชน์ของโครงการได้
- 1.2 เลือกโครงการในการอนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาและชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมลูกเสือได้ถูกต้อง
- 1.3 เขียนโครงการได้ถูกต้องตามขั้นตอน
- 1.4 เสนอโครงการในการอนุรักษ์และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาและชุมชน โดยบันทึกการปฏิบัติงานและการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามโครงการได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของโครงการ
- 2.2 การวางแผนโครงการมีความจำเป็นต่อแผนปฏิบัติงาน
- 2.3 ลักษณะของโครงการที่ดี
- 2.4 รูปแบบ(Form) หรือโครงสร้าง (Structure) ของการเขียนโครงการ
- 2.5 สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการเขียนโครงการ
- 2.6 ขั้นตอนการเสนอโครงการ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง/เกมส์
- 3.2 ใบความรู้ วิชาโครงการ (ศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้วิชาการเขียนโครงการ ลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 และ ปวช. 1 แผนการจัดการกิจกรรมที่ 21)

- 3.3 แผนภูมิ/แผนโปรงใส/ PowerPoint
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาวิธีการทำงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ
- (2) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายประกอบแผนภูมิ หรือแผ่นโปสเตอร์หรือ PowerPoint เกี่ยวกับความหมายของโครงการ ความสำคัญของโครงการต่อแผนปฏิบัติงาน ลักษณะของโครงการที่ดี และโครงสร้างของการเขียนโครงการ(จากใบความรู้วิชาโครงการ)
- (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ออกสำรวจสถานที่ภายในสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนเสนอโครงการอนุรักษ์ และร่วมแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตามแบบฟอร์มที่แจกให้ (เวลา 20 นาที)
- (4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ อภิปรายกลุ่ม ผลของการสำรวจสถานที่เพื่อเขียนโครงการตามแบบฟอร์ม
- (5) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายเรื่องเสนอโครงการ แล้วมอบหมายให้แต่ละหมู่ไปดำเนินงานตามโครงการภายในระยะเวลา 10 สัปดาห์ โดยใช้เวลาดำเนินงานนอกเวลาเรียน แล้วบันทึกผลการปฏิบัติงานโดยมีผู้กำกับไปนิเทศการดำเนินงานเป็นระยะ

(6) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายเวลาในการนำเสนอผลงาน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ “มดง่ามกับนกพิราบ”

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 หลังจากลูกเสือดำเนินงานตามโครงการแล้วไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ นำเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้ โดยระหว่างการนำเสนอมอบหมายแต่ละหมู่ประเมินผลงานด้วย
- (2) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอโครงการเรียบร้อยแล้ว นำไปจัดนิทรรศการด้วยแผนภูมิ
- (3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปประเมินผลให้ข้อเสนอแนะและชื่นชมผลงาน
- (4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่สรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตและตรวจผลงานดังนี้

5.1 แบบสำรวจ

5.2 การเขียนโครงการของแต่ละหมู่.

5.3 การนิเทศการดำเนินงานตามโครงการ

5.4 การนำเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการ

5.5 ตรวจสอบสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเราได้อยู่
ต่างคนต่างรู้จักดีในหน้าที่ทุกอย่าง	ต่างช่วยกันทำ ทำให้ไม่เว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายดาย
ในหมู่เนตรนารี	ที่เราจะได้อยู่
ต่างคนต่างรู้จักดีในหน้าที่ทุกอย่าง	ต่างช่วยกันทำ ทำให้ไม่เว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายดาย

เกม

ทำงานกลุ่ม

ใช้ผู้เล่น 6 คน ถือเชือกคนละเส้น ให้ดึงเส้นเชือกให้ตึง แล้วนำกระป๋องใบเล็ก ที่ผูกเชือก 6 เส้นนี้ไปวางไว้บนกระป๋องใบใหญ่ มีกติกาว่าห้ามไม่ให้เชือกแต่ละเส้นหย่อน ต่อกันไปใช้เพียง 3 คน ถือเส้นเชือกแล้วทำอย่างเดิม ต่อกันไปใช้เพียงคนเดียวให้จับเวลาไว้แต่ละครั้งด้วย

ประโยชน์จากการเล่นเกมนี้

ผู้เล่นจะได้ประโยชน์มากจากเกมนี้ เพราะทำให้ทราบว่า งานเล็กๆ ใช้คนมาก จะเสียเวลามาก ถ้าใช้คนน้อยๆ จะเสร็จเร็วกว่า

หาตัวเลข

วิธีเล่น

1. เขียนตัวเลข 1-50-100 ปนเปล่งไปบนน้ำกระดาษที่เตรียมไว้แล้ว โดยการเขียนเลขนั้น คนเขียนจะเป็นคนจัดตัวเลขไว้แยกแ่จากกัน คือ เลขคู่ อยู่ครึ่งกระดาษอีกซีกหนึ่ง เลขคี่อยู่อีกครึ่งกระดาษอีกด้านหนึ่ง หรือไว้ข้างล่างเป็นเลขคู่ ข้างบนเป็นเลขคี่ก็ได้ (การวางเลขคู่คี่จะไม่มีการบอกผู้เล่นว่า เลขคู่อยู่ตรงไหน เลขคี่อยู่ตรงไหน)
2. ผู้เล่นทั้ง 3 คน จะนั่งล้อมวงอยู่รอบๆ กระดาษที่มีตารางตัวเลขอยู่แล้ว ให้ทั้ง 3 ช่วยกันหาเลข 1-50 โดยจะมีคนๆ หนึ่งเตรียมกากบาทับเลขที่ 2 คนคอยเป็นคนบอก
3. กลุ่มไหนหาตัวเลขเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ

สรุปแนวคิด

1. การทำงานเป็นทีม เมื่อเราทำงานเป็นทีมเราก็จะรู้จักหน้าที่และรวดเร็วในการทำงาน
2. การแบ่งงานออกเป็นกลุ่ม
3. การรู้จักสังเกต
4. ความร่วมมือของกลุ่ม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อุฐกับลิง

ในงานเลี้ยงรื่นเริงของบรรดาสรรพสัตว์นั้น สัตว์ต่างๆ พากันลุกขึ้นมาเต้นรำอวดเพื่อนๆ ด้วยท่าทางแปลกๆ เป็นที่สนุกสนานพวกลิงก็ออกมาโชว์ลีลาท่าเต้นบ้าง เหล่าผู้ร่วมงานก็พากันปรบมือชื่นชอบเป็นการใหญ่ เมื่อเห็นท่ากระโดดโลดเต้นอย่างคล่องแคล่วว่องไวของพวกลิงที่โดดเด่นกว่าสัตว์อื่นๆ ในงานนั้นก็มียูฐอยู่ตัวหนึ่งซึ่งมาร่วมงานด้วย เมื่อยูฐเห็นลิงเต้นเป็นที่ฮือฮาของเพื่อนๆ จึงคิดว่าตนก็น่าจะเต้นโชว์ให้พวกเพื่อนๆ ชื่นชอบได้เช่นกันเมื่อคิดดังนั้น ยูฐก็ลุกขึ้นมาเต้นกลางงานบ้าง แต่ทว่าด้วยรูปร่างอันใหญ่โตเทอะทะ จึงทำให้มันเต้นไปมาอย่างเงอะงะรุ่มร่ามจนเพื่อนๆ ต้องไล่ออกจากงานเลี้ยงไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเราย่อมมีความสามารถแตกต่างกันออกไป บางอย่างถ้าทำไม่ได้ก็อยู่เฉยเสียดีกว่า

มดง่ามกับนกพิราบ

มดง่ามตัวหนึ่งเห็นนายพรานยกปืนขึ้นมาเพื่อส่องจ้องยิงนกพิราบ แต่มดง่ามไม่อยากให้นกพิราบต้องถูกกระสุนปืนนายพราน จึงได้ขึ้นไปบนขาของนายพรานแล้วคอยที่ที่นายพรานจะเหินยวไถปืน มดง่ามก็กัดที่เท้าของนายพราน ทำให้นายพรานสะดุ้งยิงปืนพลาดไปถูกกิ่งไม้ และนกพิราบไม่ถูกยิง

ต่อมาไม่นานมดง่ามรู้สึกกระหายน้ำจึงเดินไปที่บ่อน้ำ แต่ขณะที่จะกินน้ำก็พลัดตกลงไปในบ่อน้ำ มดง่ามจึงตะโกนร้องขอความช่วยเหลือ นกพิราบซึ่งเกาะอยู่ที่กิ่งไม้ ใกล้ๆ ได้ยินเสียงก็เลยเอปากคาบใบไม้มาทิ้งไว้ใกล้มดง่าม มดง่ามจึงรีบปีนขึ้นบนใบไม้ทันที ทำให้รอดตายได้ในที่สุด ส่วนนกพิราบนั้นก็ดีใจที่ได้มีโอกาสตอบแทนบุญคุณของมดง่าม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การช่วยเหลือผู้อื่นย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองอยู่เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 2 วิชาโครงการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายความหมายและวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยได้
- 1.2 ร่วมสืบสานวัฒนธรรมไทยได้
- 1.3 สร้างเครือข่ายหรือแนวร่วมในการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทยได้

2.เนื้อหา

- 2.1 ความหมายการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย
- 2.2 วิธีการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย
- 2.3 การสร้างเครือข่าย/แนวร่วมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย

3.สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4.กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย ทำการอภิปรายถึงปัจจุบันที่คนไทยหนุ่มสาว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ได้เรียนรู้ สอดแทรกวัฒนธรรมประเพณีไทย ให้มีค่านิยมรักและหวงแหนวัฒนธรรมของชาติ โดยให้รู้ว่า

- วัฒนธรรม คือ อะไร
- วัฒนธรรม มีกี่ประเภท
- วัฒนธรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างไร
- วัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงได้- การแสดงคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพ และอารมณ์สะท้อนใจที่มี

ต่อวัฒนธรรมไทย

(โดยใช้ใบความรู้ “วัฒนธรรมไทย” ประกอบประเด็นการบรรยายและอภิปราย)

2) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่หรือกลุ่มกำหนดการแสดงวัฒนธรรมประเพณีของภาคใดภาคหนึ่ง หมู่หรือกลุ่มละ 1 ภาค

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคใต้
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคตะวันออก

แล้วจัดการแสดงใช้เวลาหมู่ละ 3-5 นาที

3) ให้แต่ละหมู่หรือกลุ่ม อภิปรายหาข้อสรุปทางด้านสถาปัตยกรรมไทยของโบสถ์ หรือวิหารมีลักษณะสำคัญอย่างไร แต่ละตำแหน่งมีชื่อว่าอะไร อยู่ที่ไหนของโบสถ์หรือวิหาร เช่น ช่อฟ้า ใบระกา คันทวยหรือหูช้าง ชุ่มประตู หน้าบัน ชุ่มหน้าต่าง ฯลฯ โดยศึกษานอกสถานที่และนำมาเสนอหมู่หรือกลุ่มละ 3 นาที

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัย อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมไทย

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เห็นคุณค่า ภาคภูมิใจห่วงแหนและร่วมสืบสานวัฒนธรรมไทย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

ชาวไทย

ชาวไทยเราเอ๋ย ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
ยามเมื่อเราได้เล่นสนุก เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
เพราะชาติเราได้เสรี มีเอกราชสมบูรณ์
เราจึงควรช่วยชาติให้ เก่งกาจเจิดจรัญ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน ของชาวไทยเราเอ๋ย

ใบความรู้

วัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมคืออะไร

เมื่อพูดถึงเรื่องวัฒนธรรม ก่อนอื่นน่าจะให้เข้าใจความหมายของวัฒนธรรมเสียก่อนเพราะความหมายของวัฒนธรรมนั้น ได้มีผู้จำกัดความไว้มากมาย ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าวัฒนธรรมเป็นส่วนทั้งหมดที่ซับซ้อน ประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศีลธรรม กฎหมาย ประเพณีและความสามารถอื่นๆ ที่มนุษย์ได้มาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ส่วนความหมายของวัฒนธรรมในภาษาไทยนั้น ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2405 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

“วัฒนธรรม” หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน (เป็นการชี้ชวน เชิญชวน วิงวอน) ให้ประชาชนร่วมกันทำความเจริญงอกงามให้มีความดีงามขึ้น ไม่ใช่เพียงรับมรดกกันมาเท่านั้น แต่ต้องรักษาของเดิมที่มี (Conservative) แก้ไขดัดแปลงของเดิมที่ควรแก้หรือดัดแปลงวางมาตรฐานความดีงามขึ้นใหม่ แล้วส่งเสริมให้เป็นลักษณะที่ดีประจำชาติสืบต่อไปจนถึงอนุชนรุ่นหลัง (Progressive)

จากข้อความข้างต้นพอจะกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมเฉพาะของตน เพราะเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มสังคม

การที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม เช่น พวกชาวเขาปิกมี พวกเอสโมและพวกโรมันโบราณ หรือพวกนักบริหาร นักบัญชี ก็เป็นมนุษย์ด้วยกันทั้งนั้น วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับ

วิทยาศาสตร์ ไม่ว่าชาติที่เจริญแล้วหรือล้าหลังก็ตาม มีความเป็นวัฒนธรรมเท่ากันในแง่ที่เป็นแบบแผนของ การดำรงชีวิต

สรุปแล้ว วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ใน สังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างเกณฑ์ วิธีในการปฏิบัติ การจัดระเบียบ ตลอดจนระบบความเชื่อถือ ความนิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่างๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

ในด้านวัฒนธรรมนั้น เราอาจแบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

- วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ เช่น บ้าน โบสถ์ วิหาร หอประชุม เป็นต้น
- วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจ เช่น อุดมการณ์ ค่านิยม แนวความคิด ประเพณีและการปฏิบัติสืบทอด กันมาจนเป็นที่ยอมรับในชุมชนของตนว่าดีงามเหมาะสม เช่น ศาสนา ความเชื่อ เจตคติ ซึ่งเป็น นามธรรมที่มองเห็นไม่ได้

องค์ประกอบของวัฒนธรรม มี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1.องค์วัตถุ วัฒนธรรมวัตถุที่สามารถจับต้องได้ เช่น โรงเรียน โรงงาน ภาพเขียน ภาพปั้น โบสถ์ วิหาร หอดูดาว

2.องค์การ หมายถึง กลุ่มที่องค์การจัดอย่างมีระเบียบ หรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีการวาง กฎเกณฑ์ระเบียบเรียบร้อย และมีวัตถุประสงค์ไว้อย่างแน่นอน เช่น สมพันธ์ สมาคม กรรมการลูกเสือ สภากาชาด วัด สภาประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การที่ใหญ่ที่สุด

3.องค์พิธีการ เป็นขบธรรมเนียมประเพณีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น พิธีกรรมต่างๆ ตั้งแต่เรื่องการ เกิด การหมั้น การแต่งงาน การบวชนาค การตาย การปลุกบ้านขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ ซึ่งศาสนามีอิทธิพลอยู่ บ้างไม่มากนักน้อย รวมทั้งการแต่งกาย และรับประทานอาหารด้วย เช่น หญิงแต่งชุดไทย ชายแต่งชุดเต็มยศ เช่น รับประทานอาหารแบบบุฟเฟต์ ดินเนอร์ ชันโตก เป็นต้น พิธีการเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพ ของสังคม

4.องค์คติ หมายถึง ความเข้าใจ ความเชื่อ ความคิดเห็น ตลอดจนอุดมการณ์ต่างๆ เช่น เชื่อว่ากรรม เป็นเครื่องชี้ชะตา ความเชื่อในเรื่องการมีผัวเดียวเมียเดียว ความเชื่อในเรื่องการตามแล้วเกิดใหม่ หรือเรา เชื่อกันว่าอุดมการณ์ของขบวนการลูกเสือเป็นวิญคำจุนโลก เป็นต้น

ถึงแม้ว่าเราจะทราบว่าลักษณะของวัฒนธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ก็สืบเนื่องมาจาก มรดกทางสังคมที่ดี หรือเป็นวิถีชีวิตหรือแบบของการดำรงชีวิตที่ดี ย่อมจะเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ มีการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้วัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น เดิมชาวไทยมีความคิดว่าผู้หญิงควรอยู่กับบ้านเลี้ยงลูก ดูแลบ้านเรือน ปัจจุบันผู้หญิงทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับชายมากขึ้น หรือเดิมชาวไทยคิดว่า การเดินกินน้ำกินของ

หญิงไทยเป็นสิ่งที่ไม่สมควร แต่ปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมากและมีรายได้สูง หรือเรื่องความคิดทางการเมือง เสรีภาพ ฯลฯ ก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะมีคนที่มีความคิดแบบเก่าๆ คัดค้านบ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาของ สังคมที่พัฒนาหรือกำลังพัฒนาไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเหมือนกันทุกคน ซึ่งถ้าเราเข้าใจถึงข้อที่ขัดกันนี้ได้ ก็จะเป็นแนวทางในการช่วยสร้างวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ได้มาก

แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เป็นวัฒนธรรมด้วยกันแล้ว ศิลปก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหรือบางทีก็ ชอบเรียกรวมๆกันว่า “ศิลปวัฒนธรรม” ซึ่งสิ่งนี้เป็นเครื่องชี้บ่งความเป็นชาติ ประเทศใดชาติใดจะเสื่อมหรือ จะเจริญก็ดูได้ที่ศิลปะและวัฒนธรรมนี้แหละ ของไทยเราก็มีความเสื่อมและความเจริญเหมือนกัน เราจะ สังเกตว่า ยุคใดสมัยใดองค์พระมหากษัตริย์ให้ความสนใจสนับสนุนเรื่องศิลปะแล้ว วัฒนธรรมของชาตินั้นก็ เจริญรุ่งเรืองในยุคนั้น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ขาด ๆ เกิน ๆ

มีคนถามขงจื้อว่า “ชาย 4 คนนั้น ต่างก็มีอะไรดีกว่าท่าน แต่ทำไมพวกเขาจึงยอมเป็นศิษย์รับใช้ท่าน?”

“เขามีดีอย่างไร?” ขงจื้อถาม

แล้วผู้ถามขงจื้อก็ตอบว่า

“ชายคนที่ 1 นั้นพูดเก่งกว่าท่าน

ชายคนที่ 2 นั้นมีเมตตาดีกว่าท่าน

ชายคนที่ 3 มีท่าทางสง่างามกว่าท่าน

ชายคนที่ 4 มีความกล้าหาญกว่าท่าน”

เมื่อขงจื้อได้ฟังเช่นนั้น จึงกล่าวว่า

“เหตุที่ชายทั้ง 4 คน ยอมเป็นศิษย์รับใช้ข้าพเจ้านั้น เป็นเพราะว่า

ชายคนที่ 1 พูดเก่งก็จริง แต่ไม่รู้จักสำรวมปาก

ชายคนที่ 2 มีเมตตาจริง แต่บางครั้งก็เมตตาเกินไปจนสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง

ชายคนที่ 3 ก็วางท่าสง่าเสียจนไม่รู้จักถ่อมตน

ชายคนที่ 4 ก็กล้าเสียจนบ้าบิ่น

ถ้าจะยกสิ่งที่ชายทั้ง 4 มีรวมกันมาให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็จะไม่ขอรับ เพราะสิ่งที่พวกเขาขาดนั้น มีอยู่ในตัวข้าพเจ้า พวกเขาจึงมอบตัวเป็นศิษย์รับใช้ข้าพเจ้า”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่จะให้ผู้อื่นยอมรับนับถือและศรัทธาในตัวเรานั้น ย่อมเกิดจากความคิดและความสามารถในตัวเอง

หน่วยที่ 2 วิชาโครงการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ชุมชน ชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

จัดทำโครงการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ชุมชน ชาติ ตามคตินิยมของลูกเสือวิสามัญได้

2. เนื้อหา

โครงการบริการ ดูแล รักษา สาธารณสมบัติ ชุมชน ชาติ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 ใบความรู้

1) แบบสำรวจสาธารณสถานที่ใกล้บ้าน ที่วัด ที่โรงเรียน (สถานศึกษา)

2) แบบรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เกม หรือเพลง

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายรูปแบบโครงการ

2) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสื่อดำเนินการสำรวจสาธารณสมบัติในชุมชนใกล้สถานศึกษา

3) ลูกเสือแต่ละหมู่จัดทำโครงการดูแลรักษาสาธารณสมบัติในชุมชน หมู่ละ 1 โครงการ

4) ลูกเสือแต่ละหมู่นำเสนอโครงการโดยผ่านความเห็นชอบของผู้นำชุมชน

5) หมู่ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ

6) ลูกเสือสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ และนำเสนอผลการปฏิบัติงานต่อกองลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการสำรวจสาธารณสุขสมบัติที่ไถ่บ้าน ที่วัด และที่โรงเรียน (สถานศึกษา)
- 5.2 สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมการบริการสาธารณสุขสมบัติ ตามที่แต่ละหมู่ได้เลือกบริการทั้งที่โรงเรียน ที่ไถ่ และที่วัด
- 5.3 รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพสาธารณสุขของชุมชน และของชาติ ตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ “บริการ”

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เกม

กระซิบ

ใช้ผู้เล่นประมาณ 10 คน ให้ส่งข่าวโดยกระซิบที่หูให้ได้ยินคนเดียวแล้วกระซิบต่อกันจนครบ 10 คน แล้วให้คนสุดท้ายเขียนหรือพูดออกมาดังๆว่าได้ยินมาว่าอย่างไร แล้วให้คนแรกพูดข้อความเดิม เช่น ข้อความเดิมมีว่า “พรุ่งนี้เราช่วยกันทำงานของชุมชนนะ เช่น กำจัดน้ำเน่า สร้างศาลาพักร้อน แล้วเราจะมีความสุขและอายุยืน”

ประโยชน์จากเกมนี้ จะเห็นว่าเมื่อกระซิบถึงคนที่ 10 แล้วจะเหลือข้อความสั้นนิดเดียว ทำให้เราทราบธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะรับและถ่ายทอดข่าวสารได้ไม่ทั้งหมด ถ้าเป็นครูจะได้ไม่โมโหนักเรียน ถ้าสอนแล้วนักเรียนจำไม่ได้

ใบความรู้

แบบสำรวจสาธารณสุขสมบัติ ที่บ้าน ที่วัด ที่โรงเรียน

ชื่อ.....เลขที่.....หมู่.....กอง
.....

สถานที่ตั้งสาธารณสุขสมบัติ	กิจกรรมโครงการ	คุณประโยชน์ของโครงการ
ที่ใกล้บ้าน	1. 2.	1. 2.
ที่วัด	1. 2.	1. 2.
ที่โรงเรียน/แผนก	1. 2.	1. 2.

ลงชื่อ.....

ผู้สำรวจ

-----/-----/-----

แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ

ชื่อ.....เลขที่.....หมู่.....

วัน เดือน ปี	กิจกรรมโครงการ	หมายเหตุ

ลงชื่อ.....

ผู้ปฏิบัติงาน

-----/-----/-----

ขอรับรองว่าเป็นความจริง

ลงชื่อ.....

ผู้นำชุมชน

ความเห็นผู้กำกับลูกเสือ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้กำกับลูกเสือ

(.....)

-----/-----/-----

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกกระจาบ

นกกระจาบฝูงหนึ่งถูกนายพรานใช้ตาข่ายจับไป หัวหน้านกกระจาบและนกที่เหลือได้หาวิธีเพื่อให้รอดพ้นจากตาข่าย เมื่อฝูงนกถูกนายพรานดับจับได้ใช้กลวิธีความสามัคคี ทำให้รอดพ้นจากตาข่าย นายพรานได้อย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

แผนการจัดการกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 3 วิชาบริการ

แผนการจัดการกิจกรรมที่ 5 บริการ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายหน้าที่ของพี่เลี้ยงลูกเสือวิสามัญได้ถูกต้องและปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของเตรียมลูกเสือวิสามัญได้
- 1.2 อธิบายหน้าที่ของคณะกรรมการประจำกองได้และปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำกองได้
- 1.3 อธิบายความหมายของการบริการได้
- 1.4 ปฏิบัติตนตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญได้ คือ การบริการ

2. เนื้อหา

- 2.1 หน้าที่พี่เลี้ยงเตรียมลูกเสือวิสามัญ
- 2.2 หน้าที่คณะกรรมการประจำกอง
- 2.3 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตน
- 2.4 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่น
- 2.5 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 คูหาลูกเสือวิสามัญ (Rover Den) สำหรับการประชุมคณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) การนำเข้าสู่บทเรียน บี.-พี. (B.-P.) กล่าวว่า “การลูกเสือวิสามัญประกอบด้วยคณะบุคคลที่มีความเป็นพี่น้องกันในการใช้ชีวิตกลางแจ้ง และในการให้บริการแก่ผู้อื่น” ต่อจากที่ได้เป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อมีช่องทางในการประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและบริการชุมชน

2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงบทบาทของพี่เลี้ยงลูกเสือวิสามัญ (Sponsor) โดยปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ช่วยเหลือ แนะนำ เตรียมลูกเสือวิสามัญในเรื่องธรรมเนียมประเพณีของลูกเสือวิสามัญ และการพัฒนาตนเองในขบวนการทางลูกเสือ

3) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายบทบาทหน้าที่ วิธีปฏิบัติในการประชุมคณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ

4) จัดการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมที่คณะกรรมการประจำกองการเสนอเรื่องพิจารณา

5) คณะกรรมการประจำกอง สรุป เรื่องพิจารณาเสนอต่อผู้กำกับลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ เรื่อง ลาปลอมเป็นราชสีห์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจผลการทำแผนบำเพ็ญประโยชน์หรือบริการต่อกองลูกเสือ และต่อชุมชนตามหลักสูตรที่กำหนด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

บริการ

(สร้อย) บริการ บริการ งานที่พวกเราทำ เป็นประจำ เราทำไปไม่เคยคิดวนเร เอ้ (ซ้ำ)

เราทำด้วยความยินดี

ไม่เคยคิดที่จะเบื่อ

เพราะเราเป็นลูกเสือ

หน่วยงานบริการ

เก็บกวาดเราทำทุกอย่าง

สะอาดทุกทางที่ผ่าน

หน้าที่ทุก ๆ สถานที่

เราบริการทั่วไป

ใบความรู้

วิชาบริการ

หลักสูตร

- (1) ทำหน้าที่พี่เลี้ยงลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่
- (2) ทำหน้าที่เป็นกรรมการของกอง
- (3) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง
- (4) บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง
- (5) บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

วัตถุประสงค์

1. อธิบายถึงหน้าที่ของพี่เลี้ยงได้ถูกต้องและปฏิบัติหน้าที่พี่เลี้ยงของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใจได้
2. อธิบายถึงหน้าที่คณะกรรมการประจำกองได้ถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการประจำกองได้
3. อธิบายความหมายของการบริการและประเภทของการบริการได้
4. อธิบายหลักในการให้บริการได้
5. อธิบายงานและโอกาสที่จะให้บริการหรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ขบวนการลูกเสือและชุมชนได้
6. ปฏิบัติตนได้ตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ

แนวการจัดการฝึกอบรม

จัดให้มีการฝึกอบรมให้มีความรู้ทางทฤษฎีตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีบรรยายและให้อภิปรายกลุ่ม หรือเทคนิคการสอนอื่นใดที่เหมาะสม จากนั้นให้ได้รับการฝึกด้านบริการแก่ขบวนการลูกเสือและชุมชนตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งลูกเสือวิสามัญเห็นความสำคัญของการบริการ และยินดีที่จะให้บริการต่อผู้อื่นเสมอ

เนื้อหาวิชาประกอบการฝึกอบรมตามหลักสูตร

1. บทนำ

บี.พี. กล่าวว่า “การลูกเสือวิสามัญประกอบด้วยคณะบุคคลที่มีความเป็นพี่น้องกันในการใช้ชีวิตกลางแจ้ง และในการให้บริการแก่ผู้อื่น “ วัตถุประสงค์ของการลูกเสือวิสามัญ คือ

- (1) เพื่อให้การฝึกอบรมในหน้าที่พลเมืองต่อจากที่ได้ให้แก่ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไว้แล้ว แต่มีช่องทางที่จะปฏิบัติกว้างกว่า เพื่อให้เหมาะสมแก่วัยของลูกเสือวิสามัญ
- (2) เพื่อสนับสนุนให้ลูกเสือวิสามัญประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและเพื่อให้บริการแก่ชุมชน

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญอยู่ในระหว่างระยะเวลาที่คนหนุ่ม “กำลังสร้างตนเอง” กล่าวคือ พัฒนานิสัยใจคอของเขา กำลังกายของเขา และพยายามที่จะช่วยเหลือเขาให้นำเอาหลักของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. บทบาทของพี่เลี้ยง

พี่เลี้ยง คือ ลูกเสือวิสามัญรุ่นพี่ที่ผ่านการเข้าประจำกองแล้ว เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ พี่เลี้ยงมีหน้าที่ดังนี้

- (1) เป็นเพื่อนที่ดีหรือเป็นพี่ที่มีความปรารถนาดีต่อเตรียมลูกเสือวิสามัญใหญ่ซึ่งเปรียบเสมือนน้อง และอาจจะยังไม่เข้าใจว่าควรปฏิบัติหรือบำเพ็ญตนอย่างไรในกองลูกเสือวิสามัญ

- (2) เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ในเรื่องต่าง ๆ โดยทั่วไป
- (3) ช่วยเหลือ ชี้แจง แนะนำ เตรียมลูกเสือวิสามัญในเรื่องธรรมเนียมประเพณีของกอง
- (4) ช่วยเหลือ ชี้แจง แนะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญในการฝึกอบรมตามหลักสูตรเครื่องหมาย

ลูกเสือโลก

- (5) เป็นผู้มีความสำคัญในพิธีเข้าประจำกองของเตรียมลูกเสือวิสามัญที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยง

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ ควรถือว่าเป็นงานที่มีเกียรติและควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง นอกจากนั้น การรับหน้าที่นี้ยังมีประโยชน์แก่ตัวพี่เลี้ยงเอง คือ เท่ากับเป็นการฝึกอบรมในเรื่องการเป็นผู้นำตามตัวอย่าง นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยเหลืองานของกองลูกเสือวิสามัญในการฝึกอบรมเตรียมลูกเสือวิสามัญให้มีคุณภาพและเป็นกำลังของกองต่อไปอีกด้วย

ลูกเสือวิสามัญทุกคนในกอง ควรมีโอกาสได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงอย่างน้อยครั้งหนึ่งในโอกาสอันสมควร

ผู้ที่ทำหน้าที่พี่เลี้ยงจะต้องมีความรู้ความสามารถทางลูกเสือเป็นอย่างดี และจะต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย โดยการศึกษาหลักมนุษยสัมพันธ์และความเป็นผู้นำที่ถูกต้อง มีพี่เลี้ยงไม่น้อยที่มักจะใช้อำนาจที่ผิดกับรุ่นน้อง ซึ่งเป็นการทำลายบุคลิกภาพของตนเอง รวมถึงทำลายความรู้สึกที่ดีของรุ่นน้องต่อขบวนการลูกเสือ ฉะนั้น ผู้ที่จะเป็นพี่เลี้ยงต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีภาวะความเป็นผู้นำที่ถูกต้อง

3. คณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ

คณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญประกอบด้วย หัวหน้านายหมู่เป็นประธาน ผู้ช่วยหัวหน้าเป็นรองประธาน กับให้นายหมู่ รองนายหมู่ในกองนั้นเป็นกรรมการ แล้วเลือกกันเองเป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น เลขานุการ เภรณิกิจ ทะเบียน ปฏิคม วิชาการ ประชาสัมพันธ์ พัสดุ กรรมการกีฬา กรรมการนันทนาการ กรรมการกลาง ฯลฯ และนำเสนอผู้กำกับพิจารณาอนุมัติและสั่งแต่งตั้ง

กรรมการประจำกองให้อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน 12 เดือน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติในตำแหน่งหัวหน้านายหมู่ ผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ และกรรมการดำเนินงานของกองบ้าง แต่ในบางกรณีที่ประชุมคณะกรรมการประจำกองอาจเสนอให้ผู้กำกับฯ พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการประจำกองชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีก หรือจะให้มีการเปลี่ยนแปลงแต่บางตำแหน่งก็ได้

ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำกองอย่างน้อยเดือนละครั้ง ในการประชุมให้หัวหน้านายหมู่เป็นประธานที่ประชุม ผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ 1 คน เป็นรองประธาน เลขานุการเป็นผู้จัดรายงานการประชุม ส่วนผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่เข้าประชุมด่วนให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

คณะกรรมการประจำกองมีหน้าที่ดังนี้

- (1) วางแผนและจัดกิจกรรมในวันประชุมกองประจำสัปดาห์

- (2) ในกรณีที่มีกิจกรรมพิเศษ อาจพิจารณาแต่งตั้งลูกเสือวิสามัญในกองคนหนึ่งให้เป็นหัวหน้ากิจกรรมนั้น

- (3) บริหารกิจการภายในของลูกเสือ
- (4) รักษาเกียรติของกองลูกเสือ
- (5) ควบคุมการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
- (6) ให้ประธานหรือผู้แทนที่รับมอบหมายเป็นผู้แทนของกอง ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก
- (7) จัดให้มีคูหา (Den) ของกอง ขนาดอย่างน้อย 4-6 เมตร เพื่อใช้เป็นสถานที่เอนกประสงค์

ของกอง

(8) คัดเลือกลูกเสือวิสามัญอาวุโส 1 หรือ 2 คน ที่รอบรู้งานลูกเสือวิสามัญเพื่อให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยง (Sponsor) เตรียมลูกเสือวิสามัญ (Rover Squire) แต่ละคนจนกว่าเตรียมลูกเสือวิสามัญนั้นจะผ่านหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก ผ่านการสำรวจตัวเอง (Vigil) และได้เข้าประจำกอง (Investiture) เป็นลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout) โดยสมบูรณ์

งานสำคัญอย่างหนึ่งของการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ คือ การรับหน้าที่เป็นกรรมการประจำกอง เพื่อร่วมกันดำเนินงานของกอง ภายใต้การนำและควบคุมดูแลของผู้กำกับฯ

หน้าที่ของคณะกรรมการประจำกองประการหนึ่งตามที่กล่าวแล้ว คือ จัดให้มีคูหาของกองซึ่งรวมถึงการจัดให้มีสิ่งจำเป็นและการตกแต่ง

คูหาลูกเสือวิสามัญ (Rover Den) หมายถึง สถานที่ของลูกเสือวิสามัญซึ่งเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ เช่น การประชุมวางแผนหรือประกอบพิธีระดับแถบสี (สำหรับเตรียมลูกเสือวิสามัญและลูกเสือวิสามัญ) ต้องการให้ลูกเสือวิสามัญมีสถานที่รวมจิตใจ ยึดมั่นในอุดมการณ์ของลูกเสือ

- (1) บริเวณสถานที่ควรเป็นที่สงบเงียบ มีบริเวณกว้างขวาง มีความสะอาดโดยรอบบริเวณ
- (2) ลักษณะการปลูกสร้าง จะเป็นทรงใดก็ได้ให้ดูแล้วเป็นที่สะดุดตา อาจเป็นทรงไทยหรือทรงประยุกต์

(3) วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง จะใช้วัสดุอย่างไร ก็แล้วแต่ฐานะทางการเงินของกองเป็นสำคัญ การก่อสร้างอาจจะใช้ไม้กลม ปีกไม้ หรือก่ออิฐ แต่ที่สำคัญคือให้มีความคงทน

(4) การสร้างภายในคูหา

- มีห้องประชุม
- มีห้องสมุดเกี่ยวกับลูกเสือ
- มีห้องเก็บเครื่องหมาย
- มีห้องเก็บพัสดุ
- มีห้องน้ำ
- มีที่สำหรับพัก

(5) สิ่งประกอบภายใน คูหาลูกเสือวิสามัญเป็นสถานที่ซึ่งใช้สำหรับพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือวิสามัญด้วย จึงต้องมีสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ ดังนี้

- พระพุทธรูปและโต๊ะหมู่บูชา ถ้าลูกเสือนับถือศาสนาเดียวกัน ก็ให้ประดิษฐานพระพุทธรูปไว้บนโต๊ะบูชา หรือศาสนาอื่นก็แล้วแต่ความเคารพนับถือ

- ธงชาติ ธงประจำกอง
- พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 9 พระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- พระบรมรูปรัชกาลที่ 6 พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย
- รูป บี-พี ผู้ก่อกำเนิดลูกเสือโลก
- คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

(6) ลักษณะการใช้คูหาลูกเสือวิสามัญ

- ใช้เป็นที่สอนและอบรมลูกเสือ
- ใช้เป็นที่ประชุมคณะกรรมการประจำกองหรือประชุมสมาชิกของกอง
- ใช้ค้นคว้าหาความรู้เป็นห้องสมุด
- ใช้ทำพิธีทางศาสนา เช่น ทำบุญในโอกาสครบรอบตั้งกองลูกเสือ
- ใช้ทำพิธีทางลูกเสือ พิธีเข้าประจำกอง เช่น ติดแถบ ถวายราชสดุดี
- ใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ของที่ระลึก ที่ได้มาจากที่อื่น ๆ หรือต่างประเทศ
- ใช้เป็นสำนักงานของลูกเสือ

วิธีปฏิบัติในการประชุมคณะกรรมการประจำกอง มีหลักปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและวิธีการดังนี้

การจัดที่ประชุม

(1) ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน กับมีพระพุทธรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ดเบเดน โพเอล

(2) โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ รองนายหมู่ และจัดเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับฯ หรือรองผู้กำกับฯ ที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน

(3) การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้นๆ เช่น ประธาน รองประธาน เลขานุการ หมู่ 1 รอง ฯ หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 รอง ฯ หมู่ 3 ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ

(4) ผู้เข้าประชุม

- นายหมู่ทุกหมู่และรองนายหมู่ทุกหมู่
- ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับลูกเสือไม่อยู่ให้รองผู้กำกับฯ เข้าประชุมแทน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมา เพื่อแนะนำวิชาการเป็นครั้งคราว

- หัวหน้านายหมู่ในฐานะประธาน รองหัวหน้านายหมู่ 1 คน ในฐานะรองประธาน และเลขานุการผู้จัดรายงานการประชุม

(5) การเข้าห้องประชุม เลขานุการจะเป็นผู้เชิญ โดยให้นายหมู่และรองนายหมู่ต่าง ๆ เข้าก่อนแล้วจึงเชิญประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้าย ผู้ที่เข้าประชุม ก่อนที่จะเข้านั่งจะต้องไปไหว้พระพุทธรูป และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งที่ของตน (ยกเว้นประธานจะต้องจุดธูปเทียนและกราบที่หน้าพระ)

(6) การเปิดประชุม เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุม และขอให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบ สมาชิกที่ประชุมยืนขึ้นพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือ และกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

(7) การพูดในที่ประชุม ก่อนพูดต้องยกมือขออนุญาต เมื่อประธานอนุญาตจึงจะพูดได้ (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง) เมื่อเวลาพูดให้หนึ่งไม่ต้องยืน

(8) การนัดหมายเรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

(9) การจัดระเบียบวาระการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

(10) เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุม ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน จัดทำกำหนดการฝึกอบรม การอยู่ค่ายพักแรม การเงิน การลงโทษ การให้รางวัล และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

(11) รายงานการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผยเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ให้เปิดเผยได้

(12) การจดยางงานการประชุมเป็นหน้าที่ของเลขานุการ จะต้องเป็นผู้จดและจัดทำรายงานการประชุม บันทึกลงในสมุด และสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ

(13) ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุม คือ ประธานคณะกรรมการประจำกอง (หัวหน้านายหมู่) ซึ่งผู้กำกับฯ แต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย

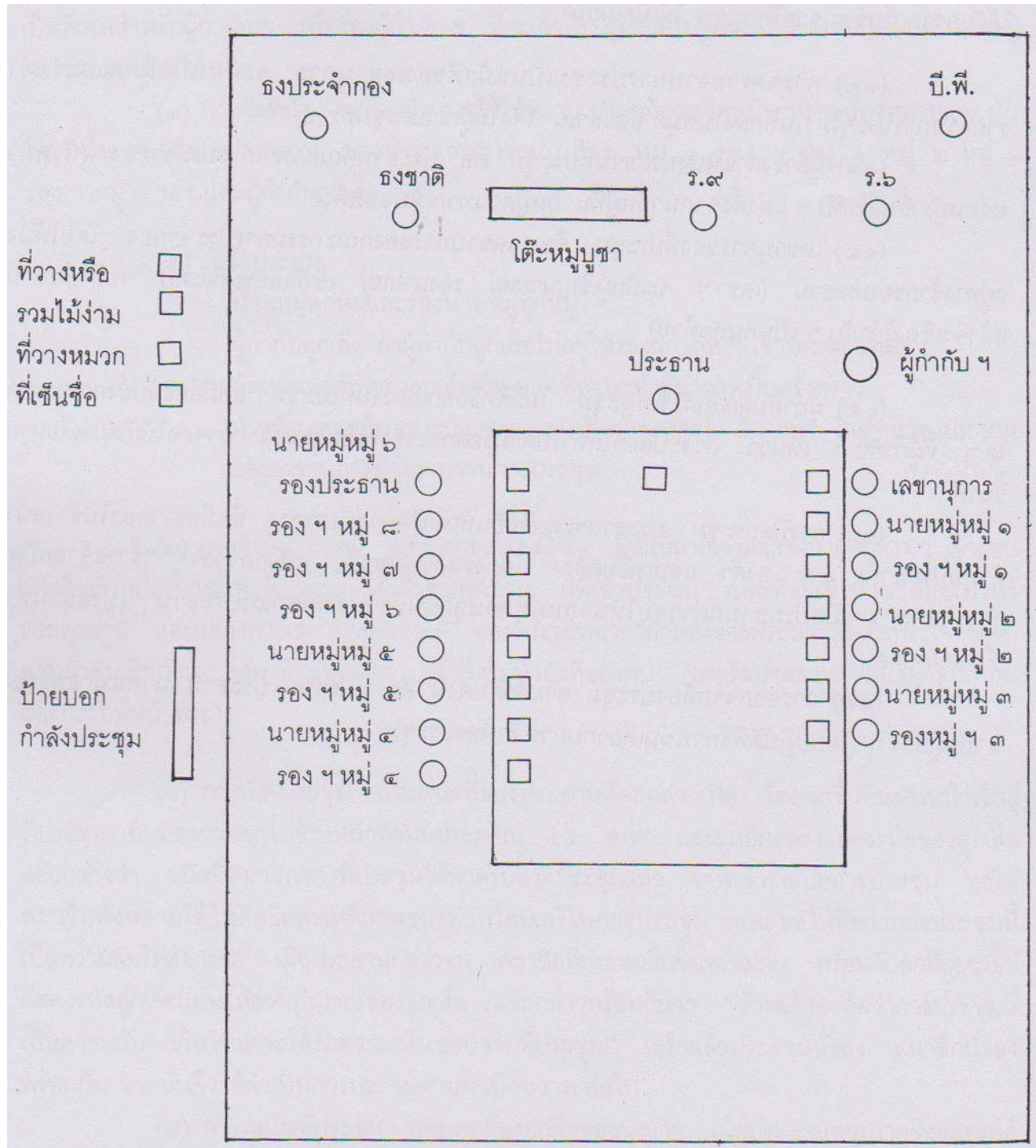
(14) เลขานุการของที่ประชุม คือ เลขานุการของคณะกรรมการประจำกอง โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน (เลขานุฯ จะเป็นผู้เชิญนายหมู่ รองนายหมู่ เข้าที่ประชุมทีละคน จนถึงประธาน แล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย)

(15) ผู้กำกับลูกเสือที่เข้าประชุม ไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่า ถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้

(16) การปิดประชุม ประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้า ทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรง แสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ)

(17) การออกจากห้องประชุม ตามลำดับดังนี้ คือ ที่ปรึกษา ประธาน นายหมู่ และรองนายหมู่ต่าง ๆ (โดยปฏิบัติพิธีการเช่นเดียวกับการเข้าห้องประชุม)

ตัวอย่างผังที่ประชุมคณะกรรมการประจำกอง

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการประจำกอง

ครั้งที่...../ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ณ.....

-
- วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ (ถ้ามี)
- วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่...../.....
- วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)
- วาระที่ 4 เรื่อง.....(เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม
ถ้ามีหลายเรื่องก็ใส่วาระที่ 5 ที่ 6 จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม)
- วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี) วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับ
เรื่องที่จะมีขึ้นภายหลังที่ได้กำหนดระเบียบวาระไปแล้ว จะได้นำมาเข้าพูดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่างบันทึกรายงานการประชุม)

บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการประจำกอง

ครั้งที่...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ณ.....

ผู้เข้าประชุม

1.
2.
3.
4.

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา.....น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้วดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธานเสนอว่า

ที่ประชุม (มีมติหรือตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

ปิดประชุมเวลา.....น.

(ลงชื่อ).....ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ) นายหมู่ 1

(ลงชื่อ) รองนายหมู่ 1

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)
รายชื่อผู้เข้าประชุมคณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ

ครั้งที่...../ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ณ.....

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ลายเซ็น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1			ประธาน	
2			นายหมู่หมู่ 1	
3			รองนายหมู่หมู่ 1	
4			นายหมู่หมู่ 2	
5			รองนายหมู่หมู่ 2	
6			เลขานุการ	
7			ฯลฯ	
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				

4. ความหมายของการบริการ

- คำว่า “บริการ” หมายถึงการช่วยเหลือหรือการบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อชุมชน ลูกเสือวิสามัญจะต้องมีความเลื่อมใสศรัทธาในคำว่า “บริการ” และลงมือปฏิบัติเรื่องนี้อย่างจริงจังด้วยความจริงใจและโดยมีทักษะหรือความสามารถในการให้บริการนั้นด้วยความซื่อของ ว่องไว คือไวใจได้หรือเชื่อได้

- ความเห็นของ บี.พี. เกี่ยวกับ “บริการ”

บี.พี. เห็นว่าการศึกษาที่เด็กได้รับจากทางบ้าน ทางโรงเรียน ทางวัด และอื่น ๆ ยังมีช่องโหว่อยู่ 4 ประการ ซึ่งการลูกเสือมุ่งหมายที่จะอุดช่องโหว่เหล่านั้นโดยเน้นการฝึกอบรมลูกเสือในเรื่องต่อไปนี้ คือ

(1) ลักษณะนิสัย และสติปัญญา

(2) สุขภาพและพลัง

(3) การฝีมือและทักษะ

(4) หน้าที่พลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

การลูกเสือมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมลูกเสือทั้งในทางร่างกาย สติปัญญา ศิลธรรม จิตใจ และสังคม เพื่อให้ เป็นพลเมืองดี รู้จักหน้าที่รับผิดชอบและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ตลอดจนประเทศชาติ

ตามคติของลูกเสือ พลเมืองดี คือบุคคลที่มีเกียรติเชื่อถือได้ มีระเบียบวินัย สามารถบังคับใจตนเอง สามารถพึ่งตนเอง ทั้งเต็มใจและสามารถที่จะช่วยเหลือชุมชนและบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

- ความมุ่งหมายโดยเฉพาะของกิจการลูกเสือวิสามัญ

(1) เพื่อให้ลูกเสือได้เข้าร่วมในขบวนการลูกเสือวิสามัญ ซึ่งมีผู้ใหญ่เป็นผู้ชี้แจง แนะนำและทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา จะโดยให้ลูกเสือวิสามัญในกองปกครองกันเอง ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนรู้โดยการกระทำ

(2) เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการตามที่ตนถนัด

(3) เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญได้ฝึกหัดรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเป็นขั้น ๆ และเพิ่มการฝึกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยอาศัยระบบหมู่

(4) เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญมีโอกาสแสดงสมรรถภาพของตนเองด้วยความพึงพอใจและความภาคภูมิใจ โดยการใช้ระบบเครื่องหมายพิเศษ

(5) เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญรู้จักอดทน นิยมชีวิตกลางแจ้งและการบริการอย่างมีชีวิตจิตใจ โดยเฉพาะการบริการชุมชน

(6) เพื่อส่งเสริมการแสวงหาอาชีพที่เหมาะสม

- การบริการหรือการบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสือวิสามัญในเรื่องการบริการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ลูกเสือวิสามัญทุกคนได้เข้าใจความหมาย รู้วิธีการในการให้บริการ รู้หลักในการจัดกิจกรรมด้านบริการ และมีความเข้าใจสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ การลูกเสือวิสามัญต้องการผู้เสียสละ ผู้มีจิตใจเป็น

ลูกเสืออย่างแท้จริง (Scouting spirit) ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ทำอะไรโดยหวังผลส่วนตนเป็นที่ตั้งอยู่ตลอดเวลา ในเวลาเดียวกันการเสียสละประโยชน์และความสุขส่วนตัวเพื่อบริการตามความหมายของการลูกเสือวิสามัญนี้ก็ต้องให้คำนึงถึงสภาวะแวดล้อมและสภาพของตนเองอยู่เสมอ ๆ เพื่อจะได้ตระหนักถึงขีดความสามารถของตนเอง จะได้ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว

5. ประเภทหรือขั้นตอนในการบริการ

(1) บริการแก่ตนเองก่อน เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมเสียก่อนเพราะถ้าหากเรายังไม่พร้อมเราก็ไม่อาจจะไปให้บริการแก่ผู้อื่นได้ หรือได้ก็ไม่ได้เท่าที่ควร การบริการแก่ตนเองก่อนนั้นเป็นการฝึกในเรื่องการบริการไปด้วย เพราะคำว่าบริการแก่ตนเองนั้น หมายถึง ตัวเรา ครอบครัวของเรา ผู้บังคับบัญชาของเรา ผู้ใต้บังคับบัญชาของเรา เพื่อนร่วมงาน ญาติสนิทมิตรสหาย กล่าวโดยสรุปได้ว่าก่อนที่จะเราจะออกไปให้บริการแก่ผู้อื่นนั้นจำเป็นต้องสร้างความพร้อมให้แก่ตัวเองเสียก่อน เพราะตราบใดที่เราจะต้องขอความช่วยเหลือ ต้องอยู่ภายใต้การโอ้อุ้มคำชูของผู้อื่น ต้องขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือเราแล้ว แสดงว่าเรายังไม่พร้อม ฉะนั้น ลูกเสือวิสามัญต้องเตรียมตัวให้พร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเงิน สุขภาพ เวลาว่าง สติปัญญา ฯลฯ

(2) บริการแก่หมู่คณะและขบวนการลูกเสือ เมื่อเราฝึกบริการตนเองแล้ว ต่อไปก็ขยายการให้บริการแก่หมู่คณะของเราก่อน เป็นการหาประสบการณ์หรือความชำนาญ ด้วยการบริการเป็นรายบุคคล บริการแก่กองลูกเสือของเราในการงานต่าง ๆ อันเป็นส่วนรวมและรวมไปถึงการให้บริการแก่กองลูกเสืออื่น ซึ่งถือเป็นขบวนการของเรา ลูกเสือวิสามัญทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้ช่วยเหลือการดำเนินกิจการของกองลูกเสือสามัญ หรือกองลูกเสือสำรองในทุกวิถีทาง ทั้งนี้ เพื่อจะได้มีประสบการณ์ภาคปฏิบัติในการฝึกอบรมลูกเสือซึ่งจะช่วยให้เขาเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำกับลูกเสือและเป็นหัวหน้าครอบครัวในอนาคต ลูกเสือวิสามัญควรได้รับมอบหมายความรับผิดชอบในงานที่มีกำหนดแน่นอนในการช่วยเหลือผู้กำกับลูกเสือประเทศชาติต้องการอาสาสมัครเป็นจำนวนมาก เพื่อช่วยเหลือในเรื่องการศึกษา มีเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย นอกเหนือไปจากการอ่าน การเขียน และการคิดเลข ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กสมัยนี้จะต้องเรียนรู้เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต การที่เวลาเรียนมีระยะสั้น และครูก็มีจำนวนจำกัดย่อมทำให้เด็กไม่มีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ดังนั้น ความช่วยเหลือของชายหนุ่มรุ่นพี่ที่เป็นอาสาสมัครจึงเป็นสิ่งที่ประเทศชาติต้องการอย่างยิ่ง

ลูกเสือสามัญผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมหรือในการดำเนินงานของกองลูกเสือสามัญ หรือกองลูกเสือสำรอง และโดยเฉพาะในการอยู่ค่ายพักแรม นับได้ว่าเป็นผู้ให้บริการที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ในเวลาเดียวกันงานนี้ย่อมนำความพอใจมาให้ลูกเสือวิสามัญเอง เพราะการฝึกอบรมเด็กนั้นจะได้เห็นเขา สนุกสนาน มีลักษณะนิสัยที่ดีขึ้น ย่อมทำให้ลูกเสือวิสามัญรู้สึกว่าได้ทำอย่างไรบางอย่างที่คุ้มค่าการฝึกอบรม แก่รุ่นน้องนั้นลูกเสือวิสามัญจะต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อให้รุ่นน้องทำตามด้วยการปฏิบัติตนให้เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริง เป็นมิตรกับคนทุกคน ซื่อสัตย์สุจริต มีกิริยาสุภาพ และใช้วาจาสุภาพไม่หยาบโลน

(3) บริการแก่ชุมชน เมื่อฝึกบริการแก่ตนเอง แก่ขบวนการลูกเสือแล้วก็สมควรที่จะไปบริการแก่ชุมชนตามสติปัญญา ประสบการณ์ และความสามารถ แนวคิดในการบริการแก่ชุมชน คือการชำระหนี้แก่

ชุมชนด้วยการร่วมมือกันเสียสละ ร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ เช่น การพัฒนาอาคารสถานที่ บ้านเมืองในชุมชนนั้น การสร้างสาธารณสถาน การจัดงานรื่นเริง งานสังคมเพื่อประโยชน์ของสังคมนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ลูกเสือวิสามัญได้ประสบการณ์ จากชีวิตจริงหลังจากที่เขาพ้นวัยจากการเป็นลูกเสือวิสามัญ ต่อไปเขาจะสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่เขาอาศัยอยู่ได้ โดยไม่ได้เอาัดเอาเปรียบหรือเห็นแก่ตัวได้ การบริการแก่ชุมชนนั้นควรเริ่มตั้งแต่ชุมชนที่กองลูกเสือตั้งอยู่บริการในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทำความสะอาด การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ การควบคุมการจราจร การดับเพลิง เป็นต้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการพัฒนาชุมชน

6. หลักของการให้บริการ

- (1) เป็นกิจกรรมที่จำเป็น-เห็นความจำเป็นที่ต้องให้บริการคือต้องดูว่าจะเป็นแค่ไหน สำหรับเรื่องนั้นที่จะต้องได้รับการบริหาร
- (2) ให้บริการด้วยความสมัครใจ เต็มในที่จะให้บริการ
- (3) ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีทักษะในการบริการ เช่น การปฐมพยาบาล เทคนิคในการช่วยชีวิต ฯลฯ
- (4) ให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการรับบริการ เช่น คนที่กำลังจมน้ำจะได้คนช่วย การพัฒนาชุมชน ให้บริการแก่ผู้ที่ถูกทอดทิ้ง เช่น คนชรา คนป่วยและผู้ไม่สามารถช่วยตนเองได้
- (5) บริการด้วยความองอาจ ตั้งใจทำงานให้เสร็จด้วยความมั่นใจ ด้วยความรับผิดชอบโดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง อุทิศเวลาให้แก่งานอย่างจริงจัง ในขณะที่นั้นรู้จักแบ่งเวลาแบ่งลักษณะงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้จึงได้ย่อมจะได้รับความสำเร็จเรียบร้อยในการทำงาน จะทำให้เรารู้สึกภูมิใจ

7. งานบริการที่ลูกเสือวิสามัญแต่ละคนหรือกองลูกเสือวิสามัญจะทำได้นั้นมีหลายประการเช่น

- โครงการใช้ผักตบชวาทำปุ๋ยหมัก โครงการนี้เป็นโครงการที่ยิงนกสองตัวในเวลาเดียวกัน คือ เป็นการกำจัดผักตบชวา และเป็นการทำปุ๋ยหมัก เพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชผักต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โครงการนี้เสียค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และอยู่ในวิสัยที่กองลูกเสือวิสามัญจะทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- โครงการให้บริการแก่ชุมชน เช่น โครงการให้ความปลอดภัยในการจราจร หางานให้คนพิการทำ จัดทำสนามเด็กเล่นสำหรับเด็กยากจน พิการ โครงการบริการแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุด้วยการพยายามศึกษาหาความรู้ในเรื่องการปฐมพยาบาลเพื่อจะได้ช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุอย่างมีประสิทธิภาพ การดับเพลิงด้วยการเข้ารับการอบรมวิชาบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ
- โครงการพัฒนาชุมชน โดยทำการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นแล้ววางแผนและลงมือปฏิบัติตามโครงการนั้น
- โครงการให้บริการแก่กิจกรรมลูกเสือ เช่น ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทำหน้าที่กรรมการของกอง ทำหน้าที่พี่เลี้ยงช่วยดูแลลูกเสือวิสามัญ และช่วยเหลือในการฝึกอบรมลูกเสือประเภทอื่น ๆ ในวิชาที่ตนถนัด เช่นการผูกเงื่อนเชือก การปฐมพยาบาล แผนที่เข็มทิศ ระเบียบแถว เป็นต้น

8. การปฏิบัติตนตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ

คติพจน์ “บริการ” นั้นเป็นเสมือน “หัวใจ” ของการลูกเสือวิสามัญที่จะต้องยึดมั่นการเสียสละ ด้วยการบริการ แต่การบริการนี้มีได้หมายถึงเป็นผู้รับใช้หรือคนงานอย่างที่เขาเข้าใจ บริการในความหมายของการลูกเสือวิสามัญนี้ เรามุ่งที่จะอบรมนิสัย และจิตใจให้รู้จักเสียสละ ใฝ่รู้จักวิหาคความรู้ และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต และในที่สุดก็จะทำให้สามารถประกอบอาชีพโดยปกติสุขในสังคม การบริการหมายถึงให้ประกอบคุณประโยชน์แก่มนุษยชาติ ด้วยการถือว่าเป็นเกียรติประวัติสูงสุดแห่งชีวิตของเราในการที่รู้จักเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่น ทั้งนี้ เพื่อจุดหมายให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้โดยปกติ เป็นการสอนให้ลูกเสือวิสามัญตั้งตนอยู่ในศีลธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบผู้ที่ยากจนหรือด้อยกว่า นอกจากนั้น การบริการแก่ผู้อื่นเปรียบเสมือนเป็นการชำระหนี้ที่ได้เกิดมาแล้วอาศัยอยู่ในโลกนี้ก็ด้วยความมุ่งหวังจะให้ทุกคนเข้าใจการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม มองเห็นความจำเป็นของสังคมว่าไม่มีใครสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยลำพัง ทุกคนจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันไม่ว่าด้านอาหารการกิน ด้านเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค หรืออื่น ๆ ก็ตาม เราต่างคนต่างมีความถนัดในการงานอาชีพของแต่ละคน แล้วจึงนำผลงานของตนไปแลกเปลี่ยนกัน ทั้งนี้ เพื่อความอยู่รอดของท่านและของสังคม ฉะนั้น ท่านจึงเปรียบเทียบการบริการหรือการเสียสละนั้นเสมือนเป็นการชำระหนี้ที่เราได้เกิดมาและอาศัยอยู่ในสังคมนั้น ๆ เพราะเราต้องพึ่งผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา นับแต่แรกเกิด

วิชาเครื่องหมายชราวุธ

หลักสูตร

- (1) ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 5 วิชา
- (2) ผู้กำกับลูกเสือ หรือผู้กำกับลูกเสือวิสามัญรับรองว่าเป็นผู้ดำเนินชีวิตแบบลูกเสือ และปฏิบัติตามคติพจน์ว่า “บริการ” โดยเคร่งครัด

3. เลขานุการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมก็ให้รายงานไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อขออนุมัติ

วัตถุประสงค์วิชาเครื่องหมายชราวุธ

1. เพื่อแสดงถึงความสามารถของลูกเสือวิสามัญที่ได้รับเครื่องหมายสูงสุด
2. เป็นพี่เลี้ยงลูกเสือวิสามัญที่มีประสิทธิภาพได้
3. เป็นรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

ผู้ที่ได้รับเครื่องหมายวิชาชีพจะต้องสอบได้วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 5 วิชา ซึ่งควรมีวิชาเหล่านี้ คือ:-

1. วิชาการลูกเสือ
2. วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
3. วิชาบริการ
4. วิชาผู้ฝึกสอน
5. วิชาปฐมพยาบาล

วิชาเหล่านี้ถือเป็นวิชาหลักในการที่จะบริการผู้อื่นได้ตามวัตถุประสงค์ของเครื่องหมายวิชาชีพ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะต้องจัดการสอนและฝึกอบรม เพื่อสอบวิชาพิเศษเหล่านี้ โดยวิธีการดังนี้

เนื้อหาวิชาประกอบการฝึกอบรมตามหลักสูตร

วิชาการลูกเสือ

หลักสูตร

1. ได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทของลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือในกองนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 3 เดือน

วิธีปฏิบัติ

จากข้อ 1. - ส่งลูกเสือวิสามัญเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น ตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเปิดการฝึกอบรมขึ้น

หรือ - จัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้นขึ้นในกองลูกเสือวิสามัญ นั้นเอง ให้ครบทุกวิชาแล้วประเมินผลแต่ละวิชาจนผ่านหมดทุกวิชา ซึ่งผู้สอนจะต้องได้รับเครื่องหมายวุฒิบัณฑิต 2 ท่อน เป็นอย่างน้อย

หรือ - จัดฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้นให้แก่ลูกเสือวิสามัญ แบบการอยู่ค่ายพักแรม (คือจัดเหมือนอบรมชั้น B.T.C. จริง ๆ แต่ไม่ได้รับวุฒิบัตร)

จากข้อ 2. - ส่งลูกเสือวิสามัญเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือผู้กำกับลูกเสือสามัญในกองลูกเสือสำรอง หรือกองลูกเสือสามัญจริง ๆ จนครบ 3 เดือน และได้รับคำรับรองจากผู้กำกับลูกเสือของกองลูกเสือนั้น ๆ

หรือ - ทดลองปฏิบัติหน้าที่ในกองลูกเสือวิสามัญนั้นเอง ในกรณีที่ไม่สามารถจะส่งลูกเสือวิสามัญไปปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือสำรอง หรือสามัญได้ โดยผู้กำกับลูกเสือวิสามัญรับรองผลงานให้ก็ได้ (ในฐานะพี่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่แทนผู้กำกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 3 เดือน)

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

หลักสูตร

เดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม 3 คืน) หรือเดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 48 ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม 2 คืน ไม่นับเวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทางไกลดังกล่าว ลูกเสือจัดการเองโดยตลอด ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทางไกลและแรมคืน ต้องได้มาตรฐานสูง การเดินทางไกล จะไปทางบก หรือทางน้ำ ภายในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้

ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม ความมานะ และการเป็นผู้นำ กับต้องทำสมุดปฐมรายการการเดินทางยื่นต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญด้วย

วิธีปฏิบัติ

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือวิสามัญ เพื่อให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรนี้ ลูกเสือวิสามัญเลือกการเดินทางได้ 2 วิธี คือ

1. เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมไปกับลูกเสือวิสามัญอื่น ๆ ทั้งกอง เป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน และอยู่ค่ายพักแรม 3 คืน ทำกิจกรรมของการอยู่ค่ายพักแรมดังนี้

- สร้างค่ายพักแรมด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกางเต็นท์ หรือสร้างเพิงจากวัสดุธรรมชาติให้ป้องกัน ลม ฝน ได้
- จัดบริเวณค่ายให้สวยงาม สะอาด มีการทำอุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม เช่น เตาลอยที่เก็บอุปกรณ์ครัว ที่นั่งรับประทานอาหาร ที่เก็บแก้วน้ำและอาหารสดต่าง ๆ ตลอดจนที่ชุดหลุมเปียก หลุมแห้ง ฯลฯ
- มีการทดสอบการผจญภัยตามหลักเกณฑ์การอยู่ค่ายพักแรม และวิชาบุกเบิกด้วย
- มีการฝึกการทำแผนที่และการเดินทางสำรวจเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า 8 กิโลเมตร เพื่อให้มีการเขียนรายงานการเดินทาง

2. เดินทางไกลกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง อยู่ค่ายพักแรม 2 คน อาจไปโดยรถจักรยาน หรือทางน้ำ (พายเรือไป) โดยทำกิจกรรมเหมือน ข้อ 1

ทั้ง 2 ข้อนี้ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะต้องทราบว่า ลูกเสือวิสามัญจะไปอยู่ค่ายพักแรมที่ไหน? ไปโดยวิธีการอย่างไร? ไปทำกิจกรรมอะไรบ้าง? มีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด? (ถ้าเห็นว่าไม่ปลอดภัยต้องสั่งงดโดยเด็ดขาด) และต้องลงนามรับรองผลการเดินทางทุกครั้ง

วิชาการ

หลักสูตร

1. ทำหน้าที่พี่เลี้ยงของลูกเสือวิสามัญที่เข้าใหม่
2. ทำหน้าที่เป็นกรรมการของกอง
3. บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสือของตนไม่น้อยกว่า 9 ครั้ง
4. บำเพ็ญประโยชน์ต่อกองลูกเสืออื่นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง
5. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง

วิธีปฏิบัติ

ให้ลูกเสือวิสามัญทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว ในหลักสูตรทุกข้อ โดยมอบหมายให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม แล้วให้ผู้กำกับลูกเสือลงนามรับรองในสมุดบันทึกผลงานของลูกเสือวิสามัญคนนั้น

ในกรณีที่ลูกเสือวิสามัญมาจากกองอื่น ให้พิจารณาจากสมุดบันทึกประจำวันของลูกเสือวิสามัญคนนั้นอย่างละเอียด ตลอดจนการลงนามรับรองของผู้กำกับลูกเสือด้วย หากมีข้อสงสัยอาจให้ทดลองปฏิบัติจริงก็ได้ตามเหมาะสม

วิชาผู้ฝึกสอน

หลักสูตร

1. ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) ประเภทใดประเภทหนึ่งของหลักสูตรลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่
2. สามารถทำการสอนวิชาลูกเสือตามประเภทที่ตนรับการอบรมแล้วอย่างน้อย 2 วิชา
3. ได้ทำการสอนเป็นที่พอใจของผู้กำกับกองนั้น ๆ เป็นเวลา 3 เดือน โดยให้สอนอย่างน้อย 2 วิชา วิชาละ 3 ครั้ง

วิธีปฏิบัติ

จากข้อ 1 ให้ดูจากวุฒิบัตรว่าผ่านการฝึกอบรมจริงหรือไม่ หากไม่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าว ให้ผู้กำกับลูกเสือจัดฝึกอบรมขึ้นภายในกองให้ครบทุกวิชาเหมือนการจัดการฝึกอบรมของวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง สามัญ หรือสามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทใดประเภทหนึ่ง แล้วลงนามรับรองให้

จากข้อ 2 ให้ทำการสอนให้ดู 2 วิชา โดยให้สอนจริง ๆ หรือสัมภาษณ์ หรือให้เขียนแผนการสอนให้ดู อย่างอย่างหนึ่งตามที่ผู้กำกับลูกเสือเห็นสมควร

จากข้อ 3 ส่งไปช่วยทำการสอนในกองลูกเสือที่อยู่ใกล้เคียงเป็นเวลา 3 เดือน ตามกำหนดแล้วขอดูใบรับรองผลงานจากผู้กำกับลูกเสือกองนั้น ๆ หรือให้สอนในกองลูกเสือวิสามัญของตนเองโดยมีผู้กำกับลูกเสือควบคุมอย่างใกล้ชิด

วิชาปฐมพยาบาล

หลักสูตร

1. รู้และสามารถปฏิบัติตามหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาลและข้อควรจำของการปฐมพยาบาล
2. รู้และสามารถสาธิตเรื่องต่อไปนี้

วิธีการห้ามเลือด

วิธีแก้ไขอาการงัน (Shock)

วิธีการช่วยหายใจ หรือผายปอด นวดหัวใจ

วิธีการขน เคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือผู้บาดเจ็บ

รู้จักอาการของเรื่องกระดูกหักในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

วิธีการเข้าเฝือกชั่วคราว

วิธีแก้บาดแผลมีพิษ

3. เรียนรู้ถึงโรคบางชนิดที่พบบ่อย ๆ ในการเข้าค่ายพักแรมงานชุมชน และยาที่ใช้ในการรักษาอย่างสังเขป

4. การทดลองวิชาปฐมพยาบาล ให้มีภาคปฏิบัติและทดสอบด้วย คือ สามารถปฏิบัติได้ สาธิตได้ จนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการสอบ

วิธีปฏิบัติ

จากข้อ 1 อาจทำการฝึกอบรมขึ้นในกองลูกเสือวิสามัญเอง หรือส่งไปเข้ารับการฝึกอบรมตามที่มีการฝึกอบรมวิชาปฐมพยาบาลอยู่ หรือดูจากหนังสือสำคัญว่าผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว (ถ้าลูกเสือคนนั้นเคยรับการฝึกอบรมมาแล้ว)

จากข้อ 2 ให้สาธิตให้ดู หรือตอบคำถามในกระดาษ โดยอธิบายให้เข้าใจ

จากข้อ 3 สัมภาษณ์หรือให้เขียนบรรยายให้ดู แล้วซักถามตามความเหมาะสม

จากข้อ 4 ให้สาธิตให้ดูจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการ

หากลูกเสือวิสามัญผู้นั้นได้เคยผ่านวิชาการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ อาจจะทั้งหมดหรือบางวิชา ก็ให้ผู้กำกับลูกเสือสัมภาษณ์หรือให้คณะกรรมการผู้ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ลูกเสือวิสามัญเพื่อรับเครื่องหมายวีรารุธ

ชื่อ (ลูกเสือ) นามสกุล.....

กองลูกเสือวิสามัญ (โรงเรียน, วิทยาลัย).....

ที่	วิชาที่สัมภาษณ์	วัน เดือน ปี	ความเห็นของผู้ สัมภาษณ์	หมายเหตุ
	วิชา..... ภาคทฤษฎี 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. ภาคปฏิบัติ/ทักษะ 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.			

เสนอคณะกรรมการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ เครื่องหมายวิชา

ข้าพเจ้าได้ทำการสอบสัมภาษณ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของลูกเสือวิสามัญ

.....แล้วเห็นว่า

สมควร

☐

ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ /

☐

ยังไม่ควรได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ทำการสัมภาษณ์

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 4 วิชาสังคมสงเคราะห์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สังคมสงเคราะห์

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายความรู้และชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาสังคมได้
- 1.2 ปฏิบัติตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือบริการได้
- 1.3 อธิบายบทบาทและทำหน้าที่ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยต่าง ๆ ได้

2. เนื้อหา

- 2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม
- 2.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสงเคราะห์ และการสังคมสงเคราะห์
- 2.3 จิตวิทยาเบื้องต้นของผู้รับการสงเคราะห์ ประเภทต่าง ๆ
- 2.4 แนวทางปฏิบัติต่อผู้รับการสงเคราะห์ประเภทต่าง ๆ
- 2.5 การออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 แผนภาพ วีดิทัศน์ ผู้ประสบภัย
- 3.4 สิ่งของเครื่องใช้ ถูยั้งชีพ
- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำปัญหาที่เกิดขึ้นรายวันในหน้าหนังสือพิมพ์ สนทนากับลูกเสือวิสามัญ
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแบ่งกลุ่ม เพื่อหาสาเหตุเบื้องต้นของปัญหาที่เกิดขึ้น นำเสนอต่อกลุ่มลูกเสือพร้อมหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น
- 3) แบ่งกลุ่มลูกเสือจัดทำแผนโครงการออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัย และรับบริจาคสิ่งของ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือทำความเข้าใจปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 3 ครั้ง เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้ประเมินผลโครงการและสรุปรายงานส่งตามกำหนดเวลา
- 5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปบทเรียน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. ประเมินผล

5.1 ประเมินจากผลการปฏิบัติโครงการบริการ หรือออกหน่วยช่วยเหลือชุมชนอย่างน้อย 3 ครั้ง

5.2 ประเมินจากสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจ ที่เราได้มาเจอกัน มาพบกัน มาพบกัน
รักเรามั่นตรึงจิตเป็นนิมิตดีเลิศ ช่างประเสริฐดีแท้ รักไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใจสัมพันธ์
เราลูกเสือไทย เราลูกเสือไทย เราต่างร่วมในสามัคคี
เพื่อชาติไทยเรา จะได้รุ่งโรจน์สดศรี ร่วมรักร่วมใจ ร่วมสามัคคี มีไมตรี เป็นมิตรที่ดีร่วมกัน
พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประทานหน้าที่ของเรานั้นบริการ
พระมงกุฎเกล้าท่านทรงประทาน หน้าที่ของเรานั้นบริการ

ใบความรู้

วิชาสังคมสงเคราะห์

หลักสูตร

มีความรู้และความสามารถชี้แจงเรื่องราวตามหัวข้อ
ต่อไปนี้ได้ดีพอสมควร

- (1) ปัญหาสังคม
- (2) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกรมประชาสงเคราะห์และการ
สังคมสงเคราะห์
- (3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสงเคราะห์

- (4) บทบาทและหน้าที่ของงานประชาสงเคราะห์
- (5) การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น
- (6) การสงเคราะห์ครอบครัวคนชรา คนพิการ คนขอทาน และคนไร้ที่พึ่ง
- (7) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- (8) องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนกับงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- (9) การออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- (10) บทบาทและหน้าที่ของลูกเสือในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย อัคริภัย อุทกภัย และวาตภัย
- (11) การจัดที่พักชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัย
- (12) การรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้สำหรับผู้ประสบภัย

วัตถุประสงค์วิชาสังคมสงเคราะห์

1.
2.
3.

แนวการจัดการฝึกอบรม

.....

.....

.....

เนื้อหาวิชาประกอบการฝึกอบรมตามหลักสูตร

1. ปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม คืออะไร

คือ “สภาพการณ์หรือเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม คนเหล่านั้นไม่ปรารถนาให้เกิดขึ้นและร่วมมือกันหาทางป้องกันแก้ไข” จากความหมายดังกล่าวนี้ อาจจำแนกองค์ประกอบหรือเงื่อนไขที่สำคัญในการพิจารณาว่าเหตุการณ์ใด หรือปรากฏการณ์ใด ๆ เป็นปัญหาสังคมหรือไม่ ได้ 3 ประการ คือ

1. เหตุการณ์นั้นกระทบกระเทือนต่อคนส่วนใหญ่ หรือคนจำนวนมากพอสมควรในสังคม
2. คนเหล่านั้นไม่พอใจ ไม่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้น เพราะกระทบกระเทือนผลประโยชน์ของตน
3. เรียกร้อง หรือร่วมมือกันหาทางป้องกัน แก้ไข

ตัวอย่างสุนัขตัวหนึ่งกัดเด็กชน ๆ คนหนึ่งที่เอาไม้ไปเหยยมัน ยังไม่เป็นปัญหาสังคมเพราะเป็นเรื่องในวงแคบกระทบกระเทือนผลประโยชน์ของคนเพียงส่วนน้อยในสังคมนั้น แต่ถ้าสุนัขตัวนั้นเป็นสุนัขบ้า เทียวไล่กัดคนไม่เลือกหน้า พ่อแม่ ผู้ปกครองในละแวกบ้านจะรู้สึกเดือดร้อนกลัวภัยมาถึงลูกหลานของตน ฉวยไม้ไล่ตีกันเป็นโกลาหล เหตุการณ์นี้เป็นปัญหาสังคม

หรือ ในสมัยหนึ่งการเก็บค่าเช่านาแพง ๆ เป็นเรื่องธรรมดาถือเป็นความชอบธรรมของเจ้าของนาที่จะกำหนดค่าเช่าอย่างไรก็ได้ เป็นเรื่องสมยอมกันระหว่างลูกนากับผู้ให้เช่า แม้ลูกนาจะไม่พอใจอย่างไรก็จำยอม แต่ต่อมามีชาวนาที่ล้มละลายกลายเป็นผู้เช่านามากขึ้น ๆ จนในบางละแวกตำบลผู้เช่ามีมากกว่าเจ้าของนา การเก็บค่าเช่าแพง ทำความเดือดร้อนให้คนจำนวนมาก จึงได้มีการดิ้นรนเรียกร้องให้มีการออกกฎหมายควบคุมค่าเช่านาขึ้น ปัญหาการเก็บค่าเช่านาแพงจึงกลายเป็นปัญหาสังคม

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ อาจกล่าวโดยรวม ๆ ได้ว่า เนื่องจาก “การเปลี่ยนแปลงของสังคม” สังคมก็คือชุมชนของมนุษย์ เมื่อมองสังคมก็ต้องมองถึงองค์ประกอบหรือโครงสร้างของสังคม อันได้แก่ เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ คือ เรื่องเกี่ยวกับการทำมาหากิน ซึ่งรวมถึงการผลิต การแจกจ่ายผลผลิตและการขนส่ง คมนาคม เป็นต้น การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐหรืออำนาจในการปกครองสังคมวัฒนธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีการดำรงชีวิตหรือแบบแผนในการดำรงชีวิต นับตั้งแต่การกินการอยู่การศึกษา การพักผ่อน ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก็คือ การเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ในสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้น

1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น ประชาชนส่วนใหญ่ในสมัยก่อนปฏิบัติ อุตสาหกรรม ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม มีชีวิตอยู่ในท้องไร่ท้องนา ครั้นได้มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้น ในประเทศ อังกฤษและประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ ตามลำดับ เกิดโรงงานอุตสาหกรรมขึ้น ในเมืองใหญ่ ๆ ประชาชน จากท้องนาพากันเข้ามาแสวงโชค หางานทำในเมือง คนงานมีมากขึ้น คนที่ฝากชีวิตไว้กับค่าจ้างแรงงานมี มาก ก่อให้เกิดปัญหาค่าจ้างแรงงานต่ำ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างและปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ในสมัยก่อน ๆ การมีทาส การเอาคนลงเป็นทาสเป็นเรื่องธรรมดา ถูกต้องชอบธรรมทุกประการแต่เมื่อประชาชนเริ่มรู้สำนึกในสิทธิ ของตน ได้เข้าไปมีส่วนมีเสียงในการปกครองมากขึ้น จากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาสู่ระบอบ ประชาธิปไตยระหว่างยุคต่อยุคนี้ การมีทาสกลายเป็นปัญหาสังคม เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ไม่พึงปรารถนาและมีการรณรงค์ต่อต้านจนเลิกไปในที่สุด หรือย้อนหลังไปเพียง 10 กว่าปีนี่เอง จะเห็นว่าค่าจ้างแรงงานของ ลูกจ้างคนงานต่ำมาก ชีวิตความเป็นอยู่ของคนงานไทยระดับต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไปอย่างยิ่ง แต่เรื่องนี้ไม่มี ปัญหา ไม่มีการกล่าวถึง แม้จะมีความไม่พอใจและเสียงเรียกร้องก็เป็นเรื่องเฉพาะรายเท่านั้น สังคมไม่สนใจ ถือว่าเป็นกรรมของคนงานเป็นบุญของนายจ้าง แต่เมื่อประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ประชาชน มีสิทธิมีเสียงในการปกครองมากขึ้น ๆ เรื่องนี้ก็กลายเป็นปัญหาขึ้นมา และมีการเรียกร้องอย่างทุกวันนี้

3. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น เรามักจะได้ยินผู้เฒ่าผู้แก่บ่นให้ ฟังอยู่เสมอ ๆ ว่า สมัยก่อนไม่เป็นอย่างนี้ ไม่มีปัญหาวุ่นวายและศีลธรรมไม่ต่ำต้อยขนาดนี้ ซึ่งถ้าเราได้ศึกษา เปรียบเทียบ จะพบว่าในยุคของท่านผู้เฒ่าวิถีชีวิตของคนไทยเราไม่มี คอฟฟีช็อป ไม่มีบาร์ ไม่มีอาบ อบ นวด ไนท์คลับ และไม่มีอีกหลายสิ่งหลายอย่างอันเป็นอารยธรรมตะวันตก ซึ่งเรารับเข้ามาอย่างไม่มี การจำแนกแยกแยะอะไรเหมาะหรือไม่เหมาะกับสังคมเรา

ปัญหาสังคมของประเทศไทย

การรวบรวมปัญหา ตลอดจนเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาสังคมในประเทศไทยยังไม่ได้มีการ จัดทำกันอย่างจริงจัง เพียงแต่ได้มีบุคคลบางคนหรือผู้สนใจในบางกลุ่ม อาทิ นักวิชาการ กลุ่มอาชีพ ที่ทำงาน เกี่ยวข้อง หรือมีหน้าที่เกี่ยวข้อง รวบรวมแสดงความคิดเห็นตามทัศนะที่แตกต่างกันไป แต่ปัญหาที่ ได้รับการกล่าวถึงและยอมรับกันโดยทั่วไป ที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความยากจน

ความยากจน เป็นสภาพการดำรงชีวิตของบุคคลที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายทำให้มีสภาพ ความเป็นอยู่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานในสังคม ซึ่งในสังคมไทยเรามีข้อเท็จจริงเป็นเครื่องชี้ว่าประชาชนจำนวน มากในประเทศไทย โดยเฉพาะที่อยู่ในชนบท มีฐานะยากจน ระดับหรือมาตรฐานที่จะวัดความยากจน ธนาคารโลกเคยตั้งมาตรฐานและรายงานไว้ว่า ประชาชนในชนบทของไทย ควรจะมีรายได้ 150 บาทต่อคน ต่อเดือน และประชาชนในเขตเมือง ควรจะมีรายได้ 200 บาทต่อคนต่อเดือนขึ้นไป จึงจะสามารถดำรงชีวิต

อยู่ได้ตามมาตรฐานทั่วไปซึ่งปรากฏว่า มีประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐาน ในปี 2518-2519 เฉลี่ยทั่วประเทศ ประมาณ 25% หรือประมาณกว่า 10 ล้านคน

2. ปัญหาการว่างงาน

การว่างงานได้แก่การที่บุคคลซึ่งอยู่ในวัยทำงาน ต้องอยู่นิ่งเฉยไม่มีงานทำ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการไม่ทำงานเพราะกรณีพิพาทแรงงาน เจ็บป่วย หรือการหยุดพักผ่อน ซึ่งในแผนพัฒนาฉบับที่ 4 ได้ประมาณการว่า จะมีผู้ว่างงานในขณะนี้ถึงปีละ 1 ล้านคน สาเหตุของการว่างงานที่สำคัญ คือ

- การสร้างงาน ไม่ได้สัดส่วนกับอัตราการเพิ่มของประชากรซึ่งมีอัตราเพิ่มปีละ 2.1 % หรือประมาณ 1 ล้านคน
- การว่างงานตามฤดูกาลเพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมีแรงงานในภาคเกษตรกรรมถึงร้อยละ 80 เมื่อหมดฤดูทางด้านเกษตร ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วใช้เวลาทำงานจริง ๆ เพียง 141 วัน แรงงานด้านเกษตรจึงอยู่ในสภาพว่างงาน
- การขาดแคลนเงินทุนในด้านอุตสาหกรรม
- การว่างงานเนื่องจากการนำเครื่องจักรกลมาใช้ เช่น คนงานยกของที่ท่าเรือจำนวนหนึ่งได้ว่างงานลงเพราะการใช้ระบบยกขนด้วยเครื่องจักรที่ทันสมัย
- การว่างงานเพราะเศรษฐกิจตกต่ำ

ฯลฯ

3. ปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาอาชญากรรม เป็นปัญหาสังคมที่มีขีดความสามารถสูงปัญหาหนึ่งของสังคมไทยในปัจจุบันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งได้ทำลายความสงบสุข รวมทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอันมาก และเป็นปัญหาที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายสำคัญที่มุ่งปราบปรามแก้ไขอย่างจริงจัง

4. ปัญหายาเสพติด

จากผลการสำรวจของคณะกรรมการต่าง และรายงานขององค์การอนามัยโลกพบว่าในปัจจุบันนี้มีผู้ติดยาให้โทษประมาณ 600,000 คน และประมาณครึ่งหนึ่งเป็นเยาวชนและต้องเสียเงินในการซื้อผงขวานับเป็นพันล้านบาทต่อปี นับเป็นปัญหาสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงติดตามมาคือ ปัญหาอาชญากรรมและการสูญเสียทรัพยากรกำลังคนของชาติ

5. ปัญหาการศึกษา

โดยทั่วไปแล้ว การศึกษามีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง เพราะการศึกษาจะช่วยให้บุคคลได้เข้าใจความสามารถและสติปัญญาของตน พัฒนาขึ้น และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต
2. ทำให้มีมนุษย์สัมพันธ์หรือการรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
3. เพื่อพัฒนาความรู้และความชำนาญที่จะประกอบอาชีพ
4. สร้างความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

รายงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่าในปี 2503 ประชากรไทยไม่รู้หนังสือประมาณ 30% และจนกระทั่งบัดนี้ก็มีหลักฐานเชื่อได้ว่ายังมีประชากรที่ไม่รู้หนังสืออยู่ประมาณ 18%

6. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

การขาดแคลนบริการทางการแพทย์ และการให้บริการอย่างไม่ทั่วถึงแก่ประชาชน โดยเฉพาะในถิ่นชนบทเป็นปัญหาที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ทั้งนี้ จะเห็นได้จากสัดส่วน จำนวนแพทย์ต่อประชากร คือในประเทศไทยมีแพทย์ 1 คน ต่อประชากรประมาณ 7,500 คน ในขณะที่ชาวต่างประเทศมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ดังนี้ คือ สิงคโปร์ 1 : 1,400 คน ญี่ปุ่น 1 : 860 คน สหรัฐ, รัสเซีย 1 : 500 คน นอกนี้จะเห็นว่าแพทย์จำนวนประมาณ 3,500 คน อยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งมีประชากรเพียง 5 ล้านคน และมีแพทย์เพียงประมาณ 2,300 คน เท่านั้น ที่อยู่ในชนบทซึ่งมีประชากรถึง 40 ล้านคน

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากทั้งในระดับทั่วไปและระดับเฉพาะท้องถิ่น เช่น ปัญหาประชากร, ปัญหาเด็กและเยาวชน, ปัญหาที่ดินทำกิน, ปัญหาที่อยู่อาศัยในเมือง และปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ปัญหาเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ปัญหาหนึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ และเป็นผลซึ่งกันและกันการแก้ไขปัญหามีอาจจะแยกกันไปได้โดยเด็ดขาดและมีอาจจะแก้ไขเพียงหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด หรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด แต่ลำพังได้ สมาชิกในสังคมจะต้องร่วมมือกันโดยทั่วไป

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสงเคราะห์ และการสงเคราะห์

ความหมาย

1. “การประชาสงเคราะห์” (Public Welfare) หมายถึง งานด้านบริการสังคมที่จัดให้โดยฝ่ายรัฐบาลแก่ประชาชน โดยแท้จริงแล้วคำว่า การประชาสงเคราะห์นี้ใช้กันเป็นที่ปรากฏแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วค่อยเผยแพร่ออกไปประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ตามความหมายที่อ้างถึงการประชาสงเคราะห์ จำกัดขอบเขตงานด้านบริการสังคมเฉพาะแต่ที่เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะให้แก่ประชาชนผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนผู้ด้อยโอกาส และไม่สามารถคุ้มครองหรือช่วยเหลือตนเองได้ อันอาจเนื่องมาจากสภาพชีวิตครอบครัว ความบกพร่องทางร่างกายจิตใจ และอารมณ์ ตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ของรัฐที่มุ่งส่งเสริมความกินดีอยู่ดีให้เกิดมีแก่ประชาชนในทุก ๆ ด้าน อาทิ การส่งเสริมให้เกิดสวัสดิภาพแก่ประชาชน การกระจายรายได้ การบริการทางด้านการแพทย์และโภชนาการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ เป็นต้น โดยสรุปแล้ว การประชาสงเคราะห์มีความมุ่งหวังที่จะยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะให้เฟื่องถึงอุดมคติที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีที่อยู่ที่ดีเหมาะสมแก่อัตภาพ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั่วร่างกายและจิตใจ ได้รับการศึกษาที่มีการพักผ่อนหย่อนใจและได้รับการบริการอื่น ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ความผาสุกเพื่อประชาชนทุกคนโดยทั่วถึงกัน ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักทฤษฎี วิธีการทางสังคมสงเคราะห์เป็นหลักในการดำเนินงาน

2. การสังคมสงเคราะห์ (Social Work) ไม่ได้มีความหมายอยู่แค่การ “ให้” หรือ “แจก” หรือ บริจาคทานตามที่คนส่วนมากเข้าใจแต่หมายถึงขบวนการช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนหรือผู้ประสบปัญหา โดยมีระบบและขั้นตอนภายใต้แนวความคิดที่ว่า ช่วยเหลือเขาเพื่อเขาจะได้ช่วยตนเองได้ ดังนั้น ในปัจจุบัน การสังคมสงเคราะห์จึงมีความหมายกว้างขวางครอบคลุมถึงการช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลผู้ตกทุกข์ได้ยาก ได้รับความเดือดร้อนจากสาเหตุทางเศรษฐกิจ ภาวะสังคม โดยประการต่าง ๆ และการดำเนินงานให้การ สังคมก็มีได้จำกัดอยู่เฉพาะในวงงานของรัฐ หรือสถาบันในสถาบันหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นหน้าที่ของ ประชาชนทุกคนจักต้องร่วมมือกัน รับผิดชอบในการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์โดยทั่วถึงและกว้างไกล ให้ผู้ ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนได้รับบริการโดยทั่วกัน

3. การให้ทานกับการสังคมสงเคราะห์ ทั้งสองอย่างมีความคล้ายคลึงกันตรงที่ กิริยาที่ให้และมีผู้ รับ แต่การให้ทานมุ่งประโยชน์ของผู้ให้เพื่อหวังบุญกุศลหรือการจำกัดความตระหนี่ถี่เหนียวของตนเป็น สำคัญ ส่วนการสังคมสงเคราะห์เป็นการให้ที่วิเคราะห์ถึงความเดือดร้อนของผู้รับเป็นสำคัญ โดยอาศัย หลักเกณฑ์และวิธีการทางสังคมสงเคราะห์ กอปรกับผู้ดำเนินการจะต้องได้ฝึกหัดอบรมมาเป็นอย่างดี

4. หลักการพื้นฐานทางสังคมสงเคราะห์ ในการปฏิบัติ การบริการสังคมสงเคราะห์ทั้งของรัฐ และเอกชนโดยทั่วไปนั้นได้อาศัยหลักการวิธีการ ตลอดจนเทคนิคเฉพาะอย่างของวิชาการสังคมสงเคราะห์ เป็นข้อกำหนดในการดำเนินงาน ตามลักษณะแห่งปัญหาและความต้องการผู้รับบริการ โดยทั่วไป หลักเกณฑ์ทางสังคมสงเคราะห์ (Principle of Social Work) ที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในงานประชาสงเคราะห์ ในปัจจุบันมี 5 ประการ จึงจะขอนำมากล่าวพอเป็นสังเขป ดังต่อไปนี้

1. สังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (Social Case Work) ได้แก่การช่วยเหลือปัจเจกบุคคลผู้ประสบ ปัญหาไม่สามารถพึ่งพาอาศัยหรือปรับตนเองให้พบความสุขตามสมควรได้ เป็นรายบุคคลโดยเฉพาะ โดย นักสังคมสงเคราะห์จะเป็นผู้ช่วยเหลือในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้นั้น ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรคและปรับสภาพชีวิตของตนให้ประสบความสุขตามควรแก่ฐานะ ทั้งนี้ต้องอาศัยทรัพยากรทาง ธรรมชาติและคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประสบปัญหา เข้ามาใช้เป็นประการสำคัญ

2. สังคมสงเคราะห์กลุ่มชน (Social Group Work) หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือกลุ่ม บุคคลหรือให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกลักษณะที่ดีสามารถปรับปรุงตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ โดยอาศัย กิจกรรมส่วนรวม ทรัพยากรสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเข้ามาเป็นส่วนช่วยเหลือ เพื่อให้สมาชิกแต่ละบุคคลของ กลุ่มได้รับความพอใจ เพลิดเพลินและมีความผูกพันถึงกลุ่มของตน

3. สังคมสงเคราะห์เพื่อชุมชนหรือการจัดระเบียบชุมชน (Community Organization) เป็นการ ช่วยเหลือสงเคราะห์ที่มุ่งยกระดับฐานะความเป็นอยู่ทั้งในแง่วัตถุและสภาพจิตใจของบุคคลในสังคมให้พบกับ สภาพชีวิตที่น่าพึงประสงค์ของทุก ๆ คน โดยการจัดหา นำออกมาใช้ และการจัดระเบียบแห่งทรัพยากรจาก แหล่งต่าง ๆ ในชุมชนนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลกับความต้องการของการประชาชนในแต่ละชุมชน การ สังคมสงเคราะห์ประเภทนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและความมุ่งประสงค์จากหลาย ๆ ฝ่าย กอปรกับ จะต้องมีความรู้ทั้งจากในส่วนของชุมชนนั้นและชุมชนใกล้เคียงเข้ามาช่วยเหลือด้วยหน้าที่สำคัญ

ของผู้ให้บริการจึงอยู่ที่ตัวเชื่อมให้เกิดการทำงานในชุมชนอย่างมีระบบและด้วยความสามัคคี มุ่งผลอันเอกอุตม คือ ความสุขของชุมชนเป็นสำคัญ

4. การบริหารงานสวัสดิการสังคม (Social Welfare Administration) เป็นวิธีการที่องค์การทั้งของรัฐและเอกชนนำมาใช้ในการให้บริการสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาและผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพทันต่อเหตุการณ์ความทุกข์ยากเดือดร้อน และความจำเป็นรีบด่วนของแต่ละปัญหา การบริหารงานสวัสดิภาพสังคมจะประกอบด้วยหลักการด้านบริหาร การวางแผน การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบในการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และฝึกหัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บุคลากร เป็นต้น

5. การสำรวจและวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ (Social Survey and Rescorch) เป็นเทคนิคและวิธีการอีกอย่างหนึ่งที่นำมาใช้ในการวางแผนงานปรับปรุงสวัสดิการสังคมที่จะให้แก่ประชาชน โดยจะได้อาศัยข้อมูล ข้อสรุป ตลอดจน fact ต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบโดยอาศัยเทคนิคทางการวิจัยสังคม ทั้งนี้เพื่อความสุขสมบูรณ์แก่ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน

วิวัฒนาการของการประชาสงเคราะห์ในประเทศไทย

การดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยทั้งหลายทั่วโลก นับว่าเป็นผลที่เกิดมาโดยตรงจากความอุปถัมภ์เพียรพยายามและความนึกคิดของมนุษย์ในส่วนที่จะได้มีโอกาสได้ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นตามกำลังความสามารถของตน การปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนและมีความห่วงหาอาทรถึงทุกข์ร้อนของผู้อื่นนั้น นอกจากจะเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยตรงแล้ว ยังถือได้ว่าเป็นผลต่อเนื่องแห่งความเจริญทางวัฒนธรรมของมนุษย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนมาจากหลักคำสอนทางศาสนาที่มุ่งช่วยให้สังคมมนุษย์อยู่อย่างเป็นปกติสุขโดยการช่วยเหลือสงเคราะห์ซึ่งกันและกันตามสมควร ดังนั้น ในชั้นแรกงานสังคมสงเคราะห์จึงเป็นเรื่องระหว่างสมาชิกในแต่ละสังคมจะปฏิบัติต่อกัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ให้หมู่เครือญาติและกว้างไกลออกไปจนถึงผู้คนในสังคมอื่น ๆ แต่เมื่อสังคมได้ขยายตัวออกไปเป็นสังคม แบบสลับซับซ้อนประชากรเพิ่มทวีขึ้นจำนวนมาก กอปรกับปัญหาข้อทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนมีมากขึ้นเป็นอเนกประการ การช่วยเหลือสงเคราะห์ระหว่างญาติพี่น้องไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึงในทุก ๆ กรณี ดังนั้น จึงเป็นโอกาสที่รัฐบาลจะต้องเข้าไปมีบทบาทดำเนินงานให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชน ทั้งนี้ โดยมีหลักการว่ารัฐนั้น หาใช่แต่จะมีหน้าที่เพียงเพื่อจะพิทักษ์รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนอย่างเดียวก็หาไม่ แต่รัฐยังมีหน้าที่สำคัญที่สุดอีกอันหนึ่งคือการช่วยดูแลและสงเคราะห์ให้ประชาชนได้รับการกินดีอยู่ดี มีความผาสุกโดยทั่วถึงกัน

สำหรับในประเทศไทย งานสังคมได้เจริญรุ่งเรืองมาโดยลำดับตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งได้ใช้วิธีปกครองบ้านเมืองแบบพ่อปกครองลูก โดยให้ผู้มีปัญหาคอทุกข์ร้อนได้ถวายฎีกาขอปัญหาให้ทราบและพระองค์ทรงดำเนินการพิจารณาหาทางช่วยเหลือโดยตรง นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าวัดวาอารามทั้งหลายในสมัยก่อนได้เป็นศูนย์รวมของประชาชนผู้มีปัญหาคอทุกข์ร้อน และเป็นศูนย์กลางแห่งการทำบุญ

ให้ทานแก่บุคคลผู้ทุกข์ยากเข็ญใจ เช่น คนไร้ญาติขาดมิตร หรือคนชรา ที่ไม่มีที่พึ่งมักเร่รอนอาศัยวัดเป็นที่พึ่งพา

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีได้ทรงสถาปนาการอาสาสมัครขึ้นเรียกว่า สมาอนุเคราะห์ โดยมิวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสงคราม องค์การนี้ได้เจริญก้าวหน้าโดยลำดับและได้กลายมาเป็นสภากาชาดไทย ในปัจจุบัน ในสมัยเดียวกันนี้ พระวิมาดาเธอกรมพระสุทธาสินีนาฏ ได้ทรงบริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างโรงเรียนเด็กกำพร้าอนาถาขึ้นที่ตำบลสวนมะลิ ถนนบำรุงเมือง เมื่อ พ.ศ. 2433 ต่อมาโรงเรียนนี้ได้เลิกไป และได้สร้างโรงเรียนชาติสงเคราะห์ขึ้นมาแทน ซึ่งโรงเรียนนี้ได้อยู่ภายใต้การดูแลของกรมประชาสงเคราะห์

ในกาลต่อมา เมื่อประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองประเทศเป็นระบบประชาธิปไตย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างแจ่มชัด เช่น ในมาตรา 67 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2511 ระบุว่า “รัฐพึงส่งเสริมสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์ เพื่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชน” ดังนี้

จะอย่างไรก็ตามการประชาสงเคราะห์ในประเทศไทย ได้ถือกำหนดและดำเนินการโดยเปิดเผยเป็นที่รู้จักของบุคคลอย่างกว้างขวางแพร่หลาย ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้จัดตั้งกรมประชาสงเคราะห์ขึ้น เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2483 โดยกำหนดให้มีหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมสวัสดิการของประชาชนในด้านการครองชีพให้ได้รับความสมบูรณ์พูนสุข และมีความสดชื่นแจ่มใสเพื่อเป็นพลานุภาพของประเทศชาติสืบต่อไป ดังนั้น การดำเนินงานในขั้นต้นและในกาลต่อมาจนถึงปัจจุบันการสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น การสงเคราะห์ครอบครัว การสงเคราะห์สตรีไร้อาชีพ เป็นต้น และฝ่ายพัฒนาสังคม ซึ่งรับผิดชอบในงานด้านพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ เช่น นิคมสร้างตนเอง งานสงเคราะห์ชาวเขา เป็นต้น

ขอบเขตของงานประชาสงเคราะห์

โดยที่งานประชาสงเคราะห์เป็นงานใหญ่ มีอาณาเขตครอบคลุมไปถึงบุคคลทุกประเภทตั้งแต่แรกเกิดจนถึงกาลอวสานแห่งชาติ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดแนวนโยบายและวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติไว้เป็นแนวทางกว้าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ อันส่งผลให้เกิดภาวะความทุกข์ยากเดือดร้อนแก่ประชาชนกลุ่มใหญ่ แต่เนื่องด้วยการสังคมสงเคราะห์ที่ดำเนินการโดยรัฐบาลนี้ จะดำเนินการได้ก็โดยอาศัยเงินจากภาษีอากร และงบประมาณของประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้น โดยสามารถแยกประเภทของประชาชนผู้อยู่ในข่ายที่จะได้รับการสงเคราะห์ดังนี้ คือ

1. เด็กและเยาวชนผู้มีปัญหาอันเกิดจากสภาพครอบครัว ความประพฤติเบี่ยงเบน ไร้ที่พึ่ง กำพร้าอนาถา พิกุลพิการทั้งร่างกายและจิตใจ
2. ครอบครัวที่ยากจนหรือประสบปัญหา
3. สตรีและคนชรา ที่ไม่มีที่พึ่งพิงหรือไม่สามารถจะปรับตัวได้กับญาติพี่น้อง

4. คนพิการทุพพลภาพ
5. ผู้ประสบปัญหาความคับแค้นทางอารมณ์และจิตใจ
6. คนไทยที่ประสบทุกข์ยากในต่างแดน
7. และบุคคลประเภทอื่น ๆ ที่มีปัญหา ฯลฯ

กล่าวโดยสรุปแล้ว บุคคลที่มีปัญหาอันอาจเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ความด้อยโอกาสไร้ความสามารถที่จะพึ่งพาอาศัยตนเองนั้น ย่อมเป็นเป้าหมายของงานประชาสงเคราะห์ที่รัฐบาลดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

บริการด้านประชาสงเคราะห์

ในปัจจุบันการบริการทางสังคมสงเคราะห์ที่จัดโดยรัฐบาลมีขอบเขตกว้างขวางกระจายอยู่ในหลายหน่วยงานซึ่งมีลักษณะเป็นการแบ่งงานและประสานงานซึ่งกันและกันแต่หากจะแบ่งงานด้านประชาสงเคราะห์ให้เห็นแจ่มชัดแล้ว ก็สามารถแยกได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. งานด้านสาธารณูปการ (Public Assistance) ได้แก่การให้ความช่วยเหลือโดยทั่วไปแก่ประชาชนผู้มีปัญหาข้อทุกข์ยากเดือดร้อนช่วยเหลือตนเองไม่ได้ การดำเนินงานให้บริการดังกล่าว อาศัยการสอบสวนข้อเท็จจริง ความจำเป็นก่อนหลัง โดยอาศัยบุคลากรที่มีความรู้และฝึกหัดงานด้านสังคมสงเคราะห์มาโดยเฉพาะ การช่วยเหลือที่รัฐบาลจัดให้ตามหลักการนี้ เป็นการให้เปล่า อาจมีรูปแบบลักษณะต่าง ๆ เช่น การให้เงินช่วยเหลือเป็นค่ายังชีพ ให้ความช่วยเหลือ โดยรับเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์การบริการแนะนำ เป็นต้น

2. งานประกันสังคม (Social Insurance) เป็นงานด้านให้ประกันทางสังคมแก่ประชาชนโดยมีหลักเกณฑ์กว้าง ๆ คือ ทั้งรัฐบาล ประชาชน และนายจ้าง เป็นผู้จ่ายเงินสมทบในกองทุนประกันตามส่วน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำมาใช้ในคราวเดือดร้อนจำเป็น เช่น เจ็บป่วย ตกงาน เป็นต้น

3. การบริการสาธารณะ (Public Service) คือ การบริการสังคมที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนทุก ๆ คน โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลเป็นรายเฉพาะ แต่มุ่งประโยชน์ต่อสาธารณชนโดยทั่วไป เช่น การจัดให้มีที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ ตลอดจนสถานรื่นเริงบันเทิงต่าง ๆ

นอกจากสิ่งทั้ง 3 ประการดังกล่าวมานั้นแล้ว รัฐบาลได้ดำเนินการบริการประชาสงเคราะห์อีกในหลายรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แต่โดยสาระแล้วยังมีนัยเป็นอย่างเดียวกันคือ มุ่งที่จะให้เกิดความสุขและการพัฒนาความสามารถของบุคคลแต่ละคนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเวลาอันควร

งานสังคมสงเคราะห์เอกชน

การดำเนินงานขององค์การกุศลเอกชนนั้น กล่าวได้ว่าเป็นการสนับสนุนของรัฐในการช่วยเหลือสงเคราะห์ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในทุก ๆ รูปแบบ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่างานทั้ง 2 อย่างมีข้อแตกต่างกันอยู่ตรงที่องค์การสงเคราะห์เอกชนอาศัยเงินทุนและทรัพยากรของตนเป็นหลัก แม้จะได้เงินอุดหนุนจากรัฐบ้างก็มีส่วนน้อย แต่สำหรับการสังคมสงเคราะห์รัฐบาลหรือประชาสงเคราะห์นั้นการดำเนินงานจัดทำโดยรัฐ และเงินทองก็ได้จากภาษีประเทศเป็นสำคัญ ส่วนเทคนิคและวิธีการไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ในปัจจุบัน

ประเทศไทยมีองค์กรเอกชนที่ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์อยู่กว่า 700 แห่ง และรัฐได้สนับสนุนการเงินและวิทยาการแก่องค์กรเหล่านี้ ปีละกว่า 3 ล้านบาท

แนวโน้มของงานประชาสงเคราะห์ในอนาคต

โดยเหตุที่สังคมมิได้หยุดยั้งการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ในภายภาคหน้าเชื่อว่า ปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนของประชาชนย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งนี้ ย่อมสืบเนื่องมาแต่การที่สังคมเจริญขึ้นย่อมมีความสลับซับซ้อน ประชาชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ได้สัดส่วนกับทรัพยากรธรรมชาติที่สังคมหยิบยื่นให้พอเพียงแก่ความต้องการของมนุษย์ได้ ผู้มีเงินทองย่อมจะไม่ประสบปัญหาข้อยากแต่ประการใด แต่สำหรับผู้คนที่ยากจนและไม่สามารถที่จะไขว่คว้าหาปัจจัยเครื่องยังชีพให้พอแก่ความต้องการได้ ก็จำเป็นต้องดิ้นรนขอความช่วยเหลือจนสุดความสามารถ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยความเหมาะสมถูกต้องหรือไม่ย่อมจะไม่คำนึงถึง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความผาสุกของสังคมโดยรวม ดังนั้น ภาระของรัฐบาลในการจัดหาบริการอันจำเป็นขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนอย่างพอเหมาะนั้น นับว่าเป็นภาระผูกพันอันยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต

3. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสงเคราะห์

ลูกเสือสงเคราะห์ซึ่งเป็นอาสาสมัครช่วยงานประชาสงเคราะห์นั้นจะต้องติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภทซึ่งมีปัญหาความเดือดร้อน ฉะนั้น การเรียนรู้วิชามนุษยสัมพันธ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยให้ลูกเสือนำความรู้ไปใช้สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการอบรม

มนุษยสัมพันธ์คือวิชาที่ว่าด้วยศาสตร์และศิลปะในการเข้ากับบุคคลอื่น และการสร้างความสัมพันธ์อันดี เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ นับถือ ความร่วมมือร่วมใจ ความจงรักภักดีและความสำเร็จถ้าจะแปลตามตัว คำว่า มนุษยสัมพันธ์ ก็หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์นั่นเอง ความสัมพันธ์นี้คือการพูดคุย ติดต่อกัน การอยู่ด้วยกัน ทำงานด้วยกัน ฯลฯ

แนวปฏิบัติต่อผู้รับการสงเคราะห์

ในที่นี้ จะได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประชาสงเคราะห์ต่อผู้รับการสงเคราะห์ในประการแรก ประการที่สองคือแนวปฏิบัติของลูกเสือสงเคราะห์ในฐานะอาสาสมัครชี้แนะบริการประชาสงเคราะห์ให้แก่ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน

1. แนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อผู้รับการสงเคราะห์ นอกจากแนวปฏิบัติที่สำคัญบางประการแก่ผู้รับการสงเคราะห์แต่ละประเภทดังได้กล่าวข้างต้นไว้แล้ว โดยทั่วไปเจ้าหน้าที่จะยึดหลักการสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติต่อผู้รับการสงเคราะห์ทุกประเภทดังนี้ คือ

(1) ในการปฏิบัติงาน การช่วยให้ผู้รับการสงเคราะห์มีความผาสุกหรือสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่เป็นภาระแก่สังคมถือเป็นจุดหมายสำคัญ เช่น คนชราที่เลี้ยงดูให้มีความสุขในบั้นปลายของชีวิต ผู้ประสบภัยก็ช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจนกว่าเขาจะช่วยตัวเองได้

(2) ผู้รับการสงเคราะห์เป็นบุคคลที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และมีปัญหาความเดือดร้อน เจ้าหน้าที่จะให้ช่วยเหลือโดยไม่แบ่งชั้นวรรณะ แต่จะพิจารณาช่วยเหลือตามปัญหาความเดือดร้อนหรือช่วยให้ตรงกับความต้องการของเขา

(3) เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้รับการสงเคราะห์อย่างไม่มีอคติ แต่มีความเห็นอกเห็นใจเข้าใจเขาและใกล้ชิดกับเขา มีความคิดว่าทุกคนสามารถพัฒนาได้ถ้าได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง มีการใช้วิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์มาช่วยเหลือแก้ไขปัญหของผู้รับการสงเคราะห์ใช้วิชาการแพทย์มาบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้รับการสงเคราะห์ให้ช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่เป็นภาระแก่สังคมต่อไป

2. ลูกเสือสังคมสงเคราะห์ความปฏิบัติตนในฐานะอาสาสมัครอย่างไร

(1) ศึกษาบริการที่กรมประชาสงเคราะห์ให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ตกทุกข์ได้ยาก จากการอบรมครั้งนี้ว่าอยู่อย่างไรบ้าง

(2) การแนะนำ ชี้ช่องทางให้ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนไปติดต่อขอความช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์ โปรดให้ความรู้แก่ผู้เดือดร้อนโดยเฉพาะเรื่องคุณสมบัติของผู้จะขอรับบริการอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดและผิดพลาด

(3) โปรดอย่าให้ความหวังแก่ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนเหล่านี้ว่ากรมประชาสงเคราะห์สามารถแก้ไขปัญหายุ่งยากให้เขาได้ กรมประชาสงเคราะห์จะช่วยเหลือตามหลักการสังคมสงเคราะห์ โดยช่วยให้เหมาะสมกับสภาพความเดือดร้อน สติปัญญา ความสามารถ แนวหน้าที่เขามีอยู่และทรัพยากรที่มีอยู่ แต่ผู้เดือดร้อนก็ต้องช่วยเหลือตนเองด้วยเพื่อให้เกิดความภูมิใจว่าได้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน สติปัญญา ความสามารถ แนวหน้าที่เขามีอยู่และทรัพยากรที่มีอยู่ แต่ผู้เดือดร้อนก็ต้องช่วยเหลือตนเองด้วยเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจว่าได้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนส่วนหนึ่งด้วยตัวเอง

(4) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน ขอให้ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ กล่าวคือมีท่าทีเป็นมิตร สุภาพ จริงใจและเต็มใจที่จะช่วยเหลือหรือชี้แนะบริการให้แก่เขา

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสงเคราะห์นั้นเป็นบันไดขั้นแรกของการอาสาสมัครช่วยงานประชาสงเคราะห์ซึ่งสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้

4. การสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น

1. วัตถุประสงค์ของการสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น

กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่นได้บริการด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด – 18 ปี ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 เพื่อให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่ครอบครัวยุ่งยากประสบปัญหาความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ ที่ราชอาณาจักร

1.2 เพื่อให้การอุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาด้านสามัญและด้านการฝึกวิชาชีพ ตลอดจนอบรมบ่มนิสัยแก้ไขปัญหาคความประพฤติและปัญหาครอบครัวแก่เด็กกำพร้า อนาคตา ยากจน ขาดแคลน ถูกทอดทิ้ง

ไร้ที่พึ่ง เร่ร่อน มีปัญหาความประพฤติ พิกการทางร่างกายและทางสมองและทางปัญญาตลอดจนจัดหาครอบครัวใหม่ให้แก่เด็กที่ขาดบิดา มารดา และผู้อุปการะเลี้ยงดู

1.3 เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่รับบริการอยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กและสถานรับเลี้ยงของเอกชน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม

1.4 เพื่อส่งเสริมการฝึกวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ให้แก่เด็กทั่วไปโดยจัดบริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้ ตลอดจนจัดหางานให้เด็กที่สำเร็จการฝึกแล้ว

1.5 เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีปัญหาความประพฤติ เด็กพิกการ หรือติดยาเสพติด ให้สามารถดำรงชีพโดยไม่เป็นภาระของสังคม

1.6 เพื่อคุ้มครองป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กที่ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์โดยบุคคลที่กระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย

งานที่ลูกเสือสามารถช่วยปฏิบัติได้

1. ในด้านการสงเคราะห์เด็ก

1.1 แนะนำให้ครอบครัวยากจนขาดแคลนที่มีเด็กอายุแรกเกิดถึง 18 ปี อยู่ในความอุปการะ ซึ่งประสบปัญหาด้านการครองชีพ ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาติดต่อขอความช่วยเหลือที่กรมประชาสงเคราะห์จังหวัดทั่วราชอาณาจักร

1.2 แนะนำให้บุคคลที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเด็กกำพร้าอนาถา ไร้ที่พึ่งถูกทอดทิ้งหรือเด็กที่บิดามารดา ผู้ปกครองไม่สามารถให้การเลี้ยงดูเองได้เพราะปัญหาความจำเป็นมาติดต่อขอความช่วยเหลือที่กรมประชาสงเคราะห์ หรือที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดทั่วราชอาณาจักร

1.3 แนะนำให้ครอบครัวที่มีฐานะดีไม่มีบุตร ให้รับเด็กกำพร้า อนาถาถูกทอดทิ้งไร้ที่พึ่งในความอุปการะของสถานสงเคราะห์เด็กไปอุปการะเป็นบุตรบุญธรรม

1.4 แนะนำให้ครอบครัวที่มีฐานะดีและมีความรักเด็ก ให้รับเด็กกำพร้าอนาถา ถูกทอดทิ้งไร้ที่พึ่งในความอุปการะของสถานสงเคราะห์เด็กไปอุปการะแบบฝากเลี้ยงตามบ้าน

1.5 แนะนำให้ครอบครัวยากจนซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะเลี้ยงดูเด็กได้ตามควรแก่อัตภาพทำการคุ้มครองกักเนต

2. ในด้านการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

2.1 เมื่อพบเต็ดเร่ร่อน เกเร ขอดทาน ไร้ที่พึ่ง ถูกทอดทิ้ง พลัดหลง หนีโรงเรียน มั่วสุมเล่นการพนัน เสพยาเสพติด เป็นแก๊งลักขโมย หรือถูกใช้แรงงานโดยไม่เป็นธรรม หรือถูกทารุณด้วยวิธีการต่าง ๆ เข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการหรือสถานการคำประเวณี ประพฤติตนทำนองชั่วสาวในที่สาธารณะ เทียวเตร่ในเวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึงเวลา 04.00 นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น หลบหนีจากสถานแรกรับเด็กหรือสถานสงเคราะห์เด็ก ก็ขอให้โทรศัพท์แจ้งกรมประชาสงเคราะห์ทราบที่หมายเลขโทรศัพท์ 2828618 หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยด่วน สำหรับต่างจังหวัดให้แจ้งที่ที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดทั่วราชอาณาจักร หรือตำรวจท้องที่

2.2 แนะนำให้ครอบครัวที่มีเด็กซึ่งมีปัญหาความประพฤติ ปัญหาทางการศึกษาเล่าเรียน ปัญหาด้านการประกอบอาชีพ มารับคำแนะนำปรึกษา และรับบริการที่เหมาะสมจากกองสงเคราะห์ เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์

2.3 เมื่อพบสถานที่เลี้ยงดูเด็กหรือบ้านที่รับจ้างเลี้ยงเด็กเกิน 5 คน ซึ่งไม่ใช่โรงเรียนอนุบาล หรือสถานพยาบาล ก็ขอให้แนะนำผู้ประกอบการให้มาติดต่อขอจดทะเบียนจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ หรือแจ้งให้กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น ทราบที่ หมายเลขโทรศัพท์ 2828618 สำหรับในต่างจังหวัดแนะนำผู้ประกอบการให้ติดต่อขอจดทะเบียน จัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย ที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัดทั่วราชอาณาจักร

5.การสงเคราะห์ครอบครัว คนชรา คนพิการ คนขอทานและคนไร้ที่พึ่ง เหตุใดจึงต้องให้การสงเคราะห์บุคคลเหล่านี้

ในสมัยก่อนเมื่อเกิดมีคนตกทุกข์ได้ยาก ครอบครัว ญาติพี่น้อง มิตรสหายที่อยู่ใกล้ชิดก็จะเอาใจใส่ ช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ นอกจากนั้นแล้ว วัดก็ได้เป็นศูนย์กลางความช่วยเหลือแก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะคนยากจนมาแก่โบราณกาล เป็นต้นว่า เป็นโรงเรียนสอนเด็ก ๆ เป็นที่พบปะทำบุญกุศลของ ชาวบ้านตามประเพณี

ในสมัยปัจจุบัน สังคมเรายุ่งเหยิงและมีปัญหามากมาย เช่น ในชนบท ชาวนาชาวไร่มีฐานะยากจน สภาพฝนแล้ง น้ำท่วม ทำให้เกษตรไม่ได้ผล ในเมืองก็มีปัญหาอาชญากรรม คนว่างงานยาเสพติด ฯลฯ ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ สังคมเป็นแบบตัวใครตัวมันมากขึ้นเพราะทุกคนต่างก็ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด การช่วยเหลือกันระหว่างคนในครอบครัวหรือฉันท์ญาติสนิทมิตรสหายลดน้อยลงทุกที ดังนั้น รัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนจึงต้องยื่นมือเข้ามาสงเคราะห์บุคคลที่เดือดร้อนทุกข์ยาก เพื่อให้เขามีชีวิต อยู่ในสังคมด้วยความสุขเหมือนคนอื่น ๆ หน่วยราชการที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้คือกรม ประชาสงเคราะห์ และหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบช่วยเหลือครอบครัวคนชราคนพิการทุพพลภาพ คนขอทานและคนไร้ที่พึ่งก็คือ กองสวัสดิการสงเคราะห์

ลูกเสือสงเคราะห์ช่วยงานสงเคราะห์ครอบครัวได้อย่างไร

ถ้าลูกเสือสงเคราะห์พบเห็นครอบครัวยากจนที่เดือดร้อน เพราะหัวหน้าครอบครัวประสบเคราะห์กรรมดังที่กล่าวมาแล้ว โปรดแนะนำให้ไปติดต่อขอความช่วยเหลือยังกรมประชาสงเคราะห์

สถานที่ติดต่อ

ในกรุงเทพมหานคร กองสวัสดิการสงเคราะห์ ในบริเวณกรมประชาสงเคราะห์สะพานขาว่าต่างจังหวัดที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัด ศาลากลางจังหวัด

หลักฐาน

เพื่อประกอบการพิจารณาช่วยเหลือ คือ บัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านและหลักฐานอื่นที่จำเป็น เช่น ใบรับรองแพทย์แสดงว่าหัวหน้าครอบครัวเจ็บป่วย หรือใบมรณบัตร ถ้าหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต เป็นต้น

ลูกเสือสงเคราะห์ช่วยงานสงเคราะห์คนชราได้อย่างไร

ถ้าลูกเสือสงเคราะห์ไปพบเห็นคนชราถูกทอดทิ้ง หรือฐานะครอบครัวยากจนมากหรือบางคนอยู่กับลูกหลานไม่ได้รับความสุข โปรดแนะนำให้คนชรานั้นไปติดต่อขอความช่วยเหลือยังกรมประชาสงเคราะห์

สถานที่ติดต่อ

กรุงเทพมหานคร กองสวัสดิการสงเคราะห์

ต่างจังหวัด ติดต่อที่ประชาสงเคราะห์จังหวัด ยกเว้นจังหวัด 4 จังหวัดที่มีสถานสงเคราะห์ตั้งอยู่ คือ เชียงใหม่ ชลบุรี ยะลา และนครราชสีมา ติดต่อได้โดยตรงที่สถานสงเคราะห์ และประชาสงเคราะห์จังหวัด

หลักฐานที่จำเป็น

ใบรับรองแพทย์ ใบแจ้งผลการเอ็กซเรย์ปอด และสำเนาทะเบียนบ้าน (ถ้ามี)

ใบสังคมสงเคราะห์จะออกไปเยี่ยมบ้าน สอบข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณารับเฉพาะคนชราที่เดือดร้อนจริง ๆ เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

6.การสงเคราะห์คนพิการ

คนพิการ คือบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจ จนไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ศึกษาเล่าเรียน หรือทำงานได้ดีเหมือนกันปกติ ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น หูหนวก ตาบอด แขนขาพิการ ความบกพร่องทางจิตใจ เช่น เป็นโรคจิตประสาท

ลูกเสือสงเคราะห์จะช่วยงานสงเคราะห์คนพิการได้อย่างไร

1. **คนพิการไร้ญาติขาดที่พึ่ง** เมื่อลูกเสือพบเห็นคนพิการไร้ที่อยู่หรือถูกทอดทิ้งถ้าอยู่ในกรุงเทพมหานคร ติดต่อขอความช่วยเหลือที่ กองสวัสดิการสงเคราะห์ สำหรับลูกเสือที่อยู่ต่างจังหวัดให้ติดต่อประชาสงเคราะห์จังหวัด เมื่อกรมประชาสงเคราะห์ทำการสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่าไร้ญาติขาดที่พึ่งจริง ๆ จึงจะรับเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์

2. **คนพิการที่ต้องการฝึกอาชีพ** คนพิการมีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ที่มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้ และต้องการจะฝึกอาชีพ ลูกเสือควรจะแนะนำให้ไปติดต่อที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ คนพิการที่อยู่ต่างจังหวัดติดต่อที่ทำการประชาสงเคราะห์จังหวัด ศาลากลางจังหวัด สำหรับรายที่ยากจนไม่อาจเดินทางไปติดต่อประชาสงเคราะห์จังหวัดได้ ขอให้ติดต่อกับอำเภอท้องที่อาศัยอยู่ หลักฐานต่าง ๆ มีสำเนาทะเบียนบ้าน รูปถ่าย ใบรับรองแพทย์ หลักฐานแสดงพื้นความรู้

3. คนพิการขอความช่วยเหลือเครื่องช่วยคนพิการหรืออวัยวะเทียม ผู้พิการที่จะได้รับความช่วยเหลือต้องยากจนจริง ๆ และได้รับคำวินิจฉัยจากแพทย์ว่าหากใช้เครื่องช่วยเหลือนอวัยวะเทียมแล้วจะเป็นประโยชน์ สามารถมีงานมีรายได้เลี้ยงตนเองหรือครอบครัวได้มิใช่เพื่อความสวยงาม ในเขตกรุงเทพมหานคร ลูกเสือแนะนำให้คนพิการไปติดต่อได้ที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ ต่างจังหวัดติดต่อได้ที่อำเภอที่อาศัยอยู่ หลักฐานที่สำคัญคือเอกสารคำวินิจฉัยจากแพทย์ สำเนาทะเบียนบ้าน

4. ช่วยประชาสัมพันธ์ศูนย์ช่วยเหลือคนพิการ เพื่อให้มีผู้บริจาคช่วยเหลือคนพิการเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องการเครื่องช่วยเหลือนอวัยวะเทียมอยู่ในขณะนี้ ในกรุงเทพมหานครติดต่อบริจาคได้ที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ ต่างจังหวัด ติดต่อที่ประชาสงเคราะห์จังหวัด

7. การสงเคราะห์ขอทานและคนไร้ที่พึ่ง

การสงเคราะห์คนขอทาน การขอทานเป็นการผิดกฎหมาย ซึ่งคนทั่วไปมักจะไม่ทราบตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2484 กำหนดไว้ว่า “การขอทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้ทำงานอย่างใด หรือให้ทรัพย์สินอย่างใดตอบแทน และไม่ใช้ขอกันในระหว่างญาติสนิทมิตรสหายให้ถือว่าเป็นขอทาน” นอกจากนี้ “การขบถอง ดิด สี ตี เป่า แสดงการละเล่นต่าง ๆ โดยขอทรัพย์สินตามแต่คนฟังคนดูจะสมัครใจให้” ก็เรียกว่าเป็นการขอทานเช่นเดียวกัน

กฎหมายนี้ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตรวจเป็นผู้ที่มีอำนาจจับกุมคนขอทาน กรมประชาสงเคราะห์ไม่มีอำนาจหน้าที่จะจับกุม ต้องออกจับร่วมกับตำรวจ แล้วนำคนขอทานส่งสถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งเพื่อควบคุมตัวไว้ และอบรมสั่งสอนไม่ให้ประพฤติเป็นคนขอทานอีก รวมทั้งให้การฝึกอาชีพ เช่น เกษตรกรรม ป่าไม้ ช่างโลหะ จักสาน งานโยธา ฯลฯ เพื่อจะได้รู้จักการทำงาน และมีอาชีพเมื่อปลดปล่อยจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว อนึ่ง คนขอทานที่เป็นโรคจิต โรคเรื้อน หรือโรคติดต่อถูกส่งไปกระทรวงสาธารณสุข

ระยะเวลาควบคุมตัว เมื่อถูกจับกุมครั้งแรกคนขอทานต้องถูกควบคุมตัวไว้ไม่น้อยกว่า 1 เดือน ครั้งที่สองควบคุมตัวไว้ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ครั้งที่สามไม่น้อยกว่า 1 ปี

การสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง สถานสงเคราะห์ไร้ที่พึ่งนอกจากจะควบคุมตัวคนขอทานไว้แล้วยังรับอุปการะคนยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัย หรือถูกทอดทิ้งทั้งชายและหญิง อายุ 17 ปี ขึ้นและไม่มีโรคติดต่อด้วย

สถานสงเคราะห์ไร้ที่พึ่งปัจจุบันมี 4 แห่ง คือ

ภาคกลาง	สถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งธัญบุรี ปทุมธานี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	สถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตา นครราชสีมา
ภาคใต้	สถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งกลุ่มสะแก เพชรบุรี
ภาคเหนือ	สถานสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งศรีสุตและวังทอง พิษณุโลก

ลูกเสือสงเคราะห์จะช่วยงานสงเคราะห์คนขอทาน คนไร้ที่พึ่งได้อย่างไร

1. หากพบเห็นคนขอทานโปรดว่ากล่าวตักเตือนให้ทราบว่าการขอทานผิดกฎหมายจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับส่งไปควบคุมตัวไว้ในสถานสงเคราะห์
2. หากพบเห็นคนไร้ญาติขาดมิตร ไม่มีที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร โปรดแนะนำให้ไปติดต่อรับความช่วยเหลือได้ที่กองสวัสดิการสงเคราะห์ ต่างจังหวัดแนะนำให้ไปติดต่อ อำเภอ หรือประชาสงเคราะห์ จังหวัด

8. การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

หน้าที่ความรับผิดชอบ

“ภัย” ตามความหมายในด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยหมายถึง พุทธการณอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนต้องได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน ซึ่งอาจจะเกิดขึ้น เนื่องจากความผันผวนของธรรมชาติ หรือมีคนทำให้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม

กองสงเคราะห์ผู้ประสบภัย กรมประชาสงเคราะห์ มีหน้าที่รับผิดชอบสงเคราะห์ผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรดังนี้

1. อัคคีภัย
2. ภัยธรรมชาติ (อาทิ อุทกภัย วาตภัย)
3. ราษฎรอัคคีขาดแคลนข้าวบริโภค
4. ราษฎรผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการปฏิบัติกรของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือกองกำลังจากภายนอกประเทศ
5. ราษฎรประสบอากาศหนาวจัดผิดปกติ
6. ช่วยราษฎรผู้ตกทุกข์ได้ยากทั้งในและนอกประเทศให้กลับภูมิลำเนาเดิม
7. ราษฎรขาดแคลนน้ำบริโภคในฤดูร้อน
8. ราษฎรยากจนในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม

จากหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวข้างต้นอาจจะสรุปได้ว่า งานสงเคราะห์ผู้ประสบภัยของกรมประชาสงเคราะห์นั้น ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบความทุกข์ยากโดยแบ่งเป็นกลุ่มตามลักษณะของภัยพิบัติได้ 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มแรก ราษฎรประสบสาธารณภัยและภัยธรรมชาติ ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย การอัคคีขาดแคลนข้าวบริโภค การขาดแคลนน้ำบริโภคและให้สอยในกรณีฉุกเฉินหรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ ซึ่งเกิดกับประชาชนเป็นจำนวนมาก

กลุ่มที่สอง ประสบภัยจากผลทางการเมืองภายในและภายนอกประเทศ ได้แก่ ผู้ประสบภัยเนื่องจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และผู้ประสบภัยเนื่องจากการกระทำของกองกำลัง

ภายนอกประเทศ เช่น กรณีเขมรแดงบุกกรุงทาลายชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรไทยตามชายแดนด้านกัมพูชา

กลุ่มที่สาม เป็นภัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การช่วยเหลือให้คนไทยที่ถูกหลอกลวงและไปตกทุกข์ได้ยากในต่างถิ่นให้กลับภูมิลำเนาเดิม ซึ่งมีทั้งตกทุกข์ได้ยากภายในประเทศและไปตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ รวมถึงการช่วยเหลือราษฎรในท้องที่ห่างไกลคมนาคม โดยร่วมมือกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของจังหวัดต่าง ๆ

กระบวนการทำงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ทำงานเกี่ยวกับภัยพิบัติต่าง ๆ มิได้มีความหมายเฉพาะในแง่ของการสงเคราะห์ช่วยเหลือเท่านั้น หากจะต้องมีการป้องกันเตรียมพร้อมไปจนถึงขึ้นดำเนินการสงเคราะห์และฟื้นฟู สิ่งเหล่านี้จะเป็นวงจรที่ปฏิบัติต่อเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย มีหน่วยงานหลายฝ่ายของรัฐบาลรับผิดชอบแบ่งแยกหน้าที่กันปฏิบัติ จึงต้องมีการประสานงานกันทั้งต้องมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในแต่ละครั้งเสมอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นลักษณะวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้ประสบภัยได้ชัดเจน จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงขบวนการในการทำงานเสียก่อนในทางวิชาการแบ่งระยะการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ระยะก่อนเกิดภัย ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า วิจัยถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดภัย ขนาดและความร้ายแรงของภัย เพื่อนำมาวางแผนการป้องกันหรือลดอันตรายให้น้อยลง การทำงานระยะนี้เป็นเรื่องทางเทคนิควิชาการโดยเฉพาะ ซึ่งรวมไปถึงการเตรียมสรรพกำลังเพื่อต่อต้านหรือบรรเทาภัย ตลอดจนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครเพื่อทำงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้วย

2. ระยะกำลังเกิดภัย ได้แก่ การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในระยะที่ 1 ส่วนใหญ่งานในระยะนี้เป็นเรื่องของการต่อต้านภัยและระงับภัย คือทำให้ภัยสงบโดยเร็วหรือลดอันตรายให้น้อยลง ได้แก่ การดับเพลิง การรื้อถอน การซ่อมแซมเขื่อน ทำนบ การช่วยชีวิตคนและสัตว์ การอพยพทรัพย์สินไปในที่ปลอดภัย ระยะนี้เป็นการทำงานของหน่วยกู้ภัยซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ ตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

3. ระยะที่ภัยเพิ่งสงบ คือภัยนั้นหมดฤทธิ์เดชไม่เป็นอันตรายต่อไปอีก การทำงานในระยะนี้ได้แก่ การบรรเทาทุกข์เฉพาะหน้าด้วยการแจกอาหาร เครื่องนุ่งห่ม จัดการรักษายาบาล จัดที่พักอาศัยชั่วคราว ระยะนี้เป็นระยะซึ่งเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์จะเข้าไปปฏิบัติงานพร้อมกับองค์การกุศลต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัย

4. ระยะฟื้นฟู ได้แก่ การรื้อถอนสิ่งสลักหักพัง การซ่อมแซมสิ่งสาธารณะประโยชน์ เช่น ถนน หนทาง สะพาน เขื่อนท่าเรือ และพนักกันน้ำ ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์โดยเร็วที่สุด การวางผังเมือง การสงเคราะห์อาชีพและอื่น ๆ เป็นงานใหญ่ที่ต้องอาศัยหน่วยงานหลายฝ่ายช่วยกันทำตามหน้าที่

สำหรับงานในหน้าที่ซึ่งเป็นส่วนความรับผิดชอบของกรมประชาสัมพันธ์นั้น เมื่อดูตามกระบวนการแล้วจะต้องปฏิบัติทั้ง 4 ขั้นตอน แต่งานหลักหรือหน้าที่โดยตรงแล้วจะอยู่ในระยะที่ 3 ส่วนระยะสั้น ๆ เป็นระยะก่อนเกิดภัยนั้นก็จะเป็นเรื่องของการทำแผนเตรียมพร้อมทางด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน การประสานงานเพื่อแสวงหาทรัพยากรจากทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

นอกจากนี้ ในระยะฟื้นฟู กรมประชาสงเคราะห์ก็จะเข้าไปร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น การอพยพราษฎร กลับถิ่นเดิม และการเยี่ยมเยียนติดตามผล เพื่อให้ความช่วยเหลือตามหลักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ในส่วน ระยะที่ต่อต้านภัยนั้น กรมประชาสงเคราะห์ก็อาจจะเป็นผู้สนับสนุนในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ เช่นรถยนต์ เรือท้องแบน ตามกำลังความสามารถที่มีอยู่เท่านั้น

9. การออกหน่วยช่วยเหลือผู้ประสบภัย

การเตรียมการออกหน่วย

เนื่องจากการบริการด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเป็นงานที่จะต้องถึงมือประชาชนผู้ประสบความเดือดร้อนอย่างทั่วถึง จึงต้องยึดหลัก 3 ประการ คือ

รวดเร็ว หมายถึงบริการสงเคราะห์ที่ต้องถึงมือประชาชนด้วยความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เป็นความจำเป็นเฉพาะหน้า

ระเบียบ บริการนั้นจะต้องปฏิบัติอย่างมีระเบียบ หมายถึงการปฏิบัติงานโดยดำเนินการอย่างถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เรียบร้อย การปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีความเรียบร้อย หมายถึงให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงกัน ตามควรแก่ฐานะรูป ไม่สับสนวุ่นวาย และสร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนด้วย

ฉะนั้น เพื่อให้การบริการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้ผลตามเป้าหมาย จะต้องมีการเตรียมพร้อมขณะที่ ยังไม่มีภัยเกิดขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญในช่วงนี้คือการวางแผนสำหรับปฏิบัติงานให้พร้อมสรรพทั้งด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน สิ่งเหล่านี้จะต้องมีและพร้อมเสมอที่จะใช้ได้ทันที

การประสานงานและการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ก็เป็นสิ่งที่ต้องจัดทำไว้ให้พร้อมในระยะนี้ด้วย โดยจัดทำเป็นโครงการและแผนปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ รวมทั้ง แผนปฏิบัติงานร่วมกันในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยกับเอกชน

การเตรียมการนี้ควรจะได้จัดแบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

- i. การวางแผนปฏิบัติงานตลอดจนการกำหนดหน้าที่
- ii. การปฏิบัติการเมื่อทราบข่าวว่ามีสาธารณภัย

การเตรียมการในชั้นที่ 1คือการวางแผนปฏิบัติงานนั้น ควรจะได้ดำเนินการแต่เนิ่น ๆ และได้มีการซักซ้อม แก้ไข ปรับปรุงแผนการให้เหมาะสมรัดกุมยิ่งขึ้นอยู่เสมอ โดยมีการกำหนดจัดแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงาน การประสานงานระหว่างหน่วยต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงาน เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น และมีการประชุมซักซ้อมปรับปรุงวิธีดำเนินการให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้นเสมอ การวางแผนปฏิบัติงานตลอดจนกำหนดหน้าที่ ดังนี้

ก. ทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายสามารถร่วมมือประสานการปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน

ไว้ให้ชัดเลย ตั้งแต่ขั้นเตรียมเอกสาร เตรียมสิ่งของสำหรับแจก เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะ ฯ จนถึงขั้นออกปฏิบัติงาน และให้มีการตรวจสอบความพร้อมอยู่เสมอ

ข. ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์และสภาพอากาศในพื้นที่ภาคต่าง ๆ ซึ่งอาจมีความโน้มเอียง ทำให้เกิดสาธารณภัยขึ้นได้

ค. จัดหาและตรวจสอบของสำรองจ่าย ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม มุ้ง ผ้าห่ม วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ออกหน่วยให้ครบถ้วนพร้อมที่จะออกปฏิบัติงาน

ง. ทำแผนประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยราชการและองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชน ในการให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ให้คำแนะนำปรึกษาและส่งเสริมสนับสนุนให้องค์การเอกชนดำเนินงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัยอย่างถูกต้องตามหลักการสังคมสงเคราะห์และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

จ. สืบรวจแหล่งทรัพยากรด้านกำลังคน อาสาสมัคร อาสาสมัคร เครื่องมือเครื่องใช้ เช่น รถดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ ฯลฯ ของหน่วยราชการและองค์การเอกชน โดยจัดทำทะเบียนไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกในการติดต่อประสานงานและขอรับการสนับสนุน

ฉ. เตรียมแผนการปฏิบัติงานแผนที่ 2 (แผนเสริมหรือส่งกำลังบำรุง) เพราะแผนการออกปฏิบัติงานตามแผนที่ 1 อาจไม่สมบูรณ์พอ เมื่อออกปฏิบัติงานอาจจะมีข้อบกพร่อง เช่น สิ่งของที่นำไปจ่ายไม่เพียงพอ จะต้องติดต่อฝ่ายพัสดุเบิกสิ่งของได้ทันทีที่ต้องการ หรือจัดกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ไปเสริมให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน

การเตรียมการขั้นที่ 2 การปฏิบัติการเมื่อทราบข่าวว่ามีสาธารณภัยเกิดขึ้นนั้นเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเริ่มดำเนินการและเตรียมการในหน้าที่ของตนให้พร้อมที่จะรับสถานการณ์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเหล่านี้ถ้าออกปฏิบัติงานได้รวดเร็ว มีสมรรถภาพ และการปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนของการช่วยเหลือรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือในระยะต่อมา จะทำให้ผู้ประสบภัยผ่อนคลายความเดือดร้อนลงตามสมควร และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในที่สุด การปฏิบัติการเมื่อทราบข่าวว่ามีสาธารณภัยเกิดขึ้นดังนี้

1) แจ้งข่าวสารเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้น ให้รายงานเหตุขึ้นต้นต่อผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ และเจ้าหน้าที่องค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนทราบ

2) การจัดเจ้าหน้าที่ออกหน่วย ฯ ให้หัวหน้างานเป็นหัวหน้าหน่วย เว้นแต่ผู้บังคับบัญชา หน่วยเหนือจะสั่งการเป็นอย่างอื่น ฯ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแบ่งเป็น 2 หน่วย ได้แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนาม คือออกไปปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย และเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยที่ตั้งปกติ

3) การออกไปตรวจบริเวณที่เกิดเหตุ อาจกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ไว้หลายคนให้ความคล่องตัวเพื่อสำรวจความเสียหายขั้นต้น ว่าภัยนั้นมากน้อยเพียงใด เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างไร จำเป็นต้องจัดหน่วยออกไปช่วยเหลือขนาดไหน และจะตั้งหน่วยช่วยเหลือ ณ ที่ใด

4) การจัดยานพาหนะบรรทุกเพื่อลำเลียงขนส่งสิ่งของและเจ้าหน้าที่ เช่น รถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่ เรือท้องแบน ฯ

5) การเปิดหีบห่อและตรวจเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และสิ่งของสำหรับออกหน่วย เช่น มุ้ง ผ้าห่ม เสื้อผ้า และอาหารแห้ง ฯลฯ ให้พร้อมที่จะบริการแก่ผู้ประสบภัย

6) จัดเครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกหน่วย ฯ เช่น เครื่องขยายเสียง โต๊ะ เก้าอี้ เต้นท์ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า วิทยุสนาม ให้เหมาะสมกับพื้นที่

7) แจกหน่วยประชาสัมพันธ์เพื่อทำภาพยนตร์ ภาพนิ่ง ทำข่าวเผยแพร่แก่สื่อมวลชนและประชาชน

8) ทำบันทึกขออนุมัติออกหน่วย การทำข่าววิทยุ โทรทัศน์ และทำบันทึกรายงานเสนอหน่วยเหนือ

9) จัดเลี้ยงอาหาร (ถ้าจำเป็น) เพราะได้มีการตกลงในแผนปฏิบัติงานร่วมกันไว้แล้วว่าเป็นภาระหน้าที่ขององค์กรอื่น ๆ แต่กรมประชาสัมพันธ์ก็จะต้องเตรียมพร้อมให้สนับสนุน หากเกินขีดความสามารถขององค์กรเอกชนเหล่านั้น หรือภัยพิบัติเกิดขึ้นพร้อมกันหลายแห่งในเวลาเดียวกัน

10) เมื่อภัยสงบแล้วพิจารณาวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและมูลนิธิการกุศลต่าง ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือระยะยาว จัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว จัดหางาน หรือที่ทำกินให้แก่ผู้ประสบภัยที่สิ้นเนื้อประดาตัว หรือพิจารณาให้การช่วยเหลือในกรณีอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อไปรวมทั้งจัดส่งนักสังคมสงเคราะห์ไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำปรึกษาแก้ปัญหาต่าง ๆ เพิ่มเติมตามความจำเป็นแต่ละกรณี ๆ ไป

การปฏิบัติให้ปฏิบัติตามความเหมาะสมแก่เหตุการณ์ แต่ควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันทุกข้อ (ถ้ามีกำลังเจ้าหน้าที่พอ)

การเก็บรักษา ควบคุม และลำเลียงวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ในการออกหน่วย

เนื่องจากการปฏิบัติงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเป็นงานที่มีลักษณะพิเศษ ดังนั้น การปฏิบัติงานจึงต้องกำหนดนโยบายไว้เป็นหลัก 3 ประการดังนี้

1. ปัญหาเฉพาะหน้า คือ ให้การสงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยโดยเน้นหนักในปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเดือดร้อน แล้วดำเนินการติดตามผลเพื่อฟื้นฟูผู้ประสบภัยให้ช่วยตนเองได้ตามหลักวิชาการสังคมสงเคราะห์

2. ประสิทธิภาพ คือ ให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนอย่างถูกต้องรวดเร็วทันที่ต่อเหตุการณ์และประหยัด

3. ประสานงาน คือการดำเนินงานในฐานะแหล่งกลางการบรรเทาทุกข์ระหว่างรัฐบาลและเอกชน เพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว การปฏิบัติงานในด้านนี้จำเป็นต้องกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ งานเก็บรักษา ควบคุม และลำเลียงวัสดุครุภัณฑ์ในการออกหน่วยนี้เสมือนกับการส่งกำลังบำรุงในการทำงานทั้งหมด จึงจัดได้ว่ากระบวนการทำงานนี้เป็นหัวใจสำคัญยิ่ง เพราะงานนี้ต้องสนองปัญหาเฉพาะหน้าของประชาชน หากหย่อนประสิทธิภาพก็จะก่อให้เกิดความเสียหายและทำความล้มเหลวให้แก่งานได้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดขอบข่ายให้แน่ชัดว่า ในการปฏิบัติงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัยนั้นมีวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงระบบในการเตรียมการจัดหา เก็บรักษา ตลอดจนการนำออกใช้สอยในการทำงานด้วย

วัสดุในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

หากจะจำแนกวัสดุในการบรรเทาทุกข์ตามลักษณะการจำแนกเป็นหมวดหมู่ในทางวิชาการบริหารพัสดุแล้วก็จะไม่เป็นการคล่องตัว ดังนั้น ในที่นี้จะแบ่งหมวดหมู่วัสดุโดยอาศัยแนวทาง และการใช้สอยเป็นหลัก ดังนี้

วัสดุในการบรรเทาทุกข์

เท่าที่ปรากฏในงานสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วไป แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. วัสดุประเภทเครื่องใช้และผ้าชนิดต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อผ้า ผ้าขาวม้า ผ้าห่มนอน นอกจากนั้น ยังได้แก่เครื่องใช้ประเภทต่าง ๆ อีก เช่น รองเท้า ฝาชีพิน เครื่องครัว ถังน้ำ ชันน้ำ ฯลฯ ซึ่งของเหล่านี้จะต้องจัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ในการเก็บรักษาและบรรจุ เพราะจะมีลักษณะที่ไม่เหมือนกัน

2. วัสดุประเภทอาหาร แยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- อาหารประเภทเสี้ง่าย เช่น ของสดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่จำพวกเนื้อสัตว์ ไข่เป็ด ไข่ไก่ ผักสด เป็นต้น จะต้องเรียนรู้ให้ทราบถึงธรรมชาติของสิ่งของนั้น ๆ ว่าจะเก็บรักษาอย่างไร

- อาหารประเภทเก็บไว้ได้นาน ได้แก่ พวกราชภัต ของแห้ง ของเค็ม เครื่องกระป๋องต่าง ๆ เป็นต้น จะต้องศึกษาถึงอายุการใช้ วิธีเก็บรักษาให้แน่ชัด

3. วัสดุประเภทยารักษาโรค

- ยาที่ใช้รับประทาน ได้แก่ ยากกลางบ้านประเภทต่าง ๆ เช่น ยาธาตุ ยาลม ยาแก้ไอ เป็นต้น
- ยาที่ไม่ใช้รับประทาน ซึ่งอาจเป็นยาทาหรือดม แล้วแต่กรณี วัสดุประเภทยานี้ ต้องศึกษาถึงอายุ วิธีใช้ การเก็บรักษา ให้ถูกต้อง

4. วัสดุประเภทอันตรายเป็นของใช้ หรือยาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นวัสดุประเภทไวไฟ เช่น น้ำมันเบนซิน ไมซ์ไฟ เป็นต้น

5. วัสดุในการก่อสร้าง ได้แก่ ตะปู สังกะสี ไม้ เครื่องมือก่อสร้าง

วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะในการออกหน่วยของกรมประชาสงเคราะห์ สำหรับกรมประชาสงเคราะห์นั้นเนื่องจากมีองค์กรการกุศลต่าง ๆ ร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก และองค์กรการกุศลเหล่านั้นก็ได้จัดหาวัสดุสำหรับสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยมิให้ซ้ำซ้อนกับตามแบบปฏิบัติงานที่ทำร่วมกันไว้ ดังนั้น วัสดุที่กรมประชาสงเคราะห์จัดหาไว้สำหรับการออกหน่วยจึงเป็นวัสดุประเภทผ้าเป็นหลัก นอกจากในบางครั้งที่เกิดภัยพิบัติเป็นรายใหญ่ ๆ เช่น อุทกภัยในต่างจังหวัด จะมีประชาชนนำสิ่งมาบริจาคจำนวนมาก ๆ ซึ่งสิ่งของเหล่านี้ทางกรมประชาสงเคราะห์ก็จะอาศัยหลักในการจำแนก เก็บรักษาและใช้สอยตามแนวทางข้างต้น สำหรับในการปฏิบัติงานทั่วไป กรมประชาสงเคราะห์จัดหาวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนยานพาหนะในการออกหน่วยไว้เป็นประจำ ดังนั้น

1. วัสดุประเภทผ้าชนิดต่าง ๆ ได้แก่ เสื้อผ้าผู้ใหญ่ชาย ผู้ใหญ่หญิง เด็กชาย เด็กหญิง ผ้าห่ม ผ้าขาวม้า เครื่องแบบนักเรียน มุ้ง
2. วัสดุในการก่อสร้าง ได้แก่ ตะปู สังกะสี เครื่องมือก่อสร้าง
3. เครื่องใช้สำหรับการปฏิบัติงานในหน่วยเคลื่อนที่ ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ เอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ เครื่องขยายเสียง เต็นท์สำหรับที่พักรถชั่วคราว ร่มกันแดดขนาดใหญ่ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ แผ่นป้ายชื่อกรม แผ่นป้ายพลาสติกระบุชื่อหน่วยปฏิบัติงานสำหรับประชาชนติดต่อได้
4. เครื่องมือสื่อสาร วิทยุสนาม (วอกกี้ทอล์กกี)
5. ยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่ รถยนต์ปิคอัพ รถยนต์บรรทุกน้ำ รถจักรยานยนต์ เรือท้องแบนพร้อมเครื่องยนต์

ขั้นตอนในการเตรียมการเก็บรักษา ควบคุมและลำเลียงวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะ ในการออกหน่วย เพื่อให้การเก็บรักษา ตลอดจนการควบคุมลำเลียงวัสดุเครื่องมือ เครื่องใช้ในการออกหน่วย ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีระบบการควบคุมเก็บรักษา เพื่อให้พร้อมที่จะออกปฏิบัติงานได้ทันที สำหรับขั้นตอนนั้นแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนเกิดภัย ปฏิบัติดังนี้

ก. การจัดหาวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ ได้แก่การจัดหาวัสดุต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เตรียมการเพื่อสำรองไว้ใช้สอยได้ทันทีในยามเกิดภัยพิบัติ

ข. การควบคุมรักษาและการบรรจุหีบห่อ ทำการคัดเลือกวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเก็บรักษาตามสภาพของวัสดุแต่ละชนิดดังนี้

- เสื้อผ้า จัดเป็นชุดชาย หญิง เด็กชาย เด็กหญิง ใส่ถึงพลาสติกที่มีตรากรมประชาสงเคราะห์ แล้วเก็บรักษาไว้เพื่อพร้อมที่จะจำออกใช้ได้เสมอ และส่วนหนึ่งต้องบรรจุลงในหีบห่อ กระสอบ เพื่อเตรียมสำรองไว้ลำเลียงออกปฏิบัติงานได้ทันที

- เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เอกสาร ต้องเก็บรักษาให้ดีและอยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะใช้งานได้ โดยเฉพาะเครื่องขยายเสียง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า วิทยุสนาม จะต้องมีการนำมาทดสอบอยู่เสมอ สำหรับเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านี้จะจัดเป็นชุดเตรียมพร้อมไว้ใช้งานได้ทันที

ค. การเตรียมการด้วยยานพาหนะ จะต้องมีการกำหนดว่าเมื่อเกิดภัยพิบัติร้ายใหญ่จะใช้ยานพาหนะชนิดใด และรายย่อยจะใช้ยานพาหนะอะไร สำหรับในปัจจุบัน กรมประชาสงเคราะห์ได้เตรียมวัสดุสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งพร้อมที่จะออกหน่วยได้ทันที สำรองไว้ในรถยนต์อีโนบัส ซึ่งเป็นหน่วยเคลื่อนที่ขนาดกลางที่จะออกปฏิบัติงานได้ทันที นอกจากนั้นยังมีเรือท้องแบน ซึ่งเก็บรักษาไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ผู้ประสบภัยประจำภาคทั้ง 4 ภาค ซึ่งเรือเหล่านี้จะต้องมีการทำความสะอาด ทดสอบ เครื่องเรือ ตลอดจนฝึกปฏิบัติเจ้าหน้าที่ขับเรือเตรียมไว้เสมอ

2. การปฏิบัติการเมื่อเกิดภัยเมื่อทราบข่าวภัยพิบัติเกิดขึ้น หน่วยจะต้องพร้อมปฏิบัติการทันที การปฏิบัติงานในขั้นนี้จะกระทำดังนี้

ก. ลำเลียงวัสดุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ขึ้นยานพาหนะที่จัดเตรียมไว้ตามข้อ 1 ออกปฏิบัติงานทันที โดยกำหนดจำนวนวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ให้เหมาะสมกับขนาดของภัยพิบัตินั้น ๆ

ข. จัดเตรียมเสริมบำรุงในกรณีที่เกิดภัยพิบัติร้ายใหญ่ ๆ การปฏิบัติการตามข้อ ก. ไม่เป็นการเพียงพอ ก็จะมีการประสานงานจากหน่วยเคลื่อนที่ ให้นำวัสดุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ไปเสริมให้เพียงพอแก่การทำงาน ซึ่งหน่วยจัดหาและควบคุมจะต้องให้บริการในด้านนี้ได้ทันที

3. การปฏิบัติเมื่อภัยเสร็จสิ้นลง ทำการสำรวจวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ได้เตรียมการไว้ในข้อ 1 แล้วดำเนินการให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้อีกทันที

ก. เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ต้องตรวจสอบสต็อก ควบคุมบัญชีการเบิกจ่ายและจัดหาเพิ่มเติม

ข. ยานพาหนะ ต้องมีการตรวจสอบ บำรุงรักษา

ค. เครื่องมือเครื่องใช้ ตรวจสอบทำความสะอาดและเก็บรักษาให้เหมาะสมแก่สภาพ

การสนับสนุนหน่วยงานของกรมประชาสัมพันธ์ ตามปกติในการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยนั้น ศูนย์ผู้ประสบภัยภาคต่าง ๆ จะเป็นผู้ออกปฏิบัติงานสนาม โดยดำเนินการออกหน่วยตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น แต่ส่วนกลางมีหน้าที่ให้การสนับสนุน วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ด้วย ดังนั้น ในยามปกติส่วนกลางต้องมีการจัดหาเพื่อส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยงานด้วยซึ่งในการปฏิบัติจะต้องมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. การเตรียมการและบรรจุหีบห่อ

ก. คัดเลือกวัสดุให้เป็นหมวดหมู่ เช่น เสื้อผ้า ผ้าห่มนอน ผ้าขาวม้า

ข. จัดอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลังกระดาษ กระสอบ ถังพลาสติก และเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ตะปู ค้อน กาว เทป เชือก สีเมจิก เป็นต้น นอกจากนั้นก็มีเครื่องมือทุ่นแรงต่าง ๆ เพื่อผูกหรือมัด

ค. เตรียมกำลังคนเพื่อทำการบรรจุหีบห่อซึ่งต้องมีการฝึกหัดพอสมควรเมื่อปัจจัยทั้ง 3 ข้อพร้อมแล้ว จึงดำเนินการบรรจุวัสดุเหล่านั้น

2. การเตรียมการขนส่ง

เมื่อบรรจุหีบห่อเรียบร้อยแล้ว เพื่อเตรียมการขนส่งจะต้องกระทำดังนี้

ก. การแจ้งสถานที่ปลายทาง หรือสถานที่อยู่นั้น ๆ ชื่อ ที่อยู่ ตำบล ของปลายทางจะต้องชัดเจนถูกต้อง

ข. การแจ้งจำนวนจะต้องเขียนให้ชัดเจนโดยทำป้ายติดหรือเขียนลงบนหีบห่อนั้น ๆ

ค. การรักษาความปลอดภัย เช่น วัสดุแตกง่ายจะต้องมีข้อความหรือเครื่องหมายเตือนให้ทราบ ตามปกติจะมีเครื่องหมายเป็นรูปแก้วแตกเป๋น หรือหากวัสดุนั้นไม่ควรให้เปียก เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ก็มีการเตือนหรือเครื่องหมายเช่นกันโดยทำเป็นรูปร่ม เป็นต้น

การจัดส่ง คือ การปฏิบัติเพื่อให้วัสดุนั้นถึงปลายทางจะต้องมีขั้นตอนดังนี้

ก. การประสานงาน จะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานส่งกับหน่วยรับ คือ ต้นทางและปลายทาง เช่น แจ้งจำนวนบัญชีสิ่งของ วันเวลาที่จัดส่ง พาหนะชนิดใดที่จะใช้ขนส่ง

ข. การเตรียมการเรื่องยานพาหนะ ในกรณีที่จัดส่งเองจะต้องเตรียมการตรวจสอบยานพาหนะให้พร้อม เลือกขนาดของยานพาหนะให้เหมาะสมแก่จำนวนสิ่งของและสภาพการเดินทาง การลำเลียงของขึ้นพาหนะควรคำนึงถึงความสะดวกในการขนส่งและความปลอดภัยในระหว่างทางด้วย แต่หากเป็นกรณีที่ต้องใช้บริการขนส่งก็ต้องสืบราคาให้ทราบแน่นอน สำหรับหน่วยราชการมีกฎเกณฑ์ว่า ถ้าขนส่งทางรถยนต์ต้องใช้บริการของ ร.ส.พ. เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มีรถ ร.ส.พ. เดินทางไปในท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนั้นหากใช้บริการพาหนะอื่น ๆ ก็จะต้องศึกษาให้ทราบชัดถึงกำหนดกฎเกณฑ์และข้อห้าม เช่น รถไฟจะไม่บรรทุกของที่เป็นเชื้อเพลิงติดไฟง่าย เช่น ไม้ขีดไฟ เป็นต้น

ค. การเตรียมบุคคล ในกรณีที่จัดให้มีผู้ควบคุมของไปในการจัดส่ง จะต้องไม่มองข้ามเรื่องการเตรียมบุคคลผู้ควบคุม ผู้ควบคุมจะต้องทราบถึงบัญชีสิ่งของ ประเภทของวัสดุ ตลอดจนทราบข้อตกลงในการประสานงานไว้กับสถานีปลายทางด้วย

หน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเคลื่อนที่ เพื่อให้เข้าใจถึงการปฏิบัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยในกรณีฉุกเฉินเฉพาะหน้าอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเคลื่อนที่ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติงานสนามในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ดังนี้

องค์ประกอบของหน่วย

1. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย สำหรับปฏิบัติงานในหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเคลื่อนที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยจะมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับขนาดของภัยพิบัติและกำลังของหน่วยงานนั้น ๆ สำหรับหน่วยที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ดังนี้

- หัวหน้าหน่วย ได้แก่ หัวหน้าศูนย์สงเคราะห์ผู้ประสบภัยประจำภาค ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

- นักสังคมสงเคราะห์
- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
- พนักงานขับรถ หรือขับเรือ ตามประเภทของภัยพิบัติ
- คนงาน
- อาสาสมัคร

2. ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ในการออกหน่วย ซึ่งได้จำแนกรายละเอียดไว้ในหัวข้อการเก็บรักษา ความคุมและลำเลียงวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้

3. วัสดุในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ซึ่งได้แก่ สิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภค

โครงสร้างของหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัย กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

- หัวหน้าหน่วย เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมการปฏิบัติงานและการรับผิดชอบ รวมถึงการตัดสินใจโดยส่วนรวม ในการแก้ปัญหา ตลอดจนประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง

- นักสังคมสงเคราะห์ ทำหน้าที่พิจารณาให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยวินิจฉัยตามหลักเกณฑ์และอาศัยหลักการสังคมสงเคราะห์เป็นแนวทางปฏิบัติ

- เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควบคุมทะเบียนการจ่ายของ เจ้าหน้าที่แจกของ เจ้าหน้าที่ดูและเครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงวัสดุในการออกหน่วยทุกประเภท

- คนขับรถ ดูแลควบคุมยานพาหนะ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

- คนงาน มีหน้าที่ลำเลียง แยกหาม จัดตั้งเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ในการออกหน่วย

- อาสาสมัคร ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วย เช่น ปลูกปลูกใจผู้ประสบภัย การแนะนำให้ผู้ประสบภัยมาขอรับบริการโดยถูกวิธี ช่วยแจกและขนส่งของให้ผู้ประสบภัย เป็นต้น

สำหรับโครงสร้างของหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยนี้จะสมบูรณ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมหลายประการ เช่น กำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอหรือไม่ มีการมอบหมายหน้าที่กันอย่างชัดเจนเพียงใด รวมถึงตลอดถึงสภาวะแวดล้อมในขณะปฏิบัติงานด้วย

บทบาทหน้าที่ของลูกเสือในการสงเคราะห์ผู้ประสบอัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย

1. อัคคีภัย หมายถึง ภาวะที่อาจทำให้เกิดการลุกไหม้ของไฟ เช่น การจุดเผาของวัตถุที่ติดไฟแล้วยังหมายถึงการติดต่อดูกลามโดยอาศัยวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณเกิดไฟ เช่น อาคารบ้านเรือน และสาเหตุทำให้เกิดอัคคีภัยส่วนมากมักได้แก่

1.1เกิดจากความประมาทเลินเล่อในการหุงต้มหรือทำธุรกิจเกี่ยวกับการติดไฟ เช่น การตัดเชื่อมโลหะ การแตกตัวของท่อแก๊ส

1.2เกิดจากไฟฟ้าช็อต หรือลัดวงจร

1.3เกิดจากฟ้าผ่า

1.4เกิดจากไฟป่า

1.5เกิดจากมีผู้จงใจให้เกิดขึ้น

การป้องกันอัคคีภัย คือ การกำจัดสาเหตุดังกล่าวข้างต้นที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัยรวมตลอดจนการป้องกันมิให้ติดต่อดูกลามและการระงับอัคคีภัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วย

ผลเสียหายเกิดจากอัคคีภัย

1. ทำความสูญเสียให้แก่ชีวิตและทรัพย์สิน

2. ทำให้รัฐบาลขาดรายได้จากภาษี

3. เพิ่มภาระแก่รัฐบาลในการดูแลและสงเคราะห์เพิ่มมากขึ้น

2. อุทกภัย การเกิดอุทกภัย หมายถึง ระดับน้ำในแม่น้ำลำคลองเอ่อล้นฝั่งและตลิ่งไหลท่วมบ้านเรือน เรือกสวนไร่นา และความรุนแรงของกระแสน้ำ ที่เอ่อไหลท่วมนั้นทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้เสมอ

สาเหตุที่ทำให้เกิดอุทกภัย

1. เกิดฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมานั้นไม่อาจไหลสู่แม่น้ำลำคลองได้ทัน จึงท่วมบริเวณที่ต่ำ
2. เกิดฝนตกหนักในป่าหรือเขาเป็นเวลานาน ทำให้น้ำป่าหรือเขาไหลลงที่ต่ำอย่างรุนแรงทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมอย่างกะทันหัน ภายใน 24 ชั่วโมง หรือมากกว่า ทำให้บ้านเรือนราษฎร ไร่นาได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง แล้วระดับน้ำก็ลดลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน
3. เกิดจากน้ำทะเลหนุนเข้ามาในแม่น้ำ ทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำลำคลองซึ่งปกติไหลลงสู่ทะเลไม่สามารถไหลลงไปได้ก็เอ่อท่วมสูงขึ้นล้นฝั่ง ทำให้เกิดน้ำท่วมแต่น้ำท่วมประเภทนี้ไม่ค่อยเป็นอันตรายมากนัก

ผลเสียหายอันเกิดจากอุทกภัย

1. ทำให้บ้านเรือน ไร่นา และทรัพย์สินของราษฎรได้รับความเสียหาย
 2. การคมนาคมทางบกถูกตัดขาด
 3. การเกษตรกรรมได้รับความเสียหาย
 4. ทำให้ประชาชนยากจนลง
 5. ทำให้ธุรกิจต้องหยุดชะงักลง ทำให้รายได้ของประเทศลดลง
3. วาตภัย หมายถึง ลมที่มีความเร็วสูง สามารถพัดสิ่งที่กีดขวางให้พังทลายได้ ซึ่งลมที่พัดแล้วเกิดอันตรายขึ้นได้มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป คือ

3.1 พายุดีเปรสชัน เป็นพายุที่มีความเร็วสูงสุดใกล้บริเวณศูนย์กลางไม่เกิน 33 น็อต หรือ 61 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

3.2 พายุโซนร้อนมีความเร็วสูงสุดใกล้บริเวณศูนย์กลาง 34 น็อต หรือ 62 กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่ไม่เกิน 63 น็อต หรือ 117 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

3.3 พายุไต้ฝุ่น ที่มีความเร็วใกล้บริเวณศูนย์กลางตั้งแต่ 64 น็อต หรือ 118 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เป็นพายุที่มีความแรงที่สุด ถ้าเกิดในมหาสมุทรอินเดีย เรียกว่า ไชโคลน ถ้าเกิดในมหาสมุทรแอตแลนติก เรียกว่า เฮอริเคน

ฤดูที่มักเกิดวาตภัย คือ ระหว่างเดือนเมษายน-เดือนตุลาคม แต่มีพายุที่เกิดขึ้นช่วงฤดูร้อน เรียกว่า พายุร้อน จนเกิดระหว่างเดือนมีนาคม เมษายน

อันตรายที่เกิดจากวาตภัย

บนบก จะก่อให้เกิดอันตรายบ้านเรือนราษฎร ต้นไม้ใหญ่ล้มถอนรากถอนโคนล้มทับบ้านเรือน เรือกสวนไร่นาได้รับความเสียหาย เสาไฟฟ้าล้ม ไฟฟ้าช็อต ก่อให้เกิดเพลิงไหม้และมักจะมีฝนตกด้วยอาจก่อให้เกิดน้ำท่วมด้วย

ในทะเล จะก่อให้เกิดคลื่นลูกใหญ่ ลมแรงจัด ทำให้เรือขนาดใหญ่อาจถูกพัดล่มจม หรือลัดไป เกยตีดั้ง นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดความเสียหายแก่การประมงเป็นอย่างมาก เช่น ทำลายโป๊ะจับปลา เป็นต้น

การเตรียมการป้องกัน

1. กรมอุตุนิยมวิทยาแจ้งชนิดการเคลื่อนไหวน้ำของพายุให้ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง
2. เตือนให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเพื่อให้เตรียมตัวขนย้ายสิ่งของทรัพย์สินไปไว้ในที่ปลอดภัยและให้อยู่ไกลจากอาคารบ้านเรือน หรือต้นไม้ใหญ่
3. เตรียมเรือหรือแพไว้เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนในกรณีอาจเกิดน้ำท่วม

การช่วยเหลือในระหว่างเกิดภัย

1. การช่วยเหลือขณะเกิดอัคคีภัย
 - 1.1 ช่วยขนย้ายทรัพย์สิน สิ่งของ ของผู้ประสบภัยไปไว้ในที่ที่ปลอดภัย หรือที่ทางเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้
 - 1.2 ช่วยดูแลสิ่งของทรัพย์สินของผู้ประสบอัคคีภัยที่ขนย้ายมาอยู่ในที่ปลอดภัยดังกล่าวข้างต้น
 - 1.3 ช่วยกันผู้คนและผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง มิให้เข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้สะดวกเต็มที่
 - 1.4 ช่วยขนย้ายผู้ป่วยเจ็บออกจากที่เกิดเหตุ และให้การรักษายาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจากอัคคีภัย

1.4.1 การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยโดยปราศจากเครื่องมือ

- (1) การแบกใส่ป่า
- (2) การช่วยพยุงให้เดินไป
- (3) การใช้ซีหลัง
- (4) การอุ้ม
- (5) การให้เกาะหลัง
- (6) การแบกด้วยสะโพก
- (7) การคลานลาก
- (8) การอุ้มลากหรือการอุ้มเคลื่อนลงบันได
- (9) การแบกให้หลังชนกัน
- (10) การคลานราบ
- (11) การแบกไว้บนหลัง

การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยโดยปราศจากเครื่องมือ

1.4.2 การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยโดยใช้เครื่องมือ

- (1) การใช้เปลพยาบาลแบกหาม

(2) การใช้ล่อผูกกับเปล

(3) การโยตัวผู้ประสพภัยลงทางบันได

1.4.3 การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสพภัย

คือ การให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่ผู้ป่วยโดยปัจจุบัน จนกระทั่งถึงมือแพทย์หรือพยาบาล ทั้งนี้เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจถึงชีวิต และเพื่อป้องกันมิให้การเจ็บป่วยนั้นลุกลามต่อไป ดังนั้นบุคคลที่จะช่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้น จะต้องปฏิบัติด้วยอาการสงบ ถูกต้องตามหลักเบื้องต้น รวดเร็วและทันที และให้ได้ผล จะหมดหน้าที่เมื่อผู้ป่วยถึงมือแพทย์หรือพยาบาล การปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่มีผู้มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสพภัยในกรณีเกิดการเจ็บป่วยดังกรณีต่อไปนี้

1. โลหิตออก ต้องพยาบาลห้ามเลือดและป้องกันเชื้อมิให้เข้าแผล กดบริเวณแผลด้วยมือหรือผ้าสะอาด ๆ แล้วพันผ้าให้แน่นจนเลือดหยุด พยายามยกอวัยวะที่บริเวณเลือดออกให้สูง ๆ เอาไว้

2. การช่วยเหลือผู้ป่วยหายใจ คือ วิธีเป่าปากหรือเป่าจมูก ผายปอด ใช้เครื่องหายใจซึ่งควรมีพร้อมอยู่ในรถพยาบาล

3. การช่วยผู้หมดสติหรือเป็นลม ต้องพยายามเข้าที่ร่ม อย่าให้คนมุง แก้อืดผ้าออก อย่าให้รัด ให้ความอบอุ่น ให้ยาแอมโมเนียตาม

4. การช่วยเหลือผู้ได้รับอันตรายจากความร้อน

- ป้องกันมิให้เชื้อโรคเข้าแผล
- อย่าแตะต้องบาดแผลที่เกิดจากความร้อน หาผ้าสะอาดที่สุดเท่าที่จะหาได้ปิดแผลเอาไว้และให้บริเวณแผลอยู่นิ่ง ๆ
- ให้ดื่มน้ำมาก ๆ
- อย่าถอดเสื้อผ้า
- อย่าทำให้แผลที่พองแตก
- อย่าทาด้วยน้ำมัน

5. การเข้าเฝือกชั่วคราวเพื่อป้องกันมิให้กระดูกส่วนที่หักหรือหลุดเคลื่อนไหวโดยใช้วัสดุต่าง ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้ช่วยมิให้กระดูกส่วนที่หักหรือแตกเคลื่อนไหวเพื่อลดความเจ็บป่วย มิให้เกิดอันตรายมากขึ้นอีก และเคลื่อนย้ายคนไข้ได้สะดวก

- เฝือก
- ท่อนไม้
- ไม้บรรทัด
- กระดาษแข็งพันหนา ๆ
- ใช้อวัยวะส่วนที่ใกล้เคียง เช่น พันแผลติดกับตัวหรือขาซ้ายกับขาขวา

2. การช่วยเหลือในระยะแรกหลังภัยสงบ

2.1 อัคคีภัย เมื่อเกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่งก็จะสงบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะและเหตุการณ์ ตลอดจนความสามารถและความพร้อมเพรียงของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดับไฟนั้น เมื่ออัคคีภัยสงบลงแล้วเจ้าหน้าที่ในระยะแรกที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ซึ่งอยู่ในหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์กับเจ้าหน้าที่ปกครอง องค์การกุศล มูลนิธิ ทั้งของราชการและเอกชน ก็จะเข้าไปให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยทันที โดยถือหลักปฏิบัติดังนี้

1. ตั้งหน่วยหรือกองอำนวยการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยขึ้นใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดอัคคีภัย โดยประกอบด้วยหน่วยราชการที่มีหน้าที่ให้การช่วยเหลือองค์การกุศลเอกชนมูลนิธิต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อร่วมให้การช่วยเหลือ

2. สำหรับของกรมประชาสงเคราะห์มีหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเคลื่อนที่ซึ่งก็มาร่วมให้การช่วยเหลืออยู่ในหน่วยหรือกองอำนวยการดังกล่าวด้วย ซึ่งหน่วยเคลื่อนที่นี้ประกอบด้วยนักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร ช่วยงานประชาสงเคราะห์ร่วมดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยอยู่ด้วย

3. ก่อนที่จะให้การช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัยนั้น จะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่อำเภอหรือเขตในท้องที่นั้นเพื่อให้อำเภอหรือเขตออกใบรับรองก่อนว่าผู้ใดบ้างที่เป็นผู้ประสบอัคคีภัย จากนั้นผู้ประสบภัยที่มีใบรับรองจากอำเภอหรือเขตว่าเป็นผู้ประสบภัยก็นำใบรับรองดังกล่าวมายื่นแสดงแก่เจ้าหน้าที่หรือนักสังคมสงเคราะห์ของหน่วยสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบและออกบัตรผู้รับการสงเคราะห์ประจำครอบครัวผู้ประสบอัคคีภัยซึ่งจะได้นำบัตรนี้ไปแสดงแก่หน่วยราชการ มูลนิธิ และองค์การกุศลต่าง ๆ เพื่อขอรับการช่วยเหลือสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคต่อไป

4. การแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค

- กรมประชาสงเคราะห์แจกจ่ายเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม
- มูลนิธิราชประชานุเคราะห์แจกจ่ายเครื่องจักรและสมุดดินสอแก่นักเรียน
- องค์การกุศลและมูลนิธิเอกชนแบ่งแยกกันแจกจ่ายข้าวสาร อาหารแห้ง การจัดเลี้ยงอาหาร แจกจ่ายเงิน

5. การจัดที่อยู่อาศัยชั่วคราว

- อำเภอหรือเขตจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวให้
- กรมประชาสงเคราะห์สนับสนุนเงินเป็นค่าวัสดุในการจัดสร้างที่พักอาศัยชั่วคราว

2.2 ภัยที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ชั่วขณะหนึ่งแล้วก็สงบ มักทำความเสียหายให้แก่บ้านเรือนราษฎรอยู่เสมอ การช่วยเหลือมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

1. ส่งนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ไปสำรวจความเสียหายร่วมกัน
2. เจ้าหน้าที่อำเภอหรือเขต มาประกอบการพิจารณาให้การช่วยเหลือตามระเบียบต่อไป
3. เมื่อปรากฏว่าผู้ประสบภัยมีฐานะยากจนไม่สามารถช่วยตัวเองในเรื่องจัดหาวัสดุมาสร้างหรือซ่อมแซมบ้าน นักสังคมสงเคราะห์ก็จะเสนอความเห็นว่าจะให้การช่วยเหลือวัสดุอะไรบ้างเป็นเงินเท่าใด ตามระเบียบหลักเกณฑ์

4. หากผู้ประสบวาทภัยนั้นมีความเดือดร้อนในเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นนักสังคมสงเคราะห์ก็จะพิจารณาให้การช่วยเหลือตามความจำเป็นและหลักเกณฑ์ด้วย

2.3 อุทกภัย เป็นภัยที่เกิดขึ้นมีทั้งฉับพลันและกินเวลานาน แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะเกิดขึ้นเป็นเวลา 10-15 วัน บางครั้งกินเวลาเป็นเดือนก็เคยมี และอุทกภัยที่เกิดขึ้นนี้มักจะกินบริเวณกว้างขวางหลายท้องที่ หลายตำบล จึงทำให้มีผู้ประสบความเดือดร้อนอยู่ทั่วไปในบริเวณกว้าง การช่วยเหลือจึงจะต้องมีกองอำนาจการเป็นศูนย์รวมการให้การช่วยเหลือ นอกจากนั้นจะต้องมีหน่วยช่วยเหลือแยกย้ายออกไปให้การช่วยเหลือในท้องถิ่นต่าง ๆ กันหลาย ๆ หน่วยด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปด้วยความรวดเร็วและทั่วถึงทันที่ต่อเหตุการณ์จึงจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการช่วยเหลือดังนี้

1. เรือท้องแบนสำหรับขนเครื่องอุปโภคบริโภคและเจ้าหน้าที่สำหรับเยี่ยมเยียนและนำสิ่งของไปช่วยเหลือ

2. เรือท้องแบนสำหรับขนย้ายผู้ประสบอุทกภัยไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัยตลอดจนขนย้ายสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย เป็นต้น

การช่วยเหลือ

1. นำข้าวสาร อาหารแห้ง ไปให้การช่วยเหลือ

2. ในกรณีร้ายแรงต้องอพยพผู้คน สัตว์เลี้ยงไปไว้ในที่สูงและปลอดภัย ซึ่งจะต้องจัดเลี้ยงอาหารให้

3. ในบางกรณีอาจจะต้องแจกจ่ายเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ให้แก่ผู้ประสบภัยด้วย

การจัดที่พักชั่วคราวสำหรับผู้ประสบภัย

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น ซึ่งได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย และอุทกภัย มักจะทำความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินของราษฎรและทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำความเสียหายแก่บ้านเรือนราษฎรแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเป็นอย่างมาก การช่วยเหลือจึงควรคำนึงถึงการจัดที่พักอาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบภัยดังกล่าวในระยะแรกด้วย นอกเหนือจากการแจกจ่ายสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภค

การเลือกทำเลที่พักอาศัยชั่วคราว

ก. อัคคีภัย ในกรณีอัคคีภัย ผู้ประสบภัยส่วนใหญ่จะสูญเสียทรัพย์สินและบ้านเรือนโดยฉับพลัน การจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบอัคคีภัย จึงควรจัดหาสถานที่อยู่ใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งเพื่อความสะดวกในการติดต่อกับทางราชการ การรับการสงเคราะห์ตลอดจนมิให้ผู้ประสบภัยเกิดการวุ่นวายจากถิ่นเดิมมากนัก สถานที่ที่จะให้เป็นที่พักชั่วคราวนั้นควรพิจารณาจากสถานที่ที่เป็นสาธารณะ ดังนี้

1. ศาลาวัด หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันซึ่งอยู่ในบริเวณวัด ได้แก่ โรงเรียน

2. โรงเรียน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียน เช่น ห้องประชุม โรงอาหาร โรงฝึกกายบริหาร หรือใต้ถุนโรงเรียน เป็นต้น

3. สถานที่ราชการ ได้แก่ ศาลาประชาคม ห้องประชุม ใต้ถุนสิ่งก่อสร้างที่มั่นคงแข็งแรง

4. ดัดแปลงสิ่งก่อสร้าง สิ่งสาธารณะอื่น ๆ ให้เป็นที่อยู่อาศัยชั่วคราว

5. จัดสร้างที่พักอาศัยชั่วคราวขึ้นในบริเวณไฟไหม้

การจัดที่พักอาศัยชั่วคราวดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นหน้าที่ของอำเภอหรือเขตที่พิจารณาจากสถานที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงด้านสุขลักษณะ ได้แก่ ที่นอน ห้องน้ำ ห้องส้วม และอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า เป็นต้น ส่วนค่าวัสดุจัดสร้างหรือดัดแปลงที่พักอาศัยข้างต้นนั้นกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ให้การสนับสนุน

การจัดหาที่พักชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบอัคคีภัยนั้น จะต้องอยู่ในขั้นเตรียมการวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนว่า หากอัคคีภัยเกิดขึ้นในบริเวณใดควรจะจัดหาที่พักชั่วคราวได้ตรงไหนที่เหมาะสมที่สุด ฉะนั้น การเตรียมแผนจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของอำเภอที่จะกำหนดสถานที่ดังกล่าวไว้ล่วงหน้าว่าในย่านที่คาดว่าจะเกิดอัคคีภัยขึ้นจะต้องให้ผู้ประสบอัคคีภัยเข้าอยู่อาศัยชั่วคราวตรงไหน อย่างไร

สำหรับศูนย์สงเคราะห์ผู้ประสบภัยในเรื่องการเตรียมที่พักอาศัยนั้น ก็จะต้องประสานงานกับทางอำเภอหรือเขตไว้ในขณะที่ไฟกำลังลุกไหม้อยู่ จะต้องรีบกำหนดสถานที่ที่จะใช้เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวไว้ได้โดยตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

การสำรวจตรวจสอบเพื่อเตรียมที่พักชั่วคราว

1. ในกรุงเทพมหานครนั้นเป็นชุมชนใหญ่หนาแน่น และมีชุมชนอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนหรือที่เรียกว่าสลัมนั้น มีจำนวนหลายแห่งด้วยกัน ซึ่งสลัมเหล่านั้นล่อแหลมต่อการเกิดอัคคีภัยเป็นอย่างมาก ฉะนั้น การเตรียมการวางแผนในการจัดหาที่พักอาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบอัคคีภัย เมื่อเกิดขึ้นนั้นควรจะได้กำหนดเอาบริเวณสลัมทุกแห่งในกรุงเทพมหานครในจุดที่คาดว่าจะเกิดอัคคีภัยอาจจะเกิดขึ้น การหาสถานที่พักจึงต้องหมายตาเอาวัด โรงเรียน หรือสถานที่ราชการ หรือบริเวณที่ว่างเปล่า หรือที่สาธารณะที่จะใช้เป็นสถานที่สร้างที่พักชั่วคราวได้ โดยต้องคำนึงถึงสุขลักษณะประกอบด้วย

2. ในต่างจังหวัด อัคคีภัยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดในเขตชุมชน การจัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราวกระทำได้ง่าย เช่น ศาลาประชาคมศาลาวัด โรงเรียน ตลอดจนบริเวณที่ดินว่างเปล่าที่จะสร้างที่พักอาศัยชั่วคราวก็หาง่าย เรื่องการเตรียมการวางแผนในเรื่องที่อยู่อาศัยชั่วคราว จึงไม่ค่อยจำเป็นมากนัก แต่อย่างไรก็ตามหากมีการวางแผนไว้แต่ต้นก็จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปสะดวกและรวดเร็วขึ้น

ข. วาตภัย การจัดหาที่พักอาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบภัยนั้นแทบจะเรียกว่าไม่จำเป็นทั้งนี้เพราะวาตภัยที่เกิดขึ้นทำให้บ้านเรือนพังเสียหาย การจัดที่พักชั่วคราวกระทำได้ง่ายด้วยการให้เจ้าของบ้านดัดแปลงจากเศษสิ่งสลักหักพังมาปลูกสร้างเป็นที่อยู่อาศัยชั่วคราวได้ โดยทางกรมประชาสัมพันธ์ให้การสนับสนุนวัสดุเพิ่มเติมตามจำเป็น หากมีความจำเป็นต้องให้ผู้ประสบภัยวาตภัยไปอยู่ในสถานที่อื่น ก็กระทำได้เช่นเดียวกับกรณีผู้ประสบอัคคีภัย

ค. อุทกภัย การเตรียมจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยนั้น ควรจะต้องเตรียมการดังนี้

1. จัดหาที่สูงที่เนินซึ่งคาดว่าน้ำท่วมไม่ถึง
2. ที่สูงที่เนินนั้นควรมีสสิ่งปลูกสร้างด้วย เช่น วัด หรือโรงเรียน
3. จะต้องมียุทธลักษณะประกอบด้วย เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม และที่หลบนอนรวมตลอดจนถึงแสงสว่างด้วย

การหุงหาอาหารเลี้ยงดูผู้ประสบภัย

การจัดเลี้ยงผู้คนที่มีความจำนวนมากนั้น จะต้องเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. หม้อหรือกระทะขนาดใหญ่
2. เตาฟืนหรือถ่าน
3. ถาดหลุมจำนวนที่พอเพียงกับผู้ประสบภัยหรือจาน ชาม และช้อน
4. ถังน้ำบรรจุน้ำดื่ม น้ำใช้ให้เพียงพอ
5. อาหารกระป๋อง หรืออาหารแห้งสะดวกแก่การปรุงและแจกจ่าย

การจัดเครื่องอุปโภค

1. เครื่องนุ่งห่มหลบหนาว ได้แก่ เสื้อ มุ้ง ผ้าห่ม เสื้อผ้า
2. เครื่องครัวที่จำเป็น
3. อาหารแห้งหรือเครื่องกระป๋อง
4. ข้าวสาร
5. อื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ผู้ประสบภัย เช่น ยารักษาโรค เป็นต้น

การรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้

ความสำคัญของการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้

ในปัจจุบันนี้ ประชาชนเป็นจำนวนมากต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ อันเกิดจากความขาดแคลนในการครองชีพบ้าง ประสบทุกข์ภัย ภัยธรรมชาติหรือสาธารณภัยต่าง ๆ บ้างซึ่งทางราชการจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือในด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนปัจจัยในการครองชีพจำนวนมาก อยู่เป็นประจำ อันยังผลให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมาก และนับวันจะทวียิ่งขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม การจัดบริการสงเคราะห์ดังกล่าวก็ยังไม่เพียงพอกับความจำเป็นและความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ประชาชนชาวไทยรวมทั้งชาวต่างประเทศทั้งหลายต่างก็มีเมตตาจิตต่อผู้ประสบความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง โดยได้บริจาคเงินและสิ่งของที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภคนานาชนิดช่วยเหลือผู้เดือดร้อนด้วยตนเองโดยตรงบ้าง หรือโดยผ่านทางหน่วยราชการ องค์กรและสื่อมวลชนต่าง ๆ บ้างตลอดมา แต่เป็นการดำเนินงานเป็นครั้งคราวเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเกิดขึ้นเท่านั้น ทำให้การ

ช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนไม่เป็นการเพียงพอและทันต่อความจำเป็นรีบด่วนที่เกิดขึ้น สำหรับประชาชนที่มีสิ่งของเหลือใช้เนื่องจากหมดความจำเป็นต้องใช้สอยหรือมีสิ่งของชำรุดเสียหายเล็กน้อย แต่ผู้เป็นเจ้าของไม่ต้องการซ่อมแซมไว้ใช้ต่อไปอีกและพร้อมที่จะบริจาคสิ่งของเหล่านั้น เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เดือดร้อน แต่ไม่รู้จะบริจาคสิ่งของเหล่านั้นให้ที่ไหน หรือเมื่อบริจาคแล้วไม่แน่ใจว่าสิ่งของที่บริจาคไปนั้นจะถึงมือผู้เดือดร้อนอย่างแท้จริง

งานที่มอบหมายให้ลูกเสือสงเคราะห์ปฏิบัติ

การดำเนินงานศูนย์รับบริจาค ฯ หากกระยะใดที่มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้มีการบริจาคหรือในยามที่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับทุกข์ภัย ภัยธรรมชาติ หรือสาธารณภัยต่าง ๆ เกิดขึ้นในระแวกเวลานั้น ประชาชนจะให้ความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดี โดยนำเงินและสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค มาบริจาคกรมประชาสงเคราะห์เป็นจำนวนมาก เพื่อให้นำไปแจกจ่ายช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความทุกข์ยากเดือดร้อน ทำให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์รับบริจาคกรมประชาสงเคราะห์ต้องทำงานอย่างหนัก และเสียสละมาปฏิบัติงานโดยไม่มีการหยุดราชการเลย ทั้งนี้ เพื่อให้การรับบริจาคดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อำนวยความสะดวกแก่ผู้บริจาค และเพื่อให้การจัดส่งสิ่งของบริจาคนำไปช่วยเหลือผู้เดือดร้อนอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานดังกล่าวก็ยังไม่ทันต่อความต้องการของผู้เดือดร้อนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์รับบริจาค ฯ มีจำนวนไม่เพียงพอ ดังนั้น จำเป็นต้องมีอาสาสมัครมาช่วยปฏิบัติงานศูนย์รับบริจาคฯ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น งานที่จะมอบให้ลูกเสือสงเคราะห์ปฏิบัติ ดังนี้

1. งานตรวจนับและแยกประเภทสิ่งของบริจาค ตลอดจนการบรรจุสิ่งของบริจาคลงในหีบห่อ กล่อง และกระสอบ ฯลฯ
2. งานแบกหาม และขนสิ่งของบริจาคจากที่ต่าง ๆ
3. งานเขียนแผ่นประกาศ ไปสเตอร์ ตลอดจนเขียนจำหน่ายหน่วยรับสิ่งของบริจาคลงบนหีบห่อ กล่อง และกระสอบ ฯลฯ
4. งานซ่อมแซมสิ่งของบริจาค ที่มีสภาพชำรุดให้ดีขึ้น สามารถใช้ประโยชน์ได้ เช่น ซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ ตู้ เตียง วิทยุ เสื้อผ้า ฯลฯ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ความสามัคคี

นานมาแล้วมีเมืองๆ หนึ่งราษฎรมีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นจนกระทั่งมียักษ์ตนหนึ่งได้มาจับเอาคนในเมืองไปกินทุกวันๆราษฎรที่เคยอยู่อย่างเป็นสุขได้รับความเดือดร้อนไปทั่วหัวระแหงจึงพากันไปร้องทุกข์ต่อพระราชบิดาพระราชบิดาจึงให้มหาดเล็กไปประกาศว่าถ้าใครปราบยักษ์ได้จะพระราชทานข้าวของเงินทองเป็นรางวัลมีชาย 2 คนรับอาสาไปปราบยักษ์โดยคนแรกเป็นนักแม่นธนูและสามารถยิงได้ทีละ 2 ดอกคนที่ 2 เป็นผู้มีพลังกำลังมหาศาลและวิ่งเร็วในตอนแรกทั้ง 2 คนผลัดกันไปปราบทีละคนปรากฏว่าฝ่ายแพกลับมามีทั้ง 2 คนและหูดหิดจะถูกยักษ์จับกินหลายครั้งซึ่งการกระทำของคนทั้งสองยิ่งทวีความโกรธแค้นแก่ยักษ์มากขึ้นจึงอาละวาดพังบ้านเรือนราษฎรเสียหายอย่างหนักคนทั้งสองจึงปรึกษากันหาวิธีปราบในที่สุดจึงตกลงร่วมมือกันไปปราบ โดยให้คนที่แม่นธนูไปอยู่บนหน้าผาคนที่วิ่งเร็วไปตะโกนท้าทายยักษ์มาจนถึงหน้าผา นักแม่นธนูที่ซ่อนอยู่จึงยิงธนูไปถูกตาทั้งสองข้างยักษ์ล้มลงร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวดหนักหนาชายคนที่สองซึ่งวิ่งขึ้นไปอยู่บนหน้าผาจึงยกก้อนหินทุ่มศีรษะยักษ์ถึงแก่ความตาย

ชายทั้งสองจึงได้รับพระราชทานรางวัลอย่างมากมายและได้รับแต่งตั้งให้เป็นทหารมหาดเล็กประจำพระองค์ตั้งแต่นั้นมาประชาชนก็อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำอะไรก็ตามหากร่วมมือกันย่อมจะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย

สุนัขจิ้งจอกกับปู

ปูตัวหนึ่งเดินขึ้นมาจากทะเลเพื่อหาอาหารบนฝั่ง สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งก็บังเอิญเดินเลาะเลียบริมชายหาดผ่านมาพบ จึงรีบตะปบจับปูไว้ มันดึงตัวปูออกมาจากกระดอง เพื่อเตรียมที่จะกินเป็นอาหาร ปูได้รับความเจ็บปวดมากขึ้น มันรำพึงออกมาอย่างเศร้าใจขณะใกล้ตายว่า “สมควรแล้วที่ข้าได้รับผลกระทบเช่นนี้ เพราะท้องทะเลต่างหากที่ควรจะเป็นที่อยู่อาศัยของข้า ไม่จำเป็นเลยแม้แต่น้อยที่จะต้องดันรนขึ้นมาบนฝั่งเพื่อหาอาหารกินเช่นนี้”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การละทิ้งความชำนาญในหน้าที่การงานมาทำในสิ่งที่ตนไม่รู้ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 5 การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายถึงความสำคัญของการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
- 1.2 วางแผนการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
- 1.3 ปฏิบัติ และสอบวิชาพิเศษการเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพัก ตามหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ พ.ศ. 2509 และ พ.ศ. 2529
- 2.2 การจัดเครื่องหลัง (เป้) ในการเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรม
- 2.3 การจัดอุปกรณ์เครื่องใช้ในการเดินทางไกลแรมคืน และเต็นท์
- 2.4 การเดินทางไกลไปต่างประเทศ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมที่ 1

- 1) พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเสนอสนทนา ประสพการณ์ลูกเสือประโยชน์ความมุ่งหมายของการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการจัดเครื่องหลัง (เป้) อุปกรณ์เครื่องใช้ประจำตัวลูกเสือ ประจำหมู่ลูกเสือ และประจำกองลูกเสือเพื่อใช้ในการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้เรื่อง เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ คณะกรรมการประจำกองจัดทำแผนการเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรม
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ เรื่อง “ความสามัคคีก่อให้เกิดความสำเร็จ”
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมที่ 2

1) พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและจัดทำโครงการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

(2) ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำโครงการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมแล้วส่งผู้แทนรายงานผลต่อที่ประชุมกองลูกเสือ

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายและสรุปผลการเขียนโครงการ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ เรื่อง นายมากับเปิดวิเศษ

5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5.การประเมินผล

จัดทำแผนการเดินทางไกล 3 คืน 4 วัน นำเสนอคณะกรรมการประจำกองลูกเสือเพื่อพัฒนาความเหมาะสม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล	เดินอย่างไรให้ถึงปลายทาง
เราลูกเสือชาติชั่วชรา	ต่างตั้งหน้าพากันมุ่งไป
สุดทะเล ภูเขา ม่านฟ้าไกล	ผจญภัยและพิชิตมัน
แม้ฝนจะตกหนาวร้อนเพียงใด	ลูกเสือไทยไม่เคยไหวหวั่น
วันทั้งวันเรายังเดินทางไกล	ร้องเพลงยามเราเดินทางไกล

คลายอารมณ์

(สร้อย) ปามปามปามปาม

ปาม ปาม ปาม

ปามปามปามปาม

ปาม ปาม ปาม

มา มา มา เชิญมา มาเกิดเรามา มาร้องเพลงกัน (เฮ้)

ลิ้มความทุกข์เร็วพลัน สนุกสุขสันต์กันให้เต็มทรวง

ดนตรีแสนดี ไม่เคยจะมีความทุกข์ความลวง

ฟังดนตรีชื่นทรวง ไม่หลอกไม่ลวงให้ใครเข้าใจ (สร้อย)

ดู ดู ความเป็นคน มันสับสนจนแสนระอา

บางคนสิ้นเงินตรา มีสุขนักหนาพาพันโพล่ภัย

บางคนจนสิ้นดี คนเลวคนดีมีละกันไป

ดู ดู ไปวุ่นวาย จงผ่อนคลายหัวใจด้วยเพลง (สร้อย)

ใบความรู้

เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

หลักสูตร

เดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญเป็นเวลา 4 วันติดต่อกัน (อยู่ที่ค่ายพักแรม 3 คืน) หรือเดินทางไกลไปกับลูกเสือวิสามัญ 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 48 ชั่วโมง โดยอยู่ค่ายพักแรม 2 คน ไม่นับเวลาเดินทางไปและกลับ การเดินทางไกลดังกล่าวลูกเสือจัดการเองโดยตลอด ทั้งนี้ ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ การเดินทางไกลและแรมคืนต้องได้มาตรฐานสูง

การเดินทางไกลจะไปทางบก หรือทางน้ำภายในประเทศ หรือต่างประเทศก็ได้ ต้องแสดงว่าในการเดินทางต้องใช้ความอดทน การพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่ม ความมานะและการเป็นผู้นำ กับต้องทำสมุดปฐมรายการการเดินทางยื่นต่อผู้กำกับลูกเสือวิสามัญด้วย

วัตถุประสงค์ เมื่อจบหลักสูตรวิชาพิเศษนี้แล้วลูกเสือวิสามัญควรจะสามารถ

1. อธิบายถึงความสำคัญของการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
2. วางแผนการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้
3. ปฏิบัติแสดงวิชาพิเศษการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมได้

แนวการจัดการฝึกอบรม

ภาคทฤษฎี ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ใช้คู่มือหลักสูตรวิชาพิเศษนี้ควรจัดแบ่งเนื้อหาไว้ให้เหมาะสมในการสอนประจำคาบเรียน ปกติในภาคทฤษฎีใช้วิธีสอนด้วยการบรรยายหรืออภิปรายกลุ่มหรือสาธิต ฯลฯ ตามแต่ผู้บังคับบัญชาจะเห็นสมควรและเหมาะสม

ภาคปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรให้ลูกเสือวิสามัญร่วมกันกำหนดและวางแผนดำเนินการปฏิบัติจริง เพื่อทำการทดสอบวิชาพิเศษเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

การประเมินผล ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่จะมอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญวิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมให้กับลูกเสือวิสามัญให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529 ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ. 2509

ว่าด้วยการเดินทางไกลและแรมคืน

- ข้อ 273 ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกล และแรมคืนในปีหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อยหนึ่งคืน
- การเดินทางไกลและแรมคืนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัยรู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม
- ในระหว่างการเดินทางไกลและแรมคืน ลูกเสือพึงเว้นการกระทำใด ๆ ที่เป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น
- ผู้บังคับบัญชาลูกเสือพึงวางแผนการนำลูกเสือไปเดินทางไกลและแรมคืนให้พร้อมและแน่นหนา
- ข้อ 274 การเดินทางไกลของลูกเสือ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองของลูกเสือก่อนถ้าจะแรมคืนด้วย นอกจากได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการที่สังกัด และจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดหรือผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณี
- การขออนุญาตจะต้องแจ้งความประสงค์ บอกรายละเอียด เช่น การเตรียมต่าง ๆ ตลอดจนเตรียมการฝึกเป็นต้น
- ข้อ 275 การเดินทางไกลและแรมคืน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องระมัดระวังดูแลลูกเสือโดยใกล้ชิด เพื่อมิให้เกิดอันตรายแก่ลูกเสือขึ้นได้ ทั้งนี้ ตั้งแต่ออกเดินทางจนกระทั่งกลับถึงที่ตั้งกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ
- ข้อ 276 เมื่อเสร็จการเดินทางไกลและแรมคืนแล้ว ได้ปฏิบัติอย่างไร ได้ผลอย่างไร ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับกองลูกเสือทำรายงานที่ได้กระทำไปโดยละเอียดเสนอต่อผู้สั่งอนุญาต
- ข้อ 277 การแรมคืนของลูกเสือสำรอง นอกจากต้องปฏิบัติตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ให้ปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ด้วย
- (1) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือควบคุมอย่างน้อย 2 คน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้กำกับลูกเสือสำรองที่มีประสบการณ์ ในเรื่องการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือมาแล้วเป็นอย่างดีด้วย
 - (2) ต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือผู้ใหญ่อย่างน้อย 1 คน ประจำลูกเสือสำรอง 6 คน
 - (3) ในที่แรมคืนต้องมีน้ำประปาหรือน้ำสะอาดสำหรับบริโภค และมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำครัว ตลอดจนเครื่องสุขภัณฑ์ที่ถูกลักษณะ
 - (4) ศาลาที่พักของลูกเสือต้องสะอาด ถ้าไม่มีศาลาที่พักจะใช้เต็นท์ก็ได้ และต้องมีจำนวนเพียงพอ

(5) ผู้ส่งอนุญาตให้นำลูกเสือไปแรมคืน จะต้องไม่อนุญาตจนกว่าจะเป็นที่พอใจใจเรื่องผู้ควบคุมลูกเสือ สถานที่พัก และการเตรียมต่าง ๆ

ข้อ 278 ในการเดินทางไกลและแรมคืน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ควรอนุญาตให้ลูกเสือลงเล่นน้ำในแม่น้ำ ลำคลองหรือสระ เว้นแต่จะได้รับการควบคุมโดยใกล้ชิด

หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะอนุญาตให้ลูกเสือลงเล่นน้ำจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาในเรื่องอายุ สุขภาพ ตลอดจนความสามารถในการว่ายน้ำของลูกเสือแต่ละคน

(2) ตรวจสอบความลึกของน้ำ

(3) พิจารณาสภาพของลมฟ้าอากาศในขณะที่ลงเล่นน้ำ

(4) แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ย่อย ๆ ตามความสามารถสำหรับลงเล่นน้ำ โดยให้แต่ละหมู่มีผู้ควบคุมโดยใกล้ชิด

(5) ให้เจ้าหน้าที่สำหรับดูแล ซึ่งควรเป็นผู้ที่รับเครื่องหมายวิชาช่วยผู้ประสบภัยมาแล้ว กับควรมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับช่วยคนจมน้ำไว้ให้พร้อม สามารถที่จะช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันที

(6) ในระหว่างการเล่นน้ำ อาจให้ลูกเสือจับคู่เป็นคู่ ๆ โดยให้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการสอบจำนวนลูกเสือว่าอยู่ครบหรือไม่ ให้เป่านกหวีด เมื่อได้ยินสัญญาณ ลูกเสือจะต้องอยู่เป็นคู่ ๆ อาจให้ชูมือขึ้นแล้วตรวจสอบจำนวน

(7) เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดเลิกตามที่กำหนดไว้ ลูกเสือต้องขึ้นจากน้ำทันที

ข้อ 279 การเดินทางไกลไปต่างประเทศ มีระเบียบปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ลูกเสือที่ประสงค์จะเดินทางไกลไปต่างประเทศจะต้องยื่นเรื่องราวตามลำดับชั้น จนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ พร้อมทั้งชี้แจงความประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ

(2) การเชิญลูกเสือต่างประเทศมาเยี่ยม หรือแรมคืนในประเทศไทย จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดหรือเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

เนื้อหาวิชาประกอบการฝึกอบรบตามหลักสูตร

ก. การเงินทางไกล

ความหมายการเดินทางไกล คือการเดินทางของลูกเสือจากโรงเรียนที่ตั้งกลุ่มตั้งกองลูกเสือไปยังจุดใดจุดหนึ่งตามแต่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกวิชาลูกเสือ (A tramping for training) ส่วนระยะทางที่ไปไกลใกล้เพียงใดแล้วแต่วัตถุประสงค์การฝึก

หลักการฝึก ใช้ระบบหมู่เต็มที และวิชาที่ฝึกต้องให้เด็กได้รับความก้าวหน้า หรือได้รับความรู้วิชาลูกเสือสูงขึ้นไปตามลำดับในการฝึก มีคำแนะนำดังต่อไปนี้

(1) การเดินทางไกล คือให้ลูกเสือ “เดินไป” สำหรับกองลูกเสือในนครใหญ่ ๆ ที่มีการจราจรคับคั่ง ผู้กำกับลูกเสืออาจนัดพบลูกเสือที่ชานนครหรือชานเมือง หรือจะขึ้นรถประจำทางพร้อมกันมายังจุดที่นัดพบ แล้วผู้กำกับลูกเสือเริ่มฝึกเดินทางไกล ในขั้นต้นควรมีระยะทางสั้น ๆ ก่อน เช่น 2-3 กิโลเมตร

การฝึกวิชาลูกเสือ อาจฝึกระหว่างเดินทางและฝึกเมื่อถึงปลายทางที่กำหนดไว้ และควรมีข้อบ่งชี้ที่จำกัด หรือมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน เช่น การสะกดรอย เขียนภาพร่าง คาดคะเน ก่อกองไฟ ฯลฯ

ในขั้นต่อไป ให้เพิ่มระยะทางไกลออกไปเรื่อย ๆ และเส้นทางก็ควรให้แปลก ๆ ใหม่ ๆ พยายามเดินทางทางเกวียน ทางคนเดินลัดเลาะไปตามภูมิประเทศที่รื่นรมย์ เพื่อสร้างความอยากรู้อยากเห็นให้ลูกเสือได้สังเกตจดจำยิ่งขึ้น ส่วนการฝึกวิชาลูกเสือก็ฝึกให้สูงขึ้นตามลำดับ เช่น ให้สร้างสะพานข้ามลำธาร สร้างเพิงที่พัก สร้างหอคอย ช่วยชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุตามแต่สมมุติขึ้น ซึ่งลูกเสือจะต้องปฏิบัติทันทีทันใด เป็นต้น

(2) เครื่องหลัง (ย่าม) ในการเดินทางไกลระยะสั้น ๆ ใช้เวลาไม่นาน ลูกเสืออาจไม่ต้องเตรียมอาหารไปรับประทาน แต่ถ้าไปไกลและใช้เวลานานถึงครึ่งวันก็จะต้องเตรียมอาหารสำเร็จรูปไปรับประทาน เช่น ข้าวห่อ ข้าวต้มมัด หรืออาหารห่ออย่างอื่น ๆ (ลูกเสืออเมริกันมักใช้แซนวิช จึงเรียกการเดินทางไกลชนิดนี้ว่าเดินทางไกลแบบแซนวิช) ในกรณีเช่นนี้ ลูกเสือจะต้องมีเครื่องหลัง (ย่าม) เพื่อใส่อาหารสำเร็จรูปและสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ นอกจากนี้ ควรมีกระติกใส่น้ำที่สะอาดไปรับประทานด้วย

ในการเดินทางไกลขั้นต่อไป ลูกเสือจะต้องนำภาชนะหุงต้มและอาหารสดอาหารแห้งไปประกอบอาหารรับประทานเอง

เครื่องหลังและเรื่องอาหาร มีคำแนะนำย่อ ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) เครื่องหลัง ควรเลือกขนาดที่เหมาะสม ไม่ใหญ่และเล็กเกินไป
- 2) การบรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลัง ควรเอาของที่ใส่ภายหลังเรือนหนัก ๆ ไว้ข้างล่าง ของที่ต้องใช้บ่อย ๆ ไว้ข้างบน ของบางประเภทควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติก จะทำให้สะดวกในการเก็บ และเมื่อต้องการใช้จะหยิบได้ง่าย

3) อาหารสดอาหารแห้งที่นำไปควรจะมีน้ำหนักเบา กินเนื้อที่น้อย รายการอาหาร (เมนูอาหารก็ควรเป็นชนิดง่าย ๆ ทำง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากและใช้เวลาประกอบอาหารไม่นาน

(3) การเดินทางไกลควรไปในหยุดโรงเรียน เช่น วันเสาร์ วันอาทิตย์ หรือวันหยุดพิเศษอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กต้องเสียเวลาเรียน

อนึ่ง ผู้กำกับลูกเสือควรจะได้กำหนดแผนการฝึกเดินทางไกลว่าปีหนึ่งจะไปกี่ครั้ง เช่น สมมติว่าเดือนละครั้ง กำหนดวันเสาร์สัปดาห์ที่ 3 ของเดือน เมื่อกำหนดดังนี้แล้ว เด็กก็จะได้ทราบล่วงหน้าและได้เตรียมตัวแต่เนิ่น ๆ

ในการเดินทางไกลผู้กำกับลูกเสือจะต้องแจ้งรายละเอียด การฝึกให้ลูกเสือทราบล่วงหน้า และขออนุญาตผู้ปกครอง ต้องแจ้งให้ทราบว่าเด็กจะเตรียมสิ่งของอะไรบ้าง กลับถึงกองหรือถึงบ้านเวลาเท่าใด เป็นต้น

คำแนะนำทั่วไป

(1) ในการกะโปรแกรมการเดินทางไกล ตลอดจนจะไปฝึก ณ ที่ใดนั้น ผู้กำกับลูกเสือควรจะได้ปรึกษาที่ประชุมนายหมู่ และถ้าเป็นเส้นทางใหม่ ไม่ทราบภูมิประเทศดี ควรออกไปสำรวจก่อน จำเป็นก็ควรขออนุญาตเจ้าของที่ดิน เจ้าของสถานที่ไว้ล่วงหน้า และควรรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นนั้นตามสมควร

(2) การเดินทางไกล ควรให้ลูกเสือออกเดินทางเป็นรายหมู่ มีนายหมู่รับผิดชอบ โดยกำหนดเวลานั้นเวลานี้ให้หมู่นั้น ๆ ออก (อาจบรรจุคำสั่งลงในของตลอดจนบอกวิธีปฏิบัติต่าง ๆ) ทั้งนี้ เพื่อฝึกนายหมู่ให้เป็นผู้นำ และสะดวกแก่การจราจรด้วย

(3) การกำหนดเส้นทางเดิน ควรเลี่ยงไม่เดินตามถนนใหญ่ที่การจราจรคับคั่ง ต้องกำชับลูกเสือให้ระมัดระวังมิให้เกิดอุบัติเหตุ เมื่อเดินตามถนนจะปฏิบัติตามกฎจราจรโดยเคร่งครัด ควรเดินเรียงเดี่ยว โดยนายหมู่นำหน้าหมู่ รองนายหมู่อยู่หลังหมู่ หมู่ต่อหมู่ให้ทิ้งระยะพอสมควร ถ้าเดินเวลากลางคืนเดือนมืด ให้ใช้ผ้าสีขาวพันขาเพื่อเป็นที่สังเกตของผู้ขับรถ นายหมู่ควรถือคบไฟหรือไฟฟ้าเดินทาง

(4) ผู้กำกับลูกเสือควรจะได้ทราบสุขภาพของลูกเสือ เฉพาะอย่างยิ่งในการเดินทางที่ไกลมาก ผู้ใดที่โรคประจำตัวร้ายแรงอะไรบางอย่าง เช่น เกี่ยวกับโรคหัวใจ เป็นต้น สำหรับรองเท้าควรให้ลูกเสือใช้รองเท้าเก่าที่ใส่สบายและมีสันหนา เครื่องแบบไม่ควรรัดกุมเกินไป เช่น ที่หัวเข้า สะเอว บ่า และคอ น้ำดื่มและอาหารระหว่างเดินทางลูกเสือไม่ควรรับประทาน หากกระหายน้ำมากควรอมน้ำไว้สักระยะแล้วค่อยดื่ม

(5) ลูกเสือต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้านด้วยประการต่าง ๆ เช่น

- อย่าเดินบุกหรือเหยียบย่ำต้นข้าวและพืชต่าง ๆ ที่เขาปลูกไว้
- อย่าหักหรือถอนต้นข้าวและพืชต่าง ๆ ที่ปลูกไว้
- อย่าต้อนปศุสัตว์ให้แตกกระจาย
- อย่ารื้อถ่านรั้วที่เขาปักไว้ ตลอดจนผัก ผลไม้ และสิ่งต่าง ๆ ห้ามหยิบฉวยเอาไปโดยพลการ

(6) ไม่ควรเดินตามทางรถไฟและเมื่อจะข้ามทางรถไฟต้องระมัดระวัง เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงข้าม

(7) การเดินทางไกลไม่ใช่เป็นการ “แข่งขันการเดินทาง” ควรเดินทางอย่างปรกติตนเอง เมื่อเดินได้ 20 นาที ควรหยุดพักสัก 4-5 นาที ทั้งนี้เพื่อเป็นการพักผ่อนและคอยผู้มาล่า การพักนั้นถ้าจะให้ดีควรนอนราบโดยยกขาให้สูง พาดกับเก้าอี้ ต้นไม้หรือสิ่งอื่น ๆ

(8) ผู้กำกับลูกเสือควรเตรียมกระเป๋ายา และอุปกรณ์การฝึกไปให้พร้อม

การเดินทางไกลไปต่างประเทศ

ก่อนที่จะลูกเสือจะเดินทางไกลไปต่างประเทศ ควรจะได้ปรึกษาผู้บังคับบัญชาลูกเสือของตนหรืออาจขอคำแนะนำจากผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศ (International Commissioner) ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เมื่อตกลงใจแน่นอนแล้ว จึงปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

1. ทำรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาลูกเสือของตนชี้แจงความประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ แล้วผ่านขึ้นไปตามลำดับจนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และเมื่อสำนักงานฯ ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรก็จะออกหนังสือ Letter of Introduction เป็นหนังสือรับรองว่าท่านเป็นลูกเสือไทยโดยแท้จริง และสำนักงานฯ อาจแจ้งไปยังประเทศที่เกี่ยวข้องให้ทราบล่วงหน้า

2. หากท่านจะต้องไปในงานชุมนุมลูกเสือหรือไปอยู่ค่ายพักแรมร่วมกับลูกเสือต่างประเทศจำเป็นต้องฝึกการอยู่ค่ายพักแรม การเล่นรอบกองไฟ การแสดงและสิ่งอื่น ๆ ไว้ให้ชำนาญ

3. จัดทำหนังสือเดินทาง Pass Port ณ กระทรวงการต่างประเทศและฉันทา ปลุกผีป้องกันใช้ทรัพย์สินตามที่ทางการกำหนด เสร็จแล้วไปลงตรา ณ สถานเอกอัครราชทูตประเทศที่จะไป

สิ่งเหล่านี้ต้องเตรียมเนิน ๆ นอกจากนั้นจะต้องเตรียมเสื้อผ้าและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะนำไป

4. ควรรู้ภาษาประเทศที่จะไปให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยคหรือคำที่จำเป็นต้องใช้บ่อย ๆ ตลอดจนควรรู้ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และรู้ขนบธรรมเนียมของลูกเสือด้วย เช่น บางประเทศ ผู้กำกับลูกเสือ (ในเครื่องแบบ) เขาจะไม่สูบบุหรี่เลย ฉะนั้นเมื่ออยู่ร่วมกับเขา ท่านก็ไม่ควรสูบบุหรี่ด้วยเช่นเดียวกัน

5. จักแลกเงิน และควรทราบอัตราแลกเปลี่ยนประเทศนั้น ๆ กับเงินไทยตลอดจนจะนำเงินตราเข้าได้เท่าใด สิ่งของอะไรที่ต้องห้ามและเสียภาษีศุลกากร ลูกเสือพึงปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของประเทศนั้น ๆ โดยเคร่งครัด

6. เมื่อออกจากประเทศไทยแล้ว จะต้องเข้าใจว่าท่านเป็นชาวต่างประเทศ ทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น อาหารการกิน ย่อมแตกต่างจากบ้านเราทั้งสิ้น ฉะนั้นต้องมีความอดทนต่อความยากลำบากและความไม่สะดวกนานาประการ จะต้องไม่ปริปากบ่น ไม่วิพากษ์วิจารณ์ให้เสียชื่อเสียงลูกเสือประเทศเจ้าของบ้าน แต่ทำใจให้รื่นเริงแจ่มใส และยิ้มแย้มเสมอ

7. ต้องจำไว้ว่า ท่านเป็นตัวแทนคณะลูกเสือไทย ท่านเป็นผู้แทนชาวไทยทั้งประเทศ ฉะนั้นจะต้องทำหน้าที่อย่างเอกอัครราชทูตไปเผยแพร่ชาติไทย และปลูกฝังมิตรภาพกับลูกเสือต่างประเทศ ท่านต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด อันใดที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ไม่ดีไม่งาม พึงละเว้นเสียโดยสิ้นเชิง

หมายเหตุ ในการไปต่างประเทศ พึงระมัดระวังหนังสือเดินทาง หนังสือสำคัญในการขี้ดยาปลูกฝั ป้องกันไข้ทรพิษ เงิน และหนังสือ Letter of Introduction ซึ่งควรจะติดตัวอยู่เสมอ อย่าให้หายได้ โดยเฉพาะ หนังสือ Letter of Introduction นี้ ทางการลูกเสือถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าไม่มีก็ถือเป็นลูกเสือปลอมหรือ ลูกเสือเก๊ซึ่งทางการลูกเสือโลกได้มีหนังสือถึงสมาคมลูกเสือประเทศต่าง ๆ ห้ามรับรองหรือช่วยเหลือใด ๆ ทั้งสิ้น

การเดินทางไกลแบบอื่น ๆ มีดังต่อไปนี้

1. เดินทางไกลไปทางเรือ ควรจะต้องรู้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนการใช้เรือ ตลอดทางน้ำต่าง ๆ ตามสมควร
2. เดินทางไกลโดยขี่ม้า เหมาะสำหรับการสำรวจภูมิประเทศและบุกเบิก
3. เดินทางไกลขี่รถจักรยาน เหมาะสำหรับการสำรวจภูมิประเทศและบุกเบิก
4. เดินทางไกลโดยขี่รถจักรยานยนต์ เหมาะสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขึ้นไป

ประโยชน์ของการเดินทางไกล

1. เป็นการฝึกหัดความอดทน ความรอบคอบ ไม่ประมาทของลูกเสือ
2. ทำให้ลูกเสือรู้จักเตรียมการและสิ่งจำเป็นในการเดินทางไกล
3. ทำให้ลูกเสือเป็นคนมีความสังเกตดี
4. ทำให้ลูกเสือเกิดความระมัดระวังต่ออันตรายที่จะพึงเกิดขึ้นโดยไม่ประมาท
5. ทำให้ลูกเสือเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือกันเพราะอยู่ร่วมกันเป็นหมวดหมู่
6. ทำให้ลูกเสือได้ใช้ชีวิตชาวป่า
7. ทำให้ลูกเสือรู้จักช่วยตนเอง เช่น ประกอบอาหาร ทำที่พัก ฯลฯ
8. ทำให้ลูกเสือรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยดูแลทรัพย์สินผู้อื่น ช่วยระวังภัยด้วยการอยู่ ยาม ยืนยาม ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อยามเจ็บป่วย เป็นต้น

การฝึกอบรมก่อนเดินทางไกล

1. ฝึกอบรมระเบียบวินัยและระบบหมู่
2. ฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติระหว่างทาง เช่น การเดินทาง
 - เดินทางให้ถูกต้องตามกฎหมายจราจร
 - เดิน 20 นาที พัก 4-5 นาที

- เวลาเดินห้ามรับประทานของหวาน
- ถ้าเดินทางเวลากลางคืน ต้องมีไฟฉาย ตะเกียง ไม่ควรสวมชุดสีดำ เพื่อความปลอดภัยบนท้องถนน
- เวลาผ่านหมู่บ้าน ห้ามเข้าเหย้าสัณฑ์ ทำตัวเป็นมิตรที่ดีกับชาวบ้าน
- อุปกรณ์การเดินทางที่นำติดตัวไปต้องคอยสำรวจอยู่เสมอเมื่อเวลาหยุดพักหรือเริ่มออกเดินทางไปยังจุดต่อไป ทั้งนี้เพื่อป้องกันการสูญหาย

การเตรียมการของผู้กำกับ

1. แบ่งงานให้รองผู้กำกับทำการฝึกรอบรถก่อนพาลูกเสือออกเดินทางไกล
2. เมื่อลูกเสือเดินทางไกล ต้องมอบหมายงานให้รองผู้กำกับรับผิดชอบทุกคนตามความถนัด ถ้ารองผู้กำกับยังมีประสบการณ์ไม่พอ ผู้กำกับต้องสอนหรือแนะนำก่อน อย่าบังคับให้เขาทำงาน
3. การมอบหมายงานควร
 - 3.1 คอยติดตามดูการเดินทางตามเส้นทาง
 - 3.2 ระวังเครื่องดื่ม อาหาร
 - 3.3 ดูแลการปฐมพยาบาล
 - 3.4 ดูแลความปลอดภัยต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร

อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการเดินทางไกล

เมื่อทราบว่าจะมีการเดินทางไกลด้วยเท้าในวันรุ่งขึ้น เพื่อไปอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือต้องเตรียมการต่าง ๆ ไว้ให้เรียบร้อยในตอนเย็น หรือก่อนกำหนดการเคลื่อนที่ให้เรียบร้อย ดังต่อไปนี้

1. กระจกน้ำ ล้างให้สะอาด และเติมน้ำใหม่ให้เต็ม ก่อนออกเดินทางเล็กน้อย
2. ตรวจสอบเครื่องใช้ประจำกายของตน เช่น ผ้าเช็ดหน้า แปรงสีฟัน หวี กระจกเล็ก ๆ เข็มเย็บผ้า ด้ายเย็บผ้า เข็มกลัดซ่อนปลาย เชือกผูกเงื่อน เสื้อ กางเกง ผ้าขาวม้า มี เสื้อ
3. เครื่องแบบ และเครื่องประกอบเครื่องแบบ
4. ไฟฉาย ช้อนส้อม เชือกผูกกรองเท้าสำหรับอะไหล่ จานข้าวประจำตัว ถ้วยน้ำเล็ก ๆ
5. ยาประจำตัว และยาสำหรับปฐมพยาบาลบาดแผลเล็ก ๆ น้อย ๆ
6. ตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะนำไปว่าเรียบร้อยใช้การได้หรือไม่ได้ หากชำรุด ก็จัดการซ่อมแซมให้ครบถ้วนสมบูรณ์
7. ตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องสนาม และหีบห่อต่าง ๆ ให้เรียบร้อย ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง
8. ตรวจสอบถุงเท้า รองเท้าให้ใส่ได้สบาย อยู่ในสภาพที่ดี เหมาะแก่การใช้ ปกติไม่ควรใช้รองเท้าใหม่ เพราะจะกัดเท้า หากจำเป็นควรทาน้ำมัน
9. เข็มทิศ แผนที่ สมุดบันทึกการเดินทาง ดินสอ

10. ผ้าห่ม หมอน ผ้าปูนอน เต็นท์ประจำตัว (เต็นท์ 5 ชาย)
11. หน้าฝนควรมีเสื้อฝน
12. เชือกสำหรับผูกมัดของเล็ก ๆ น้อย ๆ
13. หากหาได้ควรมีกลองถ่ายรูป
14. พลองลูกเสือสำหรับลูกเสือสามัญ ไม่จำเป็นสำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ

อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการเดินทางไกลแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

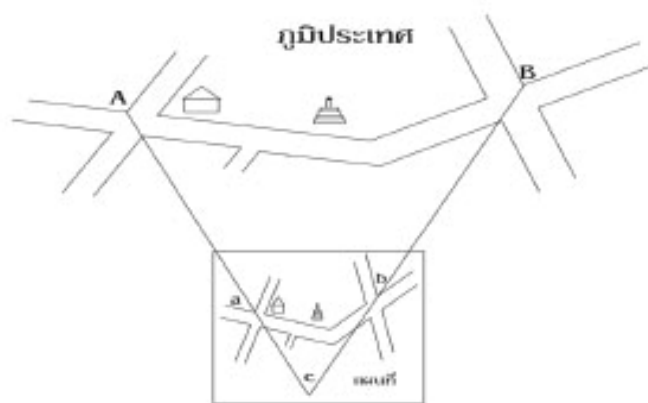
1. **เครื่องใช้ในการอยู่ค่ายพักแรมทั่วไป** ควรมี เต็นท์เก็บพัสดุ เต็นท์พยาบาล ฉากกันห้องส้วม พร้อมเสื่อ (ใช้ผ้าใบเป็นฉาก) ขวาน ค้อนและตะปู ธงชาติ กระเป๋ายา ไม้ขีดไฟ เข็มเย็บผ้า สบู่
2. **เครื่องใช้ประจำตัวลูกเสือ** ควรมีเครื่องแบบลูกเสือ เสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้น ถุงเท้า สำหรับอะไหล่ กางเกงนอน เสื้อนอน รองเท้าแตะ เครื่องหลัง (เป้) ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า สบู่ หวี แปรงสีฟัน มีด ข้อนส้อม แก้วน้ำ เครื่องเย็บต่าง ๆ เช่น เข็ม ด้าย
3. **เครื่องใช้ประจำหมู่ลูกเสือ** ควรมี เต็นท์นอน ไฟฟ้าเดินทาง ตะเกียงหรือเทียนไข ไม้ขีดไฟ กะละมังสำหรับซักผ้า ขวาน มีด ถุงหรือถังใส่น้ำ ผ้าใบกับแดดสำหรับหุงต้ม และรับประทานอาหาร เครื่องหุงต้ม (หม้อหุงข้าว กระทะ ตะหลิว จาน ฯลฯ) ที่เปิดกระป๋อง ยาขัดรองเท้า ธงหมู่
4. **เครื่องใช้ประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือ** ควรมี เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เต็นท์นอน เครื่องใช้ประจำตัว ไฟฟ้าเดินทาง แผนที่ เข็มทิศ กระเป๋ายา
5. **เครื่องใช้ในการฝึกวิชาลูกเสือ** ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า จะฝึกเรื่องอะไร มีโปรแกรมอย่างไร จะต้องนำเครื่องใช้ไปประกอบการสอน และใช้ในการแข่งขันให้ครบถ้วน
6. **ยาและเครื่องเวชภัณฑ์** นอกจากอุปกรณ์หรือเครื่องใช้ในการเดินทางไกล 5 ประเภท ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งที่จำเป็นในการเดินทางไกลอีกด้วย ยาฆ่าเชื้อ (ทิงเจอร์ไอโอดีน) แอมโมเนียหอม ยาทาแก้ไฟไหม้น้ำร้อนลวก (ขี้ผึ้ง เพนนิซิลิน) ดีเกลือ แอสไพริน ยาล้างตา ฯลฯ ถ้วยยา กรรไกร ผ้าพันแผล ขนาดต่าง ๆ ผ้าปิดแผลที่สะอาด ผ้ายางปิดแผล เป็นต้น
7. **เครื่องหลัง (เป้)** ในการเดินทางไกลระยะสั้น ๆ ใช้เวลาไม่นาน ลูกเสืออาจไม่ต้องเตรียมอาหารไปรับประทาน แต่ถ้าไกลและใช้เวลานานถึงครึ่งวัน ก็จะต้องเตรียมอาหารสำเร็จรูปไปรับประทาน เช่น ข้าวห่อ ข้าวต้มมัด หรืออาหารอย่างอื่น (ลูกเสืออเมริกันมักใช้แซนวิช จึงเรียกการเดินทางไกลชนิดนี้ว่าเดินทางไกลแบบแซนวิช) ในกรณีเช่นนี้ลูกเสือจะต้องมีเครื่องหลัง (เป้) เพื่อใส่อาหารสำเร็จรูป และสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ นอกจากนี้ ควรมีกระติกน้ำที่สะอาดไปรับประทานด้วย

ข้อแนะนำ ในการบรรจุสิ่งของเครื่องใช้ประจำวันลงเครื่องหลัง ควรมีถุงเล็ก ๆ หลาย ๆ ใบสำหรับใส่สิ่งของจำเป็นโดยจัดเป็นพวก เช่น ยาสีฟัน สบู่ พวกอาหาร พวกยารักษาโรค ทั่วไป พวกยาประจำตัว โดยจัดพวกละถุง เพื่อสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บ ซึ่งมีหลักการบรรจุสิ่งของลงเครื่องหลัง ดังนี้

1. เครื่องหลังควรเลือกขนาดที่เหมาะสม ไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป
2. การบรรจุสิ่งของในเครื่องหลัง ควรบรรจุของที่ใส่ภายหลังหนัก ๆ ไว้ข้างล่าง ของต้องใช้อบย ๆ ไว้ข้างบน ของบางประเภทควรใส่ถุงหรือถุงพลาสติก เพราะจะทำให้สะดวกในการเก็บและเมื่อต้องการใช้จะหยิบได้ง่าย
3. ของควรจัดบรรจุไว้ด้านใน ส่วนของนุ่ม ๆ ควรใส่บรรจุไว้ด้านริมนอก เมื่อเวลาเดินทางจะได้ไม่เจ็บหลัง

ตัวอย่างอุปกรณ์การเดินทางไกลและการบรรจุเครื่องหลัง

สรุปการเดินทางไกล

ในการเดินทางไกลในตำราลูกเสือของต่างประเทศแนะนำให้จำหลัก 4 ประการ คือ When? ไปเมื่อไหร่ What? ไปทำอะไร Where? ไปที่ไหน How? ไปอย่างไร

When? = การเดินทางไกลของลูกเสือควรไปในวันเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดโรงเรียน

What? = ไปเรียนวิชาลูกเสือ เช่น การสำรวจ ทำแผนที่ ก่อกองไฟ ฯลฯ

Where? = ไปตามเส้นทางที่ภูมิประเทศรื่นรมย์หรือสวยงาม เมื่อถึงจุดหมายปลายทางแล้ว
ลูกเสือ

หยุดรับประทานอาหาร

How? = เตรียมสิ่งของอะไรไปบ้าง และเอาไปอย่างไร

ข. การอยู่ค่ายพักแรม

ปี.พี.กล่าวไว้ว่า

“การอยู่ค่ายพักแรม เป็นเรื่องใหญ่ในการลูกเสือ ซึ่งเด็กชอบและเป็นโอกาสสำหรับสอนเด็กให้มีความเชื่อมั่น ความคิดหาหนทาง กับทั้งเป็นการส่งเสริมสุขภาพของเด็กด้วย

บิตามารดาของเด็กบางคนซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในการอยู่ค่ายพักแรม มอดูการอยู่ค่ายพักแรมด้วยความวิตกกังวล เพราะเกรงว่าบางทีจะเป็นการลำบากและเสียภัยเกินไปสำหรับเด็ก แต่เมื่อได้เห็นบุตรของตนกลับมาเปี่ยมด้วยสุขภาพและความสุขภายนอก ทั้งในทางจิตใจก็ดีขึ้น ในเรื่องความเป็นลูกผู้ชายและการคบเพื่อน บิตามารดาก็ย่อมมองเห็นส่วนดี ซึ่งได้มาจากการไปเที่ยวเช่นนี้

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงหวังด้วยความจริงใจว่า คงไม่มีอุปสรรคอันใดที่จะทำให้เด็กไม่อาจไปพักผ่อนตาม
แนวที่ได้แนะนำไว้”

การอยู่ค่ายพักแรม

การเป็นลูกเสือที่สมบูรณ์นั้นจะต้องมีการอยู่ค่ายพักแรม คือการออกจากบ้านไปนอนแรมคืนกับ
เพื่อนลูกเสือ อาจจะนอนบนอาคารเรียน นอกบ้านพัก นอนกางเต็นท์ชายทุ่ง ชายป่า เขิงเขา ชายทะเลก็ได้
การอยู่ค่ายพักแรมเป็นการสนับสนุนให้ลูกเสือคุ้นเคยกับชีวิตกลางแจ้งและธรรมชาติ การอยู่ค่ายพักแรมเป็น
กิจกรรมในการเรียนวิชาลูกเสือ

ประโยชน์และความมุ่งหมายของการอยู่ค่ายพักแรม

1. เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีระเบียบวินัย มีความอดทน
2. เพื่อสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนที่ชอบการเดินทางไกลชอบผจญภัยและชอบสำรวจ
3. เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือมีพละนาถัย ได้ออกกำลังกายกลางแจ้งได้เล่นสนุกสนาน
4. เพื่อฝึกให้ลูกเสือได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อให้ลูกเสือได้เรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม และได้ทดสอบวิชาลูกเสือ
6. เพื่อให้ลูกเสือได้ฝึกปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

หลักในการจัดไปอยู่ค่ายพักแรม

การไปอยู่ค่ายพักแรม ควรจะได้กำหนดหลักการในเรื่องต่อไปนี้เสียก่อน

1. ไปทำไม จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดไปอยู่ค่ายพักแรมในครั้งนี้ให้แน่ชัดว่าไปทำไม
2. ไปทำอะไร จะต้องกำหนดว่าในการไปอยู่ค่ายพักแรมจะทำกิจกรรมใดบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับ
จุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. ไปที่ไหน จะต้องเลือกสถานที่ที่จะไปค่ายพักแรมให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม
4. ไปอย่างไร จะต้องกำหนดเส้นทางรวมทั้งพาหนะในการเดินทางให้เหมาะสม
5. ไปเมื่อใด จะต้องกำหนดวันเดินทางและวันที่ไปอยู่ค่ายพักแรมให้เหมาะสม ควรจะเป็นวันหยุด
หรือวันว่างที่สะดวกกันทุก ๆ ฝ่าย

การอยู่ค่ายพักแรม แบ่งออกเป็น 4 หมวด ดังนี้

หมวด 1

ก่อนไปอยู่ค่ายพักแรม

1. **การฝึกตนเอง** ผู้กำกับลูกเสือจะนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมนั้นจำเป็นจะต้องฝึกตนเองให้มีความรอบรู้และชำนาญในเรื่องการอยู่ค่ายพักแรมเป็นอย่างดีก่อน ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น เข้าอยู่ค่ายพักแรมร่วมกับผู้กำกับลูกเสือที่มีความชำนาญ หรือเข้ารับการอบรมผู้กำกับลูกเสือชั้น P.T.C. หรือชั้น Wood badge ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้จัดเป็นประจำอยู่แล้ว นอกจากนั้น อาจศึกษาและค้นคว้าจากตำราการอยู่ค่ายพักแรมในห้องสมุด สอบถามหรือสนทนากับผู้กำกับลูกเสืออาวุโส ซึ่งจะทำให้เราได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากประสบการณ์ของเขาเพิ่มขึ้น

2. **การฝึกต้องก้าวหน้า** เมื่อได้ฝึกลูกเสือตามที่กล่าวมาข้างต้นดีแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็ให้นายหมู่ลูกเสือ (รองนายหมู่ด้วยก็ได้) ไปฝึกการอยู่ค่ายพักแรมในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์โดยมีผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ฝึก

หลังจากนั้นให้นายลูกเสือทั้งกองไปฝึก และเมื่อเห็นว่าพอจะ “ปล่อยหมู่” ได้ ขั้นตอนต่อไปก็ให้ต่างหมู่ต่างแยกกันไปอยู่ค่ายพักแรมตามลำพังอีกสัก 1-2 ครั้ง ลูกเสือทุกคนควรจะได้ฝึกการอยู่ค่ายพักแรม 3-4 ครั้ง เป็นอย่างน้อยก่อนที่จะไปอยู่ค่ายพักแรมฤดูร้อนในตอนปลายปี

3. **แบบการอยู่ค่ายพักแรม** การไปอยู่ค่ายพักแรม B.P. ได้กล่าวว่า “เป็นโอกาสอันดีของผู้กำกับลูกเสือ” กล่าวคือ เป็นโอกาสอันดีของผู้กำกับลูกเสือที่ได้สอนวิชาลูกเสืออย่างจริงจัง เพราะมีเวลามาก นอกจากนั้นยังจะได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก ทำให้เป็นอุปนิสัยใจคอ และการปฏิบัติงานของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะเป็นทางให้ผู้กำกับลูกเสือได้แก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้นในกาลต่อไป ฉะนั้นเพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว B.P. ได้กล่าวว่า “การนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมคราวละมาก ๆ ในแง่การฝึกอบรมนั้นเป็นวิธีการที่ไม่ดี”

อุดมการณ์ฝึกอยู่ค่ายพักแรมถือหลักว่าฝึกลูกเสือเป็นหมู่แต่ละหมู่ ตั้งเต็นท์พักของตนเอง ประกอบอาหารเอง และทุกหมู่ทำงานเป็นอิสระ

การอยู่ค่ายพักแรมมีหลายแบบ เช่น

1. อยู่ค่ายพักแรมในระยะสั้น คือไปเพียง 1-2 คือ เช่น ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ แล้วเดินทางกลับ
2. อยู่ค่ายพักแรมในระยะยาว หรือบางที่เรียกว่า อยู่ค่ายพักแรมฤดูร้อน ตามปกติจะอยู่ตั้งแต่ 7 คืนขึ้นไป

3. อยู่ค่ายพักแรมแบบเคลื่อนที่เช่น ไปโดยรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ ฯลฯ การอยู่ค่ายแบบนี้เก็บเต็นท์พักในตอนเช้าแล้วเดินทางต่อไป เย็นลงก็ตั้งเต็นท์พักแรมใหม่ เช่นนี้จะจนกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง

4. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ** การนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรม ผู้กำกับลูกเสือจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ดังได้ตัดไว้ในตอนต้นของหนังสือนี้ (ข้อ 273-279) โดยเคร่งครัด

นอกจากนี้หากมีข้อบังคับหรือคำสั่งใด ๆ ของทางราชการออกมาให้โรงเรียนหรือกองลูกเสือปฏิบัติเพิ่มเติม
อย่างไรแล้ว พี่เข้าใจว่าจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและคำสั่งนั้น ๆ จนครบถ้วนด้วย

5. ผู้ช่วยเหลือ มีคำกล่าวว่า “ไม่มีผู้กำกับลูกเสือคนใดจะนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรมโดยปราศจาก
ผู้อื่นช่วยเหลือ” คำกล่าวนี้เป็นความจริง เพราะการไปอยู่ค่ายพักแรมต้องอาศัยผู้อื่นช่วยเหลือในการ
ฝึกอบรมในการตรวจตราและแนะนำเด็ก ตลอดจนช่วยภารกิจต่าง ๆ ผู้กำกับลูกเสือจึงต้องอาศัยรองผู้กำกับ
ลูกเสือ ลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือเก่าเป็นผู้ช่วย การงานบางอย่างอาจมอบหมายให้เป็นภาระของผู้อื่น ส่วนผู้
กำกับลูกเสืออาจเพียงดูแลเป็นครั้งคราว เช่น

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่จัดซื้อพัสดุ ตรวจสอบจ่ายพัสดุ รักษาพัสดุให้สะอาดเสมอ ฯลฯ

บุรุษพยาบาล ถ้าผู้กำกับลูกเสือไม่มีความชำนาญในการปฐมพยาบาลควรหา

บุรุษพยาบาลมาช่วย

เจ้าหน้าที่อนามัย มีหน้าที่ควบคุมดูแลสุขภาพของค่าย

6. สถานที่ตั้งค่ายพักแรม การไปอยู่ค่ายพักแรมอาจทำได้หลายวิธี คือ เดินไป หรือขึ้นรถไป พอ
ถึงระยะพอสมควรให้ลูกเสือลงจากรถแล้วเดินไปจนถึงที่จะตั้งค่ายพักแรม หรือขึ้นรถไปจนถึงจะตั้งค่ายพัก
แรมเลยก็ได้

ลักษณะที่จะตั้งค่ายพักแรม ควรอยู่ในทำเลที่เหมาะสม เป็นที่โล่งแจ้งมีวิสัยทัศน์อันสวยงาม และมี
เนื้อที่พอที่จะฝึกวิชาลูกเสือได้ เช่น ฝึกการเล่นเกมต่าง ๆ ควรหลีกเลี่ยงให้ไกลจากสถานที่ตากอากาศ
ชายทะเลที่มีคนพลุกพล่าน แต่ในกรณีที่กองลูกเสือมีบ้านพักอยู่ 2-3 หลัง เพื่อสะดวกให้ลูกเสือฝึกว่ายน้ำก็
อาจจะไปตั้งค่ายพักแรมในที่เช่นนั้นได้

นอกจากนั้นควรจะได้พิจารณาสิ่งต่อไปนี้ด้วย

น้ำ - จะต้องเพียงพอทั้งน้ำดื่มและน้ำใช้ ควรให้แพทย์ประจำท้องถิ่นตรวจสอบว่าเป็นน้ำที่
สะอาด ปลอดภัยแล้ว

พื้นดิน - ดินเหนียวไม่ใคร่ดี เพราะเมื่อถ่ายปัสสาวะหรือเทน้ำล้างจานชามแล้วน้ำจะไหลลงสู่ดิน
ช้ามากและเมื่อฝนตกดินจะเป็นโคลน ควรเลือกดินปนทรายได้เป็นดี

ทิศทางลม - ลมมาจากทางทิศไหน มีที่กำลังลมอย่างไร ควรจะได้พิจารณาการตั้งเต็นท์พักแรม
ต้นไม้ใหญ่ควรละเว้น เพราะเมื่อฝนตกน้ำจะไหลหยดจากใบไม้สู่เต็นท์ ทำให้เต็นท์
เปียกแฉะเป็นเวลานานและกิ่งไม้แห้งอาจตกลงมาเป็นอันตรายได้

เชื้อเพลิง - ถ้าสามารถตั้งค่ายพักแรมใกล้ป่าที่มีไม้มาก ๆ ได้จะดีมาก เพราะจะได้ใช้ไม้ในการ
หุงต้ม ตลอดจนใช้ไม้ในการฝึกวิชาลูกเสือ เช่น สร้างสะพาน สร้างหอคอย เป็นต้น

พัสดุ - ควรเลือกที่จะซื้อหาพัสดุต่าง ๆ ในการอยู่ค่ายพักแรมได้ง่าย

ขั้นตอนต่อไป ผู้กำกับลูกเสือต้องไปตรวจสอบสถานที่ตั้งค่ายพักแรมด้วยตนเอง จึงอย่าเชื่อคนนั้นว่าอย่าง
นั้น คนนี้ว่าอย่างนี้ และถ้านำนายหมู่ไปด้วยก็จะเป็นการดี ในโอกาสนั้นผู้กำกับลูกเสือควรจะได้พิจารณา
เรื่องต่อไปนี้

1. เมื่อตรวจสอบดูสถานที่แล้ว ก็ให้พิจารณาว่าถ้าประสบอากาศวิปริต จะพึงปฏิบัติอย่างไร

2. ถ้าที่พักรวมเป็นของเอกชน ผู้กำกับลูกเสือจะต้องไปหาเจ้าของเขาก่อน ซึ่งบางที่อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ฯลฯ และเขาอาจจะให้คำแนะนำในเรื่องการขนส่ง การจัดหาวัสดุ ฯลฯ ให้แก่เราได้เป็นอย่างดี

3. ไปดูร้านขายของต่าง ๆ ร้านแพทย์ ที่ทำการไปรษณีย์ ที่ทำการโทรศัพท์ที่ใกล้ที่สุด

4. ควรไปเยี่ยมเจ้าอาวาสวัดที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งอาจขอความอนุเคราะห์ทำให้ลูกเสือได้พักในศาลาวัดในเมื่ออากาศวิปริต นอกนั้น อาจนิมนต์ท่านเทศน์หรืออบรมจิตใจเด็ก

5. ควรไปเยี่ยมผู้ตรวจการลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือในท้องถิ่น เพื่อหาหรือในเรื่องสถานที่ที่จะตั้งค่ายพักรวมและเรื่องอื่น ๆ จงอย่าลืมว่าคนในท้องถิ่นย่อมทราบเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดีกว่าเรา

6. จงเขียนแผนที่ที่จะตั้งค่ายพักรวม แล้วนำไปติดไว้ที่ป้ายประกาศของกอง ถ้าถ่ายรูปไว้ด้วยยิ่งดี ทั้งนี้เพื่อประกอบการพิจารณาวางแผนผังเดินที่แต่ละหมู่ว่าควรที่จะวางที่ไหน อย่างไร

7. ตรวจสอบแผนที่ของกรมแผนที่ กระทรวงกลาโหมว่า ณ บริเวณที่จะไปตั้งค่ายพักรวมนั้นมีที่ใดบ้างที่เหมาะสมแก่การเล่นเกมที่ใช้น้ำน้อยมาก มีที่ที่ให้ลูกเสือไปศึกษารวมชาติวิทยาและสะกดรอยหรือไม่ รายละเอียดซึ่งได้จากแผนที่เช่นนี้ช่วยให้เรากะโปรแกรมกิจกรรมได้ดี

7. บิดามารดาหรือผู้ปกครองลูกเสือ เมื่อได้เตรียมการขั้นต้นทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมแล้ว และได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการที่สังกัดจากผู้บังคับบัญชาทางลูกเสือ คือเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (สำหรับกองลูกเสือส่วนกลาง) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณีแล้ว ต่อไปก็ให้ผู้กำกับลูกเสือทำหนังสือขออนุญาตบิดามารดาหรือผู้ปกครองของลูกเสือ

ในหนังสือนั้นจะต้องบอกสถานที่ที่จะไปตั้งค่ายพักรวม วันเดือนปีและเวลาที่ไปและกลับ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เด็กจะต้องนำไป เงินค่าใช้จ่าย ฯลฯ

หนังสือขออนุญาตนี้ควรเป็นแบบที่ให้กรอกข้อความว่า “อนุญาต” หรือ “ไม่อนุญาต” ให้ลูกเสือ.....ไปอยู่ค่ายพักรวมโดยให้ส่งคืนมาให้ผู้กำกับลูกเสืออีกครั้งหนึ่ง นอกจากนั้น จะมีหมายเหตุให้กรอกรายละเอียดบางประการเกี่ยวกับเด็กด้วย เช่น อาจจะสุขภาพไม่ดี หรือมีอะไรที่ควรแจ้งให้ผู้กำกับลูกเสือทราบล่วงหน้า

ถ้าผู้กำกับลูกเสือไม่เขียนหนังสือไป ผู้กำกับลูกเสือไปเยี่ยมเยียน และขออนุญาตบิดามารดาหรือผู้ปกครองลูกเสือด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดและทำความเข้าใจด้วยว่าอาจเป็นดีที่สุด โดยเฉพาะการนำลูกเสือไปค่ายพักรวมครั้งแรกเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ผู้กำกับลูกเสือจะพึงปฏิบัติเช่นนั้น

8. เครื่องใช้ เครื่องใช้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- (1) เครื่องใช้ในการอยู่ค่ายพักรวมทั่วไป เช่น เต็นท์ เครื่องทำครัว
 - (2) เครื่องใช้ประจำตัวลูกเสือ
 - (3) เครื่องใช้ประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 - (4) เครื่องใช้ในการฝึกวิชาลูกเสือ
- 1) เครื่องใช้ในการอยู่ค่ายพักรวมทั่วไปควรมี

เดินท์กับพัสดุ เดินท์พยาบาล
 ฉากกันห้องส้วมพร้อมกับเสา (ใช้ผ้าใบเป็นฉาก)
 ขวาน ค้อนและตะปู
 รางชาติ
 กระเป๋ายา
 ไม่ขีดไฟ เขียนไข สบู่
 แต่ละหมู่ ควรมี
 เต็นท์นอน
 ไฟฟ้าเดินทาง ตะเกียงและเทียนไข ไม่ขีดไฟ
 กะละมังสำหรับซักผ้า
 ขวาน มีด ทุงหรือถังใส่น้ำ
 ผ้าใบกันแดดสำหรับหุงต้มและรับประทานอาหาร
 เครื่องหุงต้ม (หม้อหุงข้าว กระทะ ตะหวีว จาน ฯลฯ)
 ที่เปิดกระป๋อง
 ยาขจัดรองเท้า
 รางหมู่

2) เครื่องใช้ประจำตัวลูกเสือ ควรมี

เครื่องแบบลูกเสือ
 เสื้อเชิ้ต กางเกงขาสั้น ทุงเท้าสำหรับอะไหล่
 กางเกงนอน เสื้อนอน
 รองเท้าแตะ เครื่องหลัง (ย่าม)
 ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า
 สบู่ หวี แปรงสีฟัน ฯลฯ (จัดใส่ถุง)
 มีด ข้อนส้อม
 ถ้วยกินน้ำ

เครื่องเย็บต่าง ๆ เช่น เข็ม ด้าย

หมายเหตุ เครื่องใช้ประจำตัว ควรมีเครื่องหมายหรือบอกชื่อลูกเสือไว้ให้ชัดเจน

3) เครื่องใช้ประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ควรมี

เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 เต็นท์นอน
 เครื่องใช้ประจำตัว
 ไฟฟ้าเดินทาง
 แผนที่ เข็มทิศ

กระเป๋ายา

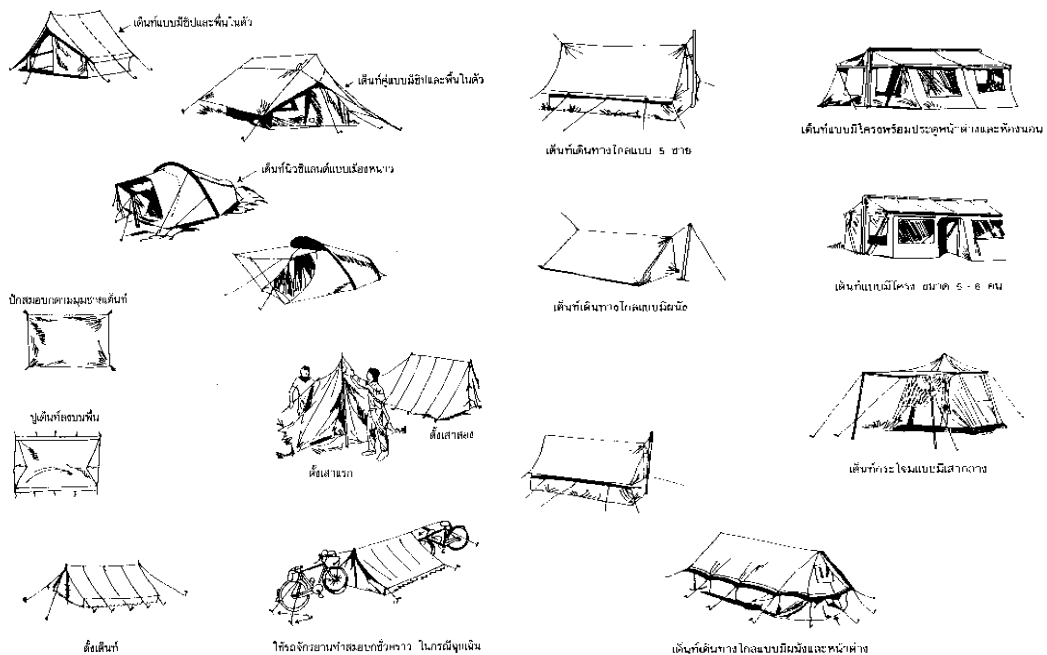
4) เครื่องใช้ในการฝึกวิชาลูกเสือ

แล้วแต่จะฝึกเรื่องอะไร มีโปรแกรมอย่างไร จะต้องนำเครื่องใช้ไปประกอบการสอนและใช้ในการแข่งขันให้ครบถ้วน

ยาที่ควรนำไป - ได้แก่ยาฆ่าเชื้อ (ทิงเจอร์ไอโอดีน) แอมโมเนียหอม ยาทาแก้ไฟไหม้น้ำร้อนลวก (ขี้ผึ้งเพนนิซิลิน) ดีเกลือ แอสไพริน ยาล้างตา ฯลฯ ถ้วยยา กรรไกร ผ้าพันแผล ขนาดต่าง ๆ ผ้าปิดแผลที่สะอาด ผ้ายางปิดแผล เป็นต้น

เต็นท์ - B.P. กล่าวว่า “สำหรับค่ายประจำข้าพเจ้าชอบเต็นท์ชนิดที่ผู้สำรวจเรียกว่า Ridge tent หรือ Wall tent เต็นท์ชนิดนี้อยู่สบาย และทำให้ค่ายดูเรียบร้อยดีกว่าเต็นท์ชนิดอื่น ๆ ผ้าเต็นท์ทนน้ำได้ดี และเมื่อฝนตกด้านในก็ไม่เปียก อนึ่ง เต็นท์ขนาดเล็ก (เต็นท์กระเบาะ) สำหรับลูกเสือนอน 1-2 คน ก็ใช้ได้ดีสำหรับการอยู่ค่ายพักแรม”

เต็นท์แบบต่าง ๆ

เพิง - ในกรณีที่ไม่มีเต็นท์ จำเป็นจะต้องสร้างเพิงที่พักขึ้นดังต่อไปนี้

หาไม้ง่ามมา 2 ลำยาวประมาณ 2 เมตรครึ่ง บักลงดินเสียดังครึ่งเมตร เพื่อจะได้แน่นดี หาไม้ลำยาว ๆ ลำหนึ่งพาดบนง่ามเหมือนราวตากผ้า และหาไม้ลำยอมน ๆ พิงเข้ากับราวให้ทะ ๆ ไม้เหล่านี้พาดเป็นระยะ ๆ พอสมควร ต่อไปก็มุงเพิงด้วยใบไม้ (กิ่งไม้เล็กที่มีใบมาก ๆ บ้างก็ได้) ใต้ใบไม้ใหม่ ๆ หนา ๆ สะเป็นหลังกาจนหนาพอกันแดดได้ แล้วมีไม้ซีกหรือกิ่งไม้เล็กวางทับใบไม้ ผูกติดกับไม้พาดเพื่อกันใบไม้ปลิวอีกชั้นหนึ่ง ใบไม้ที่ใช้ควรใช้ใบสด จะทำให้เย็นดีกว่าใบไม้แห้ง ในการมุงต้องระวังอย่างหนึ่งคือ มุงแต่ข้างล่าง ขึ้นไปจึงจะซ้อนกันเรียบร้อยเป็นชั้น ๆ ก่อนทำเพิงควรสังเกตทางลมแล้วหันหลังคาไปทางนั้น

ที่นอน - ไม่ควรนอนกับพื้นดิน เพราะความชื้นจะทำให้เจ็บป่วยได้ง่าย อย่างน้อยก็ควรหาใบไม้ ฟาง หญ้า มาปูได้หนายังขึ้น เสริมแล้วหาผ้าปูอีกชั้นหนึ่ง ถ้ามีถุงผ้าใบติดตัวไปด้วย เมื่อจะนอนก็หาหญ้าแห้ง ฟางกระดาหรือสิ่งของนุ่ม ๆ ยัดใส่เสร็จแล้วจะเป็นที่นอนได้อย่างดี และมีผ้าห่ม 2 ผืน ควรปูนอน 1 ผืนและห่อ 1 ผืน

ฟูกป่า - ถ้ามีเวลาก็ควรทำฟูกป่า ดังมีวิธีทำต่อไปนี้

ปักหลักสูงประมาณ $2\frac{1}{2}$ เมตร 5 หลักเป็นแถวและตรงกันข้ามอีก 2 หลัก มีไม้ขวางผูกกับหลักทั้งสอง ผูกเชือกหรือเถาวัลย์เข้ากับหลักแถวที่ 1 (5 ต้น) หลักละ 1 เส้น แล้วจึงชิงเชือกให้ตรงไปผูกไว้กับไม้ขวางทางหลักแถวที่ 2 ปลายเชือกให้ทบกลับมาทางหลักแถวที่ 1 และให้เลยหลักแถวนั้นไปอีกสัก 1 ฟุต แล้วผูกปลายเชือกกับไม้อีกอันหนึ่งให้พอได้ระยะเท่ากับที่ผูกหลักอยู่แล้ว เมื่อจะทอให้คนหนึ่งถือไม้ที่ผูกปลายเชือกนั้นยกขึ้น อีกคนหนึ่งเอาฟางหรือหญ้าวางเป็นลูกยาว ๆ หนา ๆ เหนือเชือกที่ชิงครั้งแรก ให้ยกขึ้นยกลงสลับกัน เชือกที่ยกขึ้นลงจะรัดฟางหรือหญ้าไว้แน่น

ฟูกป่าที่ทอแล้วมีผ้าปูอีกชั้นหนึ่งก็จะใช้เป็นที่นอนได้อย่างสบาย

นอกจากนั้น อาจจะทำแคร่โดยใช้ไม้มาทำหลักและโครง เสริมแล้วเอาใบไม้มาสะเป็นแคร่นอนได้ดีเหมือนกัน

หมอน - อาจเอาถึงใส่เสื้อผ้ามาใช้หมอน โดยเอาเสื้อผ้าม้วนและพับใส่เข้าไปเป็นเครื่องยัด ใส่ก็ใช้เป็นหมอนได้ดี B.P. กล่าวว่าเคยใช้รองเท้าทำเป็นหมอน โดยเอาเสื้อผ้าม้วนรอบ ๆ เพื่อไม่ให้รองเท้าหลุดออกจากกัน

การเตรียมพัสดุ - เครื่องใช้ดังกล่าวข้างต้น จะต้องรีบหารีบสะสมไว้อย่างแน่นหนา ๆ สิ่งที่มีราคาแพงที่สุดคือเต็นท์ ถ้ามีร้านให้เช่าก็ควรเช่าเขา หรือถ้าอยู่ใกล้กองทหารก็อาจขอยืมไปก่อน จนกว่าจะมีเงินซื้อเป็นสมบัติของหมู่ เนื่องจากการฝึกเราฝึกเป็นหมู่ ฉะนั้น แต่ละหมู่ควรรับผิดชอบสิ่งของของตนเอง ในระหว่างที่ยังไม่ได้ไปอยู่ค่ายพักแรม นายหมู่ควรตรวจพัสดุเป็นครั้งคราว หากเห็นสิ่งใดชำรุดควรซ่อมก็จะต้องรีบซ่อมไว้ให้พร้อม

หมายเหตุ ในการอยู่ค่ายพักแรมมีหลักอยู่อย่างหนึ่งว่า ผู้กำกับลูกเสือจะไม่นอนร่วมเต็นท์ลูกเสือ ฉะนั้น ผู้กำกับลูกเสือจะต้องกางเต็นท์ของตนเอง ตลอดจนเต็นท์ที่ต้องใช้เป็นส่วนรวม เช่น เต็นท์พยาบาล(ควรอยู่ในที่เงียบ ๆ)

9. การขนส่ง ดังได้กล่าวมาแล้วว่าการไปอยู่ค่ายพักแรมนั้นลูกเสือเดินทางไปหรือขึ้นรถไปจนถึงที่จะตั้งค่ายพักแรม ทั้งนี้ สุดแล้วแต่ระยะทางใกล้ไกลจากที่ตั้งกองลูกเสือตลอดจนมีเงินค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้มากน้อยเพียงใด

โดยเฉพาะการเดินทางโดยรถไฟนั้น ได้มีระเบียบลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ลูกเสือที่ไปเป็นหมู่เป็นคณะจำนวนมาก ๆ อยู่แล้ว ฉะนั้นจึงควรขอให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอแล้วแต่กรณีช่วยติดต่อกับองค์การรถไฟให้แน่นอน ๆ

แต่ถ้าเดินทางโดยรถประจำทางหรือเช่ารถก็ควรจะได้ติดต่อกับบริษัทรถประจำทางหรือเจ้าของรถแต่เนิ่น ๆ เช่นเดียวกัน ไม่ใช่วินาทีสุดท้ายจึงค่อยติดต่อ ซึ่งจะทำให้เกิดการขลุกขลักขึ้นได้ อื่นๆ ถ้ามีสัมภาระหนัก ๆ ก็ควรส่งไปล่วงหน้า เพื่อจะได้ไม่ยุ่งยากในระหว่างทาง

10. เตรียมรายการอาหาร รายการอาหารแต่ละหมู่ จะต้องเตรียมล่วงหน้า คือจะรับประทานอาหารมื้อเช้า กลางวัน เย็น และควรจะได้ฝึกหุงข้าว ฝึกประกอบอาหารก่อนไปอยู่ค่ายพักแรม อาหารที่รับประทานควรเป็นอาหารที่ปรุงง่าย ๆ แบบชาวป่า และในเวลาเดียวกันก็ควรให้ลูกหลักโภชนาการตามสมควร

11. การจัดโปรแกรม โปรแกรมในระหว่างอยู่ค่ายพักแรมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้กำกับลูกเสือจะต้องเตรียมจัดทำไว้ล่วงหน้า โปรแกรมนั้นเพื่อฝึกวิชาลูกเสือ จะฝึกวิชาลูกเสือเรื่องอะไร อย่างไร และมีผู้ใดรับผิดชอบ (แบ่งหน้าที่ให้รองผู้กำกับ) ผู้กำกับลูกเสือจะต้องเตรียมการให้รอบคอบ

ข้อพึงระวัง ก็คือ โปรแกรมนั้นต้องให้ลูกเสือแต่ละคนมีความรู้สูงยิ่ง ๆ ขึ้นเป็นลำดับในเมื่อสิ้นสุดการอยู่ค่ายพักแรมแล้ว

โปรแกรมเช่นนี้ควรนำปรีกษาในที่ประชุมนายหมู่

ตัวอย่างโปรแกรม

วันเสาร์ ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- 13.00 น. นัดพบที่ตึกกอง
นายหมู่ตรวจหมู่ของตน และตรวจพัสดุที่จะนำไป
- 13.30 น. ประชุมกอง นายหมู่รายงานยอดจำนวน ผู้กำกับชี้แจงแนะนำ
- 13.45 น. ให้ลูกเสือออกเดินทางเป็นรายหมู่ (สำหรับอยู่ค่ายพักแรมเดินไป) ในระหว่าง
เดินทาง ให้สังเกตภูมิประเทศ ป่าไม้ สัตว์ และหมู่บ้าน
- 16.00 น. ถึงที่จะตั้งค่ายพักแรม ชักธงขึ้นสู่ยอดเสา แต่ละหมู่ตั้งเต็นท์ ประกอบอาหาร
รับประทานอาหาร
- 18.00 น. ชักธงลง
- 19.30 น. เล่นรอบกองไฟ
- 21.30 น. สวดมนต์
- 22.00 น. ปิดไฟ นอน

วันอาทิตย์ ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- 06.00 น. ตื่น ประกอบอาหาร รับประทาน
- 08.00 น. ชักธงขึ้น ทำความสะอาด ผึ่งที่นอนและผ้าห่ม
- 08.30 น. ตรวจ
- 09.00-11.00 น. เรียนวิชาลูกเสือ (เงื่อนไข เข้มทิศ เกม)
- 11.00-12.00 น. ประกอบอาหาร รับประทานอาหาร
- 12.00-13.00 น. พัก
- 13.00-13.30 น. เกม
- 14.00 น. ชักธงลง เก็บค่าย ทำความสะอาด
- 14.30 น. ประชุมกอง ผู้กำกับชี้แจงแนะนำ เดินทางกลับหมู่
- 17.00 น. ถึงที่ตั้งกอง สอบยอดจำนวน ผู้กำกับอาจชี้แจงแนะนำอีกครั้งแล้วเลิก

หมายเหตุ ตามโปรแกรมข้างต้นนี้ เราอาจเปลี่ยนได้หรือยืดหยุ่นได้เสมอ ทั้งนี้ ให้ถือความเหมาะสม
กาลเทศะเป็นสำคัญ

ลูกเสือย่อมอยากฝึกวิชาลูกเสือแปลก ๆ ใหม่ ๆ มากกว่าจะถือเอาการอยู่ค่ายพักแรมเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ฉะนั้น การอยู่ค่ายพักแรมผู้กำกับลูกเสือควรจัดกิจกรรมให้มากอย่าง และถ้ามีโอกาสก็ควรอนุญาตให้ลูกเสือไปสำรวจภูมิประเทศรอบ ๆ บริเวณค่ายพัก

จงเตรียมโปรแกรมในวันฝนตกหรือเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น รวมความทำให้โปรแกรมกิจกรรมของเราได้เดินไปตามสมควร ไม่หยุดชะงัก

หมวดที่ 2

เมื่อถึงที่ตั้งค่ายพักแรม

มีคำแนะนำดังต่อไปนี้

1. การวางผัง เมื่อลูกเสือเดินทางถึงที่ตั้งค่ายพักแรมแล้วนายหมู่จะสั่งให้ลูกเสือวางพัสดุที่นำมา กองไว้ ครั้นแล้วก็วางผังเต็นท์พัก ซึ่งนายหมู่ลูกเสือได้เคยมาดูสถานที่ หรือเคยดูจากแผนที่ที่ติดป้ายประกาศไว้ที่ตั้งกองแล้ว หากยังไม่เคยดูเลยก็ต้องเลือกที่จะตั้งเต็นท์พักในขณะนั้น

ในกรณีที่จะจัดคนไปตั้งเต็นท์พักให้ลูกเสือล่วงหน้านั้น เป็นวิธีการที่ไม่ดี ผู้กำกับลูกเสือไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้ลูกเสือขาดประโยชน์จากการฝึกการตั้งเต็นท์หรือสร้างเพิง

ต่อไปนี้เป็นคำแนะนำในการวางผัง

(1) ให้แต่ละหมู่ตั้งเต็นท์พักของตนเอง และไม่ควรไกลเกินไป ถ้ามองไม่เห็นกันได้ก็ยิ่งดี และถ้าคิดว่าฝนจะตกก็ให้ขุดวางระบายน้ำด้วย

(2) เต็นท์ของผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่ตอนกลาง (เต็นท์หมู่ลูกเสืออยู่รอบ ๆ) ตั้งเสาธงประจำค่าย พร้อมด้วยป้ายประกาศ

(3) ที่ทำครัวของหมู่ใดก็ให้อยู่ใกล้เต็นท์พักของหมู่นั้น ซึ่งใช้เนื้อที่ทำครัวประมาณหมู่ละ 3-4 ตารางเมตรเท่านั้น

(4) ส้วมควรจัดให้สะดวกที่สุด และอยู่ได้ลม ไม่ควรไกลเกินไป กลางคืนควรมีโคมไฟไว้ด้วย

(5) เต็นท์เก็บพัสดุและเต็นท์พยาบาลควรอยู่ใกล้เต็นท์ผู้บังคับบัญชา

(6) หลุมเทน้ำ (หลุมเปียก) หลุมเผาขยะหรือเศษอาหาร (หลุมแห้ง) ควรอยู่ได้ลม

(7) ที่ล้างภาชนะและน้ำสำหรับดื่มควรอยู่ใกล้เต็นท์ที่พัก

การดำเนินงานขั้นต่อไป

(1) ให้แต่ละหมู่ตั้งเต็นท์ทันที ส่วนผู้บังคับบัญชาก็กางเต็นท์พักของตนเอง และเต็นท์พยาบาล

(2) ลูกเสือในหมู่ให้แบ่งงานกันทำ เช่น

- สร้างส้วมพร้อมฉาบกั้น
- ขุดหลุมเทน้ำ (หลุมเปียก) หลุมเผาหรือเศษอาหาร (หลุมแห้ง)
- ทำที่ล้างภาชนะ และที่ปัสสาวะ (ชงหมู)
- ตั้งเต็นท์เก็บพัสดุในความอำนวยการของเจ้าหน้าที่พัสดุ

(3) เมื่อตั้งเต็นท์พักเสร็จให้ลูกเสือชนพัสดุเข้าที่และดำเนินการหาพื้นหุงต้มประกอบอาหารต่อไป

2. ส้วมและที่ล้างมือเป็นสิ่งสำคัญจะต้องจัดให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และมีจำนวนที่ถ่ายมากพอกับความต้องการ ส้วมควรขุดหลุมให้ยาวประมาณ 1 เมตร กว้าง $\frac{1}{4}$ เมตร ไม่จำเป็นจะต้องมีไม้รองเท้า มีกระดาดชำระและกองทรายอยู่ใกล้ ๆ หลุมพร้อมกับพลั่วสำหรับแซะทรายกลบเมื่อถ่ายอุจจาระเสร็จแล้ว ฉาบกั้นอาจทำด้วยผ้าใบหรือกิ่งไม้ใบไม้กันสูงประมาณ 6 ฟุต ควรกั้นเป็นช่อง ๆ ส้วมชนิดนี้ สำหรับลูกเสือใช้ใน 2 วันต่อลูกเสือ 10 คน ฉะนั้นจะต้องกลบส้วมให้มิดไม่ให้แมลงวันตอมแล้วขุดส้วมใหม่ หากปฏิบัติเช่นว่านี้จะไม่มียุงเหม็น

ที่ปัสสาวะ ควรทำใกล้ ๆ ส้วม ให้ขุดลึกพอสมควร แล้วเอาดินหรือกรวดหินรองก้นหลุมแล้วขุดร่องระบายน้ำปัสสาวะให้ไหลออกไป หากใช้หลายวันมีกลิ่นเหม็นก็กลบดินและทำใหม่

ที่สำหรับล้างมือ ประกอบด้วยอ่างใส่น้ำต้องอยู่บนสามขา ควรมีสบู่และผ้าเช็ดมือ เมื่อใช้น้ำเสร็จแล้วก็เทน้ำลงในหลุมเปียก ที่ล้างมือนอกจากมีไว้ในที่ทำครัวแล้ว ควรมีไว้ที่ปากทางเข้าส้วมด้วยเพื่อจะได้ล้างมือเมื่อกลับจากไปส้วม

3. ที่ทำครัว ควรมีเขตทำครัวโดยเฉพาะ โดยเลือกพื้นที่ที่จะเป็นเหตุให้เสียหายแก่พื้นที่น้อยที่สุด ถ้ามีหญ้าขึ้นอยู่ต้องแซะหญ้าออก (ให้ที่ดินประมาณ 10 ซม.) แล้วจึงค่อยตั้งเตาไฟ ส่วนหญ้าที่แซะออกนั้นจะต้องหมั่นรดน้ำไว้ เมื่อการอยู่ค่ายพักแรมได้สิ้นสุดลงแล้วก็ให้ปลูกหญ้าไว้ที่เดิมแล้วรดน้ำเพื่อให้คืนสู่สภาพเดิม

ในการจัดทำเครื่องใช้นั้น อะไรควรทำก่อน อะไรควรทำภายหลัง ถือหลักว่า อันไหนสำคัญที่สุดก็ให้จัดทำก่อน แล้วจึงค่อย ๆ จัดทำสิ่งที่มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ

ต่อไปนี้เป็นคำแนะนำในการสร้างเครื่องใช้ต่าง ๆ

เตาไฟ - มีหลายแบบ เช่น แบบขุดเป็นราง แบบใช้อิฐหรือก้อนหินวางเป็นสามเส้า แบบเตายืน เป็นแบบสะดวกในการทำครัว ก่อนตั้งเตาไฟจงทำความสะอาดบริเวณนั้นอย่าให้มีเชื้อไฟหรือสิ่งที่ติดไฟง่ายอยู่ใกล้ ๆ

กองฟืน - ควรกองให้เป็นระเบียบ อยู่ไม่ห่างจากเตาไฟ ถ้าฝนตกจะต้องมีหลังคาหลุมฟืนสำหรับเตายืนอาจเอาฟืนไว้ใต้เตาก็ได้

เครื่องใช้ต่าง ๆ - เช่น ใช้ในการหุงต้ม ที่เก็บมีด ที่เก็บกระบองน้ำ ที่เก็บจาน ที่เก็บถังน้ำ จะต้องจัดทำขึ้นที่หุงต้มและรับประทานอาหาร - ควรมีหลังคาหลุมกันแดดกันฝน อาจใช้ผ้าใบหรือสร้างเพิงคลุมด้วยกิ่งไม้ใบไม้

โต๊ะอาหารและม้านั่ง - ควรจัดทำขึ้นตามแบบง่าย ๆ

หลุมเทน้ำ (หลุมเปียก) - ขุดหลุมขนาดสูงขนาดใหญ่ให้ลึกพอสมควรที่ปากหลุมใช้กิ่งไม้ ใบไม้สานเป็นแผงปิด แล้วเอาหญ้าโรยข้างบน หลุมนี้สำหรับเทน้ำต่าง ๆ ที่ไม่ใช่แล้ว เช่น น้ำปนไขมัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เมื่อเทลงไป ไขมันและสิ่งต่าง ๆ จะติดอยู่ที่หญ้า มีแต่น้ำแท้ ๆ ไหลลงไปในหลุม แผงที่ปากหลุมจะต้องนำไปเผาและเปลี่ยนใหม่วันละครั้งเป็นอย่างน้อย

หลุมเผาขยะหรือเศษอาหาร (หลุมแห้ง) - ขุดเป็นอีกหลุมหนึ่ง เมื่อทิ้งเศษอาหารแล้ว จะต้องเอาดินกลบ ถ้าเป็นกระป๋องก้นต้องทุบให้แบนและเผาไฟ โดยกรณีนี้ที่ค่ายนั้นมีถึงสำหรับเผาขยะหรือเศษอาหาร โดยเฉพาะอยู่แล้ว ก็ให้นำขยะและเศษอาหารไปเผา ณ ที่กำหนดไว้

เครื่องใช้อื่น ๆ - ควรจัดให้มีขึ้น เช่น ประตูและรั้ว, ตะเกียงป่า, ป้ายประกาศ, ที่วางรองเท้า, ที่แขวนของใช้, ที่นั่งสำหรับพักผ่อนและประชุม, ที่ไม้วาด, พัด (สำหรับเตาไฟ), ตากเสื้อผ้า

4. การรับประทานอาหารการอยู่ค่ายพักแรม ทุกสิ่งจะต้องเป็นไปโดยมีระเบียบ โดยเฉพาะการรับประทานอาหารจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบมารยาทอันดีงาม ผู้กำกับลูกเสือควรจะได้แนะนำทำแบบอย่าง จะต้องตรงต่อเวลา เมื่อทุกคนเข้านั่งประจำที่แล้ว ผู้ทำหน้าที่รับใช้ก็ลงมือทำหน้าที่บริการทันที จนที่ใช้แล้วให้ยกออกไปก่อนที่จะนำอาหารจานใหม่มา สถานที่รับประทานอาหารควรอยู่เหนือลม ใกล้กับที่ทำครัว ถ้าได้จัดให้ได้เห็นทิวทัศน์อันสวยงามด้วยยิ่งดี ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรรับประทานอาหารร่วมกับลูกเสือโดยไปร่วมกับหมู่ต่าง ๆ และบางโอกาสควรประกอบอาหารเองบ้าง

5. เติ้นทัพสด เป็นที่เก็บอาหารแห้งเพื่อปันส่วนให้หมู่ต่าง ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้ดำเนินการบรรดาอาหารต่าง ๆ จะต้องเก็บงำด้วยความระมัดระวัง ต้องไม่ให้ใครเข้าไปพลุกพล่าน ควรหาผ้ามัสลินไว้สำหรับปิดสิ่งของ เนื้อสัตว์ควรเก็บไว้ที่เย็น ๆ และอย่างซื้อเนื้อมาคราวละมาก ๆ หากต้องการใช้เนื้อจึงสั่งเพิ่มเติม

หมายเหตุ ในกรณีที่หมู่ต่าง ๆ เตรียมอาหารมาจากบ้านเอง การปันส่วนอาหารเป็นส่วนกลางก็ไม่ต้องจัดทำ

6. การอนามัยและความสะอาด ทั้ง 2 อย่างนี้ต้องปฏิบัติควบกันไป เช่น เผาขยะมูลฝอย ขุดหลุมทิ้งเศษอาหาร สร้างส้วมให้ถูกสุขลักษณะและรักษาความสะอาด ในบริเวณเต็นท์พักของแต่ละหมู่จะต้องสะอาด ควรมีตะกร้าหรือถุงสำหรับใส่เศษกระดาษและขี้ผงต่าง ๆ เมื่อใส่เต็มแล้วก็นำไปเผาเสีย

การรักษาความสะอาดส่วนบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ ฟัน มือ เท้าของลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือควรตรวจสอบ อากาศบริสุทธิ์เป็นของจำเป็น นอนกลางคืนให้ลูกเสือเปิดประตูหน้าต่างไว้บ้าง หนึ่ง แสงแดดช่วยให้มีสุขภาพดี ตอนแรก ๆ อย่าให้ลูกเสียดาแดดมากนัก ถ้าแดดร้อนจัดควรให้สวมหมวกหรือหาผ้าคลุมไหล่ไว้ในการปฏิบัติงานในค่ายไม่ควรให้ลูกเสือเดินเท้าเปล่า ควรให้สวมรองเท้าแตะหรือรองเท้าผ้าใบเสมอ

อาหารเป็นของสำคัญในเรื่องสุขภาพ ผลไม้และผักควรให้ลูกเสือรับประทานทุกวัน การเจ็บไข้เล็กน้อย ๆ เช่น ท้องผูกอาจจะรักษาเองได้ แต่ถ้าเกิดสงสัยหรือเป็นโรคร้ายแรง ควรรีบส่งลูกเสือไปให้แพทย์ทันที การตรวจในตอนเช้าเป็นโอกาสอันดีของผู้กำกับลูกเสือที่จะได้ทราบสุขภาพและทุกข์สุขของลูกเสือทั่วกัน

7. การปฏิบัติตามโปรแกรม การจัดทำโปรแกรมได้จัดทำล่วงหน้าก่อนเดินทางมาอยู่ค่ายพักแรมแล้ว ฉะนั้น ในโปรแกรมว่าเวลาใด มีกิจกรรมอะไร ในความรับผิดชอบของใคร ก็ปฏิบัติตามโปรแกรมนั้นทันที

หนึ่ง ผู้กำกับลูกเสือควรจะได้ประชุมนายหมู่วันละครั้งเพื่อปรึกษาหารือ และแก้ไขอุปสรรค (หากมี)

8. การปฏิบัติเกี่ยวกับศาสนา ลูกเสืออาจถือศาสนาต่าง ๆ กัน ลูกเสือที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายอาจต้องไปโบสถ์วันอาทิตย์ ฉะนั้น ถือหลักการว่าสนับสนุนให้ลูกเสือทุกคนปฏิบัติตามศาสนกิจได้ตามประเพณีของตนไม่มีการกีดขวางใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะศาสนาทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีโดยเฉพาะลูกเสือไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ถ้าการอยู่ค่ายพักแรมตรงกับวันพระก็ควรนิมนต์พระมาเทศน์ หรือเชิญผู้ทรงวิทยาคุณมาบรรยายข้อธรรมต่าง ๆ ก็จะเป็นทางอบรมจิตใจเด็กได้ทางหนึ่ง

9. เพื่อนบ้าน ลูกเสือที่ไปอยู่ค่ายพักแรม ณ ที่ใดนั้น ย่อมทำให้ชาวบ้านเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับลูกเสือที่แสดงออก หรือปฏิบัติต่อชาวบ้านอย่างไร ฉะนั้น เป็นหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือต้องอบรม และควบคุมลูกเสือให้แสดงออกแต่สิ่งที่ดีงามให้มีกิริยาจาเริญเรียบร้อยรู้จักที่สูงต่ำ แต่งตัวสะอาด อยู่ในระเบียบวินัย ทั้งนี้ เพื่อให้ชาวบ้านเกิดความพอใจหรือยกย่องสรรเสริญซึ่งเป็นการเผยแพร่เกียรติคุณของคณะลูกเสือให้ได้รับความนิยมยิ่ง ๆ ขึ้น ๆ

การออกนอกบริเวณค่าย มีแบบธรรมเนียมของลูกเสือว่า ทุกคน (รวมทั้งผู้กำกับลูกเสือ) จะต้องแต่งเครื่องแบบให้เรียบร้อยเสมอ

ถ้าการอยู่ค่ายพักแรมใกล้หมู่บ้าน จงอย่าให้ชาวบ้านเดือดร้อนไม่ว่าด้วยประการใด ๆ แม้แต่การเล่นรอบกองไฟ ก็อย่าให้หนวกหูเกินไป และตึกเกิน 22.30 น. ถ้าถึงเวลาให้เลิกทันที และควรรหาโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือชาวบ้านด้วย

หากปฏิบัติเช่นวาม่าข้างต้นก็จะสร้างความศรัทธาการลูกเสือให้แก่ชาวบ้าน เมื่อลูกเสือกลับไปแล้วเขาก็จะยินดีที่จะต้อนรับลูกเสือกองอื่น ๆ ที่มาใหม่ด้วยความเต็มใจ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.2-3)

หน่วยที่ 6 สุขภาพ อนามัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ค่านิยมทางสุขภาพที่ผิด

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายพฤติกรรมทางสุขภาพที่เป็นโทษได้
- 1.2 ตระหนักถึงค่านิยมพฤติกรรมทางสุขภาพที่เป็นโทษ
- 1.3 มีแนวทางในการมีพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นประโยชน์

2. เนื้อหา

ความเข้าใจและความตระหนักถึงค่านิยมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพจะช่วยให้ลูกเสือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไปในทางเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 สื่อ เรื่องที่เกี่ยวกับค่านิยมทางสุขภาพที่ให้คุณและให้โทษ
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แจก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมการสอนตามเนื้อหา

(1) ผู้กำกับลูกเสือชวนสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลเสียต่อลูกเสือ(ตัวอย่างหัวข้อสนทนา ได้แก่ การลดน้ำหนักที่ผิดวิธี การเสริมความงามที่อาจเกิดอันตรายกับสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การรับประทานอาหารที่ไม่เป็นประโยชน์ การรับประทานอาหารไม่ครบหมู่ การนอนพักผ่อนไม่เพียงพอ ขาดการออกกำลังกาย ฯลฯ)

(2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน(คณะเพศชาย – หญิง) แจกกรณีศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง ให้ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงาน

- ก. รู้สึกอย่างไร ต่อเรื่องราวในกรณีศึกษา (เปิดกว้างให้ลูกเสือแสดงความรู้สึกได้อย่างอิสระ)
- ข. ลูกเสือคิดว่ากรณีเช่นนี้พบได้มากน้อยเพียงใด ในสังคมปัจจุบัน และคิดว่าอะไรเป็นเหตุจูงใจให้ผู้เสียหาย ตัดสินใจมีพฤติกรรมเช่นนั้น (เป็นเรื่องที่พบเห็น / ได้ยิน / เป็นข่าว อยู่เสมอแต่ไม่เคยคิด

ว่าจะเกิดกับตนเอง เหตุจูงใจมักเกิดจากอิทธิพลของสื่อโดยเฉพาะสื่อในวงการบิน การเลียนแบบดารา การชักจูงจากเพื่อนและคนใกล้ชิด ผู้เป็นเหยื่อมักมีพื้นฐานเป็นคนขาดความมั่นใจตนเอง ชักจูงง่าย ไม่พอใจในรูปลักษณ์ตนเอง)

ค. ความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่สมควรจะหาทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นกับคนอื่น ๆ ต่อไป หรือไม่ และควรป้องกันอย่างไร(สมควรอย่างยิ่ง ควรสร้างความตระหนักถึงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น และเสริมสร้างคุณค่าภายในตนเองที่ไม่ขึ้นกับรูปลักษณ์ภายนอก เช่น เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยัน อดทน ฯลฯ ซึ่งคุณค่าเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง ไม่ถูกชักจูงง่าย)

(3) ผู้กำกับลูกเสือส้อมให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ อภิปราย ละสรุปที่ละประเด็นจนครบ ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมพฤติกรรมสุภาพที่ดีและสมควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ (ดูใบความรู้ประกอบ)

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรม ครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนเรื่องค่านิยมผิดที่ส่งผลต่อสุภาพ

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสนทนาเรื่องความสุขของคนเราแต่ละคนแตกต่างกันไป ให้

ลูกเสือยกตัวอย่าง

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่อภิปรายถึง “บัญญัติสุข 10 ประการ” เพียงหมู่ละ 1 เรื่อง (พยายามไม่ให้ซ้ำกันกับหมู่อื่น) แล้วส่งตัวแทนนำเสนอ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์เห็นคุณค่าตนเองและตระหนักว่าพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ดี มีผลเสียร้ายแรงต่อตนเองได้โดยไม่คาดคิด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

“ออกกำลัง”

ออกกำลังด้วยการร้องรำทำเพลง ให้ครื้นเครงเสียงเพลงบรรเลงจับใจ
รำร้องกันไปไม่มีหม่นหมองทุกข์ แล้วเราเพลินใจด้วยการร้องรำทำเพลง

ใบงาน

กรณีศึกษาที่ 1

สภานายณะพ่อสาวพริตตี้ ฟองเว็บบไซต์ ขยายลดอ้วน

กรณี น.ส.โชติมา จินตนาผล หรือน้องจูน อายุ 18 ปี นักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนวัดราชาธิวาส เสียชีวิตคาห้องนอน แพทย์ระบุสาเหตุมาจากระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ซึ่งพ่อเชื่อว่าเป็นผลมาจากยาลดความอ้วนที่ลูกสาวสั่งซื้อผ่านทางเว็บไซต์แห่งหนึ่งมากิน เพราะต้องการลดน้ำหนักให้เหลือ

45 กิโลกรัม หลังจากได้เป็นพริตตี้ สมใจ และประเดิมงานแรกที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งไปเมื่อวันที่ 30 พ.ค.ที่ผ่านมา

ค้นจาก http://www.munjeed.com/news_detail.php?id= วันที่ 10 มิถุนายน 2556

กรณีศึกษาที่ 2

คนที่ชอบกินพิซซ่าต้องระวังเพราะมีปริมาณเกลือมากเกินไป

หากคุณชอบกินพิซซ่า หรือชอบซื้อพิซซ่า เป็นของฝากให้สมาชิกในครอบครัว คุณต้องระวังเพราะปริมาณเกลือในพิซซ่า อาจจะมีมากกว่ายอดปริมาณเกลือที่คนเรา ต้องการทั้งวันสมาคมผู้บริหารสุขภาพ สิ่งแวดล้อมลอนดอน และองค์กร "กิจกรรมเกลือกับสุขภาพ" ของอังกฤษได้จัดการ

สำรวจเกี่ยวกับส่วนประกอบของพิซซ่าที่วางขายตามซูเปอร์มาเก็ตท้องถิ่น โดยพบว่า พิซซ่า 75% ได้มาตรฐาน แต่พิซซ่าที่วางขายในร้านพิซซ่าโดยเฉพาะนั้น มีแค่ 20% ได้มาตรฐานดังกล่าว

ค้นจาก <http://thai.cri.cn/247/2012/03/26/101s196194.htm> วันที่ 10 มิถุนายน 2556

กรณีศึกษาที่ 3

อุทาหรณ์สาวคลั่ง "ศัลยกรรม" ฉีด "น้ำมันพืช" แทน "ซิลิโคน" หน้าและ

พิษศัลยกรรม -นางยัง เมียวคู ชาวเกาหลีใต้ วัย 48 ปี เข้าผ่าตัดใบหน้ามานับครั้งไม่ถ้วน ทั้งในเกาหลีใต้และญี่ปุ่น จนแพทย์ไม่ยอม ทำให้อีกต่อไป ผลสุดท้ายใช้น้ำมันทำอาหาร ฉีดหน้าตัวเองแทนซิลิโคน ส่งผลให้เสียโฉม อย่างรุนแรง

สาวเกาหลีสวยสยอง คลั่งผ่าตัดศัลยกรรม ใบหน้าจนเกิดผลข้างเคียง แทนที่จะสวย สมใจกลับกลายเป็นน่ากลัวแทน เผย ทำศัลยกรรมอย่างต่อเนื่องมานานถึง 20 ปี กลายเป็นโรคเสพติดการทำศัลยกรรม จน แพทย์เกาหลีใต้ไม่ยอมทำให้อีก ก็ดิ้นรนไป ผ่าตัดต่อที่ญี่ปุ่น จนหมอขอบายและแนะนำให้ ไปหาจิตแพทย์แทน แต่รักษาอยู่ครึ่งๆ กลางๆ ก็เลิก

แล้วไปทำศัลยกรรมต่อ โดยซื้อเข็มและซิลิโคนมาฉีดหน้าตัวเอง จนซิลิโคนหมดก็ใช้น้ำมันพืชฉีดแทนจนหน้าและเสียรูป ก่อนมีคนใจบุญร่วมบริจาคเงินให้ไปรักษา แต่หมอจนปัญญาเพราะช่วยได้เพียงเล็กน้อย เพราะฉีดสารสารพัดชนิดเข้าใบหน้า ไม่สามารถทำให้กลับมาดีได้ดังเดิม

ค้นจาก<http://www.jeban.com/viewtopic.php?t=26729>

วันที่ 10 มิถุนายน 2556

เรื่องเด่น
สุขภาพดี
กับ

**อย่าหลงเชื่อ! โฆษณา
ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอวดอ้างสรรพคุณรักษาโรค**

คุณเคยได้พบเห็นกันบ้างไหม..... โฆษณาเครื่องสำอาง ที่บอกว่าสามารถบรรเทา หรือรักษาโรคต่าง ๆ ได้ชะงัด
อย. ขอยกตัวอย่างให้เห็นกันชัด ๆ

โฆษณาผลิตภัณฑ์ครีมนวดผิวกาย “ลองกานอยด์” ที่เผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร
แผ่นพับ ใบปลิว ใบแทรกในกล่อง ฉลากข้างกล่องผลิตภัณฑ์ และการโฆษณาทางสื่ออินเทอร์เน็ต
รวมทั้งใช้บุคคลในวงการแพทย์ หรือนักวิจัย บรรยายสรรพคุณว่า ผลิตภัณฑ์ “ลองกานอยด์”
มีส่วนผสมของสารสกัดจากเมล็ดลำไย สามารถช่วยรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม นิ้วล็อก รูมาตอยด์
และอาการปวดข้อได้

อย. ขอบอก “การโฆษณาในลักษณะนี้เป็นการโฆษณา
อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง และเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย”

เพราะผลิตภัณฑ์ “ลองกานอยด์” จัดแจ้งไว้เป็นเครื่องสำอาง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้
เพื่อความสวยงาม หรือความสะอาดในชีวิตประจำวันเท่านั้น ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้
ไม่มีสรรพคุณในการบำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรคใด ๆ การโฆษณาดังกล่าวเป็นการใช้ข้อความ
ที่โอ้อวด เป็นเท็จ เกินจริง ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจผิด ซึ่ง อย. จะได้เร่งดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ฉะนั้น! ผู้บริโภคอย่าได้หลงเชื่อการโฆษณาที่โอ้อวดเกินจริง

เพราะจะเสียโอกาสในการรักษาโรคอย่างถูกต้อง สิ้นเปลืองเงินทองโดยเปล่าประโยชน์ และอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

อย. ขอแจ้งเตือน....

ผู้ประกอบการ อย่าได้โฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยอวดอ้างสรรพคุณทางยา เพราะนอกจาก
จะมีความผิดฐานโฆษณาเครื่องสำอางเป็นเท็จ เกินจริงแล้ว จะเข้าข่ายเป็นการโฆษณายา โดยไม่ได้
รับอนุญาต มีโทษปรับไม่เกิน 1 แสนบาท และอาจถูกเพิกถอน ใบรับแจ้งเครื่องสำอางอีกด้วย

ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และสื่อต่าง ๆ ยุติการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพในลักษณะอวดอ้างสรรพคุณ
เกินจริง เพราะท่านจะมีความผิดต้องได้รับโทษตามกฎหมาย หากสงสัยโปรดตรวจสอบกับทาง อย.
ก่อนโฆษณา

ขอความร่วมมือ.....นักวิจัย นักวิชาการ และสถาบันวิจัยต่าง ๆ ระมัดระวังการให้ข้อมูลการวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ ซึ่งมักมีการนำไปโฆษณาขยายผลจนเกินจริง ทำให้ผู้บริโภค
เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

โรงเรียน แจ่มแวงแสด สอบถามข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพ
(อาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน) ได้ที่
• สายด่วน อย. 1556 • อีเมล: 1556@fda.moph.go.th
• ศูนย์พิจารณาเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ อย.
หรือที่ ตู้ ปณ.1556 ปณพ. กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี 11004

**สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข**

องค์กรที่เป็นเลิศด้านการคุ้มครอง และส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ
ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และสมประโยชน์ มุ่งสู่สังคมสุขภาพดี

กรณีศึกษาที่ 5

“พฤติกรรมสุขภาพ”

1. ออกกำลังกายเป็นประจำ อย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง
ประโยชน์ของการออกกำลังกายมีมากมาย อาทิ เพิ่มความสามารถในการทำงานของสมอง ร่างกาย ระบบประสาทอัตโนมัติ ระบบภูมิคุ้มกัน การนอนหลับ สมรรถภาพทางเพศ ความทรงจำ ความคิดสร้างสรรค์ สมาธิ การตัดสินใจ เพิ่มทักษะทางสังคม ลดความวิตกกังวลและซึมเศร้า
เคล็ดลับสำคัญที่จะช่วยออกกำลังกายเป็นประจำได้
 - 1.1 อย่ารองนอนกว่าจะพร้อม ทำได้แค่ไหนให้ทำแค่นั้นเริ่มต้นด้วยการเดินเร็วเพียงวันละไม่กี่นาที
 - 1.2 เลือกทำกิจกรรมที่รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน หลากหลาย
 - 1.3 เข้าร่วมกลุ่ม ชวนกันทำเป็นประจำ
 - 1.4 เพิ่มการเคลื่อนไหวทุกครั้งที่มีโอกาส
 - 1.5 เลือกวิธีที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย อย่าออกกำลังกายเกินตัว
2. ค้นหาจุดแข็ง ความถนัดและศักยภาพพัฒนาจนเป็นความสำเร็จ

การค้นหาจุดแข็ง ความถนัด และศักยภาพ เป็นภารกิจสำคัญของชีวิต ที่จะช่วยเรานำสิ่งที่ดีที่สุดในตัวเราออกมาใช้ประโยชน์พัฒนาเป็นความสำเร็จที่ภาคภูมิใจ ไม่ว่าเราจะมีอายุเท่าใดก็ตาม การค้นหาตัวเอง ค้นหาจุดแข็ง ความถนัด และศักยภาพ ยังคงเป็นภารกิจสำคัญที่ควรจะทำ เราทำได้โดย

2.1 หมั่นสังเกตตัวเอง ทบทวนดูว่าตนทำอะไรได้ เรียนรู้อะไรได้รวดเร็ว

2.2 สอบถามจากคนที่รู้จักเราดี

2.3 ทำแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเอง

3. ฝึกหายใจคลายเครียด และทักษะผ่อนคลายอื่น ๆ (เช่น โยคะ ไทเก๊ก)

การหายใจคลายเครียด มีหลักง่าย ๆ 3 ข้อ

3.1 หายใจสบายๆ ไม่ต้องตั้งใจมาก

3.2 หายใจออกให้ยาวกว่าหายใจเข้า อาจใช้การนับเลขช่วยกำหนดจังหวะ โดยหายใจเข้า นับในใจ 1 - 2 - 3 - 4 กลั้นหายใจไว้ นับ 1 - 2

3.3 ขณะหายใจเข้าออก ให้วางความรู้สึกไว้ที่ท้อง รับรู้ความรู้สึกเคลื่อนไหวของช่องท้อง (หายใจเข้า - ท้องพองขึ้น หายใจออก - ท้องแฟบลง) อาจใช้ผ้ามีอวามบริเวณเหนือสะดือ กดเบาๆ ขณะหายใจออก ปล่อยมือออกเมื่อเริ่มหายใจเข้า ทำเช่นนี้สัก 5 นาที จะพบว่าร่างกายผ่อนคลาย จิตใจสงบมากขึ้น

4. คิดทบทวนสิ่งดีๆ ในชีวิต และฝึกมองโลกในแง่ดี

การทบทวนสิ่งดีๆ ในชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเอง ให้รู้จักมองเห็นสิ่งดีๆ ที่มีอยู่รอบตัว ช่วยให้มีความสุขและกำลังใจมากขึ้นทุกวันก่อนเข้านอนให้ทบทวนว่า “วันนี้ มีอะไรดี ๆ เกิดขึ้นบ้าง” คิดหาสิ่งดีๆ เป็นประจำ อย่างน้อยวันละ 5 เรื่อง นอกจากนี้ เรายังสามารถฝึกมองโลกในแง่ดีในเวลาที่ปัญหา ทุกครั้งที่พบปัญหา ให้ถามตัวเองว่า “ปัญหานี้ มีแง่ดีอะไรบ้าง” จะพบว่าทุกปัญหาอาจแปลงเป็นบทเรียนที่ช่วยให้เราเติบโตและเข้าใจชีวิตมากยิ่งขึ้น และทุกปัญหาแฝงไว้ซึ่งโอกาส เริ่มต้นตั้งแต่วินาทีนี้ ทุกคืนก่อนนอนจัดเวลาคิดทบทวนสิ่งดีๆ วันละ 5 เรื่อง และหากมีปัญหาอะไรก็ตามลองค้นหาแง่ดีของปัญหานั้นดู

5. บริการเวลาให้สมดุลระหว่างการงาน สุขภาพ และครอบครัว

ชีวิตของคนเรามีหลายด้าน ลองถามตัวเองดูว่า “อะไรคือสิ่งสำคัญในชีวิต”

- **การงาน** เปิดโอกาสให้เราได้ใช้ศักยภาพ สร้างความสำเร็จที่ภาคภูมิใจ มีสังคมและเพื่อนฝูง มีรายได้ และความมั่นคงในการดำเนินชีวิต
- **สุขภาพ** ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นทุนสำคัญของชีวิต
- **ครอบครัว** เป็นแหล่งกำลังใจและความสุขที่สำคัญ

ทุกด้านของชีวิตต่างเป็นแหล่งความสุขที่สำคัญ หากเราใส่ใจด้านใดมากเกินไป ละเลยด้านอื่น ความสุขในชีวิตก็ลดน้อยลง เราจึงจำเป็นต้องบริหารเวลาให้สมดุล ระหว่างการทำงาน สุขภาพ และ ครอบครัว ลองทบทวนการใช้เวลาในสัปดาห์ที่ผ่านมาของตัวเองดู คุณใช้เวลาอะไรบ้าง เมื่อทบทวนแล้ว คุณอยากทำอะไรมากขึ้น และอยากทำอะไรให้น้อยลง

6. คิดและจัดการปัญหาเชิงรุก

อย่าปล่อยให้สถานการณ์ชีวิตหรือปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามากำหนดความเป็นไปได้ของชีวิตคุณ ควรจัดเวลาทำความเข้าใจปัญหา คิดหาทางเลือกการก้าวเดิน โดยตั้งคำถามกับตัวเองว่า ปัญหาที่ประสบอยู่นั้น “มันเป็นปัญหาอย่างไร” เราห่วงอะไรกังวลใจในแง่ใดในปัญหานั้น แต่ละเรื่องที่เราห่วงหรือกังวลใจ ทบทวนดูว่า “เราทำอะไรได้บ้าง” จากนั้นลงมือทำ อย่ามัวแต่คิดกังวลใจ “คุณจะรู้สึกเป็นเจ้าของชีวิตตนเองมากขึ้น พอใจในชีวิตมากขึ้น”

7. มองหาโอกาสในการมองสิ่งดีๆ ให้กับผู้อื่น

ความสุขในทางโลก อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ

7.1 ความสุขและความเพลิดเพลินทางร่างกาย เช่น รับประทานอาหารอร่อย

7.2 ความสุขจากชีวิตที่ลงตัว มีงานที่ทำหาย มีความรัก และงานอดิเรก

7.3 ความสุขจากชีวิตที่มีความหมาย ได้ใช้ศักยภาพของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม กิจกรรมสนุกสนานประเภทต่างๆ ไม่สามารถสร้างความสุขใจได้ลึกซึ้งเท่ากับการที่เราได้มอบสิ่งดีๆ ให้กับผู้อื่น เมื่อเราช่วยเหลือผู้อื่นให้เป็นความสุข ตัวเราเองก็มีความสุขมากขึ้นไปด้วย

8. ศึกษาและปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา

ผู้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา ได้รับประโยชน์จากศาสนาอย่างน้อย 4 ด้าน

8.1 มีสังคม เพื่อนฝูง ที่ศึกษาและปฏิบัติธรรมร่วมกัน

8.2 มีจุดมุ่งหมายในการทำสิ่งต่างๆ มากขึ้น และในเวลาที่ต้องตัดสินใจเรื่องสำคัญ ก็มีแนวทางที่ชัดเจนจากหลักคำสอนทางศาสนา

8.3 หลีกเลียงจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น ดื่มสุรา ใช้จ่ายเซฟติด

8.4 เข้าใจชีวิตมากขึ้น มีความสุขได้ง่าย

9. ให้เวลาและทำกิจกรรมความสุขร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ

อย่าคาดหวังว่าคู่ของตนต้องสมบูรณ์แบบ ควรยอมรับข้อจำกัดของกันและกัน ฝึกรับฟังอย่างใส่ใจ ชื่นชมกันด้วยความจริงใจ ลดเวลาดูทีวีลง จัดเวลาทำกิจกรรมความสุขร่วมกัน ช่วยกันทำงานบ้านอย่าให้ความสำคัญกับเรื่องเงินทองและวัตถุมากเกินไป ให้ความสำคัญการเพิ่มทักษะทางอารมณ์และสังคม

เติมความเข้มแข็งทางใจ และฝึกนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับลูก หากมีเหตุการณ์ลบ ให้มองแง่ดีไว้ก่อนเสมอ

10. ชื่นชมคนรอบข้างอย่างจริงใจ

คนเราทุกคนต้องการความรัก การยอมรับ และความชื่นชม คำชื่นชมจึงเป็นสิ่งที่เติมกำลังใจและความสุขให้แก่กัน

เราฝึกชื่นชมคนรอบข้างได้ด้วยวิธีต่อไปนี้

10.1 ปล่อยวางความคาดหวังลงเปิดใจรับและมองหาข้อดีที่น่าชื่นชมของคนรอบข้าง

10.2 กล่าวคำชื่นชมด้วยความจริงใจทุกครั้งที่มีโอกาส

10.3 ควรฝึกชื่นชมตนเองด้วย การมองเห็นข้อดีของผู้อื่นเป็นการฝึกจิตใจของเราเอง และยังช่วยเติมความสุขให้กับชีวิต

เรื่องที่เป็นประโยชน์

**"คนเรามักไม่ค่อยคิดถึงสิ่งที่ตนมีอยู่
แต่มักจะคิดถึงสิ่งที่ตนไม่มี"**

...เราแทบจะไม่คิดเลยว่า เรามีอะไรบ้าง?...
แต่เราคิดเพียงว่าเราขาดอะไรบ้างเท่านั้น...

...จรรี้นรมย์กับสิ่งที่คุณมี ...ในขณะที่คนโง่พราเปรียกไฝหาไม่รู้จบ...

...การสร้างนิสัยให้เกิดความคิด มองหาแต่ด้านดีในทุกสภาพการณ์ ...
เป็นสิ่งที่มีความมากกว่าได้รับเงินเป็นล้านๆ ในหนึ่งปี...

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “ควรพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 6 สุขภาพ อนามัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 เพศสัมพันธ์ปลอดภัยด้วยถุงยางอนามัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยได้
- 1.2 มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ถุงยางอนามัย
- 1.3 สามารถสาธิตใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกต้อง

2. เนื้อหา

การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญสำหรับคนเรา ทักษะที่ดีต่อถุงยางอนามัย ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้อง จะช่วยให้ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์ ไม่พร้อมและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 หุ่นจำลองอวัยวะเพศชาย (ที่ทำจากไม้ ยาง ปูนปั้น หรือวัสดุทดแทน) ถุงยางอนามัย น้ำยาหล่อลื่นกระดาดทิชชู
- 3.3 ชุดภาพประกอบกิจกรรมเท่าจำนวนกลุ่มลูกเสือ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือเกริ่นนำเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ แล้วชวนพูดคุยถึง ความรู้เรื่องถุงยางอนามัย
 - 2) แบ่งกลุ่มลูกเสือกลุ่มละ 8 คน (ละครเพศชาย-หญิง) เรียงบัตรคำการใช้ถุงยางอนามัยถูกต้อง
 - 3) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับนำอภิปราย เพิ่มเติม สรุปและชื่นชม(ตามใบความรู้)
 - 4) ผู้กำกับ ให้ข้อมูลเรื่องการใช้ถุงยางอนามัย พร้อมสาธิตการสวมและถอดถุงยางอนามัยที่ถูกต้องโดยใช้หุ่นจำลองอวัยวะเพศชาย

5) แบ่งกลุ่มลูกเสือ จับคู่กันเพื่อฝึกปฏิบัติการสวมและถอดถุงยางอนามัยกับหุ่นจำลอง
อวัยวะเพศชาย

6) ประเมินการฝึกปฏิบัติด้วยการให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสาธิตการสวมและถอดถุงยางอนามัย
หน้าหมู่ เพิ่มเติมความรู้ และสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และสามารถสาธิตการใช้
ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกต้อง

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ถุงยางอนามัยรวมทั้งมี
ทักษะการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

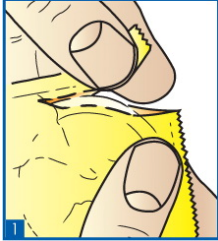
เพลง

พรงนี้ไม่สาย

เพียงแค่มองในตา ก็รู้ว่าเราชอบกัน แต่เราสองคนต้องเก็บมันไว้
ในเมื่อความเป็นจริง ก็รู้กันในหัวใจ เรายังเป็นได้แค่เพียงเพื่อนกัน
อดทนเก็บความในใจ แล้วรอแคว้นเวลา ให้มันหมุนช้าๆ แล้วเดินไปกับมัน
อดทนเก็บความในใจ แล้วเรียนรู้กันและกัน เพื่อให้เรามีความมั่นใจ
ว่าเรานั้นมีความลึกซึ้งเพียงใด พรงนี้ไม่สายที่จะรักกัน

ใบความรู้

ชุดภาพประกอบกิจกรรมลูกเสือ

ฉีกซองอย่างระมัดระวัง
ไม่ให้ขาดถุงยางขาด

ถุงยางมีม้วนขอบรูได้ด้านนอก

จับถุงยางให้ถูกข้างจับขอบด้าน
ที่รูตลงได้เหมือนถุงเท้า

ใส่ตอนอวัยวะเพศชาย
แข็งตัวเต็มที่แล้ว

บีบปลายกระเปาะ
ถุงยางก่อนสวมถุงยาง

บีบปลายถุงยางค้างไว้พร้อม
รูดถุงยางลงไปจนสุดโคน
อวัยวะเพศชาย

เพศชายใช้นิ้วจับด้านในขอบถุงยาง
เพื่อป้องกันสัมผัสกับ**สารคัดหลั่ง**ของ
อีกคนรูดออกอย่างระมัดระวัง
ไม่ให้สารคัดหลั่งหก กระจกออกมา

เพศหญิงใช้กระดาษทิชชูห่อด้านนอกถุงยาง
อนามัยชาย เพื่อป้องกันสัมผัสกับ**สารคัดหลั่ง**
ของอีกคนรูดออกอย่างระมัดระวังไม่ให้สาร
คัดหลั่งหกกระจกออกมา

ทิ้งถุงยางในถังขยะ ไม่ทิ้งโก
ส้วมเพราะส้วมจะตัน

ค้นจาก <http://www.bpas.org/bpasman.php?page=33> วันที่ 10 มิถุนายน 2556

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แะสั๊กเตี๋ยคงไม่เป็นไร

หญิงกับเดชอยู่ทำงานกลุ่มที่โรงเรียนจนค่ำ ทั้งสองกลับบ้านทางเดียวกัน เดชมีรถมอเตอร์ไซด์จึงอาสาไปส่งหญิงที่บ้าน ขณะขับรถกลับ เดชชวนหญิงให้แะบ้านสักครูเพื่อเอาสมุดงานของหญิงที่เดชยืมไป เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา หญิงลืมนำแต่เดชยืนยันว่า แะสั๊กเตี๋ยคงไม่เป็นไร หญิงจึงตกลงยอมไปบ้านเดช เมื่อทั้งคู่มีความใกล้ชิดกันและอยู่ในที่ลับตา เนื่องจากอยู่ในบ้านเพียงลำพัง 2 คน จึงมีเพศสัมพันธ์กันโดยไม่ได้ป้องกันเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้หญิงและเดชวิตกกังวลมากกว่า หญิงอาจตั้งครรภ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงกังวลมากจนไม่เป็นอันทำอะไร แม้เดชจะพยายามปลอบโยนก็ตาม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ชายหญิงควรระมัดระวังการอยู่สองต่อสองในที่ลับตา

แม่ไก่โคร้าย

ที่ฟาร์มไก่หน้าบ้านของชานายากจนคนหนึ่ง แม่ไก่กกไข่ได้วันละฟอง และดูแลฟุมฟักทะนุถนอม ไม่ยอมให้อันตรายใดๆ เข้าใกล้ไข่ของมันแม่แต่น้อย วันหนึ่งเจ้าแม่ไก่ก็ได้ฟักไข่ลูกเจี๊ยบออกมาลืมหูลืมตาดูโลก แต่ด้วยความอยากรู้อยากเห็นของเจ้าลูกเจี๊ยบทำให้มันชอบเดินแยกตัวออกจากกลุ่มครอบครัวไก่ไปสำรวจเส้นทางอื่นเสมอ "เจ้าจะไปไหนนะ เจ้าลูกไก่" แม่หวะโกนร้องถาม ลูกไก่รู้สึกตกใจกลัวมาก จึงพยายามวิ่งหนีสุดชีวิต แต่ทว่ามันก็ไม่สามารถหนีพ้นเงื้อมมือของเจ้าแม่หวะเหมียวได้ถูกตะครุบจับกินทันที แม่ไก่ยังไม่รู้ตัวเลยว่าลูกไก่ของมันหายไป เมื่อมันกลับมาที่ฟาร์มไก่แล้ว ลองนับสมาชิกในครอบครัวดูพบว่า มีลูกเจี๊ยบที่เพิ่งฟักออกมาหายไป จึงสันนิษฐานว่าถูกเจ้าแม่หวะตัวแสบของเจ้าของฟาร์มกินเป็นแน่แท้ มันจึงโมโหวางแผนบุกเข้าไปเพื่อชำระแค้นเจ้าแม่หวะ แต่ระหว่างทางนั่นเอง แม่ไก่ไม่รู้เลยว่า แม่หวะตัวแสบกำลังดักรอให้แม่ไก่เดินออกไป แล้วจับกินลูกไก่ทั้งหมด เมื่อแม่ไก่กลับมา ก็พบแต่เพียงความว่างเปล่า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อที่บ้านกำลังจะมีภัยก็ควรจะเฝ้าระวังอยู่ที่บ้าน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 7 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 การใช้เงินอย่างมีคุณค่า

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เงินอย่างคุ้มค่า
- 1.2 มีแนวทางในการใช้เงินอย่างมีคุณค่า

2. เนื้อหา

การใช้เงินอย่างคุ้มค่าเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่นำความสุขมาสู่ชีวิตลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง/เกม
- 3.2 อุปกรณ์การเล่นเกมน ประกอบด้วย กระป๋องตักน้ำ, โอง, กระป๋อง หรือขวด 5 ลิตร (เท่าจำนวนหมู่ลูกเสือ) ที่เจาะรูรอบ 7 รู ติดสติ๊กเกอร์รูปละ 1 รายการ ได้แก่ ค่ารถ, ค่าอาหาร, ค่าโทรศัพท์, ค่าอุปกรณ์การเรียน, ค่าเครื่องแต่งกาย, ค่าซื้อของที่ชอบ และค่าใช้จ่ายอื่น
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนโดยมอบชุดอุปกรณ์ (3.2) ให้แก่หมู่ลูกเสือ ให้แต่ละหมู่วางแผนเติมน้ำลงโองรั้วนี้ให้เต็มพร้อมหาวิธีอุดรูรั้วของโองและลงมือปฏิบัติ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือชวนหมู่ลูกเสือนำเสนอว่าอุดรูรั้วได้หรือไม่ เพราะอะไร เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องการใช้เงินอย่างมีคุณค่าการใช้เงินในชีวิตประจำวันที่มากมายต่างกันย่อมให้ผลต่อชีวิตต่างกันแล้วมอบให้ลูกเสือนำเสนออุดรูรั้วการใช้เงินของตนเองแล้วเล่าให้สมาชิกในหมู่ลูกเสือฟัง พร้อมเลือกตัวอย่างของบางสมาชิกเพื่อนำเสนอ
 - 3) ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุปล
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เงินอย่างคุ้มค่า

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

ออมเงิน (ทำนองเพลงลอยกระทง)

ออมเงิน ออมเงิน กันไว้	จะได้สบายในภายภาคหน้า
ออมเงินกันเถิดเธอจำ (ซ้ำ)	ต่อไปภายหน้าจะได้สบาย

เกม

อุดรูรั่ว

วิธีเล่น

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ประกอบด้วยโอ่ง กระป๋อง หรือขวด 5 ลิตร (เท่าจำนวนหมู่ลูกเสือ) ที่เจาะรูรอบ 7 รู ติดสติ๊กเกอร์รูละ 1 รายการ ได้แก่ ค่ารถ, ค่าอาหาร, ค่าโทรศัพท์, ค่าอุปกรณ์การเรียน, ค่าเครื่องแต่งกาย, ค่าซื้อของที่ชอบ และค่าใช้จ่ายอื่น
2. จัดเตรียมกระป๋องตักน้ำเท่าจำนวนหมู่ลูกเสือ
3. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ใช้กระป๋องตักน้ำเทลงไปในโอ่ง กระป๋อง หรือขวด 5 ลิตร ที่เจาะรูรอบ 7 รู
4. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่อุดรูรั่ว
5. หมู่ใดภาชนะรองรับน้ำได้เต็มก่อนเป็นผู้ชนะ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เงินที่หายไป

มีเรื่องเล่าว่า คนจีนโบราณมักเก็บเงินเหรียญไว้ที่บ้าน บางคนเก็บไว้ในไห ในกล่อง ในกระป๋อง ในถุงผ้า แต่ก็มีบางคนเก็บไว้ในรองเท้าเพียง

วันหนึ่งบุตรชายชาวจีนได้นอนหลับไปบนเตียงที่เก็บเหรียญไว้ในรองเท้าเพียง เขาฝันว่าได้ยินเสียงเล็กๆ จำนวนมากจากใต้เตียงบอกว่า “ทำไมเขาถึงดูแลเราอย่างนี้ เขาไม่ให้ความสำคัญกับเราเลยนะ เราไปอยู่ที่อื่นกันเถอะ” แล้วก็ได้ยินเสียงเล็กๆ อีกเสียงหนึ่งพูดว่า “รอฉันด้วย ฉันไปไม่ได้ พาฉันไปด้วย” “พวกฉันไปก่อนละนะ” และเสียงร้องไห้เล็กๆ

เมื่อเขาสะดุ้งตื่นขึ้นมา เขาก็มองไปมองใต้เตียง ก็ตกใจและแปลกใจอย่างยิ่งที่มองไม่เห็นเหรียญที่ซ่อนไว้แต่เพียงอย่างเดียว เมื่อเขามองไปทุกซอก ก็พบว่ายังเหลือเหรียญอยู่อีกหนึ่งเหรียญ ด้วยความดีใจ เขาหยิบเหรียญขึ้นมาดู ก็พบว่ามันเป็นเหรียญพิการ มีรอยบิ่นไปบางมุม ทำให้เขาปะติดปะต่อกับเสียงที่ได้ยินในฝันหรือเสียงเหล่านั้นจะเป็นเสียงเหรียญคุยกันจริงๆ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อมีสิ่งมีค่า ต้องรู้จักถนอมรักษา ดูแลให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการเสื่อมชำรุด หรือสูญหายไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6,ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1/2-3)

หน่วยที่ 7 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 การวางแผนการใช้จ่ายเงินส่วนตัว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการใช้จ่ายเงิน
- 1.2 มีแนวทางในการวางแผนการใช้จ่ายเงิน
- 1.3 ฝึกประสบการณ์การวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเองได้

2. เนื้อหา

การวางแผนการใช้จ่ายเงินเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำความสงบสุขมาสู่ชีวิตลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือเกริ่นนำเรื่องการวางแผนการใช้จ่ายเงินและผลที่ได้รับ โดยให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ 1-2 คน ที่มีประสบการณ์ตรงข้ามกัน (วางแผนและไม่วางแผน)

2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือให้ปฏิบัติกิจกรรมแบ่งปันประสบการณ์การวางแผนการใช้จ่ายเงินส่วนตัวและผลที่ได้รับ ในกลุ่มย่อย

3) ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป

4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือวางแผนการใช้จ่ายเงินส่วนตัวและบันทึกการใช้จ่ายเงินประจำวันทุกวันเพื่อดูประสิทธิภาพของแผน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้เรื่อยๆ และส่งบันทึกทุก 1 เดือนเป็นประจำ พร้อมชื่นชมลูกเสือที่ส่งงานและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ลูกเสือคนอื่นๆ เป็นระยะๆ

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ “สุภาจิตสอนหญิง”
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในกลุ่มลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงิน และวางแผน
การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

รวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินวันนี้ รวมเงินให้ต้อยให้มีผิดพลาด

ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท (ซ้ำ)

ผู้ชายเก่งกาจเป็นห้าสิบบาท (ซ้ำ)

ใบความรู้

ตัวอย่างแผนการใช้เงิน

นายสมชายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อาศัยอยู่กับบิดามารดาที่บ้านซึ่งอยู่ไกลจากโรงเรียนประมาณ 5 กิโลเมตร มีรถประจำทางไป-กลับได้สะดวก บิดาให้ค่าใช้จ่ายรายสัปดาห์ๆ ละ 1,000 บาท รวมค่ารถ ค่าอาหาร และอุปกรณ์การเรียน แต่ถ้าไม่พอก็สามารถขอเงินซื้ออุปกรณ์การเรียนเพิ่มได้อีกเป็นครั้งคราวไป สมชายชอบเตะฟุตบอลกับเพื่อนหลังเลิกเรียนเสมอ และมักจะไปตีมนมที่ร้านขายประจำกับกลุ่มเตะฟุตบอลก่อนกลับบ้านทุกวันๆ ที่เรียนหนังสือ นอกจากนั้นในวันหยุด สมชายมักจะไปร้านเกมใกล้บ้านประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมง และอาจทำรายงานกลุ่มกับเพื่อนอีกสัก 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และไปเตะฟุตบอลกับกลุ่มเพื่อนแถวบ้านทุกวันหยุดพร้อมแะตีมนมร่วมกัน ก่อนแยกกลับบ้าน รวมทั้งชอบดูหนังยาว จึงไปซื้อดีวีดีชุดจากร้านเป็นระยะ

สมชายวางแผนการใช้เงินดังนี้

1. ค่ารถไป-กลับโรงเรียนวันละ 12 บาท X 2 เที่ยว X 5 วัน X 1 สัปดาห์	จำนวน	120 บาท
2. ค่าอาหารกลางวันๆ ละ 50 บาท X 1 มื้อ X 5 วัน X 1 สัปดาห์	จำนวน	250 บาท
3. ค่านมและขนมตอนเย็นวันละ 40 บาท X 1 มื้อ X 5 วัน X 1 สัปดาห์	จำนวน	200 บาท
4. ค่าดีวีดีประจำสัปดาห์ 200 บาท X 1 ชุด X 1 สัปดาห์	จำนวน	200 บาท
5. ค่าเล่นเกมวันหยุด 15 บาท X 2 ชั่วโมง X 2 วัน X 1 สัปดาห์	จำนวน	60 บาท
6. ค่าอาหารวันทำรายงานกลุ่มกับเพื่อน 100 บาท X 1 ครั้ง X 1 สัปดาห์	จำนวน	100 บาท
7. ค่าอุปกรณ์การเรียนรายสัปดาห์ 200 บาท X 1 สัปดาห์	จำนวน	200 บาท
8. รายจ่ายจร 100 บาท X 1 สัปดาห์	จำนวน	100 บาท
9. เงินออม 150 บาท X 1 สัปดาห์	จำนวน	150 บาท

รวมรายจ่าย 1,480 บาท

สมชายสังเกตว่ารายจ่ายเกินรายได้ 1,000 บาทต่อสัปดาห์ จึงลดรายจ่ายลงบางรายการ เช่น ซื้อดีวีดีเปลี่ยนเป็น 1 ครั้งต่อเดือน การทำรายงานกลุ่ม อุปกรณ์การเรียนและรายจ่ายจร ไม่ทำทุกสัปดาห์ จึงน่าจะถัวเฉลี่ยกับสัปดาห์ที่ไม่มีได้ลงตัวพอดีนอกจากนั้นสังเกตว่าค่าอาหารเหลือแต่ไม่เท่ากันทุกวัน จึงน่าจะมาทดแทนกันได้ สมชายจึงนำเงินติดตัวไปโรงเรียนวันละ 200 บาท เพื่อติดกระเป๋ไว้สำหรับรายจ่ายจรเสมอ แต่ก็มีเงินเหลือกลับบ้านทุกวันเสมอและใช้แผนการเงินเดิมก่อน

ตัวอย่างแบบบันทึกการใช้เงินประจำวัน

วันที่ 3 สิงหาคม 2556

รายรับ 143 บาท

รายจ่าย

1. ค่ารถไป-กลับโรงเรียน	จำนวน 24 บาท
2. ค่าอาหารกลางวัน	จำนวน 40 บาท
3. ค่านมและขนมตอนเย็น	จำนวน 35 บาท
4. ค่ากระดาษทำปกรายงาน	จำนวน 50 บาท
5. เงินออม	จำนวน 20 บาท

รวมรายจ่าย 169 บาท

ติดลบ 26 บาท

วันที่ 4 สิงหาคม 2556

รายรับ 143 บาท

รายจ่าย

1. ค่ารถไป-กลับโรงเรียน	จำนวน 24 บาท
2. ค่าอาหารกลางวัน	จำนวน 50 บาท
3. ค่านมและขนมตอนเย็น	จำนวน 10 บาท
4. เงินออม	จำนวน 20 บาท

รวมรายจ่าย 100 บาท

เหลือ 43 บาท

ตัวอย่างการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายอย่างง่าย

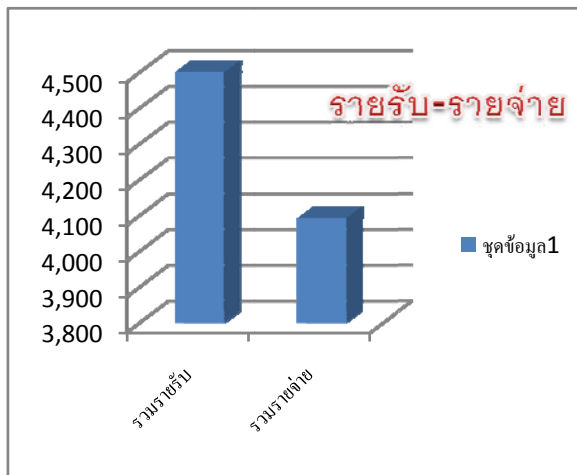
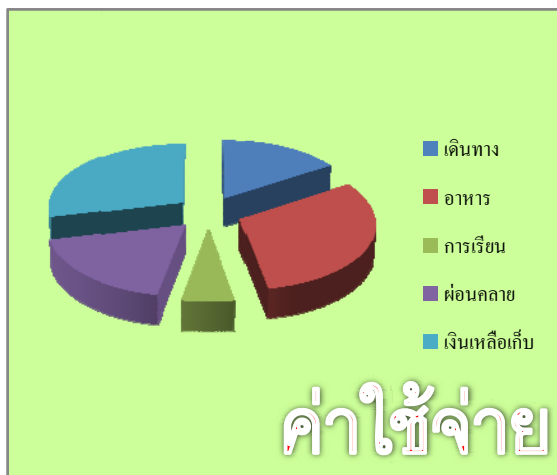
ว / ต / ป	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ	หมายเหตุ
11 มิ.ย.56	แม่ให้เงิน	200	-	200	
	ค่ารถ		50	150	
	ค่าอาหาร		50	100	
	ค่าอุปกรณ์การเรียน		20	80	
	ของขวัญ		100	-20	
12 มิ.ย.56	แม่ให้เงิน	200	-	200	
	ค่ารถ		50	150	
	ค่าอาหาร		50	100	
	ค่าอุปกรณ์การเรียน		10	90	
	อื่นๆ		50	40	
	ออมเงิน		40	0	
13 มิ.ย.56	แม่ให้เงิน	200	-	200	
	ค่ารถ		50	150	
	ค่าอาหาร		50	100	
	ค่าอุปกรณ์การเรียน		-	100	
	อื่นๆ		-	100	
	ออมเงิน		100	0	

ตัวอย่างสรุปผลการใช้เงินรายเดือน

รายรับ 4,500 บาท

1. ค่ารถไป-กลับโรงเรียน	จำนวน	552 บาท	
2. ค่าอาหารกลางวัน	จำนวน	1,000 บาท	
3. ค่านมและขนมตอนเย็น	จำนวน	900 บาท	ค่าอาหาร 2,100 บาท
4. ค่าอาหารวันทำรายงานกลุ่มกับเพื่อน	จำนวน	200 บาท	
5. ค่าอุปกรณ์การเรียน	จำนวน	200 บาท	
6. ค่าดีวีดี	จำนวน	200 บาท	
7. ค่าเล่นเกมสัปดาห์หยุด	จำนวน	240 บาท	ค่าผ่อนคลาย 640 บาท
8. รายจ่ายเบ็ดเตล็ดจำนวน	200 บาท		
9. เงินออม	จำนวน	600 บาท	
รวมรายจ่าย		4,092 บาท	เงินเหลือเก็บ 1,008 บาท
		เหลือ	

408 บาท

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุภาษิตสอนหญิง(สอนทั้งหญิงและชาย)

สุนทรภู่

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท
แม้มีน้อยกินน้อยค่อยบรรจบ
ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ
เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล
ด้วยชนกชนนีมีคุณ
อุ้มอุทรป้อนข้าวเป็นเท่าไร
ถ้าเรามีดวงจิตคิดอุปถัมภ์
จะปรากฏยศยิ่งสิ่งทั้งปวง
เทพไทในห้องสืบทกชั้น
ว่าสตรีนี้เป็นยอดยุพาพาล

อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน
ให้เป็นมือเป็นคราวทั้งควาหวาน
จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดระทดใจ
ได้การบุญเลี้ยงรักษามาจนใหญ่
หมายจะได้พึ่งพาธิดาดวง
กุศลล้ำเลิศเท่าภูเขาหลวง
กว่าจะล่วงลู่ถึงซึ่งพินาน
จะชวนกันสรรเสริญเจริญसार
ได้เลี้ยงท่านชนกชนนี

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักประหยัดอดออม ทำให้เราสามารถมีเงินใช้จ่ายในการดูแลผู้มีพระคุณได้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกคุณค่าของการหารายได้ระหว่างเรียนได้
- 1.2 บอกแนวทางในการหารายได้ระหว่างเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้
- 1.3 ทำกิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียนได้

2. เนื้อหา

การหารายได้ระหว่างเรียนเป็นการฝึกฝนการแบ่งเวลา การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างเสริมประสบการณ์การปรับตัวกับงานและผู้คน สร้างรายได้เพื่อลดภาระของครอบครัว และเป็นการปลูกเมล็ดพันธุ์แห่งความภาคภูมิใจในตน เห็นคุณค่าของเงินที่ได้มาด้วยความอดทน อันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำความสุขในชีวิตของลูกเสืออย่างยั่งยืน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานหารายได้ระหว่างเรียน
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือให้ระดมสมอง วิธีการหารายได้ระหว่างเรียน หมู่ละอย่างน้อย 10 วิธี
 - 3) ผู้แทนหมู่รายงานผลการระดมสมองต่อที่ประชุม
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสืออภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป
 - 5) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือกลุ่มละไม่เกิน 3 คน เขียนโครงการการหารายได้ระหว่างเรียนของกลุ่มส่ง ลงมือปฏิบัติตามโครงการ และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติโครงการ พร้อมชื่นชมลูกเสือเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ลูกเสือคนอื่นๆ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 วิธีปิดเปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงคุณค่าของเงินที่ได้จากน้ำพักน้ำแรงตนเอง
เห็นความสำคัญของการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

อย่าเกียจคร้าน

อย่าเกียจคร้านการทำงานนะพวกเรา
งานหนักงานเบาเหนื่อยแล้วเรา พักผ่อนก็หาย
ไม่ทำงาน หลบหลีกงาน เฝ้ารอเกียจคร้านเอาแต่สบาย
แก่จนตาย ขอทำนายว่าไม่เจริญ(ซ้ำ)

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คนขี้เหนียวกับทองคำ

ชายคนหนึ่งเป็นคนขี้เหนียว เขามักจะเอาสมบัติฝังดินไว้รอบๆบ้านไม่ยอมนำมาใช้จ่าย
ให้เกิดประโยชน์ต่อมาเขากลับว่าจะไม่ปลอดภัยถ้าฝังเงินทองไว้หลายแห่ง เขาจึงขายสมบัติทั้งหมด
แล้วซื้อทองคำแท่งหนึ่ง มาฝังไว้ที่หลังบ้านแล้วหมั่นไปดูทุกวันคนใช้ผู้หนึ่งสงสัยจึงแอบตามไปดู
ที่หลังบ้าน แล้วก็ขุด เอาทองคำแท่งไปเสียชายขี้เหนียวมาพบหลุมที่ว่างเปล่าในวันต่อมาก็เสียใจ
ร้องไห้ร้องไห้ไปบอกเพื่อนบ้านคนหนึ่งเพื่อนบ้านจึงแนะนำประตูประชันว่า “ท่านก็เอาก่อนอิฐ
ใส่ในหลุมแล้วคิดว่าเป็นทองคำสิเพราะถึงอย่างไรท่านก็ไม่เอามาใช้อยู่แล้ว”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การมีทรัพย์และประหยัดออมทรัพย์เป็นสิ่งที่ดีแต่ต้องรู้จักประมาณการใช้ทรัพย์
ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 8 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ความเสี่ยงที่เลี่ยงได้

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่าง ๆ ในเรื่องเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้

2. เนื้อหา

สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อาจนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิด และนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ รวมทั้งปัญหาสุขภาพจิตและผลกระทบต่างที่เกิดขึ้นในชีวิต หากเรามีความสามารถประเมินสถานการณ์ที่นำไปสู่ความเสี่ยงต่าง ๆ จะทำให้เราปลอดภัยได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 ใบงานกรณีศึกษา เรื่อง “ทนายใจ แก้วกับหนุ่ม” “และสถานการณ์ฝึกประเมินความเสี่ยง

3.3 ใบความรู้

1) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

2) แนวทางการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนา เรื่อง สถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

2) จับคู่พูดคุยกันถึงกรณีศึกษา “ทนายใจ แก้วกับหนุ่ม” ในใบงานที่ 1

3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ รวบรวมความคิดเห็น สถานการณ์บางอย่างในชีวิตประจำวันเป็นสถานการณ์เสี่ยงในเรื่องเพศ

4) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย เรื่อง “สถานการณ์เสี่ยงในเรื่องเพศของวัยรุ่นและขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง” ตามใบความรู้ที่ 1 พร้อมสาธิตการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

“กรณีศึกษาจับ กับจอม “ ตามใบความรู้ที่ 2

5) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือออกเป็น 5 กลุ่ม ฝึกวิเคราะห์สถานการณ์

และประเมินความเสี่ยงตามสถานการณ์ที่ได้รับมอบหมาย (ใบรายงานที่ 2)

6) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอหน้าชั้น ผู้กำกับ นำอภิปรายที่ละสถานการณ์เพื่อชี้ให้เห็นความเสี่ยงของสถานการณ์ต่างๆ

7) สรุปขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการนำเสนอขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงสถานการณ์เสี่ยงทางเพศใกล้ตัว ตัดสินและแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เกม

“พิชิตยักษ์(THE BLIND GIANTS)”

เกมนี้คล้ายๆ กับหมาในเข้าถ้ำ แต่ใช้เก้าอี้ 2 ตัวแทนประตู วางให้ข้างหลังเข้าหากัน ห่างกันประมาณ 40 นิ้ว ในระหว่างช่องนี้ให้มียักษ์ดาบอด 2 คน โดยให้อาจารย์ผูกลูกเสือ 3 คน ให้ลูกเสือทั้ง 2 คนจับมือกัน อีกมือหนึ่งจับพนักเก้าอี้ ให้ลูกเสืออื่นเป็นผู้พิชิตยักษ์ ลอดเข้าไปในช่องได้มือ ระหว่างมือที่จับกันหรือมือที่จับพนักเก้าอี้ หรือระหว่างขายักษ์ดาบอดที่เป็นยาม ภายในเวลาจำกัด ถ้าเข้าไม่ได้เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ยักษ์เป็นผู้ชนะ ถ้าเข้าได้มากผู้พิชิตยักษ์เป็นผู้ชนะ

ใบงาน

กรณีศึกษา “ทนายใจแก้วกับหนุ่ม”

แก้วกับหนุ่มอยู่ด้วยกันตามลำพังที่บ้านของหนุ่ม หนุ่มชวนแก้วไปดูวิดีโอที่ห้องรับแขก นั่งดูสักครู่ หนุ่มขยับตัวไปใกล้ๆ แก้ว แล้วยกแขนขึ้นไปโอบไหล่แก้ว.....

จากกรณีศึกษานี้ ให้ลูกเสือพูดคุยกับเพื่อนว่า “เหตุการณ์ต่อจากนี้จะเป็นอย่างไรต่อไป

(เวลา 5 นาที)

ใบงาน

ให้แบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ที่ได้รับมอบหมายและประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์นั้น ๆ แล้วเขียนผลการวิเคราะห์ลงตาราง

ขั้นตอนประเมินความเสี่ยง	ผลการวิเคราะห์
1. วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน	1. สถานการณ์ปัจจุบันคือ
2. เทียบสถานการณ์ปัจจุบันกับเกณฑ์ ประเมินความเสี่ยง	2. เข้าเกณฑ์เสี่ยงข้อที่
3. ถ้าเสี่ยง ตัดสินใจอย่างไรอย่างหนึ่งต่อไป	3. การตัดสินใจดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 “ก็แค่...งานวันเกิด”

คืนวันเสาร์ อ้อยไปงานวันเกิดวิทยุพี่ชายเพื่อนที่บ้าน ในงานมีวัยรุ่นชายหญิงมากมายจับคู่คุยกัน บ้างเต้นรำ บ้างดูวิดีโออยู่ในบ้าน พ่อแม่ของเพื่อนไม่อยู่บ้าน อ้อยเต้นรำกับวิทยุอย่างสนุกสนาน ราวๆ 4 ทุ่ม วิทยุเปิดเหล้าและรินแจกทุกคน วิทยุปิดไฟบางดวงเพื่อสร้างบรรยากาศ

สถานการณ์ที่ 2 “ปาร์ตี้ชายโสด”

อ่อง หนุ่มน้อยวัยย่าง 15 ปี ถูกพี่ไกรชวไปงานปาร์ตี้ชายโสดที่บ้าน ในงานมีทั้งเหล้าทั้งบุหรี อ่องแปลกใจที่บางคนอายุมากกว่าพี่ไกรเยอะ แถมแต่งหน้าและทำท่าราวหญิงสาว บางคู่หนึ่งจับมือโอบกอดกัน บางคู่แอบไปอยู่ตามมุมมืด ราว 4 ทุ่ม อ่องบอกพี่ไกรว่าจะกลับบ้าน พี่ไกรไม่ยอมและให้อ่องโทรไปบอกแม่ว่าจะนอนบ้านพี่ไกร แม่คงไม่ว่าเพราะแม่รู้จักพี่ไกร

สถานการณ์ที่ 3 “อยากรู้จัง.....เธอเป็นไง”

กิ๊กสาวน้อยไร้เดียงสา ไม่เคยเห็นว่าเธอเป็นอย่างไร เพื่อน ๆ บอกว่าเธอเซย ไม่อินเทรน เย็นวันศุกร์กิ๊กขอแม่ไปค้างบ้านเพื่อนสนิท แม่อนุญาต คืนนั้นกิ๊กและเพื่อนผู้หญิง 5 คนไปเที่ยวเธอในเธอน่าตื่นตาตื่นใจ สาว ๆ สั่งน้ำส้มมาดื่ม เสียงดนตรีเร้าใจมาก กิ๊กและเพื่อนออกไปเต้นหลายเพลงจนเหนื่อยก็กลับมานั่งพักที่โต๊ะกิ๊กเห็นชายหนุ่ม 2 คนท่าทางเมา พูดไม่ค่อยรู้เรื่อง ถือแก้วเบียร์มานั่งคุยกับแจ่มเพื่อนของกิ๊กอย่างสนุกสนานแจ่มแนะนำให้อีกรู้จัก หนึ่งใน 2 คนนั้น จ้องกิ๊กไม่ละสายตา

สถานการณ์ที่ 4 “และสักเดี๋ยวคงไม่เป็นไร”

อิวกับโก้ไปดูหนังรอบคำด้วยกันสองคน ขากลับโก้ชวนอิวไปนั่งเล่นที่บ้านก่อน อิวล้งเล โก้บอกอิวว่า “ไปเถอะ ที่บ้านไม่มีใครหรอก”

สถานการณ์ที่ 5 “สายเดี่ยวสุดเซ็กซี่”

ดาหวันของแต่งตามสมัย วันนั้นดาหวันนุ่งกระโปรงสั้นเอวต่ำ แอมผ่าหลังสูง สวมเสื้อบางๆ เอลลอยเห็นหน้าท้อง เส้นทางกลับต้องเข้าซอยเปลี่ยว ดาหวันเดินผ่านกลุ่มวัยรุ่นชายกลุ่มใหญ่ที่กำลังนั่งดื่มเหล้าอยู่ พวกนั้นหันมามองเป็นตาเดียว หนึ่งในนั้นลุกขึ้น เดินตามมาใกล้ ๆ แล้วพูดว่า “วันนี้แต่งตัวสวยเป็นพิเศษ แวะคุยกับหน่อยสิน้อง”

สถานการณ์ที่ 6 “ดูหนังกันเถอะ”

ชายชวนนิตว่า “วันนี้เกียรติซื้อหนังมาใหม่ตั้งสองเรื่อง ไปดูกันนะ คำ่ ผมจะพาไปส่งบ้าน” นิตตอบตกลงไปดูหนังที่บ้านเกียรติ ทั้งสองดูหนังเรื่องแรกจบไปแล้วก็สนุกดี พอเริ่มฉายเรื่องที่สองไปนิดเดียว นิตรู้สึกว่หนังที่ฉายเป็นหนังโป๊ นิตตกใจมาก

ใบความรู้

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยง หรือ สถานการณ์เสี่ยงในเรื่องเพศ หมายถึง สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมใด ๆ ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด

ตัวอย่างสถานการณ์เสี่ยงโดยไม่คาดคิด

- ตุ่มไปนอนค้างที่บ้านเพื่อนขณะที่พ่อแม่เพื่อนไม่อยู่บ้าน
- หญิงกับเดชไปนั่งคุยกันในสวนสาธารณะในจุดที่ไม่ค่อยมีคนผ่านไปมา
- แอนกับนนท์แยกตัวจากกลุ่มเพื่อนไปเที่ยวตามลำพังสองต่อสอง
- จุ่มไปเที่ยวรถกับเพื่อน
- นิดไปงานเลี้ยงวันเกิดบ้านพี่ชายเพื่อนที่มีการเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- อีฟชอบแต่งตัวตามสมัย เช่น นุ่งกระโปรงสั้นมาก ใส่เสื้อสายเดี่ยว เอวลอยเปิดหน้าท้อง สวมกระโปงเอาจ้าและสั้น เป็นต้น

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

1. วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน คือวิเคราะห์ว่าสถานการณ์เป็นอย่างไร
2. เทียบสถานการณ์ปัจจุบัน “เกณฑ์ประเมินความเสี่ยง”
3. ถ้าเสี่ยง ตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้
 - 3.1 ปฏิเสธ
 - 3.2 ถอยห่าง (ปลีกตัว) จากเหตุการณ์
 - 3.3 เดินหนี
 - 3.4 ขอความช่วยเหลือ

เกณฑ์ประเมินความเสี่ยง

ถ้าเข้าเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ถือว่าเสี่ยง

1. ลับตา
2. สองต่อสอง
3. สัมผัส
4. สิ่งยั่วยุ (สื่อโป๊/ลามกต่าง ๆ เช่น หนังสือ วีดีโอ ฯลฯ การแต่งการที่ล่อแหลมของผู้หญิง)
5. ยามวิกาล
6. แอลกอฮอล์/สิ่งเสพติด

แนวทางการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

แนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินความเสี่ยงกรณีศึกษา “จู่กับจอม”

สถานการณ์หลังเลิกทำ OT ราว 5 ทุ่ม จอมชวนจู่ซั่มมอเตอรืไซต์เพื่อไปส่งบ้าน ขับไปสักพัก จอมบอกว่าจะแวะไปเอาของบ้านเพื่อน ระหว่างทางในซอยเปลี่ยว จอมจอดรถและบอกว่า “นั่งคุยกันก่อนนะ เดี่ยวค่อยกลับบ้าน”

ขั้นตอนประเมินความเสี่ยง	ผลการวิเคราะห์
1. วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน	1. สถานการณ์ปัจจุบันของจู่ คือ “อยู่ตามลำพัง สองต่อสองในที่ลับตาคน ในเวลาใกล้ค่ำ
2. เทียบสถานการณ์ปัจจุบันกับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยง	2. เข้าเกณฑ์เสี่ยง 3 ข้อคือ ยามวิกาล ลับตา และสองต่อสอง
3. ถ้าเสี่ยง ตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป 3.1ปฏิเสธ 3.2ถอยห่าง (ปลีกตัว) จากเหตุการณ์ 3.3เดินหนี 3.4ขอความช่วยเหลือ	3. จู่ควรตัดสินใจ “ปลีกตัวจากเหตุการณ์” โดยบอกกับจอมตรง ๆ ว่าต้องกลับบ้าน หรือ เสนอว่าควรไปนั่งคุยที่อื่น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ชาวนากับเทพเจ้าแห่งโชคดี

ชาวนาคนหนึ่งทำนามาเนิ่นนานแต่ก็ยังมีฐานะยากจนเหมือนเคยในแต่ละวันเขาได้บูชาศาลเทพเจ้าแห่งหนึ่งเป็นประจำ เพื่อหวังว่าเทพเจ้าจะช่วยทำให้เขาร่ำรวยมากขึ้น

วันหนึ่งที่ชาวนากำลังดำนาอยู่ "ขำรวยแล้วขำกำลังจะรวยแล้ว" ชาวนาตะโกนออกมาสุดเสียงเมื่อเขาพบเจอบัณฑิตโบราณที่ฝังอยู่อย่างบังเอิญ "ขอบคุณท่านมาก ที่มอบสมบัติอันมหาศาลมาให้ข้า"

ชาวนายกมือไหว้ พร้อมทั้งนำของมาบูชาศาลเทพเจ้าที่นับถือเหมือนเช่นเคย "ทำไม!!! ทำไมกันนะ เจ้าถึงไม่ขอบคุณข้าล่ะเพราะจริง ๆ แล้วข้าต่างหากที่เป็นคนมอบของนี้ให้กับเจ้า มิใช่ศาลเทพเจ้าที่เจ้ากำลังขอบคุณอยู่" เทพเจ้าแห่งความโชคดีส่งเสียงพูดกับชาวนา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเราเมื่อศรัทธาหรือเชื่ออะไรแล้วมักจะเชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เราเกิดความโชคดี ทั้งที่จริงแล้วอาจจะเป็นสิ่งอื่นก็ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6,ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 8การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ตระหนักถึงคุณค่าของการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

1.2 มีแนวทางในการการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

2. เนื้อหา

การอยู่ร่วมกันเป็นเรื่องปกติที่จะมีความเห็นต่าง มีความขัดแย้ง การแก้ปัญหาด้วยอารมณ์ชั่ววูบ อาจนำไปสู่การทะเลาะวิวาท บาดหมางใจ สูญเสียมากมาย ส่วนการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีนำไปสู่ สิ่งสร้างสรรค์ คุณประโยชน์ และมิตรภาพ โดยใช้แนวทางการยุติความรุนแรง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 ใบความรู้สำหรับผู้กำกับลูกเสือ

3.4 ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ 2 เรื่อง คือ “การจัดการความขัดแย้งด้วยความรุนแรง

และอย่างสร้างสรรค์”

3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องความขัดแย้ง และการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีด้วย ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ 2 ตัวอย่าง (แก้ไขด้วยอารมณ์ชั่ววูบ และ แก้ไขด้วยสันติวิธี)

2) ผู้กำกับลูกเสือขยายความเข้าใจเรื่องการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีด้วยหลักของศิลปะ การป้องกันตัว ไอคิโด Aikido พร้อมสาธิตและยกตัวอย่างประกอบตามใบความรู้สำหรับผู้กำกับลูกเสือ

3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือทำตามใบกิจกรรม

4) ผู้แทนหมู่นำเสนอ ผู้กำกับนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเป็นประโยชน์

4.5 วิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

รักกันไว้เถิด

* รักกันไว้เถิด เราเกิดร่วมแดนไทย
จะเกิดภาคไหนก็ไทยด้วยกัน
เชื้อสายประเพณีไม่มีกีดกัน
เกิดได้ตรงไทยนั้นปวงชนทุกคนคือไทย

ท้องถิ่นแหลมทอง เหมือนท้องของแม่
เกิดถิ่นเดียวกันแท้เหมือนแม่เดียวกันไซ้ไหม
ยามฉันมองตาคุณ อบอุ่นดวงใจเห็นสายเลือดไทย
ในสายตาบอกสายสัมพันธ์ (*)

ทะเลแสนงาม ในน้ำมีปลา
พืชพันธุ์เกลื่อนตาตามไร่นารวงทองไสว
สินทรัพย์มีเกลื่อนกล่น
บรรพชนให้ไว้เราลูกหลานไทยจงร่วมใจรักษาให้มั่น (*)
รักกันไว้เถิด รักกันไว้เถิด รักกันไว้เถิด
แหลมทองโสภาคด้วยบารมี
ปกเกล้าเราไทยนี้ร่มเย็นเป็นศรีผ่องใส
ใครคิดบังอาจหมิ่นถิ่นทององค์ไซ้
เราพร้อมพลีใจป้องหมู่ไทยและองค์ราชันย์ (*)

จะเกิดชาติไหนก็ไทยด้วยกัน
เชื้อสายประเพณีไม่มีกีดกัน
เกิดได้ตรงไทยนั้นปวงชนทุกคนคือไทย

ใบงาน

ใบงาน

ให้กลุ่มลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และหาทางจัดการกับความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสถานการณ์ต่อไปนี ้ หนึ่งละ 1 สถานการณ์ (เวลา 10 นาที) พร้อมส่งตัวแทนนำเสนอในกลุ่มใหญ่ (หนึ่งละ 3 นาที)

หมู่ 1 เพื่อนต่อว่าเรื่อง “พูดให้เพื่อนเสียหาย”

หมู่ 2 เพื่อนชวนยกพวกไปต่อยกันหลังโรงเรียน

หมู่ 3 ครูตำหนิในห้องเรียน

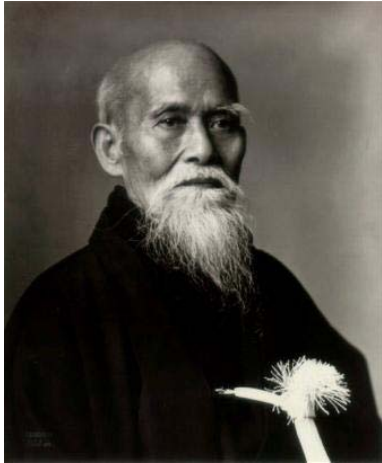
หมู่ 4 นักเรียนโรงเรียนอื่นมองตาขวาง

หมู่ 5 นักเรียนโรงเรียนอื่นยกพวกมารุมกินโต๊ะ ไกลๆ ทางผ่านออกจากโรงเรียน

ใบความรู้สำหรับผู้กำกับลูกเสือ

หลักการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติ (1)

ความขัดแย้งเป็นสถานการณ์ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ความสามารถในการควบคุมหรือจัดการความขัดแย้งให้ไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ มีความสงบสุข ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สิน หรือสิ่งของเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ฝึกฝน

ไอคิโด (Aikido) เป็นศิลปะป้องกันตัวที่มีรากเหง้าจากประเทศญี่ปุ่น ผู้ก่อตั้งคือ ปรมาจารย์มอริเฮะ อุเอชิบา ในปี ค.ศ.1925 (ประมาณ 80 ปีมาแล้ว) ปัจจุบันแพร่หลายไปทั่วโลก มีผู้ฝึกหัดแล้วเกินกว่าล้านคน มีการนำไปผสมผสานกับวิชาอื่น ๆ เช่น การควบคุมเหตุร้ายของตำรวจ ทหาร การรักษาความปลอดภัย การให้คำปรึกษา และจิตบำบัด (มีหลักสูตรเรียนทางจิตวิทยากับไอคิโด สามารถเรียนได้สูงถึงระดับปริญญาเอก) และการระงับข้อขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความหมายของคำว่า “ไอคิโด” มาจากคำ 3 คำ คือ

- ❖ ไอ หมายถึงความรัก ความเมตตา ความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว
- ❖ คิ หมายถึงพลังชีวิต (เช่นเดียวกัน จิน หรือ ชี ในภาษาจีน หรือ ปราณ ในภาษาบาลี)
- ❖ โด หมายถึงวิถีทางหรือวิถีชีวิต

รวมความแล้ว ไอคิโด ก็คือ การใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับคนอื่น ๆ หรือกับสรรพสิ่งอยู่บนพื้นฐานของความรักและความเมตตาตนเอง

หลักการที่นำมาใช้เพื่อระงับความขัดแย้ง ความรุนแรงต่อกันมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตามแรง
2. สลายแรง
3. นำแรง

ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม เช่น เมื่อมีคนมาจับมือเราไว้ ปกติคนมักจะสะบัดมือหนี แต่สิ่งที่พบคือ คนจับยังรัดมือนั้นให้แน่นเข้า คนถูกจับมื่อยิ่งเจ็บมากขึ้น หรือยิ่งต้านแรง ยิ่งเจ็บ ไม่อาจพ้นจากสถานการณ์นั้นได้ โดยเฉพาะกรณีที่คนถูกจับมือนั้นกำลังทำอะไรอยู่

หลักการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี (2.. “ใช้สาธิต”)

ศิลปะป้องกันตัวหรือการยุติความรุนแรงที่เรียกว่า ไอคิโด มีขั้นตอนต่อไปนี้

ตามแรง คือ ปล่อยให้เขาดึงมือไปก่อน
ตั้งสติ เตรียมตั้งขาให้สมดุลย์

สลายแรง คือปล่อยให้เขาดึงมือไปจนสุดแขนเขาโดยเราเฝ้าตาม ผู้จุดจะเริ่มเสียสมดุลย์ เพราะไม่คิดว่าเราจะเฝ้าตามโดยง่าย จึงออกแรงมากเกินไป แต่ผู้ถูกจุดจะเริ่มตั้งสองขาหันหลัง ในตำแหน่งที่ให้ความรู้สึกสมดุลย์เรียบร้อยแล้ว พร้อมหาช่องทางปลดปล่อยมือที่ถูกจับออก

นำแรง คือ หมุนข้อมือข้างที่ถูกจุดให้หัวแม่มืออยู่ตรงกับช่องระหว่างนิ้วโป้งกับ นิ้วทั้ง 4 ที่เหลือ ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สุดของการจับนั้นและสะบัดหลุดจากการถูกจับมืออย่างรวดเร็ว แม้ว่าผู้ถูกจับมือจะมีกำลังน้อยกว่า ก็สามารถทำได้

หลักการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติ (3)

เมื่อนำมาปรับใช้กับสถานการณ์ในชีวิตจริง สมศักดิ์ถูกเพื่อนทำชกต่อหน้าคนกลุ่มใหญ่ ด้วยเสียงด่ากราด สาดเสียเทเสีย แทนการชกต่อๆ ทำร้ายกัน สมศักดิ์รับฟังพร้อมประเมน สถานการณ์ว่า ควรรับมืออย่างไร

กรณีแรก เพื่อนเมามาก คุณไม่รู้เรื่อง สมศักดิ์คิดว่าคุยไป ตอบโต้ไป ก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร จึงหาทางเลี้ยวออกจากสถานการณ์นั้นไปก่อน

กรณีที่สอง เพื่อนเมามาก คุณไม่รู้เรื่อง ทำท่าจะเดินเข้ามาทำร้าย สมศักดิ์รับฟัง เรียก **การตามแรง** พร้อมยกมือไหว้ ขอโทษ ขออภัย เรียก **การสลายแรง** และ **นำแรง** แล้วขอตัวออกจาก สถานการณ์ให้เร็วที่สุด

กรณีที่สาม เพื่อนเมามาก คุณไม่รู้เรื่อง ทำท่าจะเดินเข้ามาทำร้าย และกระชากข้อมือสมศักดิ์ ไว้ สมศักดิ์ปล่อยตัวตามแรงจุดของเพื่อน เรียกว่า **การตามแรง** ปล่อยตัวตามแรงจุดจนสุด พร้อมตั้งสติตั้งขาให้สมดุลย์ เรียกว่า **การสลายแรง** สังเกตความร้ายแรงของเหตุการณ์ พร้อมหาทางออกอย่าง ละเอียดที่สุด ด้วยการบิดข้อมือให้หัวแม่มืออยู่ตรงช่องว่างระหว่างปลายนิ้วมือเพื่อน แล้วออกแรง ปลดล็อกข้อมือออกมา เรียกว่า **นำแรง** พร้อมมองหาจุดที่ปลดปล่อยที่จะวิ่งหนี แล้ววิ่งหนีออกจาก สถานการณ์ให้เร็วที่สุด

กรณีที่สี่ เพื่อนโกรธก็จริง แต่ไม่เมา สมศักดิ์จึงรับฟังอย่างสงบ เรียกว่า **การตามแรง** พร้อมตอบสนองคำพูดของเพื่อนด้วยการบอกกลับตามที่เพื่อนได้กล่าวมาว่า “คุณคิดว่าผมใส่ความ คุณ คุณจึงไม่พอใจผม และชวนผมต่อสู้กันอย่างถูกผู้ชายคนหนึ่งซึ่ง ๆ หน้า แทนการแทงข้างหลัง” ซึ่งเมื่อตรงกับสิ่งที่เพื่อนสื่อ ก็จะทำให้คนที่โกรธอยู่สงบลงได้ในระดับหนึ่ง เรียกว่า **การสลายแรง** แล้วชวนเพื่อนนั่งคุยกันเพื่อปรับความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนแทน เรียกว่า **การนำแรง**

จะเห็นว่าการใช้หลักการจัดการกับความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ต้องประเมินสถานการณ์ก่อนว่า ฟังใช้วิธีใดรับมือจึงจะเหมาะสม เมื่อฝึกบ่อย ๆ จะคล่อง ชำนาญ และภูมิใจตนเองในการจัดการกับ ความขัดแย้งด้วยสันติวิธีนี้ได้

ค้นจาก <http://aikidocmu.wordpress.com/what-is-aikido/> วันที่ 29 มิถุนายน 2556

สมบัติ ตาปัญญา. **หลักสูตรการจัดการกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์**. ในการอบรมนักจิตวิทยา คลินิก สมาคมนักจิตวิทยาคลินิกไทย มปป. ห้องประชุมกรมสุขภาพจิต.

ภาพข่าวการจัดกับความขัดแย้งด้วยความรุนแรง

ไทยรัฐออนไลน์ > วันเสาร์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2556

ข่าวในพระราชสำนัก การเมือง กีฬา บันเทิง โสฬสโศส วิชยาการ เศรษฐกิจ การศึกษา ตำ
การศึกษา การเกษตร สาธารณสุข วัฒนธรรม คุณครูในดวงใจ คนเก่งเปล่งประกาย ช่างกุน สว

เรื่องเด่น : คนต้งนั่งเขียน : สงกา | เมืองห้ามคนตาย หยุตหายใจไม่ได้ | ขอแรงชาวโลกล่าดาวเคราะห์น้อย |

สภาศึกษาชว 3 แนวทางแก้ปัญหอาชวะตักัน

ค้นจาก

http://www.google.co.th/imgres?hl=th&biw=1024&bih=509&tbm=isch&tbnid=Nw5VO52_kTRvVM:&imgrefurl=http://www.thairath.co.th/content/edu/269536&docid=cMwU3EU-Ccsp5M&imgurl=http://www.thairath.co.th/media/content/2012/06/19/269536/hr1667/630.jpg&w=630&h=378&ei=0J3OUarZDcSjAf8ylGoAQ&zoom=1&ved=1t:3588,r:0,s:0,i:76&iact=rc&page=1&tbnh=173&tbnw=274&start=0&ndsp=8&tx=172&ty=54
วันที่ 29 มิถุนายน 2556

ค้นจาก http://www.mr-rojanasak.com/html/modules.php?name=activeshow_mod&file=function&asop=print&asid=55 วันที่ 29 มิถุนายน 2556

ภาพข่าวการจัดกับความขัดแย้งด้วยสันติ

มหาตมะ คานธี (Mahatma Gandhi)

มีชื่อเต็มว่า โมฮันดาส ครามจันทร์ คานธี (Mohandas Karamchand Gandhi) เป็นผู้นำและนักการเมืองที่มีชื่อเสียงชาวอินเดีย เกิดเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2412 และถูกลอบสังหารเสียชีวิตในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2491 รวมอายุได้ 78 ปี

มหาตมะ คานธี เกิดในครอบครัวชาวฮินดู รัฐคุชราต ประเทศอินเดีย บิดาเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ส่วนมารดาเป็นผู้ที่เคร่งครัดศาสนามาก แต่งงานกับกัสตุร์ คานธี การศึกษาเข้าเรียนด้านกฎหมายที่นครลอนดอน ประเทศอังกฤษ

มหาตมะ คานธี เป็นผู้นำคนสำคัญในการเคลื่อนไหวเรียกร้องอิสรภาพของอินเดีย จากการเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร โดยใช้วิธีอหิงสา ซึ่งภายหลังได้กลายเป็นต้นแบบของการประท้วงแบบสันติที่ได้รับการยกย่อง

มหาตมะ คานธี เริ่มเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านทางความคิดทางการเมืองในปี พ.ศ.2449 เนื่องจากกฎหมายใหม่กำหนดให้ชาวอินเดียทุกคนจะต้องเข้ารับการจดทะเบียนและ พิมพ์ลายนิ้วมือ ขอบังคับนี้รวมถึงการให้หญิงชาวอินเดียต้องเปลื้องผ้าต่อหน้าตำรวจผิวขาว เพื่อกรอกตำหนิรูปพรรณลงในทะเบียนด้วย

ด้วยความโกรธแค้น ชาวอินเดียประมาณ 3,000 คนมารวมตัวกันที่เมืองโยฮันเนสเบิร์ก เพื่อวางแผนการตอบโต้ เขาลุกขึ้นแล้วก็พูดว่า “เราจะสวดขอต่อพระเป็นเจ้าว่า เราจะเข้าคุก และเราจะอยู่ในนั้นจนกว่ากฎหมายนี้จะถูกเพิกถอน และเราจะยอม” คำพูดของเขาจุดประกายให้เกิดการต่อต้านครั้งยิ่งใหญ่ เป็นประวัติศาสตร์ของมวลชน ผู้ประท้วงกระทำตามอย่างคานธี พวกเขาอดทนต่อการทุบตีของตำรวจ ยอมรับความเจ็บปวดอย่างกล้าหาญโดยไม่ตอบโต้

มหาตมะ คานธี เป็นผู้นำในการต่อสู้เรียกร้องเอกราชของประเทศอินเดียจากเครือสหราชอาณาจักร จนประเทศอินเดียได้รับเอกราชในปี พ.ศ.2490 โดยเขามีความเชื่อที่มั่นคงเกี่ยวกับการประท้วงโดยไม่ใช้ความรุนแรง และความอดทนตามหลักศาสนา ที่เรียกว่าวิธี “อหิงสา” โดยเขาจะอดอาหารประท้วงจนความรุนแรงยุติลง

ในขณะที่มือข้างหนึ่งเปิดฉากการประท้วง แต่อีกข้างหนึ่งก็ต้องปกป้องพวกพ้องไม่ให้พ่ายต่อความต้องการก่อเหตุนองเลือด หลายครั้งที่คานธียกเลิกการชุมนุม เมื่อเหตุการณ์ทำท่าจะบานปลายเป็นความรุนแรงของ

ประชาชนในประเทศ ในฐานะผู้นำทางการเมือง คานธีได้แสดงให้เห็นว่า “อหิงสา” สามารถใช้ให้เกิดผลทางการเมืองได้

บาป 7 ประการในทัศนะคานธี ให้กับพวกนักการเมืองทั้งหลายโดยเฉพาะรัฐบาลที่บริหารประเทศ

1. เล่นการเมืองโดยไม่มีหลักการ
2. หาความสุขสำราญโดยไม่ยั้งคิด
3. ร่ำรวยเป็นนอกนิษฐ์โดยไม่ต้องทำงาน
4. มีความรู้มหาศาลแต่ความประพฤติไม่ดี
5. คำขายโดยไม่มีหลักศีลธรรม
6. วิทยาศาสตร์เลิศล้ำแต่ไม่มีธรรมแห่งมนุษย
7. บูชาสูงสุดแต่ไม่มีความเสียสละ

ขอบคุณข้อมูล : clipmass.com

7 แนวคิดสร้างสุขทางใจ ฉบับมหาตมะคานธี

มหาตมะคานธี คือ วีรบุรุษผู้ต่อสู้เรียกร้องเสรีภาพจนอินเดียได้รับเอกราชจากอังกฤษ ท่านเปลี่ยนความโกรธแค้นของประชาชนเป็นการให้อภัย และแม้จะถูกคุกคามเอาชีวิต ก็ยังคงยืนยันที่จะต่อสู้อย่างสงบ หลายครั้งช่วงเวลาที่เลวร้ายผ่านพ้นไปได้เพราะการมองโลกในแง่ดี บทความนี้ ขอเสนอแนวคิดในการมองโลก เพื่อสร้างความสุขในแบบของมหาตมะคานธี ดังนี้

- ทุกอย่างในโลกนี้มีสองด้าน ทั้งสร้างความทุกข์และให้ความสุข จงเลือกมองเฉพาะด้านที่สวยงาม ใช้เวลากับมันเพื่อสร้างความอึดอ้อมใจ ส่วนอีกด้านจงมองผ่านและเก็บไว้เป็นบทเรียน
- ความคิดเป็นสิ่งวิเศษ จงคิดแต่สิ่งที่ดีงาม เพราะผลตอบแทนที่ได้รับจะงดงามเช่นเดียวกัน
- เราไม่อาจสร้างความพอใจให้แก่ทุกคน เพราะหากทำเช่นนั้น สุดท้ายจะไม่สามารถสร้างความพอใจให้ใครได้เลย จงซื่อสัตย์กับตัวเอง รับฟัง โต้แย้งด้วยเหตุผลและยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม
- เผลอหน้ากับคำตำหนิ หากผู้ใดกล่าวหรือ罵แต่หลักหนึ่ง ย่อมไม่มีวันทำงานสำคัญใดๆ ได้ จงรับแต่สาระที่เขามอบให้ ปลดปล่อยอารมณ์ให้ผ่านเลยไป คิดเพื่อแก้ไขและทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด
- คนอื่นเท่านั้นที่มองเห็นหลังของเรา เมื่อมองไม่เห็นแผ่นหลังฉันใด ย่อมมองไม่เห็นความผิดของตนเอง ฉะนั้น จงฟังคำแนะนำจากผู้อื่นแล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- พุดให้น้อยลง คิดให้มากขึ้น จงหาข้อมูลให้มาก คิดก่อนพูด เพราะความนุ่มนวลและความสุขุม เป็นสัญลักษณ์ที่แท้จริงของความสำเร็จในชีวิต
- ศรัทธาในตัวเอง ที่ใดมีศรัทธา ที่นั่นย่อมไม่มีความสิ้นหวัง จงมองเป้าหมายมากกว่ามองอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างทาง

ขอบคุณข้อมูล : นิตยสารชีวิตรายปักษ์ ปีที่ 14:1 พฤศจิกายน 2554

ค้นจาก <http://www.myplern.com/plern/?p=7067> วันที่ 29 มิถุนายน 2556

วิพากษ์แนวคิดความรุนแรงฉบับที่ 2 เยาวชนนักสันติวิธี ถึง เยาวชนนักต่อสู้ที่ไม่ปฏิเสธวิธีการรุนแรง

ถึงเพื่อนที่รัก โอ้เพื่อนรัก เธอสามารถค้นหาเหตุผลต่างๆ นานา เพื่อที่จะอธิบายการใช้ความรุนแรงที่ปาตานีของพวกเธออย่างน่านับถือยิ่งนัก แต่เมื่อฉันได้ฟังเธอแจจแจงแล้ว ช่างน่ากังวลใจเหลือเกินต่อความผิดที่นิยมต่อการใช้ความรุนแรงเช่นนี้ หากจะกล่าวอย่างถึงที่สุด ฉันคิดว่าเธอกำลังให้เหตุผลที่วิปริตผิดเพี้ยน การสวดตีความรุนแรงของเธอนั้นช่างน่าทุเรศสิ้นดี และช่างแตกต่างจากศาสนาของเธอซึ่งเป็นศาสนาแห่งสันติ มันช่างขัดแย้งกันอย่างสิ้นเชิง

ค้นจาก

http://www.peace.mahidol.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=356&Itemid=156

วันที่ 29 มิถุนายน 2556

เรื่องที่เป็นประโยชน์

พ่อลูกกับแขนงไม้ไผ่

ครอบครัวหนึ่งลูกมักทะเลาะกันสารพันมีปัญหามาทุกเรื่องแม้ความเล็กคณน้อยก็โกรธเคืองเถียงต่อเนื่องทะเลาะกันเป็นประจำ

มาวันหนึ่งพ่อคิดจะสอนสั่งให้มานั่งพร้อมหน้าพูดสอนพ่ารู้แขนงไม้ไผ่มาหนึ่งกำเพื่อหวังนำมาสอนลูกทุกคน แจกแขนงไม้ให้คนละอันแทนความพันธุ์รักหวังให้ผลใช้แขนงไม้นั้นแทนตัวตนในกมลแทนความรักมีต่อกัน พ่อบอกให้ลูกทุกคนหักไม้ไผ่แล้วก็ได้เห็นแขนงทุกอันนั้นอย่างง่ายดายไม้หักลงฉับพลันเปรียบไม้นั้นเป็นตัวใครตัวมัน

พ่อให้หักอีกครั้งไม่ว่าทำทุกคนทำไม่ได้อย่างมุ่งมั่นพ่อบอกว่าอยากให้เปรียบเทียบกันเห็นไหมนั้นสามัคคีแล้วแข็งแรงแล้วสอนลูกว่าการอยู่ร่วมกันจะคงมั่นรวมกันช่วยให้แกร่งด้านศัตรูและผองภัยตั้งกำแพงยากจะแบ่งแยกเราแตกกันไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า รวมพลังสามัคคีเราอยู่ได้ หากแตกความสามัคคีแล้วไซ้ ชาติไหนไหนก็อยู่ไม่ได้แม้หนึ่งคน

หน่วยที่ 8 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การติดเกมและ IT มีผลอย่างไรต่อเยาวชน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 วิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดจากการติดเกมและ IT ได้
- 1.2 อธิบายวิธีการแก้ไขปัญหการติดเกมและ IT ได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของเกมและ IT
- 2.2 ประโยชน์ของเกมและ IT
- 2.3 ผลเสียของการติดเกมและ IT
- 2.4 สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดเกมและ IT
- 2.5 วิธีการแก้ไขปัญห การติดเกมและ IT

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 กระดาษชาร์ต หมู่ละ 1 แผ่น และปากกาเมจิกหมู่ละ 2 ด้าม (2 สี)
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดเปิดการประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษฟลิปชาร์ตพร้อมปากกาเมจิกและมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอด้วยฟลิปชาร์ต
 - (1) วิเคราะห์สาเหตุของการติดเกมและ IT ของเยาวชน
 - (2) วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของการติดเกมและ IT ของเยาวชน
 - (3) หาวิธีแก้ไขปัญหการติดเกมและ IT ของเยาวชน
 - 2) ตัวแทนลูกเสือแต่ละหมู่ออกมานำเสนอผลการระดมสมองโดยใช้แผ่นชาร์ต
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการอภิปราย และฝากข้อคิด และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (ใบความรู้)

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงผลเสียของการติดเกม IT เข้าใจตนเอง และเข้าใจ
ผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เกม

คนตาบอด

ให้ลูกเสือยืนจับมือกันเป็นวงกลม เลือกลูกเสือคนหนึ่งมายืนกลางวงเอาผ้าปิดตา
เริ่มเล่นโดยให้คนจับมือเป็นวงกลมนั้นเคลื่อนที่ไปรอบๆ จะหยุดก็ต่อเมื่อคนที่ถูกปิดตานั้นตบมือขึ้น 3 ครั้ง
แล้วตรงเข้าไปจับคนใดคนหนึ่งมากลางวง คลำดูตามตัวแล้วทายชื่อ หากทายถูก
ผู้นั้นจะต้องปิดตาแล้วเริ่มเล่นใหม่ หากทายผิดให้ปิดตายุ่งเช่นเดิมและเล่นต่อไป

ใบความรู้

เด็กติดเกม

เด็กติดเกมคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไร แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าคนใกล้ชิดหรือตัวเราเองติดเกมหรือไม่

รศ.นพ.ชาญวิทย์ พรนภดล จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีคำตอบมาให้ทุกคนได้คลายข้อสงสัย
ในบทความเรื่อง "เด็กติดเกม" ...

ลักษณะของเด็กติดเกม

1. ไม่สามารถควบคุมตัวเองให้เล่นในเวลาที่กำหนด ทำให้ใช้เวลาในการเล่นนานติดต่อกันหลายๆ ชั่วโมงหรือเล่นนานขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมไม่กี่ชั่วโมงต่อวัน เพิ่มเป็นหลายชั่วโมงต่อวัน บางคนเล่นข้ามวันข้ามคืน
2. หากถูกบังคับให้เลิกหรือหยุดเล่นจะต่อต้าน หรือมีปฏิกิริยาหงุดหงิดไม่พอใจอย่างรุนแรง บางคนถึงขั้นก้าวร้าว
3. การเล่นเกมของเด็กมีผลกระทบต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของเด็ก เช่น เด็กไม่สนใจการเรียน ไม่สนใจที่จะทำการบ้าน หนีเรียนหรือแอบหนีออกจากบ้านเพื่อจะไปเล่นเกม การเรียนตกลงอย่างมาก ละเลยการเข้าสังคม หรือทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว
4. บางรายอาจมีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น โกหก ลักขโมย (เพื่อนำเงินไปเล่นเกม) ตีต่อต้านแยกตัว เก็บตัว ฯลฯ

สาเหตุของการติดเกม

สาเหตุที่ทำให้เด็กติดเกมไม่ได้มีเพียงสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง แต่การติดเกมเป็นเพียงผลลัพธ์ของหลายๆ ปัจจัยที่ผสมผสานและสัมพันธ์กันอยู่ สาเหตุหลักๆ ได้แก่

1. การเลี้ยงดูในครอบครัว: มักจะพบเด็กติดเกมได้บ่อยในครอบครัวที่เลี้ยงเด็กโดยไม่เคยฝึกให้เด็กมีวินัยในตัวเอง ขาดกฎระเบียบ กติกาในบ้าน ตามใจเด็ก หรือมักจะใจอ่อน ไม่ทำโทษเมื่อเด็กกระทำความผิด บางครอบครัวมีลักษณะที่สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ ไม่มีกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กทำ หรือไม่มีกิจกรรมที่สมาชิกทุกคนทำร่วมกัน ทำให้เด็กเกิดความเหงา ความเบื่อหน่าย เด็กจึงต้องหากิจกรรมอื่นทำเพื่อให้ตัวเองสนุกซึ่งก็หนีไม่พ้นการเล่นเกม พ่อแม่อาจไม่มีเวลาควบคุมเด็ก หรือมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องจำกัดเวลาในการเล่นเกมของเด็กในช่วงแรก พ่อแม่อาจรู้สึกพอใจที่เห็นเด็กเล่นเกมเงียบๆ คนเดียวได้โดยไม่มารบกวนตน ทำให้ตนมีเวลาส่วนตัวมากขึ้น พุดง่าย ๆ คือใช้เกมเสมือนเป็นพี่เลี้ยงดูแลเด็กแทนตน
2. สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป: สังคมยุคไฮเทคที่มีเครื่องมือที่มีพลังในการสร้างความตื่นเต้นให้เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างมหาศาล สังคมวัตถุนิยม สังคมที่ขาดแคลนกิจกรรมหรือสถานที่ที่เด็กจะได้ใช้ประโยชน์หรือเรียนรู้โดยได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย เหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้เด็กหันไปใช้การเล่นเกมเป็นทางออก
3. ปัจจัยในตัวเด็กเอง: เด็กบางกลุ่มอาจมีความเสี่ยงต่อการติดเกมมากกว่าเด็กทั่วไป เช่น เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น (ADHD) เด็กที่มีปัญหาอารมณ์ ซึมเศร้า หรือวิตกกังวล เด็กที่ขาดทักษะทางสังคม เข้ากับเพื่อนไม่ได้ เด็กที่มีปัญหาการเรียน เด็กที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองต่ำ (low self-esteem) เป็นต้น

วิธีป้องกัน

1. คุยกับเด็กเพื่อกำหนดกติกาการเล่นล่วงหน้าก่อนจะซื้อเกม หรืออนุญาตให้เด็กเล่นว่าเด็กสามารถเล่นเกมได้ในวันใดบ้าง วันใดเล่นไม่ได้ เล่นได้ครั้งละไม่เกินกี่ชั่วโมง ตั้งแต่เวลาใดถึงเวลาใดก่อนจะเล่นต้องรับผิดชอบทำอะไรให้เสร็จเรียบร้อยก่อนบ้าง หากเด็กไม่รักษากติกา เช่น เล่นเกินเวลา ไม่ทำการบ้านให้เสร็จก่อน ฯลฯ เด็กจะถูกทำโทษอย่างไร (แนะนำให้ใช้วิธีรับเกม หรือตัดสิทธิการเล่นเป็นเวลาระยะหนึ่งหากเด็กไม่ทำตามกติกาที่ตกลง)
2. วางตำแหน่งคอมพิวเตอร์หรือเครื่องเล่นเกมในสถานที่ที่เป็นที่โล่ง มีคนเดินผ่านไปผ่านมาบ่อยๆ ไม่ควรตั้งไว้ในห้องนอนหรือห้องที่ปิดมิดชิด เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้ติดตามเฝ้าดูได้ เป็นการป้องกันมิให้เด็กเก็บตัว แอบเล่นคนเดียวในห้องหรือแอบเล่นทั้งคืน
3. วางนาฬิกาขนาดใหญ่ไว้หน้าเครื่อง หรือในตำแหน่งที่เด็กสามารถมองเห็นได้ชัดเจน
4. ให้คำชมแก่เด็กเมื่อเด็กสามารถรักษาเวลาการเล่น ควบคุมตัวเองไม่ให้เล่นเลยเวลาที่กำหนดได้
เอาจริง เต็ดขาดหากเด็กไม่รักษากติกา เช่น รับเกมโดยไม่ใจอ่อน ถอดสายโมเด็มออก ฯลฯ
5. ส่งเสริม จัดหากิจกรรมที่สนุกสนานอย่างอื่น (ที่สนุกพอๆกับ/หรือมากกว่าการเล่นเกม) ให้เด็กทำหรือมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว
6. หลีกเลี่ยงการใช้เกมเป็นเสมือนพี่เลี้ยงเด็ก เพื่อที่พ่อแม่จะได้มีเวลาส่วนตัวไปทำอย่างอื่น
7. สอนให้เด็กรู้จักการแบ่งเวลา รู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสม

วิธีแก้ไข

1. หากในบ้านยังไม่มีกฎหรือกติกาการเล่นเกม จำเป็นที่จะต้องพูดคุยกับเด็กและให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการวางกติกา กำหนดเวลาการเล่น (เหมือนข้อ 1 ในหัวข้อการป้องกัน)
2. มีเวลาอยู่กับเด็กมากขึ้น พาออกนอกบ้านเพื่อไปทำกิจกรรมที่เด็กชอบ (ยกเว้นการไปเล่นเกมนอกบ้าน)อย่าลืมนำเด็กส่วนหนึ่งติดเกมเพราะความเหงา เบื่อ ไม่มีอะไรสนุกๆทำ
3. รักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างกันให้ดี หลีกเลี่ยงการบ่น ตำหนิ ใช้อารมณ์ หรือถ้อยคำรุนแรง แสดงความเห็นใจ เข้าใจว่าเด็กไม่สามารถควบคุมตัวเอง หรือตัดขาดจากเกมได้จริงๆ
4. ผู้ปกครองควรร่วมมือกันในการแก้ปัญหา โดยใช้กฎเดียวกัน อย่าปล่อยให้เป็นการะหรือความรับผิดชอบของใครคนใดคนหนึ่ง
5. ฟอรัมเครือข่าย (network) ผู้ปกครองที่มีเด็กติดเกมเหมือนกันหลายๆครอบครัว แล้วผลักดันกันนำเด็กทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน หรือในวันหยุด เช่น camping, field trip, walk rally ฯลฯ จัดตั้งเป็นกลุ่มย่อยๆเช่น sport club, adventure club เป็นต้น
6. ในรายที่ติดมากจริงๆ และเด็กต่อต้านรุนแรงที่จะเลิก ในระยะแรกพ่อแม่ควรร่วมเล่นเกมกับเด็ก (แต่อย่าเผลอติดเองเสียหุละ) ทำความรู้จักกับเกมที่เด็กชอบเล่น หากเห็นว่าเป็นเกมที่ไม่เหมาะสม หรือเกมที่ใช้ความรุนแรงพยายามเบี่ยงเบนให้เด็กมาสนใจเกมอื่นที่พอจะมีส่วนดี ดึงเอาส่วนดีของเกมมาสอนเด็กเช่น เกมสร้างเมือง strategicgame ต่างๆ เกมที่มีบทบาทสมมุติเพื่อฝึกทักษะทางสังคม เป็นต้น เมื่อสัมพันธ์ภาพกับเด็กเริ่มดีขึ้น พ่อแม่จึงค่อยๆดึงเด็กให้มาสนใจในกิจกรรมอื่นที่ละเล็กละน้อย

7. หากทำทุกวิธีข้างต้นแล้วไม่ได้ผล พ่อแม่ควรพาเด็กมาพบจิตแพทย์เด็ก เนื่องจากเด็กอาจจะป่วย มีปัญหาสุขภาพจิต
ที่มา: SanookGame

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อมตพจนนา สมเด็จพระยาของปวงชน

“ประชาธิปไตยที่แท้จริง เป็นเสรีภาพที่มีขอบเขตเป็นต้นว่า ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำการใด ๆ ก็ได้จริง แต่บางสิ่งบางอย่างเราอาจจะทำได้เมื่ออยู่ตามลำพัง และบางสิ่งบางอย่างก็ทำไม่ได้ เพราะจะต้องคำนึงถึงและเคารพในสิทธิของผู้อื่นเสมอ เช่น การทำเสียงเอะอะอีกกะทีกให้เป็นที่น่ารำคาญของผู้อื่นเป็นต้น”

“คนเราต้องรู้จักบังคับตัวเองถ้าปล่อยตามบุญตามกรรมก็จะไม่เจริญ ดังเช่นการเลี้ยงเด็กต้องกำหนดเวลาแน่นอน เวลาเรียน เวลารับประทานอาหาร เวลาพักผ่อน ทุกอย่างต้องให้เป็นไปตามเวลา ถ้าไม่ทำเช่นนี้ก็จะไม่เจริญเติบโตไม่มีสติปัญญา”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ทั้งของตนเองและผู้อื่นเป็นสิ่งที่พึงกระทำ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อยและการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16

ศรัทธา...สู่การพัฒนาตนเอง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักรู้ถึงคุณค่าภายในตนที่เกิดจากการบ่มเพาะที่ละเล็กทีละน้อย
- 1.2 มีแรงบันดาลใจในการสร้างคุณค่าภายในตนเองจากศรัทธาในบุคคลตัวอย่างรอบตัว

2. เนื้อหา

ความศรัทธาบุคคลตัวอย่างในใจลูกเสือจะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนที่จะดำรงเอกลักษณ์ของตนที่ไม่ต้องเหมือนใคร ไม่ต้องตามกระแส แต่เลือกขัดเกลาสิ่งที่เป็นแก่นแท้ของตนเพื่อการดำรงตนอย่างมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและคนรอบข้าง ซึ่งนำความภาคภูมิใจและความสงบสุขมาสู่ลูกเสือ สอดคล้องกับการดำรงชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในที่สุด

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยยกตัวอย่างคนธรรมดาที่ไม่ธรรมดาด้วยสร้างสมที่ละเล็กทีละน้อย เขาเหล่านั้นไม่ได้เก่ง ไม่ได้พิเศษกว่าคนอื่น ๆ แต่สิ่งที่เขาทำก็คือ ใช้สิ่งที่เขามีอยู่ ทำสิ่งที่เขามีอยู่แล้ว สะสม เพิ่มพูนสิ่งที่เขามีอยู่แล้วทีละเล็กทีละน้อย จนสิ่งนั้นเติบโตใหญ่ ประจักษ์ชัดสิ่งสำคัญคือทุกสิ่งที่ดูธรรมดา จะกลายเป็นสิ่งพิเศษก็ต่อเมื่อเจ้าตัวได้เจียรไนสิ่งที่มีอยู่เสมอๆ ให้ได้ฉายแสงแวววาว

2) ลูกเสือแต่ละหมู่แบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับบุคคลที่ตนศรัทธาและนำสิ่งที่ประทับใจนั้นมาเป็นตัวอย่างและแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง แล้วเลือกประสบการณ์ของสมาชิกที่น่าสนใจ 1 เรื่อง เพื่อนำเสนอในกองลูกเสือ

- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ภูมิใจ/เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

ศรัทธา

ศิลปิน: หิน เหล็ก ไฟ /อัลบั้ม Never Say Die

ไม่มี ก็คงต้องมีสักวัน
ความฝันเป็นจริงต้องทนสู้ไป
ไม่นาน เราคงจะได้สมใจ
มุ่งมัน ทุ่มเทเพียงใดกว่าจะได้มา
เส้นชัย ไม่มาต้องไปหามัน
รางวัล มีไว้ให้คนตั้งใจ
ขวากหนาม ทิ่มแทงก็ผ่านพ้นไป
โลกนี้ไม่มีอะไรได้มาง่ายดาย
(ซ้ำ) **** ใจสู้หรือเปล่า ไหวไหมบอกมา
โอกาสของผู้กล้า ศรัทธาไม่มีท้อ
ที่มา รู้ดีไม่รู้ที่ไป คนเรามันเลือกเกิดเองไม่ได้
แต่เราเลือกได้จะเป็นเช่นไร
เลือกได้จะทำตามใจด้วยตัวของเรา
หลายคน เชื่อในเรื่องโชคชะตา
บางคนเชื่อมั่นในตัวเอง
ชีวิต เรากำหนดของเราเอง
จะแพ้ชนะไม่เกรงจะสักเท่าไร(ซ้ำท่อนแยก)
เรื่องราวมากมายที่ทำ ได้ใจโอบกักหวั่นไหว
แต่ก็มีเหตุผลสำคัญ ให้บางคนยอมถอยใจ เย.....

ใบงาน

กรณีศึกษา

อนันต์ ศรีเรือง – จากเซียนขี่มอเตอร์ไซด์สู่โค้ชจักรยานยอดเยี่ยม

สัมภาษณ์ โดย วันชัย ดันติวิทยพิทักษ์

อนันต์ ศรีเรือง เป็นลูกชาวนาแห่ง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี เพื่อนๆ เรียกเขาว่า เจาะ คนแถวบ้านมักพูดกันว่า ไอ้เจาะมัน บ้า !

เด็กชายเจาะเรียนหนังสือไม่เอาถ่าน สารภาพว่าทรมานทุกครั้งที่ต้องท่องสูตรคูณหน้าห้องเรียนจนแทบอยากฆ่าตัวตาย

กว่าจะเรียนจบชั้น ม. ๖ ได้เลือดตาแทบกระเด็น ไม่คิดจะเรียนหนังสืออีกต่อไปอย่างเข้าวัย ๒๐ เด็กหนุ่มคนนี้หลงใหลเครื่องยนต์ และรูปโฉมของมอเตอร์ไซด์จนกลายมาเป็นนักบิดระดับพระกาฬ ตั้งทีมแข่งรถชื่อ “ซาไก” ประชันฝีมือไปทั่ว นักซึ่งแถวภาคกลางรู้จักชื่อเสียงดี ไม่มีใครกล้าหาบริศมี โดยเฉพาะฝีมือการทิ้งโค้งบนทางหลวงด้วยความเร็วเกิน ๑๐๐ กิโลเมตร/ชั่วโมงเวลานั้น เจาะแห่งทีมซาไกไม่รู้จักความตาย อย่างเดียวในชีวิตที่รู้จักคือความมันสุดขีดบนหลังอานมอเตอร์ไซด์ที่พุ่งทะยานไปข้างหน้าด้วยความเร็วสูงสุด

เป็นแชมป์มาได้ ๗ ปีก็ถึงจุดอิ่มตัว จากชีวิตนักซึ่งมอเตอร์ไซด์ เจาะบ่ายหน้าสู่การปั่นจักรยานบนท้องถนนแทน จนในที่สุดติดใจรสชาติของการได้เหงื่อแบบนี้ เลยชักชวนคู่หูชาวเยอรมันตระเวนปั่นจักรยานไปทั่วประเทศ

ช่วงขณะนั้น เจาะเริ่มรู้สึกหดหู่ที่เด็กวัยรุ่นแถวบ้าน มั่วสุมเสพยาเสพติด ไม่ก็ซึ่งมอเตอร์ไซด์หรือยกพวกตีกัน เขาจึงเริ่มต้นชักชวนเด็กแถวบ้านทำแข่งจักรยาน จนเริ่ม มีเด็กในชุมชนทยอยสมัครเข้าทีมปั่นจักรยานด้วย เด็กบางคนมีปัญหาครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ทะเลาะกัน ก็หนีมาขออาศัยอยู่กับเขาในบ้านที่ดัดแปลงเป็นอู่ซ่อมรถ

ทุกวันนี้เขาสอนเด็ก ๑๐ กว่าคนปั่นจักรยานอย่างจริงจัง เพื่อหวังให้เด็กเหล่านี้ห่างไกลยาเสพติด การพนัน เหล้า บุหรี่ หรือเกมออนไลน์ ไม่นานเด็กๆ ก็มีโอกาสดำลองทดสอบฝีมือเพื่อคัดเลือกเป็นนักกีฬาเยาวชนตัวแทนของจังหวัด โดยมีเจาะเป็นโค้ชหรือผู้ฝึกสอนของทีม ระหว่างเส้นทางในการแข่งขัน พวกเขาถูกมองด้วยสายตาเหยียดหยาม ดูถูกดูแคลนมาตลอด ตั้งแต่รถจักรยานคันเก่า ชุดนักกีฬาซอมซ่อ หน้าตาและผมเผ้ารุงรังของเจาะที่ดูอย่างไรก็ไม่ใช่โค้ชแน่นอน

แต่ทีมของเงาะใช้เวลาเพียงไม่กี่ปีก็สามารถชนะ การแข่งขันคัดเลือกเป็นนักกีฬาตัวแทนจังหวัด ก้าวขึ้นสู่ตัวแทนระดับภาค และกลายเป็นแชมป์จักรยานเยาวชนของประเทศ ได้เหรียญทองมานับครั้งไม่ถ้วน

ล่าสุดในการแข่งขันจักรยานทางไกลนานาชาติก็เข้าเส้นชัยเป็นอันดับ ๑ สร้างความประหลาดใจให้แก่คนในวงการกีฬาจำนวนมาก

เงาะบอกเคล็ดลับว่า เขาเพียงฝึกให้เด็กเหล่านี้รู้จักคิดเป็น และการแข่งจักรยานเป็นเพียงเครื่องมือที่จะทำให้เด็กเติบโตเป็นคนมีคุณภาพในสังคมต่อไป

ความสำเร็จนี้เองส่งผลให้ในปี ๒๕๕๑ อนันต์ ศรีเรือง หรือเงาะ ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้ฝึกสอนจักรยานถนนยอดเยี่ยมของประเทศ ปัจจุบันเด็กในทีมของเขายู่ระหว่างเก็บตัวเพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนของประเทศเข้าแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งหน้า

บ่ายวันหนึ่ง สารคดี เดินทางสู่อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เราออกนอกเมือง ลัดเลาะไปตามคลองชลประทานเข้าสู่ถนนลูกรัง จนมาพบบ้านเก่าๆ ที่ดัดแปลงเป็นอู่ซ่อมรถ เราพบเงาะ-ชายฉกรรจ์วัยย่าง ๔๐ ผู้ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ กำลังกำชับลูกๆ ของเขาด้วยสีหน้าจริงจังว่า โปรแกรมซ้อมจักรยานวันนี้มีอะไรบ้าง

ไม่ถ้านักสำหรับคนที่มียารได้ไม่มากมายเท่าไร ไม่มีองค์กรใดหนุนช่วย แต่ต้องรับผิดชอบชีวิตเด็กนับสิบคนโดยมีจักรยานเป็นเครื่องมือ แม้จุดเริ่มต้นเพียงมุ่งหวังให้เด็กๆ เป็นคนดี หลีกหนีจากอบายมุข หากในที่สุดก็สามารถผลักดันให้พวกเขากลายเป็นแชมป์นักกีฬาของประเทศ

เงาะบอกกับเราว่า เขาเป็นเพียงคนเปิดประตูให้เด็กเหล่านี้เท่านั้น

ค้นจาก <http://www.sarakadee.com/2009/08/18/anant-sruruang/> วันที่ 9 มิถุนายน 2556

เจ๋ง! เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรเพนกวินชายไร้แขน คว่ำปริญญาตรี

ความผิดปกติของร่างกายไม่ใช่อุปสรรคที่จะขัดขวางการสร้างความสำเร็จในชีวิต อย่างเช่นเรื่องราวของ เอกชัย วรรณแก้ว หนุ่มไร้แขนทั้งสองข้าง แต่เขากลับสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะได้อย่างยอดเยี่ยม และเมื่อวันที่ 25 เมษายนที่ผ่านมา ชายหนุ่มคนนี้เพิ่งจะคว่ำปริญญาตรีจากคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง มาตรการครองได้สำเร็จ ทางรายการเจาะข่าวเด่น ซึ่งดำเนินรายการโดยสรยุทธ สุทัศนะจินดา จึงขอพาทุกคนไปร่วมแสดงความยินดีกับเขา ??เอกชัย วรรณแก้ว

โดยเอกชัย เล่าว่า อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยและเพื่อน ๆ เรียกเขาว่า **มนุษย์เพนกวิน** ซึ่งเขารู้สึกว่าเป็นคำที่น่ารักดี ไม่ได้คิดว่าเป็นปมด้อยอะไร ส่วนครอบครัวก็เลี้ยงมาอย่างปกติ คือพยายามให้เขาหัดเดินจนช่วยเหลือตัวเองก่อน ถ้าเห็นว่าเขาทำไม่ได้ก็จะเข้ามาช่วยทีหลัง ซึ่งก็ทำให้เขาดำเนินมาตั้งแต่เด็ก

โดยเฉพาะช่วงพยายามหัดเดินที่เจ็บตัวมาก เวลาล้มไม่มีมือค้ำพื้นไว้เหมือนคนอื่น หน้าก็ฟาดพื้น ปากแตก หัวแตกทุกวัน

ด้านคุณแม่นพ วรรณแก้ว คุณแม่ของเอกชัย เล่าว่า ตอนลูกชายเกิดมาตัวเล็กนิดเดียว หนักไม่ถึงหนึ่งกิโลกรัม ไม่มีแขนทั้งสองข้าง ส่วนขาก็มืงอกมานิดเดียว ใคร ๆ ก็พูดว่าไม่น่าเลี้ยงรอด แต่สุดท้ายก็รอดมาได้ ตอนเล็ก ๆ ลูกชายคนนี้เลี้ยงยากมาก เพราะมีโรคภัยไข้เจ็บรุมเร้า แต่โชคดีพอโตขึ้นมาหน่อยก็ไม่ป่วยแล้ว

“สมัยก่อนเคยคิดว่าถ้าเราตายไปก่อน เขาจะดูแลตัวเองอย่างไร แต่พอมาตอนนี้เขากลับใช้ความสามารถของเขา ออกไปวาดรูปตามงานต่าง ๆ ได้รายได้มาช่วยปลดหนี้ ธ.ก.ส.ให้แม่ และยังปลูกบ้านหลังใหม่ให้ครอบครัวด้วย แถมยังส่งเสียเงินให้แม่ทุกเดือนจนใคร ๆ หลายคนพูดกันว่า นี่แหละคนดีไม่ได้พึ่ง พึ่งคนพิการ” คุณแม่บอก

กลับมาถามเอกชัยเรื่องการวาดภาพบ้าง เขาเล่าว่า ได้ฝึกวาดภาพด้วยตัวเอง โดยใช้เท้าคืบกึ่งไม้ บ้าง ไม่เสียบลูกชิ้นบ้าง ลองขีด ๆ เขียน ๆ บนพื้นดินดู จากนั้นก็ได้มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือเหมือนเด็กคนอื่น ๆ แต่ก็เกือบจะไม่ได้เรียนเหมือนกัน เพราะผู้อำนวยการโรงเรียนไม่รับเขาเข้าเรียน เนื่องจากเห็นว่าเป็นคนพิการ แต่สุดท้าย เขาก็ได้เข้าเรียนในโรงเรียนเพราะพ่อและแม่ไปติดต่อเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด จนได้เข้าเรียนในที่สุด

หลังจากเรียนจบอนุปริญาตรี ที่วิทยาลัย
อาชีวศึกษานครสวรรค์แล้ว เอกชัย ก็ได้รับคำแนะนำจาก
อาจารย์ท่านหนึ่งให้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง เพื่อจะ
ได้เรียนศิลปะตามที่เขารัก เอกชัย จึงลองไปสอบที่
โรงเรียนเพาะช่าง แต่เขาสอบไม่ติด โชคดีที่เจออาจารย์
ท่านหนึ่งให้ความเมตตากรุณา เสนอเรื่องต่อโรงเรียน เขา
จึงได้เรียนต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง

เมื่อถามว่าการเรียนเพาะช่างยากไหม จิตรกรไร้แขน
ยอมรับว่า ยากมากแต่ก็ต้องเรียน เพราะอยากลบคำสบ
ประมาทของหลาย ๆ คนที่เคยพูดกับพ่อแม่ไว้ว่า จะส่งเขา
มาเรียนทำไมเรียนไปก็ไม่จบ จบไปก็ไม่มีความรู้ คนอย่าง
นี้ใครเขา

จะเอาไปทำอะไร แต่แม่ก็พยายามให้กำลังใจ บอกให้เราพยายามมาโดยตลอด ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เรา
สามารถทำได้สำเร็จ

“เราต้องทำมากกว่าคนอื่น เช่นคนอื่นทำสองชั่วโมงเราต้องทำมากกว่านั้น เพราะศักยภาพเรา
มีจำกัด” เอกชัย บอก

เทคนิคส่วนตัวในการวาดภาพของเอกชัย ก็คือการพลิกภาพเขียนกลับฟ้ากลับดิน เพราะบางครั้ง
ภาพมีขนาดใหญ่เกินความสูงของเขา เขาก็ต้องวาดภาพช่วงล่างให้เสร็จเสียก่อน จึงค่อยหมุนพลิกภาพ
ด้านบนกลับลงมาวาดภาพในลักษณะกลับหัว ซึ่งถือว่ายาก เพราะต้องจำเจตสี จำทุกอย่างให้ได้ ภาพจึงจะ
ปะติดปะต่อเป็นภาพเดียวกัน และจากประสบการณ์รวมทั้งการฝึกฝน ก็ทำให้เขาสามารถเขียนภาพได้ด้วย
การใช้ทั้งเท้า ปาก คอ และยังนำเทคนิคเหล่านี้ไปสอนเด็ก ๆ ฝึกการ ที่มีใจรักการวาดภาพอีกด้วย

เอกชัย บอกว่า บางครั้งเขาก็ท้อ ซึ่งถ้าท้อก็หยุด แต่พอหายเหนื่อยแล้วก็กลับมาเขียนใหม่ คือ
เหนื่อยได้แต่ไม่หยุด มีแรงต้องเขียนต่อ ทุกคนต้องมีวันที่หมดกำลังใจ แต่เราต้องคิดว่าจะเอากำลังใจของเรา
กลับคืนมาได้อย่างไร ที่ผ่านมา เขาไม่เคยต่อว่าต่อขานโชคชะตาฟ้าดิน เพราะเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เรา
เลือกทำได้

ในอนาคต เอกชัย วาดฝันไว้ว่า อยากเปิดโรงเรียนสอนศิลปะ แต่ตอนนี้คงขอให้ตัวเองมีงานทำเป็น
หลักเป็นแหล่งเสียก่อน ซึ่งเขาอยากทำอะไรก็ได้ที่เขาสามารถทำได้เต็มที่ เช่น สอนศิลปะ เป็นครู
ศิลปะ ไม่อยากให้ใครจ้างเขาเพราะความสงสาร อยากให้จ้างด้วยความสามารถมากกว่า เพราะอยากให้คน
เห็นคุณค่าในตัวของเขาจริง ๆ อย่างเช่นหากใครจ้างให้เขาวาดภาพ เขาจะไม่เก็บเงินก่อน

แต่จะวาดภาพให้เสร็จแล้วส่งไปให้ดู ถ้าพอใจก็ซื้อ ถ้าไม่พอใจไม่ซื้อก็ไม่ใช่ไร เขาก็จะเก็บภาพไว้เอง นั่นเพราะไม่อยากให้ใครซื้อภาพเพราะสงสารตัวเขา

ด้านคุณแม่ ก็บอกว่ารักลูกชายคนนี้นักที่สุด และไม่เคยนึกไม่เคยฝันมาก่อนเลยว่าจะมีวันนี้ คือวันที่เขาสามารถเรียนจบปริญญาตรีได้สำเร็จ คุณแม่พูดจบ เอกชัยก็ได้เดินมาก้มลงกราบคุณแม่เป็นครั้งแรก และกล่าวขอบคุณแม่ที่ทำให้เขามีวันนี้ และเป็นกำลังใจให้มาโดยตลอด

สุดท้าย เอกชัย ยังได้ฝากถึงทุกคนที่อาจจะกำลังหมดแรง และท้อถอยอยู่ว่า “ผมคงเป็นตัวอย่างให้คนอื่นหลายคน ผมคิดว่าโอกาสของคนมันมีอยู่ แล้วแต่ว่าเราจะไขว่คว้ามันยังไ้ ผมว่าปีหนึ่ง 365 วัน วันหนึ่งมันต้องมีวันของเรา ถ้าเราไม่ท้อไม่ถอยไปเสียก่อน”

ค้นจาก <http://news.tlcthai.com/news/26074.html> วันที่ 9 มิถุนายน 2556

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กากับนกยูง

กาดัวหนึ่งรู้สึกไม่พอใจที่ตนเองเกิดมามีขนสีดำทำให้ร่างของมันไร้ความงดงาม เมื่อรู้ว่าทุกวันนกยูงจะไขนออกทั้งมันจึงไปเก็บมาแซมขนของตน เพื่อนๆของการรู้สึกแปลกใจจึงพากันสอบถามด้วยความสงสัย“เจ้าจะเลิกเป็นกาแล้วหรือ” เพื่อนที่สนิทที่สุดของมันเอ่ยถาม“ใช่..ใครจะอยากเป็นนก ที่ด้อยต่ำไร้ขนอันสวยงามอย่างพวกเจ้า” คำตอบของกาทำให้เพื่อนๆของมันไม่พอใจขับไล่ออกจากฝูงแทนที่จะสำนักตัวเจ้ากา กลับทงนตคิดว่าเวลานี้ขนสองมันสวยงามเทียมเท่ากับพวกนกยูงจึงไปปะปนอยู่ในฝูง นกยูงเห็นความไม่เจียมตัวของกา จึงต่างก็พาหัวเราะเยาะและรุมจิกตีด้วยความหมั่นไส้ที่กาคิดจะเทียบชั้นกับพวกตน “ไปให้พ้นนะเจ้าก้อปลัษณ์” นกยูงพากันขับไล่ กาพาร่างอันสะบักสะบอมกลับไปฝูงของตนแต่ก็ไม่มีใครยอมคบหาสมาคมด้วย มันอยู่ในฝูงกาก็ไม่ได้ ไปอยู่ในฝูงนกยูงก็ถูกรังเกียจ สุดท้ายจึงต้องไปอยู่ตามลำพังตัวเดียว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมียู่ ไม่จกนวยของผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ลมใต้ปีก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงคุณค่าของคนที่เกี่ยวข้องการมีชีวิตของลูกเสือ
- 1.2 มีแนวทางในการตอบแทนพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องชีวิตลูกเสือ

2. เนื้อหา

ลมใต้ปีกหรือการเกื้อกูลของบุคคลรอบข้างในชีวิตของลูกเสือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ลูกเสือมีชีวิตมาได้จนถึงวันนี้หรือต่อไปในวันหน้า การตระหนักถึงคุณค่าของคนหรือสิ่งรอบตัวที่เอื้อเพื่อชีวิตของลูกเสือจะทำให้ลูกเสือได้ใช้เวลาและโอกาสที่มีตอบแทนผู้มีพระคุณเหล่านั้นอย่างอ่อนน้อม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงานกรณีตัวอย่าง “ในหลวง” และ “เจ้าปู่ สุนัขฮีโร่”
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนถึงเรื่องลมใต้ปีกเครื่องบินที่มีส่วนช่วยพยุงเครื่องบินให้บินได้ดี เช่นเดียวกับคนที่สนับสนุนชีวิตของลูกเสือ มีส่วนกับชีวิตของลูกเสือคนที่ลูกเสือมักนึกถึงเป็นคนแรกเวลาที่มีความทุกข์ คนที่เอื้อเพื่อการมีชีวิตของลูกเสือ ไม่ว่าโดยตรงหรืออ้อม และให้ผู้กำกับเล่ากรณีตัวอย่างในหลวงประกอบภาพพระราชกรณียกิจ

2) แบ่งหมู่ลูกเสือเพื่อปฏิบัติกิจกรรมแบ่งปันประสบการณ์ตรงของตนในกลุ่มย่อย และเลือกประสบการณ์ของสมาชิกที่มีความประทับใจมากที่สุดมา 1 เรื่อง เพื่อนำเสนอในที่ประชุม

3) ผู้แทนหมู่นำเสนอ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ “น้ำพระทัยในหลวง”

- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของผู้มีพระคุณต่อลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

สายฝน

ทำนอง: พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช

คำร้อง: พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

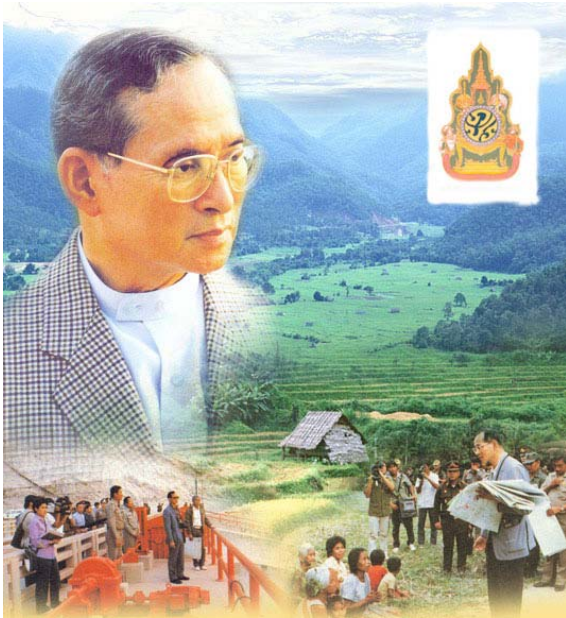
เมื่อลมฝนบนฟ้ามาลี้ว
ต้นไม้พลิ้วลู่กิ่งใบ
เหมือนจะเอนรากคลอนถอนไป
แต่เหล่าไม้ยังกลับงาม

พระพรหมท่านบันดาลให้ฝนหลั่ง
เพื่อประทังชีวิตมิทรา
น้ำทิพย์สดเป็นสายพรายพลิ้วทิวงาม
ทั่วเขตคามชุ่มธารา

สดเป็นสายพรายพลิ้วทิวทุ่ง
แดดทอรั้งอร่ามตา
รู้เลื่อมลายพร่างพรายนภา
ยามเมื่อฝนมาแต่ไกล

พระพรหมช่วยอำนวยให้ชื่นฉ่ำ
เพื่อจะนำดับความร้อนใจ
น้ำฝนหลั่งลงมาจากฟ้าแดนไกล
พืชพรรณไม่สิ้นยืนยง

ในหลวง ทรงพระเจริญ

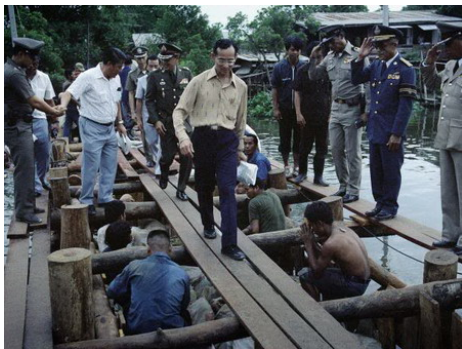
พระคุณและคุณธรรมของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
ในหลวงของปวงชนชาวไทยที่เลิศจ้าวและมีพระ
มหากรุณาธิคุณต่อประชาชนชาวไทยอย่างมาก
ล้นรำพัน

เจลลี่โภชนาพระราช
ทานสำหรับผู้ป่วย
มะเร็งช่องปาก

ฝนเทียมพระราชทาน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

น้ำพระทัยในหลวง

ครั้งหนึ่งเมื่อในหลวงเสด็จ เยี่ยมโครงการห้วยสัตว์ใหญ่ เมื่อเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งมาถึงปรากฏว่าฝนตกลงมาอย่างหนัก ข้าราชการและราษฎรที่เข้าแถวรอรับเปียกฝนกันทุกคน เมื่อทรงเห็นดังนั้น จึงมีรับสั่งให้องค์กรรักษาเก็บร่ม แล้วทรงเยี่ยมข้าราชการและราษฎรท่ามกลางสายฝน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความเห็นใจผู้น้อย เป็นหัวใจของนักปกครอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สู่การยอมรับและชัยชนะ (ให้โอกาสการเป็นผู้นำ)

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกกิจกรรมเกี่ยวกับการช่วยเหลือหรืออื่น ๆ ที่สามารถเป็นผู้นำและให้บริการได้
- 1.2 อธิบายข้อดีของการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีจิตอาสา การบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นผู้นำสู่การยอมรับได้

2. เนื้อหา

การเป็นผู้นำและได้รับการยอมรับนั้นถือเป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจของบุคคลและครอบครัวซึ่งเริ่มต้นมาจากความสามารถในการนำตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการดูแลสุขภาพตนเองได้ การดูแลบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ หรือเรียกว่านำชีวิตตนเองได้ จะนำไปสู่การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือสังคมรอบ ๆ ตัว เป็นลำดับถัดไป ที่เรียกว่าเป็นผู้ให้ ผู้มีจิตอาสา ผู้นำบำเพ็ญประโยชน์

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเสนอในเรื่องการเป็นผู้นำและได้รับการยอมรับนับถือ นั้น ถือเป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจของตนเองและครอบครัว ซึ่งเริ่มต้นมาจากความสามารถในการนำตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการดูแลสุขภาพ การดูแลบทบาทหน้าที่ หรือเรียกว่านำชีวิตตนเองได้ จะนำไปสู่การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใส่ใจ ดูแล ช่วยเหลือสังคมรอบ ๆ ตัว เป็นลำดับ ที่เรียกว่าเป็นผู้ให้ ผู้มีจิตอาสา ผู้นำบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

2) ผู้กำกับลูกเสือเชิญชวนลูกเสือสำรวจการนำตนเองไม่ว่าจะเป็นสุขภาพ การเรียน การรับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ว่าเป็นอย่างไรบ้าง ส่วนที่ยังพร่องอยู่ต้องทำอะไรจึงจะสมบูรณ์ขึ้นตามใบงาน1 ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามลูกเสือ 1 – 2 คน พอเป็นตัวอย่าง

3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนถึงการเป็นผู้ให้ การเอื้อเฟื้อ การดูแล การมีจิตอาสา การเสียสละต่อผู้อื่นและส่วนรวม โดยสุ่มถามลูกเสือ 1 – 2 คน พอเป็นตัวอย่าง

4) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือเป็น 5 กลุ่ม ปฏิบัติตามใบงานที่ 2 ใช้เวลา 10 นาที และนำเสนอ 3 นาที

5) ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาใบความรู้ใช้เวลา 5 นาที และร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติม สทนนาซักถาม

6) แบ่งลูกเสือเป็น 5 กลุ่ม ปฏิบัติงานตามใบกิจกรรม 3 ใช้เวลา 20 นาที และนำเสนอ 3 นาที

7) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปภาวะของการเป็นผู้นำสู่การยอมรับ (ให้โอกาสการเป็นผู้นำ) เริ่มต้นจากการพัฒนาตนเอง พัฒนาการเป็นผู้ให้ ความใส่ใจดูแลผู้อื่นและส่วนรวม จนกลายเป็นจิตสำนึกของผู้นำ และการยอมรับในตนเองและจากสังคม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ซักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและร่วมอภิปราย

5.2 ตรวจสอบชิ้นงานการนำเสนอ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีจิตอาสา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

สามัคคีร่วมมือ

สามัคคีร่วมมือ เร็วไวช่วยกันทำงาน
ด้วยความสำราญรื่นใจ
มาช่วยกันนะทราวมวัน จะได้เสร็จทันใด
ใคร ๆ ก็พากันยกย่อง ลา.....

ใบงาน

ใบงานที่ 1 แบบสำรวจตนเอง

1. สำรวจสุขภาพ
 - 1.1 การเจ็บป่วย
 - 1.2 การพักผ่อน
 - 1.3 อาหาร
 - 1.4 การออกกำลังกาย
2. การเรียน
 - 2.1 ผลการเรียน
 - 2.2 วิธีเรียน
 - 2.3 ปัญหาและอุปสรรค
3. บทบาทหน้าที่
 - 3.1 การเป็นสมาชิกของครอบครัว
 - 3.2 การเป็นสมาชิกของสถานศึกษา
 - 3.3 การเป็นสมาชิกของสังคม

ใบงานที่ 2

ให้กลุ่มลูกเสือเลือกประธาน เลขานุการ และผู้นำเสนอ เสร็จแล้วร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์การเป็นผู้ให้จิตอาสา การช่วยเหลือ การเสียสละแก่ผู้อื่นและส่วนรวม คนละ 1 ประสบการณ์ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วร่วมกันเลือกประสบการณ์ที่น่าสนใจ 1 ประสบการณ์ ส่งตัวแทนผู้นำเสนอในกองลูกเสือ

1. ประสบการณ์ในงานอะไร ที่ไหน ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่อะไร
2. มีเหตุจูงใจใดที่ทำให้ได้เข้าร่วมปฏิบัติงานนั้น
3. ได้ผลอย่างไร และรู้สึกอย่างไรหลังปฏิบัติงานเสร็จ

ใบงานที่ 3

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการผจญภัยเป็นกิจกรรมที่ทำทดสอบความสามารถของลูกเสือวิสามัญอย่างหนึ่ง และกิจกรรมเสี่ยงภัยก็เป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการและความสามารถมวลสมาชิกลูกเสือวิสามัญอยู่ไม่น้อยกิจกรรมดังกล่าวนี้มีหลายชนิด เช่น การไต่เขา การข้ามแม่น้ำ ฯลฯ นอกจากกิจกรรมที่ยกตัวอย่างมา ท่านคิดว่าจะมีกิจกรรมเสี่ยงภัยอะไรอีก ที่ควรเป็นกิจกรรมเสี่ยงภัยของลูกเสือวิสามัญ ขอได้ยกตัวอย่างมาให้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้

2. มีนักเสี่ยงภัยไม่น้อยที่ต้องถึงแก่ชีวิต บ้างก็เกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บถึงแก่ทุพพลภาพ เมื่อออกไปปฏิบัติกิจกรรมเสี่ยงภัย จึงขอให้หมู่ของท่านช่วยกันคิดว่ามีสิ่งใดที่เป็นสาเหตุสำคัญ อันก่อให้เกิดอันตรายดังกล่าวแก่นักเสี่ยงภัยและท่านมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะไม่ให้เหตุการณ์นั้นๆ เกิดแก่ลูกเสือวิสามัญในกองของท่าน เมื่อไปปฏิบัติกิจกรรมเสี่ยงภัย

3. จากข้อความที่ว่า “อุบัติเหตุในการเสี่ยงภัยอาจหลีกเลี่ยงได้ ถ้าผู้นำมีทักษะพอ”

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ จะจัดกิจกรรมเสี่ยงภัยให้กับลูกเสือวิสามัญของท่านปฏิบัติ จะสนับสนุนข้อความข้างบนนี้ได้แค่ไหนเพียงใด ลองกล่าวมาเป็นข้อ ๆ ให้มากที่สุด

4. ท่านมาจากหลายแหล่งหลายที่ที่แตกต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์ที่ผิดแผกกันออกไปจงช่วยกันคิดกันว่า “มีสถานที่แห่งใดบ้างที่ท่านคิดว่าเหมาะสมในเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมเสี่ยงภัยของลูกเสือวิสามัญ”

5. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ท่านมีความรับผิดชอบต่อลูกเสือวิสามัญเมื่อมีการเดินทางไกลในแหล่งที่เสี่ยงภัยอย่างไรบ้าง รวมทั้งตัวท่านเองด้วยว่าท่านต้องมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างไร โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเป็นข้อ ๆ ไว้ให้ชัดเจน

6. “กิจกรรมเสี่ยงภัยของลูกเสือ ย่อมมีการเสี่ยงอันตรายมากบ้างน้อยบ้างเป็นของธรรมดา แต่ในฐานะที่ท่านเป็นผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ย่อมต้องการให้ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั้งหลายที่ไปปฏิบัติกิจกรรมเสี่ยงภัย มีความปลอดภัยด้วยกันทุกคน ด้วยเหตุนี้จึงขอให้ท่านช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าเราควรจะมีการประกันภัยให้แก่ลูกเสือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้ออภิปรายข้างต้น โดยใช้เวลา 20 นาที แล้วส่งผู้แทนมาชี้แจงในที่ประชุมใหญ่ (กลุ่มละ 3 นาที) คือ

กลุ่ม 1 ทำข้อ 1

กลุ่ม 2 ทำข้อ 2

กลุ่ม 3 ทำข้อ 3

กลุ่ม 4 ทำข้อ 4

กลุ่ม 5 ทำข้อ 5

และให้แต่ละกลุ่มทำข้อ 6 ด้วยอีก 1 ข้อ

ใบความรู้

- ภาพกิจกรรมเสี่ยงภัยประเภทต่าง ๆ และกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมสำหรับลูกเสือวิสามัญ
 - ควรยกตัวอย่างสถานที่ในท้องถิ่นที่มีกิจกรรมเสี่ยงภัยให้เห็น ตามความเหมาะสม
 - ควรกล่าวอ้างถึงหน่วยกิจกรรม (ถ้ามี) ในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติด้วย
- กับควรแนะนำเรื่องการเอาประกันภัยสำหรับลูกเสือที่ไปทำกิจกรรมเสี่ยงภัยด้วย
- การเดินทางสำรวจในความหมายอย่างกว้างขวางนั้น เป็นที่นิยมของเด็กทุกระดับอายุ แม้จะในปัจจุบันนี้ก็เช่นเดียวกัน สำหรับลูกเสือวิสามัญนั้นแล้ว ที่เป็นที่นิยมกันมากก็เพราะว่า การเดินทางสำรวจนั้น อาจจะนำไปสู่การเดินทางไกลไปยังภูเขาสูง ภูเขาเล็ก หรือแหล่งน้ำไกลออกไปจากที่จอแจแสนวุ่นวายของโลกปัจจุบัน

การพัฒนาในการอยู่ค่ายพักแรมโดยใช้อุปกรณ์ที่เบา ๆ และการเดินทางรวมกันเป็นคณะแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ปัจจุบันนี้มีประชาชนมากขึ้น พยายามเดินทางออกไปสู่แหล่งที่มีชุมชนน้อย ฉะนั้นการเดินทางสำรวจในปัจจุบัน จึงต้องมองให้ลึกและกว้างขวางถึงสถานที่ที่จะเดินทางไปด้วย

เมื่อพูดถึงเรื่องความปลอดภัย ความสะอาดของสถานที่ เป็นที่น่าเสียดายที่มาตรฐานซึ่งคณะบางคณะถึงปฏิบัติอยู่ขณะนี้ เป็นที่น่าสงสัย เมื่อเป็นเช่นนี้จึงตกเป็นภาระความรับผิดชอบของกิจการลูกเสือ เพื่อให้เป็นที่แน่นอนว่ามาตรฐานของลูกเสือ ยังสูงเสมอ

มาตรฐานที่ดีขึ้นอยู่กับกำกับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพ การกระทำที่จะปฏิบัติงานใหม่และเสี่ยงภัยอาจจะทำให้ลืมนึกถึงความจำเป็นเรื่องการฝึกอบรมที่เพียงพอเสีย ความจริงเรื่องการฝึกอบรมนั้นควรจะได้ทำโดยฉับพลัน เช่น เริ่มฝึกอบรมจากที่บ้าน และฝึกอบรม การปฏิบัติ ณ จุดที่ไป ก่อนที่จะออกเดินทางสำรวจระยะยิ่งใหญ่ที่ควรคำนึงถึง “ความปลอดภัย” การหาเส้นทางและอื่น ๆ ซึ่งอาจจะทำได้ ก็โดยการฝึกอบรมเบื้องต้น เกี่ยวกับการรู้จักใช้อุปกรณ์ การจัดหุงหาอาหาร และการอยู่ค่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญมีความรับผิดชอบที่จะรับรองว่า การฝึกอบรมเบื้องต้นเรื่องการเดินทางสำรวจนั้นได้เป็นไปอย่างบริบูรณ์ถูกต้อง ความเพลิดเพลินสนุกสนานของการเดินทางสำรวจเกิดจากสมรรถภาพของผู้เดินทางทุกคน

โดยปกติ การเดินทางสำรวจมักจะมีในท้องถิ่น หรือในระยะไกลจากที่ตั้งกองลูกเสือพอสมควรในตอนปลายสัปดาห์ ในการนี้กองลูกเสือวิสามัญจะได้รับผลดีหลายประการ ในด้านร่วมมือกันทำงานการประสานงานตามจุดประสงค์ และการฝึกอบรมโดยปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้เป็นการเตรียมที่จำเป็นสำหรับการเดินทางครั้งใหญ่ ที่มีระยะทางไกลในเวลานาน หรือเดินทางไปต่างประเทศ

“ทำไมอุบัติเหตุจึงเกิดขึ้นเมื่อปฏิบัติกิจกรรม จงให้หมู่แสดงความคิดเห็นออกมาแล้วจดหัวข้อต่าง ๆ ขึ้นไว้ (รวมถึงการฝึกอบรมไม่เพียงพอ การขาดผู้นำที่ดี ฯลฯ)”

“สิ่งเหล่านี้อาจหลีกเลี่ยงได้ ถ้าผู้นำมีทักษะพอ”

ทักษะในการประมาณภูเขาสูงด้วยตัวของผู้นำ (ตามที่กล่าวไว้ในเอกสารประกอบเรื่อง “ท่านสามารถทำได้เพียงใด”)

ลูกเสือวิสามัญมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองอย่างไรบ้าง เมื่อสมาชิกนั้นไปเดินทางไกลในแหล่งที่เสี่ยงภัย (ให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็น จัดเป็นบัญชีหัวข้อนี้ไว้ ขึ้นดูเรื่อง “ความปลอดภัยบนภูเขา” และให้ดูข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ เรื่องความปลอดภัยในการเดินทางไกลด้วย)

ให้แจ้งให้ทราบถึงเรื่องการฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมเสี่ยงภัยว่าจะมีที่ใดบ้าง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ลูกนก

มีลูกนกอยู่คู่หนึ่ง อาศัยอยู่ในรังบนต้นไม้ ซึ่งอยู่กลางระหว่างสำนักพระฤๅษีกับหมู่บ้านโจร พ่อแม่นกต้องหาอาหารมาป้อนทุกวัน

คืนหนึ่งมีพายุแรงพัดเอาลูกนกทั้งสองต้องพลัดพรากจากกัน

นกตัวหนึ่งตกลงไปอยู่ในสำนักพระฤๅษี ก็ได้รับการอบรม สั่งสอน ฝึกฝนแต่ในทางดี พุดจาไพเราะ มีจิตใจมั่นคง โอ้อวมาริต่อเพื่อนบ้าน

ส่วนลูกนกอีกตัวหนึ่งถูกพายุพัดตกไปในบ้านโจร ก็ได้รับการอบรมแนะนำแต่ในทางเลว เช่น ลักขโมย พุดจาหยาบคาย ปากจัด มีจิตใจดุร้าย อาฆาต พยาบาท เป็นต้น

วันหนึ่ง มีพระราชอาชญาองค์หนึ่งเดินทางเข้ามานอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ในแดนโจร นกตัวที่อยู่กับโจรก็พุดขึ้นว่า “เออ ! ดีแล้ว วันนี้มีคนมานอนหลับอยู่ถิ่นของเรา เราต้องฆ่าเสียให้ตาย”

พระราชอาชญาได้ยินก็ตกใจ รีบหนีผ่านไปทางสำนักพระฤๅษี

นกตัวที่อยู่กับพระฤๅษีก็ออกมาทักทายว่า “เชษฐาพี่สอน ดีมน้ำและหลับนอนที่นี่ได้ ยินดีต้อนรับเจ้าค่ะ”

พระราชาก็เข้าไปนอนใต้ต้นไม้ใกล้ ๆ กับสำนักพระฤๅษี เมื่อตื่นขึ้นมาก็คิดในใจว่า “นกสองตัวนี้มีนิสัยแตกต่างกันมากจริง ๆ ตัวหนึ่งใจร้าย แต่อีกตัวหนึ่งใจดี”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างไร ย่อมเป็นไปตามนั้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2-3
หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 รู้จักตนเอง

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงอารมณ์และความเครียดที่มีผลต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.2 มีแนวทางในการจัดการกับอารมณ์และความเครียดที่เหมาะสมกับตน

2. เนื้อหา

การตระหนักถึงอารมณ์และความเครียดที่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้ลูกเสือรู้จักสังเกตและหาทางจัดการอารมณ์และความเครียดของตนได้อย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ภาพสื่อเรื่องอารมณ์และความเครียดจากหนังสือพิมพ์
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ (การรู้จักตนเองด้านอารมณ์)

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสูบทเรียนโดยเลือกสื่อภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับอารมณ์จากหนังสือพิมพ์ จำนวน 2 ภาพ แล้วชวนสนทนาเรื่องอารมณ์ที่ลูกเสือมีประสบการณ์ตรง ว่ามีผลอย่างไรบ้าง ทั้งทางสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์

(2) แบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน (คณะเพศชาย – หญิง) คิดวิธีการจัดการกับอารมณ์ที่สร้างสรรค์ ที่เคยมีประสบการณ์ด้วยตนเองหรือรับรู้จากคนรอบข้าง สื่อ สิ่งแวดล้อม

(3) ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม (ใบความรู้ 1) ชื่นชม สรุป

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปถึงการรู้จักตนเองด้านอารมณ์

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ (การรู้จักตนเองด้านความเครียด)

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนโดยเลือกสื่อภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับความเครียดจากหนังสือพิมพ์ จำนวน 2 ภาพ แล้วชวนสนทนาเรื่องความเครียดที่ลูกเสือมีประสบการณ์ตรง ว่ามีผลอย่างไรบ้าง ทั้งทางสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์

- (2) แบ่งกลุ่มลูกเสือหาวิธีการจัดการกับความเครียดอย่างสร้างสรรค์
- (3) ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม ชื่นชม สรุป
- (4) บรรยายการจัดการกับความเครียดและนำลูกเสือฝึกผ่อนคลายความเครียด

(ไปความรู้ 2 – 3)

- (5) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามประสบการณ์ตรงหลังฝึกของลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงผลเสียของอารมณ์ทางลบและความเครียด
ต่อตนเองและผู้อื่น และมีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างเหมาะสม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

ดั่งดอกไม้บาน

เสถียรธรรมสถาน
จากส่วนหนึ่งของอัลบั้ม ชมสวน
คำร้อง / ทำนอง ทวีศักดิ์ อุซูดานนท์
เรียบเรียง กัมพล มณี

ลมหายใจเข้า.... ลมหายใจออก ดั่งดอกไม้บาน
ภูผาใหญ่กว้าง ดั่งสายน้ำจ๋าเย็น ดั่งนภาภาศ อันบางเบา

สวัสดี

เมื่อเจอกันเราทักกันสวัสดี	สวัสดีค่ะ	สวัสดีครับ
เมื่อผิดพลั้งขออภัยขอโทษที	ขอโทษค่ะ	ขอโทษครับ
เมื่อจากกันยกมือไหว้ขอลาที	ลาก่อนค่ะ	ลาก่อนครับ
ผู้ใดมีมิตรไมตรีขอขอบคุณ	ขอบคุณค่ะ	ขอบคุณครับ

ใบงาน

ภาพสื่อเรื่องอารมณ์ที่สร้างสรรค์
แอปฯ เจ๋ง ๆ สร้างสรรค์ 'นิ้ว' เป็น 'หน้า' สื่อทุกอารมณ์

ค้นจาก news.edtguide.com/373567_แอป-สร้างสรรค์-นิ้ว-หน้า-สื่อทุกอารมณ์วันที่10 มิถุนายน 2556

แฟชันฮิตนักเรียนหญิงยกพวกตีกันแค่แย่งคนรัก-เปรี้ยว-มอหญา

เหตุหลักๆ จาก “แย่งคนรักกัน” ลงลงมาเป็น เรื่อง“แฟชัน” แต่งตัวเปรี้ยวก็นำมาเป็นเรื่องตีกันได้ และสุดท้าย การ “มอหญา” ก็ตีกันได้เหมือนกัน

นักเรียนพาณิชย์ 2 คน เล่าว่า หลังมีคลิปวิดีโอเผยแพร่ ออกไปนั้น การตีกันของนักเรียนหญิงได้กลายเป็น เรื่องยอดฮิต ทำให้มีเพื่อนมากขึ้น บางคนถึงขนาด บอกให้เพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ช่วยใช้โทรศัพท์

ถ่ายคลิปวิดีโอจากตบฝ่ายตรงข้ามเอาไว้หน่อยก็มีรูปแบบการตีกันของนักเรียนหญิงนั้น แต่ก่อนจะ ตบตีกันในโรงเรียน ในห้องเรียนในโรงยิมบ้าง ในห้องน้ำ ซึ่งมักจะถูกลงโทษทั้งคู่ หรือ “ยังไม่ สะใจ” ก็ถูกเพื่อนห้ามปรามเสียแล้ว จึงเกิดการคาใจกันขึ้นมาจนมาเป็น “นัดตบตี” กันนอกโรงเรียน เช่น สนามกีฬาต่างๆ ไป ต่อมาเป็นป้ายรถประจำทาง บางครั้งเข้าไปตบตีกันในห้างสรรพสินค้าต่าง ฝายต่างก็มี “กองเชียร์” ตามไปด้วย จึงเกิดการยั่วกันขึ้นหาก เช่น เพื่อนคนหนึ่งพยายามห้าม ปรามไม่ให้ตีกันแต่อีกฝ่ายอาจเข้าใจผิดคิดว่า ไปช่วยอีกฝ่ายหนึ่งที่กำลังตบตีกันอยู่ จึงทำให้ทั้งกลุ่ม ต้องยกพวกทะเลาะกัน ไม่รู้ว่าใครเป็นใครมัวกันไปหมดก็มี

ค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=90203> วันที่ 10 มิถุนายน 2556

คลิปโหดบั่น บังคับกราบเท้า ยกพวกตีคู่อริ

นักเรียนหญิงโรงเรียนประจำจังหวัดน่านยกพวกตีกับนักศึกษาหญิงวิทยาลัยดังสาเหตุเพราะมองหน้า หลังบังคับให้กราบเท้าไม่สำเร็จ ท่ามกลางเสียงเชียร์พร้อมถ่ายคลิปมือถือส่งแจกจ่ายกลุ่มวัยรุ่นทั่วเมือง...

นักเรียนหญิงโรงเรียนประจำจังหวัดน่าน

ยกพวกตีกับนักศึกษาหญิงวิทยาลัยดังสาเหตุ เพราะมองหน้า หลังบังคับให้กราบเท้าไม่สำเร็จ ท่ามกลางเสียงเชียร์พร้อมถ่ายคลิปมือถือส่งแจกจ่ายกลุ่มวัยรุ่นทั่วเมือง...

ผู้สื่อข่าวรายงานวันนี้ (8 มิ.ย.) คลิปมือถือการชกต่อยตบตีกันระหว่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปลายสตรีประจำ จังหวัดน่าน กับนักศึกษาหญิงระดับ ปวช.ของวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน จ.น่าน ในชุดนักเรียน นักศึกษาถูกเผยแพร่ระบดไปยังกลุ่มวัยรุ่น เพื่อฝูงคนรู้จักทั่วจังหวัดน่าน เป็นที่ฮือฮาและวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่เหมาะสมและความก้าวร้าวใช้กำลังของ เด็กในขณะที่เมืองน่านกำลังก้าวไปสู่เมืองน่าอยู่ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมอันดีงาม

โดยคลิปมือถือดังกล่าวถ่ายโดยนักเรียนนักศึกษาสองสถาบันดังกล่าวระหว่างการ ตบตีกันของหญิงสาวทั้งสองที่บริเวณสนามใน ฅาปนสถานบ้านร้องตอง ต.ท่านาว อ.ภูเพียง จ.น่าน เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ช่วงเปิดเทอมใหม่ ท่ามกลางการส่งเสียงเชียร์ของเพื่อน ๆ และบางคนถือโอกาสใช้เท้าถีบฝ่ายตรงข้าม ด้วยสาเหตุเพียงแค่อีกฝ่ายถูกมองหน้าแล้วไม่พอใจจึงเรียกให้ไปขอโทษพร้อมบังคับให้กราบเท้า แต่ไม่สามารถตกลงกันได้จึงลงมือตบตีกันดังกล่าวเป็นเวลากว่า 10 นาที ซึ่งคลิปการตบตีกันได้ถูกส่งต่อไปให้เพื่อนนักเรียนนักศึกษาตลอดจนคนรู้จัก ระบดไปทั่ว จ.น่าน ซึ่งทางผู้เกี่ยวข้องยังไม่ทราบและเห็นคลิปลดังกล่าว ซึ่งหากปล่อยให้มีการเผยแพร่ไปอีกก็จะระบดไปยังจังหวัดอื่น ๆ อีก จะสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ชาวจังหวัดน่าน ถ้าหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่รีบจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยปล่อยให้เรื่องเงิบเองเหมือนที่เคยเกิดขึ้นหลายครั้ง.

ค้นจาก <http://www.thairath.co.th/content/region/11569> วันที่ 10 มิถุนายน 2556

คนเปื้อน นักเรียน-นักเลง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี เผยผลสำรวจ "พฤติกรรม
ของวัยรุ่นในสังคม ณ วันนี้ กรณี
นักเรียน-นักเลง" ของประชาชนที่มี
ต่อพฤติกรรมวัยรุ่น ในกรณี
นักเรียน-นักเลง เพื่อสะท้อนความ
คิดเห็น โดยผลสำรวจมีดังนี้

ร้อยละ 27.56 เห็นว่าสร้างความเดือนร้อนให้กับครอบครัวและคนรอบข้างจนสูญเสียทรัพย์สินและ
ชีวิต

ร้อยละ 19.64 ไม่พอใจ เปื้อนง่ายกับการกระทำ

ร้อยละ 18.31 มีผลต่อภาพพจน์ของเยาวชน สถาบันศึกษาและสังคมไทยให้ดูแย่ลง

ร้อยละ 16.62 รู้สึกแย่ เสียใจ หดหู่ กับการกระทำนี้

ร้อยละ 36.16 ควรอบรมปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้

ร้อยละ 35.64 ควรเพิ่มบทลงโทษให้หลายจำ

ร้อยละ 28.36 ควรแก้ปัญหาตั้งแต่ครอบครัว

ภาพสื่อเรื่องความเครียดจากหนังสือพิมพ์

น้องเมียเลือดร้อน รัวฆ่าเสธ.ติก

พ.อ.อาจารย์

วิทยาลัยทบ. **จูนไม่ไป**

ร่วมงานวันเกิด

กระหน่ำยิง "เสธ.ติก"

พันเอกอาจารย์วิทยาลัย

นั่งใจการทับกดดินคางเหล้าหน้าบ้าน ฝีมือน้องเมียเลือดร้อนไม่พอใจพี่ชายไม่ไปร่วมงานฉลองวันเกิด
อีกครั้ง กลับมาเห็นสุราเฮฮากับเพื่อนฝูงเลย **ปะทะคารมไม่กี่ประโยค ก่อนคว้าปืนสั้นกระสุนต่อ
หน้าสหาย** กลางวงไปสิ้นลมระหว่างส่งโรงพยาบาล ตำรวจปิดล้อมล็อกขามตรึงคนวัน สวรรภาพ
ระบายนความอัดอั้นถึงขั้นระเบิดอารมณ์ดับแค้นน้องเมียเลือดร้อนยิงดับนายทหารพี่ชายคางเหล้า
เกิดขึ้นเมื่อเวลา 00.30 ...

ไล่ล่าล๊อกทันควัน แท็กซีเหิน ขึ้นใจผู้โดยสารสาว

ป็นขู้งัดค้ำบ้ำเรอกาม่านรูด แล้ว
ชิงกระเป๋-มือถือแผ่นหนี ตร.ค้นในรถเจอ
ยาบ้าอีก6เม็ดแท็กซีเหินกามลงผู้โดยสาร
เป็นพนักงานสาวบริษัทวัย 24 ปี ไปชมขึ้น
ยัปในโรงแรมม่านรูด ก่อนจะชิงทรัพย์
หลบหนี แต่ไปไม่รอดเหยื่อสาวขอความ
ช่วยเหลือพนักงานโรงแรมแจ้งตำรวจสกัด
จับไว้ได้ทันควันพร้อมของกลาง อ้าง

ผู้เสียหายสมยอม แรกก่อนก่อเหตุรับหญิงสาวเคราะห์ร้ายจากย่านเพชรบุรี ตัดใหม่ให้ไปส่งบ้านย่านบาง
กวย แต่กลับฉวยโอกาสขับออกนอกเส้นทางพาเข้าม่านรูด ใช้ปืนจี้พาตัวไปชมขึ้น ผู้การนนทบุรีสั่ง
ตรวจสอบประวัติอย่าง....

นายหัวฆ่านายหัว แท่งพรุน ดับคาแบงก์ 2 ศพ

มือมีดแค้น-ทีหลุดจ่านอง30ล. พา
คนมาซื้อคืนขอส่วนต่าง8ล. อีกฝ่ายไม่ยอม
เลยก่อคดีสลดฆ่าสยอง 2 ศพคาธนาคาร
กลางเมืองภูเก็ต เสียเจ้าของอพาร์ทเมนต์
ก่อเหตุระทึกขวัญควมมีดพับกะชวกนายหัว
เศรษฐกิจที่ดินคนดังเกาะภูเก็ตร่างพรุนดับ
สยอง ก่อนจ้วงกระหน่ำแทงปลิดชีพตัวเอง
มีดปักอกตัดชั่วหัวใจตายตามอีกศพ หลัง

ทั้งคู่ันดมาเจรจาที่ธนาคารเรื่องไถ่ถอนที่ดินที่เสียหนุ่มมือมีดนำไปจำนองกับนายหัว 30 ล้านบาท เขา
เงินไปลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์ แต่หมดสัญญาไถ่ถอนจนที่ดินหลุดจ่านอง เสียหนุ่มเจรจาขอส่วนต่าง
ราคาที่ดินที่...

ค้นจาก <http://www.thairath.co.th/today> วันที่ 7 มิถุนายน 2556

นายกอินเดียวxor้องม้อบสลายชุมนุม-ล้นแก้ม.คดีล่งละเมิดทางเพศ

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจาก กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดียว่า นายกรัฐมนตรีมานโมฮัน ซิงห์ แห่งอินเดีย แถลงเรียกร้องขอให้ประชาชนอยู่ในความสงบ พร้อมกับให้คำมั่นว่า จะปรับแก้กฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีล่งละเมิดทางเพศให้มีความเข้มงวดขึ้น หลังเจ้าหน้าที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ชุมนุม ที่มีสาเหตุจากคดีข่มขืนนักศึกษาหญิงเมื่อสัปดาห์ก่อน

ซิงห์กล่าวว่า รัฐบาลอินเดียรับทราบมาโดยตลอด และมีความเข้าใจในอารมณ์โกรธแค้น และการแสดงออกซึ่งความไม่พอใจอย่างรุนแรงที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีสาเหตุจากคดีสะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นเมื่อคืนวันที่ 16 ธ.ค. อย่างไรก็ตาม ตนขอเรียกร้องให้กลุ่มผู้ชุมนุมยุติการเดินขบวนต่อต้าน เพื่อไม่ให้สถานการณ์รุนแรงไปกว่านี้ ทั้งนี้ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำทุกวิถีทาง เพื่อเพิ่มความปลอดภัย และให้การคุ้มครองสตรีชาวอินเดียทุกคนอย่างดีที่สุด

ขณะที่รายงานจากสำนักงานตำรวจกรุงนิวเดลีระบุว่า เหตุการณ์ปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่ กับกลุ่มผู้ประท้วงซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเมื่อวันอาทิตย์ ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 100 คน ในจำนวนนี้เป็นเจ้าหน้าที่กว่า 60 คน ทางกรวยังคงต้องปิดถนนทุกสายที่มุ่งสู่ประตูชัย และสถานที่สำคัญทางราชการใจกลางกรุงนิวเดลี

ด้านเหยื่อผู้ถูกกระทำชำเรา ซึ่งเป็นนักศึกษาสาววัย 23 ปี ยังคงต้องนอนพักรักษาตัวอยู่ในห้องพักรผู้ป่วยพิเศษ กล่าวกับผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ “เดอะ ฮินดูสถาน ไทมส์” เป็นครั้งแรกหลังเกิดเหตุว่า ผลกรรมกำลังจะตามสนองชายทั้ง 6 คน ที่ทำร้ายเธอและแฟนหนุ่มจนได้รับบาดเจ็บสาหัสแล้ว

ค้นจาก

www.krapost.com/p/578/นายกอินเดียวxor้องม้อบสลายชุมนุม-ล้นแก้ม.คดีล่งละเมิดทางเพศ.html

วันที่ 10 มิถุนายน 2556

ใบความรู้

การจัดการกับอารมณ์

อารมณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เสมอเมื่อมีสิ่งมากระทบซึ่งอาจมาจากเหตุภายนอก เช่น คนชมก็ดีใจ คนว่าก็เสียใจ หรือมาจากภายใน เช่น คิดว่าเรียนเข้าใจ ก็สบายใจ คิดว่าเรียนคนไม่รักก็ไม่สบายใจ เป็นต้น

อารมณ์ดีนี้คนส่วนใหญ่มักพอใจ และติดให้มามีอารมณ์ดี แต่อารมณ์ด้านไม่ดี เช่น หงุดหงิด โมโห ไม่พอใจ คนมักไม่ชอบ และไม่อยากเป็น ไม่อยากเจอ เพราะนอกจากจะส่งผลกระทบต่อตนเองแล้วยังกระทบคนรอบข้างไปด้วย เช่น ไม่อยากพูดคุยกับใคร พูดไม่เพราะ หน้ามึน คิ้วขมวด ขวางโลก บางครั้งอาจถึงขั้นเป็นอันตราย เช่น ขับขี่รถเร็ว ทำลายของ หรือร้ายแรงถึงขั้นชกต่อย ทำร้ายกัน หรือทำร้ายตนเอง

การจัดการกับอารมณ์ที่มากเกินไป โดยเฉพาะอารมณ์ไม่ดี จึงมีความสำคัญ มีวิธีการดังนี้

1. สังเกตว่าเกิดอารมณ์ไม่พึงพอใจแล้ว การสังเกตเห็นถือว่าเป็นจุดตั้งต้นที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่การจัดการกับอารมณ์ได้ หรือเรียกว่า มีสติเห็นสิ่งนี้แล้ว

2. หาวิธีจัดการกับอารมณ์ เมื่อสติมา ปัญญาก็เกิด ทบทวน ใคร่ครวญว่าจะทำอะไรต่อไป ปล่อยอารมณ์ออกไปจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าระดับอารมณ์จะเป็นอย่างไร และเลือกวิธีที่ทำได้จริง เช่น นับหนึ่งถึงร้อย ขอเวลานอกหรือหลบจากสถานการณ์ไปก่อนจนอารมณ์ดีค่อยกลับมา สังเกตใจตัวเองที่พลุ่งพล่านไปมา หากิจกรรมที่ออกแรงทำ (เพื่อระบายอารมณ์ไม่ดีที่ไม่เป็นโทษแก่ใคร เช่น เตะฟุตบอลแรง ๆ ดีเทนนิสแรง ๆ ตบลูกบ๊องบ๊องแรง ๆ ขยี้ผ้าที่ซักแรง ๆ แปรงผ้าที่ซักแรง ๆ ขัดห้องน้ำแรง ๆ) ปรึกษาเพื่อน หรือคนที่ลูกเชื่อถือและไว้วางใจเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น และหาทางจัดการอย่างเหมาะสมต่อไป

3. ชื่นชมตัวเองที่เอาชนะอารมณ์ไม่ดีได้สำเร็จ (กรณีไม่สำเร็จสังเกตว่า มีจุดอ่อนตรงไหนจะได้หาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ครั้งต่อไปหรือปรึกษาผู้รู้)

การฝึกจัดการอารมณ์บ่อย ๆ เป็นเสมือนบททดสอบตนเองในเรื่องอารมณ์นี้ว่าสอบผ่านหรือไม่ผ่าน แม้จะไม่ผ่านในครั้งเดียว แต่ถ้ามีใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนในเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมแล้ว มีความเพียรที่จะลงมือทำอยู่เสมอ ๆ ก็จะทำให้เกิดความชำนาญขึ้นตามลำดับ

การจัดการกับความเครียด

ความเครียดเกิดขึ้นได้เมื่อมีความรู้สึกว่าคุณกดดันจากสถานการณ์บางอย่าง เช่น ใกล้สอบแต่ยังเตรียมตัวไม่ทัน กลุ้มใจเมื่อต้องรายงานหน้าชั้นซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถนัด ไม่สบายใจที่ทะเลาะกับเพื่อน รู้สึกว่าเรียนยาก เป็นต้น

ถ้าจัดการได้เร็ว ความเครียดก็หายไป แต่หลายครั้งที่ยังจัดการเรื่องนั้นไม่ได้ ทำให้มีความเครียดเป็นระยะเวลานาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปฏิกิริยาทางร่างกายที่เรียกว่า ระบบประสาทอัตโนมัติรวน คือ การทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาทอัตโนมัติอาจทำงานผิดปกติไป เช่น เหงื่อชุ่มโชกที่มือ หายใจเร็ว หายใจถี่ หายใจไม่สุด

เมื่อยังจัดการกับความเครียดไม่ได้ต่อไป ก็ยิ่งส่งผลรุนแรงขึ้นต่อส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ร่างกาย เช่น ปวดท้องหรือท้องเสียทุกครั้งที่ต้องรายงานหน้าชั้นที่รู้สึกไม่พร้อม ท้องอืด ฟุ้งซ่าน อ่านหนังสือไม่รู้เรื่องและปวดศีรษะเมื่อใกล้สอบ ผื่นคันตามผิวหนังเมื่อเรียนเท่าไรก็ตามไม่ทัน ปวดเมื่อยตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นต้น

อารมณ์ เช่น เบื่อหน่าย ไม่อยากพูดคุยกับใคร หรือหงุดหงิด ฉุนเฉียวง่าย

พฤติกรรม เช่น ก้าวร้าว ทะเลาะ นอนไม่หลับ เก็บตัว แยกตัว อยู่ไม่เป็นสุข

การจัดการกับความเครียดด้วยตนเองในเบื้องต้นที่มักทำกัน เช่น นอนพัก ฟังเพลง ท่องเที่ยวดูทีวี ให้อาหาร สวดมนต์ ทำบุญ ออกกำลังกาย

แต่ถ้าไม่ได้ผลก็อาจต้องมีวิธีที่เข้มข้นขึ้น เช่น นั่งสมาธิ ผีกหายใจคลายเครียด ผีกผ่อนคลายจิตใจหรือกลัมน้ำ ผีกผ่อนคลายด้วยจินตนาการ ซึ่งต้องฝึกให้ชำนาญก่อนเครียดจึงจะได้ผลดี

แต่ที่สำคัญที่สุดคือ หาสาเหตุของความเครียดและจัดการที่ต้นเหตุ เช่น เครียดการสอบเพราะเตรียมตัวไม่ทัน ก็บริหารการเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับการบ้าน รายงาน และการสอบ เงินไม่พอใช้ก็สังเกตและวางแผนการใช้เงินใหม่ ทะเลาะกับเพื่อนยังไม่คุยกัน ก็สำรวจว่าเกิดอะไรขึ้น แม้จะเป็นฝ่ายถูก แต่ถ้าไม่คุยกันจะทุกข์ใจ ก็ลดทิฐิตนเอง ให้อภัยเพื่อน เริ่มต้นพูดคุยกันใหม่ ก็จะทำให้คลายเครียดได้ตรงจุดที่สุด

การผ่อนคลายความเครียด

ผู้กำกับลูกเสือใช้น้ำเสียงต่ำ ราบเรียบ นุ่มนวล จังหวะช้า ๆ บอกถ้อยคำต่อไปนี้ ให้ลูกเสือทำตาม

“ให้ลูกเสือหนึ่งในห้าที่สบายที่สุด สังเกตส่วนไหนที่ยังเกร็งไม่สบาย ให้ขยับให้สบายที่สุด ถ้าหลังโกงให้ยืดหลังให้ตรงเสียก่อน มือทั้งสองข้างวางบนหน้าตัก วางเท้าทั้งสองข้างให้ราบ และสบายที่สุด

หายใจเข้าช้า ๆ ให้ลมหายใจค่อย ๆ ผ่านจากปลายจมูกไปบริเวณหน้าอกไปจนถึงท้องสังเกตว่าท้องป่องขึ้น ถ้าไม่แน่ใจให้อาามือจับท้องว่าป่องขึ้นหรือไม่ หยุดลมหายใจไว้ที่ท้องสักครู่

ค่อย ๆ ผ่อนลมหายใจออกช้า ๆ ท้องจะแฟบลงอกจะราบลง ให้หายใจออกช้ากว่าหายใจเข้าให้มากที่สุด

ทำแบบนี้สัก 5 ครั้ง โดยเอาความสังเกตติดตามลมหายใจอยู่ตลอดเวลา”

หมายเหตุ ผู้กำกับลูกเสือ อาจใช้วิธีอื่นตามที่เคยได้ฝึกการผ่อนคลายความเครียดมาก็ได้

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ช่างเกร

ยังมีช่างเกรตัวหนึ่ง เทียวเดินเองวางดิ่งกิ่งไม้และใบไม้มาเหยียบยำ แล้วใช้แรงอันมหาศาลโยกต้นไม้ไปมาจนต้นไม้ใหญ่หักโค่นลงตลอดสองข้างทางที่มันเดินผ่าน มันเดินมาถึงต้นไม้ต้นหนึ่งซึ่งพอนกและแม่มกกำลังช่วยกันเลื้อยดูลูกอยู่ในรัง มันใช้วงรัดและโยกต้นไม้ต้นนั้นจนลูกน้ำตกลงมาตายทั้งรัง โดยไม่ฟังเสียงอ้อนวอนของพ่อและแม่มกเลย พอมันเดินผ่านต้นไม้ซึ่งมีผึ้งฝูงหนึ่งทำรังอยู่ มันจึงใช้วงดิ่งรังผึ้งมาเพื่อจะเหยียบยำ ทันใดนั้นเอง ผึ้งฝูงงานจำนวนนับร้อยก็รุกรันเข้าต่อยที่ตาของช่างพร้อมๆ กันจนตาบอด ช่างเกรเดินโซซัดโซเซไปมาอย่างน่าสงสาร แต่ผึ้งเม่นซึ่งเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดรวมใจกันลงโทษช่างใจร้ายโดยพากันสลัดขนที่มแทงหนังช่างซ้ำเข้าไปอีก จนช่างตาบอดได้รับความเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส มันเดินสะเปะสะปะไปตลอดทาง จนกระทั่งตกหน้าผาตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

การให้อภัย

หลายปีก่อนมีคดีหนึ่งเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ในแก๊งเห็น ทุกนัดที่มีการสืบพยานในศาล แม่ของผู้ตายนั่งฟังการพิจารณาอย่างนิ่งเงียบ หลังจากที่ศาลตัดสินจำคุกผู้ร้ายผู้นั้น แม่ของผู้ตายเดินเข้าไปหาเขา จ้องหน้าและพูดว่า “ฉันจะฆ่าเธอ”

ผ่านไปครึ่งปี หญิงผู้นั้นก็ไปเยี่ยมคนที่ที่ฆ่าลูกชายเธอ เป็นคนแรกและคนเดียวที่ไปเยี่ยมเขา เพราะเขาเป็นเด็กข้างถนน ไม่มีญาติพี่น้อง ก่อนที่จะจากกัน เธอให้เงินเขาเป็นค่าบุหรี แล้วเธอก็เริ่มไปเยี่ยมเขาบ่อยขึ้น แต่เธอก็เอาอาหารและของฝากไปให้

เมื่อใกล้ครบกำหนดจำคุกสามปี หญิงผู้นั้นก็ถามว่า เขาจะทำอะไรเมื่อพ้นโทษ เขาตอบว่าไม่รู้ เธอจึงหางานให้เขาทำในบริษัทของเธอ ครั้นถามว่าเขามีที่พักไหม ก็ได้คำตอบว่าไม่มี เธอจึงชวนเขามาพักในบ้านของเธอ “บ้านของเด็กที่เขามาฆ่ากับมือ”

ตลอดแปดเดือนเขาพักบ้านเธอ กินอาหารที่เธอทำ แล้วเย็นวันหนึ่งเธอก็เรียกเขาไปคุยในห้อง เธอนั่งประจันหน้าเขานิ่งเงียบพักใหญ่ แล้วพูดขึ้นว่า

“เธอจำได้ไหมตอนที่อยู่ในศาล ฉันพูดว่าจะฆ่าเธอ”

“จำได้ครับ”

“ฉันไม่ต้องต้องการเห็นคนที่ฆ่าลูกฉันยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ฉันต้องการให้เขาตายเพราะเหตุนี้และฉันจึงไปเยี่ยมเธอและเอาของไปให้ เพราะเหตุนี้แหละฉันจึงหางานให้เธอและให้เธออยู่บ้านฉัน”

ถึงตรงนี้ชายหนุ่มไม่แน่ใจว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป แล้วแม่ของผู้ตายก็พูดต่อไปว่า

“ทั้งหมดนี้ก็เพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเธอ ตอนนี้เจ้าวัยรุ่นคนนั้นก็จากไปแล้ว ฉันจะถามเธอละที่นี้ว่าลูกของฉันจากไปแล้ว เจ้าฆาตรกรก็จากไปแล้วเช่นกัน เธอยังจะอยู่ที่นี้อีกหรือเปล่า ฉันอยากรับเธอเป็นลูก หากเธอไม่ว่าอะไร”

ในที่สุด เธอก็ได้กลายเป็นแม่ของคนที่มาลูกเธอ ส่วนฆาตรกรผู้หลงผิดก็ได้แม่ซึ่งเขาไม่เคยมีมาก่อนในชีวิต

เรื่องนี้เริ่มต้นด้วยความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของหญิงคนหนึ่ง แต่เธอก็ได้พลิกเปลี่ยนเหตุการณ์ให้กลายเป็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่ ชัยชนะอันสำคัญมิได้อยู่ที่เธอได้ลูกคนใหม่มาแทนคนเก่าที่จากไป หากได้แก่การกำจัด “ศัตรู” ของเธอโดยไม่มีใครเป็นฝ่ายสูญเสียแต่อย่างใด ทุกคน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การให้อภัยเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช 2-3)

หน่วยที่ 9 จุดดี จุดด้อย และการพัฒนาตนเอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายพัฒนาการของคนวัยหนุ่มสาวได้
- 1.2 บรรยายถึงลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับคนวัยหนุ่มสาว
- 1.3 ระบุอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อคนวัยหนุ่มสาวได้

2. เนื้อหา

- 2.1 พัฒนาการวัยหนุ่มสาว
- 2.2 คุณสมบัติที่ดี ได้แก่ ความซื่อสัตย์ กตัญญู กล้าหาญ เสียสละ อดทน บริการ และรับผิดชอบ
- 2.3 คุณสมบัติที่ควรเว้นไม่ปฏิบัติ ได้แก่ เสพสารเสพติด เที่ยวกลางคืน การพนัน นักเลงอันธพาล

ไม่รับผิดชอบ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน (แบบสอบถามเกี่ยวกับตนเอง)
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แจก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือทุกคนตอบคำถาม(แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับตนเอง)ผู้กำกับสุ่มลูกเสือตามความเหมาะสมนำเสนอคำตอบของตนเอง

(2) ลูกเสือศึกษาใบความรู้ “พัฒนาการคนวัยหนุ่มสาว” “และอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อคนวัยหนุ่มสาว”

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือวิสามัญร่วมกันอภิปรายถึงอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อคนวัยหนุ่มสาวและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับวัยคนหนุ่มสาว

(4) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันสรุปการรักเกียรติและศักดิ์ศรีของคนวัยหนุ่มสาวเป็น Mind Map ประติษฐ์เป็นงานศิลปะ และนำไปจัดนิทรรศการไว้ที่คูหาลูกเสือวิสามัญ (Rover Den) ในการเปิดประชุมกองครั้งต่อไป

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาติดตามความพร้อมในการจัดนิทรรศการ
 - (2) ลูกเสือจัดนิทรรศการเป็นหมู่ๆ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือเรียนรู้การไปตามหมู่ต่างๆ ที่ละหมู่
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือ และลูกเสือสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตพฤติกรรมการทำงานหมู่
- 5.2 สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปราย
- 5.3 ชิ้นงาน Mind Mapping

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การเห็นคุณค่าและความภูมิใจในตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

คำสัญญา

ก่อนจากกันขอสัญญา ฝากประทับตรึงตราจนกว่าจะพบกันใหม่ โบกมืออำลา
สัญญาด้วยหัวใจ เพราะความรักติดตรึงห่วงใย ด้วยใจผูกพันมั่นคง
ด้วยความดีนั้นฝังตรึง จากไปแล้วคำนึงตรึงประทับดวงใจ อย่าได้ลืมเลื่อน
สัญญากันไว้อย่างไร ขอให้เขามั่นคงจิตใจ ก้าวไปสวรรค์สร้างความคิด
*โอ้เพื่อนเอ๋ย เคยร่วมสนุกกันมา แต่เวลาต้องพาให้เราจากกัน ไม่นานหรือหนา
เราคงได้มาพบกัน ไม่มีสิ่งใดขวางกั้น เพราะเรามั่นในสัญญา
หากแผ่นดินไม่ฝังกาย จะสุขจะทุกข์เพียงใดน้อมกายยืมสู่พื้นฟ้า ร้อยรักดวงใจ
มั่นในคำสัญญา สร้างสรรค์เพื่อมวลประชา นี่คำสัญญาของเรา
(ซ้ำ *)

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี หากว่าใครไม่มี ชาตินี้เอาดีไม่ได้
มีความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอดถมไป คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมการงาน

ใบความรู้

พัฒนาการของคนวัยหนุ่มสาว

วัยหนุ่มสาวคือระยะเวลาของชีวิต ที่เคลื่อนออกจากชีวิตและบทบาทของเด็กเพื่อไปรับภาระต่ออันเป็นบทบาทของผู้ใหญ่ ฉะนั้น วัยหนุ่มสาวที่เกี่ยวข้องในการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองเป็นเบื้องต้นเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว คนหนุ่มจึงต้องพัวพันกับงานและความเจริญเติบโตหลายประการ แต่ละประการล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นต้นว่า การแสวงหาความเป็นตัวของตนในสังคม ในเรื่องเพศ ในเรื่องอาชีพ ในเรื่องความหมายของชีวิต สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนออกมาให้เห็นได้ในความประพฤติในเมื่อคนหนุ่มได้พยายามทดลองบทบาทของเขาในกาลต่าง ๆ ความประพฤตินั้นยังชี้ถึงความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ทางเจตคติ ทางความนึกฝันและความห่วงกังวล

จะแสดงด้วยภาพ ก็จะได้ดังนี้

วิถีชีวิต

เกี่ยวกับการสังคม

- ฉันเป็นคนประเภทอะไร
- ความสามารถในการผูกมิตร
- หมู่พวกจะยอมรับหรือไม่
- ความสัมพันธ์กับบิดามารดา
- ความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่

เกี่ยวกับเรื่องเพศ

- เพศตรงข้ามเห็นฉันอย่างไร
- ความสามารถในการสัมพันธ์
- การยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
- รู้จักบทบาทของชายหญิง
- ความผิดหวัง-การกระทบกันระหว่างความเจริญเติบโตของร่างกาย และกฎของสังคม

เกี่ยวกับเรื่องอาชีพ

- ฉันจะทำงานอาชีพอะไรดี
- พัฒนาทักษะเกี่ยวกับสติปัญญา
- เลือกและเตรียมตัวเพื่ออาชีพ
- มีเสรีภาพในเศรษฐกิจ
- ความหวังในความสมบูรณ์ของชีวิต

เกี่ยวกับความหมายในชีวิต

- ชีวิตหมายความว่าอย่างไร
- เลือกหาค่านิยมทางธรรมจริยา
- เริ่มสร้างความคิดเห็นทางการเมือง
- ความเชื่อทางศาสนา
- อุดมคติเกี่ยวกับสังคม

อิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อคนวัยหนุ่ม มากเพียงไร?

บิดามารดา

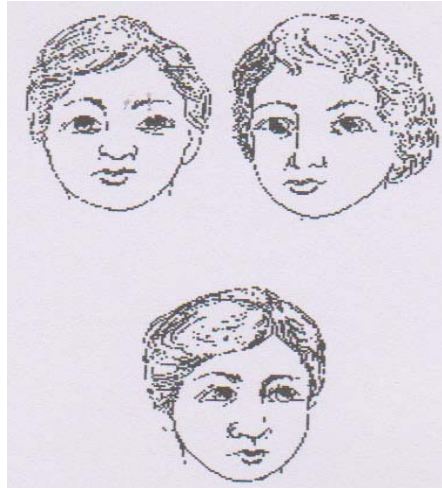
ผู้ใหญ่ทั่วไป

เพื่อนบ้านใกล้เคียง

เพื่อนสนิท

งานอดิเรก

สิ่งแวดล้อม

งานโรงเรียน

สังคมทั่วไป

วัด

สื่อมวลชน

วัฒนธรรม

กิจกรรมลูกเสือ

ตัวอย่างคำถาม (แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับตนเอง)

1. ท่านคิดว่าอะไรเป็นเรื่องสำคัญมากในชีวิตของท่าน เพื่อน สุขภาพ ตำแหน่งงาน ความผาสุกในครอบครัว

2. ท่านมองเห็นตัวท่านในอนาคต 10 ปี ข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร

3. ท่านมีความคิดเห็นในเรื่องศาสนาอย่างไรบ้าง

4. เมื่ออายุเท่าไร เราจึงควรทำการสมรส ท่านต้องการมีครอบครัวใหม่

5. ท่านเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญสำหรับท่านที่ควรเลือกเป็นอาชีพได้

6. ท่านคิดเห็น เกี่ยวกับผู้ใหญ่โดยทั่วไปอย่างไรบ้าง ท่านคิดว่าผู้ใหญ่บางคนแตกต่างกับผู้ใหญ่คนอื่นบ้างไหม ทำไม

7. ทำไมท่านจึงคิดว่าท่านเป็นมิตรกับ.....

8. งานของโรงเรียน/วิทยาลัย เป็นอย่างไรบ้าง

การชักถามนั้นจักทำขึ้น เพื่อพึงเล็งให้ทราบถึงความต้องการของคนหนุ่มทั้งหลายที่มีต่อปัญหาชีวิตของเราทั่วไปทุกคน ปัญหาต่างๆ ได้ยกตัวอย่างไว้เป็นข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างล่างนี้

แต่ท่านอาจจะเลือกปัญหาหรือจะใช้วิธีกล่าวนำการอภิปราย หรือตั้งคำถามเพื่อชักถามอย่างใดก็ได้ คำถาม

ที่ให้ไว้ข้างล่างนี้ แต่ท่านอาจจะเลือกปัญหาหรือจะใช้วิธีกล่าวนำการอภิปราย หรือตั้งคำถาม

เพื่อชักถามอย่างใดก็ได้ คำถามที่ให้ไว้ข้างล่างนี้เป็นเพียงตัวอย่าง และข้อเสนอแนะเท่านั้น

ท่านไม่ควรจะถือให้เคร่งครัดเกินไป ในระยะแรกๆของการอภิปรายนั้นอาจจะปล่อยให้การอภิปราย

ล่อยไปตามกระแส การอภิปรายบ้างก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนรู้สึกมีความ “เป็นกันเอง” เกิดขึ้นเสียก่อน ถ้าท่านชอบพิธีการตามแบบฉบับ ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดก็ยอมทำได้ จงระวังอย่าคิดว่าท่านมีความจำดี ท่านจะจดจำได้ทุกอย่างที่ได้พูดได้กล่าวกัน ทางที่ดีควรจดจำความคิดเห็นที่สำคัญไว้ทันที เมื่อเสร็จการอภิปรายกันแล้ว

จงพยายามพูดถึงปัญหาสำคัญ เช่น เจตคติเกี่ยวกับเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน การเลือกอาชีพ เพศ กีฬา ศาสนา ผู้ใหญ่ การเงิน การเมืองให้มากที่สุด ไม่ใช่เป็นคำถามที่มีคำตอบอย่างเดียว

เรื่องที่เป็นประโยชน์

บุญคุณต้องตอบแทน

มีครอบครัวหนึ่ง อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกันที่ริมฝั่งแม่น้ำฮวงโห มีอยู่ด้วยกัน 3 คน คือ ปู่อายุ 70 ปี พ่ออายุ 50 ปี และลูกชายวัย 20 ปี ปู่นั้นป่วยเป็นอัมพาต เดินไม่ได้ ต้องคอยป้อนอาหาร กันทุกวัน เวลาถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ ก็ต้องถ่ายอยู่กับที่ สองพ่อลูกต้องออกไปทำงานนอกบ้านทุกวัน กลับถึงบ้านก็ต้องหุงหาอาหาร ป้อนข้าวให้น้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้าและทำความสะอาดให้ปู่เป็นเวลาติด เหตุการณ์ดำเนินไปเช่นนี้ทุกวัน ในที่สุด พ่อทนไม่ไหว ก็พูดกับลูกชายว่าขึ้นว่า

“ปู่ของเจ้านั้นเป็นโรคที่รักษาไม่หาย เจ้าเองก็ได้รับความลำบาก ต้องคอยดูแลปู่ทุกวัน เราน่าจะเอาปู่ใส่เข่งแล้วเอาไปทิ้งที่แม่น้ำจะดีกว่า เจ้าเห็นด้วยไหม” ลูกชายนิ่งคิดแล้วก็ตอบว่า “ก็สุดแล้วแต่พ่อเถิด”

ในคืนวันนั้น เมื่อเห็นชาวบ้านนอนหลับหมดแล้ว พ่อลูกก็ช่วยกันอุ้มปู่ลงเข่งแล้วหามเข่งนั้น ไปที่ริมฝั่งแม่น้ำฮวงโห ก่อนที่จะโยนเข่งที่ใส่ปู่ลงไปในแม่น้ำลูกชายก็พูดกับพ่อว่า

“พ่อครับ ก่อนจะโยนปู่ลงไปในแม่น้ำ ควรเอาปู่ออกจากเข่งก่อน แล้วจึงโยนตัวปู่อย่างเดียว ลงไป” คำพูดของลูกชายทำให้พ่อมีความสงสัยอย่างมากจึงถามลูกชายไปว่า “เจ้าจะเก็บเข่งไว้ทำไม” ลูกชายเหลือบนัยน์ตามองพ่อ แล้วจึงตอบคำถามว่า “เอ้า ผมก็จะเก็บไว้ใส่พ่อตอนที่พ่อแก่ตัวลง และต้องนอนป่วยอย่างปู่ นี่ แล้วผมก็จะจับพ่อใส่เข่งเอามาทิ้งแม่น้ำ อย่างที่พ่อกับผมกำลังทำอยู่เดี๋ยวนี้”

เมื่อพ่อได้ฟังคำตอบจากลูกชายก็ได้คิด จึงเปลี่ยนใจให้ลูกชายหามปู่กลับไปบ้านเพื่อรักษา และเลี้ยงดูเหมือนเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเลี้ยงดูบุพการีเป็นหน้าที่ของลูกหลานที่ต้องทดแทนบุญคุณ

พึงเหตุผลก่อน

มีสามีภรรยาสองคน อยู่กันกันมาร่วมยี่สิบปีแล้วจนมีลูกเต้าโตกันหมด ทั้งคู่รักกันดีมาก และดูเหมือนความรักของทั้งสองจะเป็นที่อิจฉาของคนทั่วไปที่มองแล้วเห็นความอบอุ่นของคู่นี้ ไม่เสื่อมคลาย

วันหนึ่งฝ่ายทั้งคู่อยากจัดงานครบรอบแต่งงานปีที่ 30 ก็เชิญแขกหรือมาตามประสา พอถึงวันงานทั้งคู่ต้องจัดเตรียมงานมากมายตั้งแต่เช้าจนงานเลิกแทบจะไม่ได้ทานอะไรกันเลย ทั้งสองก็เขี้ยวขราแล้วทั้งเหนื่อยทั้งเพลียและหิวมาก

เมื่อกลับมาถึงบ้าน ฝ่ายภรรยาก็พูดกับสามีว่า เดี๋ยวคุณไปรอที่นอกระเบียงนะ ชั้นจะเอาขนมปังและกาแฟมาให้ทานก่อน (ปกติแล้วภรรยาจะเตรียมขนมปังห้วกะโหลกให้สามีทานกับกาแฟเป็นประจำ ซึ่งขนมปังห้วกะโหลกนี้เป็นขนมปังแถวไม่ได้ตัดเป็นแผ่นส่วนบนจะเกรียมจากการอบ) สักครู่ภรรยาจึงหยิบขนมปังห้วกะโหลกมาพร้อมกาแฟมาเสิร์ฟให้สามีสุดที่รัก ฝ่ายสามีรับมาแล้วจึงหยิบขนมปังชิ้นมาบิส่วนบนที่เกรียมๆ นั้น แล้วยื่นแบ่งให้กับภรรยา ฝ่ายภรรยานิ่งอึ้งไป แล้วตะหวาดใส่สามีอย่างเหลืออดว่า “ทำไมต้องเอาแต่ไอ้ส่วนที่ไหม้ๆ ให้เปื้อ คนเห็นแกล้งตัว” แล้วแกก็บ่นเป็นยกใหญ่ แต่ฝ่ายสามีกลับนิ่งด้วยความอดทน เมื่อเห็นภรรยาเริ่มนิ่งแล้วเขาจึงพูดกับภรรยาสุดที่รักของเขาว่า

“ที่รัก...ที่ผมแบ่งส่วนที่เกรียมนั้นให้เพราะมันเป็นส่วนที่ผมชอบนะ ที่กันๆ นั้นมันนิ่ม ผมไม่ชอบเลย ผมก็เลยกินเอง”

ฝ่ายภรรยาได้ยินดังนั้นจึงหยุดนิ่งดูสีหน้าเครียดและนิ่งอึ้งไป และหันกลับมาขอโทษสามี ที่ตนเองผิดที่โมโหแล้วชั่วอารมณ์โดยไม่หยุดตรองหรือได้ถามให้ดีกว่า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรับฟังเหตุผลของผู้อื่นจะทำให้เกิดความเข้าใจกันดีกว่าไม่ยอมรับฟัง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 10 รักและศรัทธา สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ประวัติศาสตร์การเสียดินแดนไทย

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 บรรยายการเชิดชูเกียรติประวัติศาสตรบรรพชน ผู้ก่อกองสละชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อเข้าแลกแผ่นดินไว้ให้ลูกหลาน และคนไทยทั้งชาติได้

1.2 อธิบายประวัติศาสตร์ การสูญเสียดินแดนไทยทั้ง 14 ครั้งได้

1.3 แสดงออกด้วยความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้

2. เนื้อหา

2.1 การเชิดชูเกียรติประวัติศาสตร ของบรรพชนผู้ก่อกอง สละชีวิต สมัยก่อนตั้งพื้นแผ่นดินไทย

2.2 ประวัติศาสตร์การเสียดินแดนของประเทศไทย 14 ครั้ง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

3.3 แผ่นภาพ หรือแผนที่ หรือวีดิทัศน์ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 เรื่องการสูญเสียดินแดนไทย 14 ครั้ง

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาประวัติศาสตร์ชนชาติไทยที่รักษาไว้ให้ลูกหลาน ประกอบแผนที่ หรือวีดิทัศน์ สมัยรัชกาลที่ 1 “ทิศเหนือจรดทิศใต้ ทิศตะวันออกจรดทิศตะวันตก อาณาจักรชนชาติไทยล้วนแล้วแต่มีชายฝั่งทะเลอันดามันล้อมรอบประเทศแทบทั้งสิ้น แต่ถูกกัดกร่อนแผ่นดิน ต้องสูญเสียดินแดนไทยให้กับต่างชาติ ถึง 14 ครั้ง”

(2) ผู้กำกับลูกเสือ บรรยายเหตุการณ์การสูญเสียดินแดน ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 14 โดยใช้แผนที่ประกอบวีดิทัศน์ (หรือจัดกิจกรรมให้ลูกเสือ ได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมเป็น 4 กลุ่ม โดยให้ลูกเสือทำการวางแผนจัดการกิจกรรมบทบาทการแสดง หรือการบรรยายเป็นกลุ่ม เพื่อนำเสนอในการประชุมกองครั้งถัดไป โดยแบ่งกลุ่มเป็นสองครั้ง กลุ่มที่ 1-2 นำเสนอสัปดาห์เดียวกัน และสัปดาห์ถัดไปเป็นกลุ่มที่ 3-4

- ลูกเสือกลุ่มที่ 1 การสูญเสียดินแดนครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4
- ลูกเสือกลุ่มที่ 2 การสูญเสียดินแดนครั้งที่ 5 ถึงครั้งที่ 7
- ลูกเสือกลุ่มที่ 3 การสูญเสียดินแดนครั้งที่ 8 ถึงครั้งที่ 11
- ลูกเสือกลุ่มที่ 4 การสูญเสียดินแดนครั้งที่ 12 ถึงครั้งที่ 14

(3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปเรื่องที่ลูกเสือจะนำเสนอในสัปดาห์ต่อไป

4) ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการนำเสนอกิจกรรม

(2) ลูกเสือกลุ่มที่ 1 และ 2 นำเสนอกิจกรรม

(3) ผู้แทนกลุ่มลูกเสือทั้งสองกลุ่ม สรุปการสูญเสียดินแดนทั้ง 7 ครั้ง

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปการนำเสนอเพิ่มเติม และนัดหมายครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการนำเสนอสัปดาห์ที่ผ่านมา

(2) ลูกเสือกลุ่มที่ 3 และ 4 นำเสนอกิจกรรม

(3) ผู้แทนกลุ่มลูกเสือทั้งสองกลุ่ม สรุปการสูญเสียดินแดนทั้ง 7 ครั้ง

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปการสูญเสียดินแดนทั้ง 14 ครั้ง

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงสำคัญภูมิใจ รักและศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

สดแผ่นดิน

สดดินคือถิ่นน้ำ	เขตขามไทยสุดแนว
เราลอยไปไม่ได้อีกแล้ว	ผืนดินสิ้นแนวทะเลกว้างใหญ่
ชาติไทยในเก๋ากาล	ถูกเขารานยำใจ
เคยเสียน้ำตามากเพียงไหน	เสียเนื้อเลือดเท่าไรชาวไทยจำได้ดี
เราลอยมาอยู่แสนไกล	รวมเผ่าไทยอยู่อย่างเสรี
พระสยามทรงน้ำโชคดี	ผืนดินถิ่นนี้คือแผ่นดินทอง
ไม่มีที่แห่งไหน	ให้ไทยไปจับจอง
เราลอยไปไม่ได้พี่น้อง	ใครคิดมาแย่งครองผองไทยจงสู้อยู่ตาย

ต้นตระกูลไทย

ต้นตระกูลไทยใจท่านเหี้ยมหาญ รักษาดินแดนไทยไว้ให้ลูกหลาน
สู้จนสูญเสียชีวิตของท่าน เพื่อถนอมบ้านเมืองไว้ให้เรา
ลุกขึ้นเถิดพี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า
รักชาติยิ่งชีพของเรา เหมือนดังพงศ์เผ่าตระกูลไทย
ท่านพระยารามผู้มีความแข็งขัน สู้รบป้องกันมิได้ยอมแพ้พ่าย
พระราชมนูทหารสมัยกุษาติ แสดงความสามารถได้ชัยชนะมากมาย
เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอก ของสมเด็จพระนารายณ์
สี่หาราชเดโช ผจญสงครามใหญ่โต ต่อตีศัตรูแพ้พ่าย
เจ้าคุณพิชัยดาบหัก ผู้กล้าหาญยิ่งนัก ล้วนเป็นต้นตระกูลไทย
หมู่บุคคลสำคัญ หัวหน้าชาวบางระจัน ที่เราหาชื่อได้
นายแท่น นายดอก นายอิน นายเมือง ขุนสรร พันเรือง นายทองแสงใหญ่
นายโชติ นายทองเหม็น ท่านเหล่านี้ล้วนเป็น ผู้กล้าหาญชาญชัย
นายจันหนวดเขี้ยวกับนายทองแก้ว ทำชื่อเปรตแพรวไฉไลยเลือดไทย
ชาวบางระจันสำคัญยิ่งใหญ่ เป็นต้นตระกูลของไทย ที่ควรระลึกตลอดกาล
องค์พระสุริโยทัย ยอดหญิงไทย สละพระองค์เพื่อชาติ
ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ป้องกันกลางนคร ไว้ด้วยความสามารถ
ท้าวสุรนารี ผู้เป็นนักรบสตรี กล้าหาญองอาจ
ป้องกันอิสานด้านศัตรูของชาติ ล้วนเป็นสตรีสามารถ ต้นตระกูลของไทย

รักเมืองไทย

ใครจะรักใครใคร่ ฉันรักเมืองไทยของฉันเมืองเดียว
เมืองไหนฉันไม่ยุ่งเกี่ยว (ซ้ำ) รักเดียวใจเดียว ฉันรักเมืองไทย

ใบความรู้

ประวัติศาสตร์การเสียดินแดนของประเทศไทย

ครั้งที่ 1 เสียเกาะหมาก (ปันง) ให้กับประเทศอังกฤษ เมื่อ 11 สิงหาคม 2329 พื้นที่ 375 ตร.กม. ในสมัย ร.1
เกิด จาก พระยาไทรบุรี ให้อังกฤษเช่าเกาะหมาก เพื่อหวังจะขอให้อังกฤษคุ้มครองเกาะหมากจากกองทัพ
ของกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ซึ่งยกทัพมาจัดระเบียบหัวเมืองปักษ์ใต้ ในที่สุดอังกฤษก็ยึดเอาไป

ครั้งที่ 2 เสียมะริด ทวาย ตะนาวศรี ให้กับพม่า เมื่อ 16 มกราคม 2336 พื้นที่ 55,000 ตร.กม. ในสมัย ร.1 แต่เดิมเป็นของไทยครั้งสมัยสุโขทัย มังสัจจา เจ้าเมืองทวายเป็นไส้ศึกให้พม่า รัชกาลที่ 1 ไม่สามารถตีคืนจากพม่าได้ ประกอบกับชาวเมืองทวายไม่พอใจกองทัพไทยที่เข้ายึดครอง จึงตกเป็นของพม่าไป

ครั้งที่ 3 เสียบันทายมาต (ฮาเตียน) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ.2353 ในสมัยรัชกาลที่ 2

ครั้งที่ 4 เสียแสนหวี เมืองพง เชียงตุง ให้กับพม่าเมื่อ พ.ศ.2368 พื้นที่ 62,000 ตร.กม. ในสมัย รัชกาลที่ 3 แต่เดิมเราได้ดินแดนนี้มาในสมัยรัชกาลที่ 1 โดยพระเจ้ากาวิละ ยกทัพไปตีมาขึ้นอยู่กับไทยได้ 20 ปี เนื่องจากเป็นดินแดนที่อยู่ไกล ประกอบกับเกิดกบฏเจ้าอนุเวียงจันทร์และเกิดกบฏทางหัวเมืองปักษ์ใต้ (กลันตัน ไทรบุรี) ไทยจึงห่วงหน้าพะวงหลัง ไม่มีกำลังใจจะยึดครอง หลังจากนั้นพม่าเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ เชียงตุงก็เป็นของอังกฤษโดยสิ้นเชิง

ครั้งที่ 5 เสียรัฐเปรี๊ด ให้กับอังกฤษเมื่อ พ.ศ.2369 ในสมัยรัชกาลที่ 3 เป็นการสูญเสีย ที่ทำร้ายจิตใจ คนไทยทั้งชาติ เพราะเป็นการสูญเสียที่ห่างจากครั้งก่อนไม่ถึง 1 ปี

ครั้งที่ 6 เสียสิบสองปันนา ให้กับจีนเมื่อ 1 พฤษภาคม 2393 พื้นที่ 90,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นดินแดนในญวนตอนใต้ของประเทศจีน เมืองเชียงรุ่งเป็นเมือง หลวงของไทยสมัยรัชกาลที่ 1 ต่อมาเกิดการแย่งชิงราชสมบัติกันเอง แสนหัวฟ้า มหาอุปราชหนีลงมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้เกณฑ์ทัพเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน ไปตีเมืองเชียงตุง (ต้องตีเมืองเชียงตุงให้ได้ก่อนจึงจะได้เชียงรุ่ง) แต่ไม่สำเร็จ เพราะไม่พร้อมเพรียงกัน มาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้ให้กรมหลวงลพบุรีราชนิก (ต้นตระกูลสนิทวงศ์) ยกทัพไปตีเชียงตุงเป็นครั้งที่ 2 แต่ไม่สำเร็จจึงต้องเสียให้จีนไป

ครั้งที่ 7 เสียเขมรและเกาะ 6 เกาะ ให้กับฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2410 พื้นที่ 124,000 ตร.กม. ในสมัย ร.4 ฝรั่งเศสบังคับให้เขมรทำสัญญารับรองความคุ้มครอง จากฝรั่งเศส หลังจากนั้นได้ดำเนินการทางการทูตกับไทย ขอให้มีการปักปันเขตแดน เขมรกับญวน แต่กลับตกลงกันไม่ได้ ขณะนั้นพระปิ่นเกล้า แม่ทัพเรือสวรรคต ไทยจึงอ่อนแอ ฝรั่งเศสจึงฉวยโอกาสบังคับทำสัญญารับรองความอารักขาจาก ฝรั่งเศสต่อเขมร ในช่วงนี้เอง อังกฤษกับฝรั่งเศสได้ทำสัญญากันเมื่อ 15 มกราคม 2438 โดยตกลงกันให้ไทยเป็นรัฐกันชน ประกอบกับ การดำเนินนโยบายของ ร.5 ที่ไปประพาสยุโรปถึง 2 ครั้ง ทำให้อังกฤษ เยอรมัน รัสเซียเห็นใจไทย ฝรั่งเศสจึงยึดดินแดนไป

ครั้งที่ 8 เสียสิบสองจุไทย (เมืองไล เมืองเชียงค้อ) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ 22 ธันวาคม 2431 พื้นที่ 87,000 ตร.กม. ในสมัย รัชกาลที่ 5 พวกฮ่อ ก่อกบฏ ทางฝ่ายไทยจัด กำลังไปปราบ 2 กองทัพ แต่ปฏิบัติเป็นอิสระแก่กัน อีกทั้งแม่ทัพทั้งสองไม่ถูกกัน จึงเป็นโอกาสให้ฝรั่งเศสส่งทหารเข้าเมืองไล โดยอ้างว่า มาช่วยไทยปราบฮ่อ แต่หลังจากปราบได้แล้ว ก็ไม่ยอมยกทัพกลับ อีกทั้งไทยก็ไม่ได้จัดกำลังไว้ยึดครองอีกด้วย จนในที่สุดไทยกับฝรั่งเศสได้ทำสัญญากันที่เมืองแอง (เบียนฟู) ยอมให้ฝรั่งเศสรักษา เมืองไลและเมืองเชียงค้อ

ครั้งที่ 9 เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำสาละวิน (5 เมืองเจียว และ 13 เมืองกะเหรี่ยง) ให้กับประเทศอังกฤษในสมัย รัชกาลที่ 5 เมื่อ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2435 เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ทางด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจและทรัพยากร อันอุดม ด้วยดินแดนผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ยิ่ง

ครั้งที่ 10 เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (อาณาจักรล้านช้าง หรือประเทศลาว) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ 3 ตุลาคม 2436 พื้นที่ 143,000 ตร.กม. ในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นของไทยมาตั้งแต่ สมัยสมเด็จพระนเรศวร ต้องเสียให้กับฝรั่งเศสตามสัญญา ไทยกับฝรั่งเศส เท่านั้นยังไม่พอ ฝรั่งเศสเรียกเงินจากไทย 1 ล้านบาท เป็นค่าเสียหายที่ต้องรบกับไทย เสียค่าประกันว่าไทยต้องปฏิบัติตามสัญญาอีก 3 ล้านบาท และยังไม่พอฝรั่งเศสได้ ส่งทหารมายึดเมืองจันทบุรีและตราด ไว้ถึง 15 ปี นับว่าเป็นความเจ็บปวดที่สุด ของไทยถึงขนาดที่เจ้านายฝ่ายในต้องขาย เครื่องแต่งกายเพื่อนำเงินมาถวาย ร.5 เป็นค่าปรับ ร.5 ต้องนำถุงแดง (เงินพระคลังข้างที่) ออกมาใช้

ครั้งที่ 11 เสียดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง (ตรงข้ามเมืองหลวงพระบาง ดินแดนในทิศตะวันออกของน่านคือ จำปาสัก และไชยะบูลี) ให้กับฝรั่งเศสเมื่อ 12 พฤษภาคม 2446 พื้นที่ 25,500 ตร.กม. ในสมัย ร.5 ไทยทำสัญญากับฝรั่งเศส เพื่อขอให้ฝรั่งเศสคืน จันทบุรีให้ไทย แต่ฝรั่งเศสถอนไปแต่จันทบุรีแล้วไปยึด เมืองตราด แทนอีก 5 ปี แล้วเมื่อฝรั่งเศสได้ หลวงพระบางแล้วยังลุกล้ำย่านนาดี, ด่านซ้าย จ.เลย และยังได้เอาศิลาจารึกที่ พระเจดีย์ศรีสองรักษ์ไปด้วย

ครั้งที่ 12 เสียมลทลบูรพา (พระตะบอง, เสียมราฐ, ศรีโสภณ) ให้กับฝรั่งเศส เมื่อ 23 มีค. 2449 พื้นที่ 51,000 ตร.กม. ในสมัย ร.5 ไทยได้ทำสัญญากับฝรั่งเศส เพื่อแลกกับ ตราด, เกาะกง, ด่านซ้าย ตลอดจนอำนาจศาล ไทยที่จะบังคับต่อคนในบังคับ ของฝรั่งเศส ในประเทศไทย เพราะขณะนั้นมีคนจีนญวนไปพึ่งธงฝรั่งเศสกันมาก เพื่อสิทธิการค้าขาย ฝรั่งเศสก็เพียงแต่ถอนทหารออกจากตราดเมื่อ 6 กรกฎาคม 2450 กับด่านซ้าย คงเหลือแต่เกาะกงไม่คืนให้ไทย

ครั้งที่ 13 เสียรัฐกลันตัน, ตรังกานู, ไทรบุรี, ปรีส ให้กับอังกฤษเมื่อ 10 มีนาคม 2451 พื้นที่ 80,000 ตร.กม. ในสมัย ร.5 ไทยได้ทำสัญญากับอังกฤษ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ศาลไทยที่จะบังคับคดีความผิดของคน อังกฤษในไทย

ครั้งที่ 14 เสียเขาพระวิหาร ให้กับเขมรเมื่อ 15 มิถุนายน 2505 พื้นที่ 2 ตร.กม. ในสมัย ร.9 ตามคำพิพากษาของศาลโลก ให้เขาพระวิหารตกเป็นของเขมร เนื่องจาก หลักฐานสำคัญของเขมร ในสมัยที่เป็นของฝรั่งเศส เมื่อรู้ว่าการมพระยาดำรงราชานุภาพ จะเสด็จเขาพระวิหาร จึงขึ้นไปก่อนแล้วชักธงชาติฝรั่งเศสรับเสด็จ แล้วถ่ายรูปไว้เป็น หลักฐาน และนำมาใช้เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงต่อศาลโลก ด้วยเสียง 9 ต่อ 3 พ.ศ. 2550 กัมพูชาเสนอองค์การยูเนสโก ให้ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แต่ยังไม่มีการขึ้นทะเบียน 18 มิถุนายน พ.ศ. 2551 นาย นพดล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ลงนามยินยอมให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกแต่ฝ่ายเดียว ร่วมกับ นายอึ้ง เชียน เอกอัครราชทูต กัมพูชา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 24 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ทางกรมกัมพูชาปิดปราสาทพระวิหารชั่วคราว หวั่นผู้ไม่ประสงค์ดีเข้าไปทำร้ายชาวกัมพูชาในบริเวณใกล้เคียง 28 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ศาลปกครองกลาง มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ให้กระทรวงการต่างประเทศและคณะรัฐมนตรียุติ การดำเนินการตามมติ ครม. ที่รับรองการออกแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาสนับสนุนให้กัมพูชาจดทะเบียน ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ไปจนกว่าคดีจะเป็นที่สิ้นสุด หรือ ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 องค์การยูเนสโก ประกาศรับปราสาทพระวิหารขึ้นเป็นมรดกโลก

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ลิงกับพระราช

นานมาแล้ว มีพระราชองค์หนึ่งมีอำนาจมาก และเป็นราชาแห่งสัตว์ทั้งปวง สัตว์ที่อยู่ภายใต้การปกครองของพระองค์ พระองค์ทรงดูแลอย่างใกล้ชิดและเป็นธรรม วันหนึ่งพระราชต้องการทดสอบว่า ในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย ลูกสัตว์ใดเป็นลูกสัตว์ที่สวยงามที่สุด และเหมาะสมที่สุด จึงได้เรียกบรรดาสัตว์ทั้งหมดให้นำลูกๆ ของตนเองมาด้วย สัตว์ทุกตัวล้วนมีความสุขกับคำสั่งนี้ บรรดาครอบครัวแพะก็นำลูกแพะมาด้วย แมวก็นำลูกแมวมา หมาก็นำลูกหมามา ม้าก็วิ่งเยาะๆ มาพร้อมด้วยลูกม้า แกะเดินมาพระราชวังพร้อมด้วยลูกแกะ บรรดาครอบครัวสัตว์ล้วนมาพร้อมกับลูกของตน ทำให้พระราชวังเบียดเสียดยัดเยียด และเสียงอึกทึกอื้ออึง แม่ลิงมาช้าที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหมด แม่ลิงมาพร้อมด้วยลูกลิงซึ่งมาพร้อมด้วยหน้าตาหน้าหัวเราะมาก ลูกลิงหน้ากลม มีหูกลมใหญ่ จมูกแบน ตัวก็ไม่มีขน บรรดาแม่สัตว์ทั้งหลายพากันหัวเราะ เมื่อเห็นลูกลิงตัวเล็กๆ ที่กอดติดอกแม่ ลูกลิงคอยหลบซ่อนหน้าเมื่อได้ยินเสียงหัวเราะดังๆ เป็นคราวๆ แม่ลิงก็ค่อยๆ ตบปโลบลูกเบาๆ เป็นคราวๆ แม่ลิงมีความภาคภูมิใจกับลูกตนเป็นอย่างมาก ในท่ามกลางฝูงสัตว์ แม่ลิงจึงพูดว่า “นี่คือลูกของฉัน เพราะว่าฉันเป็นแม่ของลูก ฉันรักลูก ลูกจึงงดงามที่สุดสำหรับฉัน และงดงามกว่าเด็กอื่นๆ ความรักที่ฉันมีให้แก่ลูก ทำให้ลูกงดงามที่สุดในสายตาฉัน”

พระราชจึงรับสั่งให้แม่ลิงและลูกลิงเข้าไปใกล้ๆ ราชบัลลังก์ของพระองค์ และจ้องมองสองแม่ลูกอย่างพิถีพิถัน แม่ลิงมีความภาคภูมิใจและลูกที่ส่งเสียงร้องเจี๊ยกๆ ออกมาจากอกชนหน้าอกที่ยาวของแม่ลิง พระทัยของพระองค์ก็ได้สัมผัสกับความรู้สึกที่ลึกซึ้งของแม่ลิง พระราชจึงได้ประกาศว่า “ลูกต้องของแม่ลิง บางสิ่งที่ท่านคิดว่าลูกของท่านงดงามที่สุด เพราะว่าท่านรักลูกของท่าน หากว่าพวกเราต้องการเห็นบรรดาลูกๆ ของสัตว์ทั้งหลายมีความรักแบบเดียวกัน พวกเราก็ควรมองเหมือนกัน ดังนั้นหากพวกเราสามารถมองทุกคนสวยงาม และมีความรักซึ่งกันและกัน จึงสามารถสร้างอาณาจักรของพวกเราให้สงบสุขได้”

พระราชจึงประกาศว่า “ด้วยความรู้และความรัก นับแต่นี้ไป แม่ลิงจะเป็นที่ปรึกษาของเรา และลูกๆ ของเธอจะได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้และความรัก ภายในพระราชวังของเรา” “พวกเราทั้งหลายนับต่อไปจากนี้อีกนาน จึงจะมีการทดสอบเพื่อจะดูว่าใครคือเด็กๆ ที่ดูดีที่สุด สวยงามที่สุด เหมาะสมที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย และขอให้พวกเราช่วยกันมองหาความจริงด้วยดวงตาแห่งความรักซึ่งกันและกัน” นับจากวันนั้นมา พระราชก็มีกิตติศัพท์เลื่องลือขจรขจายไปทุกแคว้น ด้วยเหตุที่พระองค์ทรงปกครองอาณาจักรของพระองค์ด้วยความสันติสุขและการมีความรักต่อกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สันติสุขเกิดจากความรัก ความรักสามารถสร้างอาณาจักรให้สงบสุขได้

พระเจ้าอยู่หัวของชาวไทย

คุณตามบุญส่งชอบเล่าเรื่องในประวัติศาสตร์ให้หลานๆ ฟัง วันหนึ่งคุณตาเล่าว่า สมัยที่คุณตาเป็นหนุ่มมีโอกาสเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 แปรพระราชฐานไปวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทางรถยนต์พระที่นั่ง ระหว่างเสด็จมองเห็นลูกยางหล่นใต้ต้น พระองค์ทรงให้เก็บลูกยางนามาเพาะ และพระราชทานให้ราษฎรนำไปปลูก นับเป็นการอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

คุณตามบุญส่งเล่าพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งติดอยู่ที่ฝาบ้าน คุณตาสอนว่าเราเป็นข้าละออธงสีพระบาท ต้องมีความจงรักภักดีต่อพระองค์ เพราะพระองค์ทรงดูแลราษฎรให้อยู่ร่มเย็น การอนุรักษ์ต้นไม้ก็เท่ากับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนไทยควรจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ที่พระองค์ทรงห่วงใยราษฎรและประเทศชาติ

อดีตที่ต้องจดจำ

ยอดปราสาทเคยเรื่องรองดั่งทองทิพย์
กลับวังเวงเงียบกริบทุกแห่งหน
เพลิงพม่าพาพิณาศไม่อาจทน
ไร้ผู้คนไร้ชีวา ไร้พระศาสน์

จากคำประพันธ์ข้างต้น ทำให้คนไทยรู้สึกหดหู่ใจ เมื่อเรามีศัตรูมาทำร้ายบ้านเมือง ดังนั้นเราเยาวชนไทยทุกคน ควรจะช่วยกันปกป้องรักษามรดกของชาติไว้ให้คงอยู่ หากไม่มีแผ่นดินอาศัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หากเราไม่รักสามัคคี เราจะสูญเสียชาติ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ,ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 รักษาเมืองไทยต่อไปไม่ไกล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 รู้จักซาบซึ่งคตินิยม “หิริโอตตัปปะ” “ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป” ได้
- 1.2 อธิบายความหมายขบวนการน้อมราชฎ์บังหลวง การโกนกินบ้านเมือง แนวทางป้องกันการทุจริตได้
- 1.3 ปฏิบัติละเว้นการน้อมราชฎ์บังหลวง และโกนกินบ้านเมือง
- 1.4 อธิบายความสอดคล้องของการน้อมราชฎ์บังหลวง การโกนกินบ้านเมืองกับกฎลูกเสือข้อที่ 1 “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้” กฎลูกเสือข้อที่ 2 “ลูกเสือมีความรักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ”

2. เนื้อหา

- 2.1 คตินิยม “หิริโอตตัปปะ” “ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป”
- 2.2 กฎลูกเสือข้อที่ 1 “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้”
- 2.3 กฎลูกเสือข้อที่ 2 “ลูกเสือมีความรักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ”
- 2.4 การน้อมราชฎ์บังหลวงและการโกนกินบ้านเมือง

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1) กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเมืองของเราว่าก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอความหมายของคตินิยมหิริโอตตัปปะ (ความละอายความเกรงกลัวต่อบาป) กฎของลูกเสือข้อที่ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้”และกฎของลูกเสือข้อที่ 2 “ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ” (ดูใบความรู้ประกอบ)

3) แบ่งกลุ่มลูกเสือวิสามัญเป็น 4 กลุ่มร่วมกันวิเคราะห์แนวทางในการนำคตินิยม“หิริโอตตัปปะ”และกฎลูกเสือทั้ง 2 ข้อไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเมืองโดยมีหัวข้อในการวิเคราะห์ดังนี้

(1) ลูกเสือคิดว่าใครบ้างที่ควรมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเมืองและลูกเสือเองควรมีส่วนร่วมด้วยหรือไม่(เปิดโอกาสให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ)

(2) ลูกเสือจะนำคตินิยมหิริโอตตัปปะและกฎลูกเสือทั้ง 2 ข้อ มาประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในบ้านเมือง

4) ตัวแทนกลุ่มลูกเสือรายงาน ที่ละกลุ่ม

5) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติม และสรุป

6) ผู้กำกับลูกเสือร่วมกับลูกเสือสรุปถึงคตินิยมที่ได้ศึกษาและการปฏิบัติกิจกรรม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5.การประเมิน

5.1 สังเกตพฤติกรรมการอภิปรายและการทำ Mind Mapping

5.2 ชิ้นงานการนำเสนอผลงาน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงพิษภัยและรังเกียจการทุจริตคอร์รัปชัน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

ลูกชาวนา

ฉันเป็นลูกชาวนา	อยู่ชานบ้านเกิดเมืองนอน
ตื่นแต่เช้าแดดอ่อน	ฉันหอบคอนคันไถไปทุ่ง
หมายจะผดุง	บำรุงเศรษฐกิจของไทย
แดดดกล้ำมแรง	สายฝนกระหน่ำทน้ำไป
ชาวนาภูมิใจ	ข้าวไทยดีเด่น
เหนื่อยยากลำเค็ญ	ใครไม่เห็นใจเรา โอ้อละเห....
ข้าวไทยช่วยไทยเป็นเอกราช	ต่างชาติมองเห็นความดี
เราชาวนาหน้าแล้งรินเริงเต็มที	ความสุขนั้นมีตามประสาชาวนา

ใบความรู้

หิริ โอตตัปปะ

คำว่าหิริโอตตัปปะเกิดจากการรวมกันของคำสองคำคือ

หิริหมายถึงความละอายต่อการทำบาป ละอายต่อการทำชั่วทำเลวของตนเอง

โอตตัปปะหมายถึงความเกรงกลัวต่อบาป ความเกรงกลัวผลของการกระทำความบาป การกระทำชั่วของตนเอง

หิริโอตตัปปะคือความละอายและเกรงกลัวต่อบาป

หลักธรรมหิริโอตตัปปะนี้พระพุทธองค์ท่านทรงตรัสไว้เพื่อเป็นการเตือนสติคนให้มีสติยังคิดให้ไตร่ตรองก่อนการกระทำใดๆ ให้วิเคราะห์ว่าสิ่งที่ตนกำลังกระทำนั้นเป็นสิ่งดีงามหรือสิ่งชั่วช้า ถ้าเป็นสิ่งชั่วช้าก็ให้นึกละอายที่จะกระทำเช่นนั้น และให้นึกเกรงกลัวผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน

กฎลูกเสือข้อที่ 1 “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้”

คือเป็นผู้มีเกียรติเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น เชื่อถือได้เมื่อกล่าวสิ่งใดออกไปแล้วต้องรักษาสัจจะปฏิบัติเหมือนปากพูดเสมอ เมื่อได้รับมอบหมายสิ่งใดต้องทำสิ่งนั้นให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยความตั้งใจจริง อย่างเต็มความสามารถตามสติกำลัง ไม่เพิกเฉยหลีกเลี่ยง

กฎลูกเสือข้อที่ 2 “ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ”

หมายความว่าลูกเสือจะต้องมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติของตน ศาสนาพระมหากษัตริย์ด้วยใจจริง ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนประเพณี และมีความซื่อตรงต่อพ่อแม่ครูอาจารย์ผู้บังคับบัญชาและผู้มีพระคุณ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย

ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรี กล่าวปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “สร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยซื่อตรง” ไว้ว่า “ การที่ประชาชนมองเรื่องของฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยมีความคิดว่า อะไรก็ได้ ฉันไม่แคร์ ฉันไม่เกี่ยวข้อง คอร์รัปชันเป็นเรื่องธรรมดา จะโกงกันบ้างไม่เป็นไร ขอให้ฉันได้ประโยชน์บ้างก็พอ สิ่งเหล่านี้เป็นเหมือนเคราะห์กรรมของบ้านเมือง ที่ยังมีคนคิดแบบนี้อยู่ในสังคม คุณธรรมและจริยธรรมจึงตกต่ำลงไปมาก” จากคำกล่าวปาฐกถาพิเศษของ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร องคมนตรี ทำให้ได้เห็นความสำคัญของปัญหาคอร์รัปชันในระบบราชการ

คอร์รัปชัน คือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น รวมถึงการเลือกที่รักมักที่ชัง การเห็นแก่ญาติพี่น้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง

การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรมอื่นๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการลิตรอน
ความเป็นธรรมและความถูกต้องกฎหมายของสังคม

เหตุชักนำในการคอร์รัปชัน ได้แก่

- 1) จิตใจและความโลภของแต่ละบุคคล คนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจ
ในการแสวงหาเงินทอง ภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้น
- 2) การใช้อำนาจของผู้บริหารในทางที่มีขอบ ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับ
ลูกน้องไว้ช่วยเหลืตนในเรื่องต่างๆ
- 3) ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือญาติ ความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์
- 4) ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

องค์กรความโปร่งใสสากล (Transparency International-TI) ได้เปิดเผยผลการจัดอันดับบรรณ
ภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index-CPI) ประจำปี 2011 พบว่า ประเทศไทยได้ 3.4
คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน อยู่อันดับที่ 80 จากการจัดอันดับทั้งหมด 183 ประเทศทั่วโลก และอยู่
อันดับที่ 10 จาก 26 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย

องคมนตรีกล่าวอีกว่า “มาตรการทางกฎหมายก็ยังไม่เพียงพอในการที่จะแก้ปัญหา เพราะอย่างมาก
ที่สุด ทำได้แค่เอาตัวคนผิดมาลงโทษ ส่วนในเรื่องของการปรับปรุงจิตใจนั้น กฎหมายไม่สามารถที่จะทำได้
เพราะฉะนั้นคนในสังคมต้องมีการปลูกฝังและส่งเสริม ให้ลูกหลานตั้งแต่เล็กๆ โดยยึดหลัก คติธรรม 7
ประการสำหรับฝึกรบตามแบบฉบับของอังกฤษ ได้แก่ พูดความจริง, ความซื่อตรง, สุจริต, การระลึกใน
หน้าที่, ความอดกลั้น , ความเป็นธรรม , ความเอาใจใส่ , มีเมตตาธรรม “คติธรรมสำหรับคนไทยไว้อีก 5
ประการ ได้แก่ ความกตัญญู กตเวที , ความสุภาพนุ่มนวล , ความเคารวะผู้อาวุโส , การรักษาคำพูด และการ
มีจิตสาธารณะ แต่ในความเป็นจริงแล้วพื้นฐานของทางศาสนาคนไทยควรยึดหลัก หิริโอตตัปปะ หรือการละ
เว้นที่จะทำความชั่วเพราะละอายต่อบาป โดยมีกฎแห่งกรรมเป็นข้อบังคับ โดยพึงระลึกไว้เสมอว่า ทำดีได้ดี
ทำชั่วได้ชั่ว หากคนในสังคมคิดได้เช่นนี้ จะไม่มีคนกล้าทำความชั่ว”

รูปแบบการคอร์รัปชันที่สำคัญในวงราชการ ได้แก่

- การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ตั้งแต่การเรียกรับเงินสินบน ค่านายหน้า หรือการตอบ
แทนในรูปแบบต่างๆ
- การสรรหาบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง โดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการแต่งตั้ง
ข้าราชการ ในการเลื่อนตำแหน่งหรือการโยกย้าย โดยการให้คำตอบแทน
- การบริหารงบประมาณโครงการ การเบิกจ่ายคำตอบแทนวิทยากรนอก
- การทุจริตโดยยกยอกทรัพย์สิน ของทางราชการหรือการทุจริตในการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ
ค่ารักษาพยาบาล และค่าเช่าบ้าน เช่น การใช้พาหนะของราชการ โดยเบิกค่าพาหนะ หรือการ
เบิกเบี้ยเลี้ยง เกินวันเวลาที่ปฏิบัติงานจริง หรือ การเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ไม่ได้เช่าบ้านจริง การนำเอา
วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ประโยชน์เพื่อส่วนตน
- การทุจริตโดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่น

แนวทางการป้องกันการทุจริต

- ด้านกฎหมาย ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎเกณฑ์ บทลงโทษ
- มาตรการสังคม ควรต่อต้านผู้ที่กระทำการคอร์รัปชันไม่ให้สิทธิต่างๆ ในสังคม สรรหาบุคคลที่มีคุณภาพมาดำรงตำแหน่ง ปฏิรูประบบการคัดเลือกและการฝึกอบรม
- มีระบบและกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน โปร่งใส มีการตรวจสอบบ่อยๆ ครั้ง – ค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณี ปลุกฝังจิตสำนึกให้ทราบถึงผลเสียต่อตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งเกิดการคอร์รัปชัน

องคมนตรี กล่าวว่า “วอนคนไทยมีจิตสำนึกที่ดี มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละเพื่อ แผ่นดิน หมั่นปรับปรุงตนเอง การที่จะให้มีคนดี ร้อยเปอร์เซ็นต์นั้นหาไม่ได้ หรือชั่วเต็มร้อยก็หาไม่ได้ คนเรานั้น มีทั้งดีทั้งชั่วปนกันไป เพราะฉะนั้นเราต้องเฝ้าหาความดีของตนเอง โดยการร่อนทอง ร่อนเอาสิ่งปฏิกูล สิ่งสกปรกทั้งหลายออกไป ต้องคอยปรับปรุงและแสวงหาความดีของตนเอง”

นายชาวลีตร บัวสาร

นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คอร์รับชั่น – ไมโกง

นิทานสอนใจ เทพารักษ์กับคนตัดต้นไม้

ชาวป่าผู้หนึ่ง ขณะเข้าไปตัดต้นไม้ซึ่งขึ้นอยู่ริมแม่น้ำทำขวานหลุดมือตกจมหายลงไปในน้ำ เนื่องจากเขาวัย
น้ำไม่เป็นและนึกเสียดายขวานคู่ชีวิตเลยนั่งร้องไห้ เทพารักษ์มีความเมตตาสงสารได้ปรากฏกายขึ้นกล่าว
ปลอบโยน และลงไปงมหาขวานคืนให้ แต่คิดอยากจะลองใจผู้ชายคนนี้ ครั้งแรกจึงนำขวานทองขึ้นมาจาก
แม่น้ำแล้วถามว่า

“ขวานด้ามนี้ใช่ของเจ้าหรือไม่”

“ไม่ใช่หรอกขอรับ ขวานของข้าพเจ้าเป็นขวานเหล็กธรรมดา”

เทพารักษ์นึกพอใจแต่ยังคิดจะทดสอบอีกครั้ง แสร้งดำลงไปค้นหาในแม่น้ำแล้วโผล่ขึ้นมาพร้อมกับขวานเงิน
ในมือ

“ขวานด้ามนี้ใช่ของเจ้าหรือไม่”

“ไม่ใช่หรอกขอรับ ขวานของข้าพเจ้าเป็นขวานเหล็กธรรมดา”

เมื่อ เทพารักษ์นำขวานเหล็กมาคืนให้กับ ชายตัดฟัน ท่านได้ยกขวานเงินและขวานทองให้ด้วยเพื่อเป็น
รางวัลในความซื่อสัตย์ ครั้นเพื่อนของชายตัดฟันทราบเรื่อง จึงทำทีออกไปตัดฟันแล้วนั่งร้องไห้คร่ำครวญ
หลังจากแกล้งทำขวานหล่นในแม่น้ำ

เมื่อเทพารักษ์ปรากฏตัวขึ้นปลอบโยน และลงใจโดยงมหาขวานทองมาส่งให้ ชายผู้นั้นเกิดความโลภรีบบอก
ว่าเป็นขวานของตน เทพารักษ์เห็นว่าชายผู้นี้ กล่าวเท็จจึงแสดงฤทธิ์หายไปทันที ชายผู้ไร้ความซื่อสัตย์
นอกจากไม่ได้ขวานเงินและขวานทองเป็นรางวัลแล้ว แม้แต่ขวานเหล็กของตนก็จมอยู่ในแม่น้ำนั่นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ย่อมได้รับผลดีตอบแทน ผู้ทุจริตย่อมได้รับผลร้ายตอบสนอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 รักที่รับผิดชอบและปลอดภัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือตระหนักถึงความสำคัญและมีความนิยมของการมีเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย

2. เนื้อหา

การมีเพศสัมพันธ์ ควรเกิดจากความรัก ความเข้าใจ ความยินยอมพร้อมใจ และความพร้อมของทั้งสองฝ่าย ซึ่งต้องมีความปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับของครอบครัวและสังคม โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณี เมื่อลูกเสือยังไม่มีความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ วิธีป้องกันก็คือ การปฏิเสธ หรือถ้าตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ก็ควรคำนึงถึงความปลอดภัยโดยการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้แนวทางการสรุปเพื่อตอบคำถามจากภาพ

3.3 ภาพชุด “วรรณ กับ วิทย์” ในสถานการณ์ต่างๆดังนี้

(จำนวนชุดภาพเท่ากับจำนวนกลุ่มลูกเสือบวกกับผู้กำกับ 1 ชุด)

ภาพที่ 1 วรรณกับวิทย์นั่งโอบกอดในบรรยากาศส่วนตัว

ภาพที่ 2 วิทย์ประคองวรรณเข้าห้องนอน

ภาพที่ 3 วรรณนั่งร้องไห้ วิทย์นอนหลับอยู่ใกล้ๆ

ภาพที่ 4 วรรณกับวิทย์นึกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาด้วยความเสียใจ

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง “มาตามนัด”

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสื่อดูภาพ “วรรณกับวิทย์” ภาพที่ 1 ถามว่า

“ทั้งสองคนกำลังคิดหรือรู้สึกอย่างไร” เปิดโอกาสให้ตอบได้หลากหลาย ไม่ต้องสรุป

2) แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๗ละ 8 คน โดยคณะชายหญิงนั่งล้อมวง ให้ดูภาพที่ละภาพ และให้อภิปรายตามประเด็นของแต่ละภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 “จะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นแก่คนทั้งคู่” ผู้กำกับสุ่มถาม อภิปรายจนได้ข้อสรุปตามใบความรู้

ภาพที่ 3 “หลังเหตุการณ์ วรรณและวิทย์ จะรู้สึกเหมือนหรือแตกต่างกัน” และจะเกิดผลกระทบอะไรกับวรรณและวิทย์บ้าง เพราะอะไร” ผู้กำกับสัมภาษณ์ อภิปรายจนได้ข้อสรุปตามใบความรู้

ภาพที่ 4 “ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ วรรณและวิทย์จะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานี้ได้อย่างไร” ผู้กำกับสัมภาษณ์ อภิปรายจนได้ข้อสรุปตามใบความรู้

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ “ไม่ทำยอดทองกระบองยอดเพชร”

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการณ์มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และการสรุปเนื้อหาในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการมีเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ และปลอดภัย

คำแนะนำสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมนี้ ให้ลูกเสือเรียนรู้โดยภาพชุด“วรรณกับวิทย์” ซึ่งมีจำนวน 4 ภาพ ควรเปิดภาพให้ดูทีละภาพตามลำดับ (ไม่ควรให้ดูหลายภาพพร้อมกัน) ตามด้วยคำถามในแต่ละภาพ และรวบรวมคำตอบ อภิปราย และสรุปความคิดทีละภาพตามลำดับ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

มาตามนัด

มากลาง วัน เชนัดให้มากลางคืน มากลางคืน เชนัดให้มากลางวัน มาวันนี้เรามาด้วยกันร้องเพลง ช่วยบรรเลง เป็นเพลงที่ถูกต้อง สนุกสนานขึ้นบานทุกวันไปด้วยหัวใจของคนที่ร้องเพลง

ใบความรู้

ภาพที่ 1 วรณกับวิทย์นั่งโอบกอดกันในบรรยากาศส่วนตัว

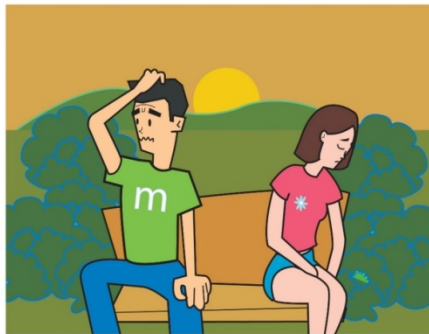
ภาพที่ 2 วิทย์ประคองวรณเข้าห้องนอน

ภาพที่ 3 วรณนั่งร้องไห้ วิทย์นอนหลับอยู่ใกล้ๆ

ภาพที่ 4 วรณกับวิทย์นึกถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาด้วยความเสียใจ

แนวทางการสรุปเพื่อตอบคำถามจากภาพ

ภาพและคำถาม	แนวทางการสรุป
ภาพที่ 1 “ทั้ง สองคนกำลังคิดอะไรอยู่”	วรรณ รู้สึกอบอุ่นเป็นสุขที่อยู่ใกล้ชิดกับคนที่พึงพอใจ วิทย์ รู้สึกมีความสุข พึงพอใจ และอาจนึกถึงการมีเพศสัมพันธ์ด้วย
ภาพที่ 2 “จะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นกับคนทั้งคู่”	มีเพศสัมพันธ์โดยวิทย์เป็นผู้เริ่มต้น (เพราะความใกล้ชิด การสัมผัสและบรรยากาศที่เป็นใจ) ขณะที่วรรณเองก็ไม่สามารถต้านทานทั้งวิทย์และความรู้สึกของตนเองได้
ภาพที่ 3 “หลังเหตุการณ์วรรณและวิทย์จะรู้สึกเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร” “จะเกิดผลกระทบอะไรกับวรรณและวิทย์ได้บ้าง เหมือนหรือต่างกันอย่างไร”	วรรณ กังวลใจหลายเรื่องเช่น กลัวคนรู้ กลัวท้อง กลัวพ่อแม่เสียใจ กลัววิทย์จะทิ้ง วิทย์ รู้สึกสมหวัง มีความสุข ไม่กังวลใจแบบที่วรรณเป็น ความรู้สึกของสองคนจะแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ผู้หญิงจะกังวลใจมากกว่า ส่วนผู้ชายจะกังวลใจน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะ 1. ค่านิยมของสังคมไทยเชื่อว่า ผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วจะหมดคุณค่า แต่สำหรับผู้ชาย การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดา 2. ผู้หญิงอาจตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นการประจานตนเองและพ่อแม่ให้อับอาย แต่ผู้ชายไม่มีปัญหานี้ ยิ่งกว่านั้น หากผู้หญิงไปทำแท้งก็อาจได้รับอันตรายจนเสียชีวิตได้ วรรณ อาจติดโรค ตั้งครรภ์ ถูกสังคมตีตรา นินทา พ่อแม่โกรธ อับอาย เสียอนาคต ลดโอกาสในการมีคู่ครองที่ดีต่อไป วิทย์ อาจติดโรค อาจถูกวรรณเรียกร้องความผูกพันเรียกร้องความรับผิดชอบ และเรียกร้องทางกฎหมาย กรณีที่ต้องแต่งงานกัน เพราะวรรณตั้งครรภ์ อาจมีผลเสียตามมาจากความไม่พร้อมในการมีครอบครัว เช่น รายได้ ความรู้ ความรับผิดชอบ ความเข้าใจในการใช้ชีวิตคู่ และความพร้อมในการเป็นพ่อแม่ ฯลฯ

ภาพที่ 4 “ถ้าย้อนหลังกลับไปได้ วรรณและวิทย์จะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานี้ได้อย่างไร	วรรณ ควรระมัดระวังตนเองไม่ไปไหนกับวิทย์ตามลำพังในที่ลับตา ไม่ยอมให้ถูกเนื้อต้องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดมีอารมณ์เพศได้ วิทย์ ควรให้เกียรติคนรัก รักษาชื่อเสียงของวรรณ ไม่ฉวยโอกาสรุกเร้า เช่น ถูกเนื้อต้องตัว กอดจูบ ซึ่งมักจะไม่สามารถยับยั้งความต้องการทางเพศต่อไปได้ ถ้าทั้งคู่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กันต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ 1. มีความรักที่มั่นคงต่อกัน 2. ยินยอมพร้อมใจทั้งสองฝ่าย 3. สามารถรับผิดชอบและแก้ไขปัญหากที่อาจเกิดขึ้นได้ 4. คำนึงถึงความปลอดภัยจากการตั้งครรภ์และการติดโรค 5. คำนึงถึงความรู้สึกของพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายและการยอมรับของสังคม ถ้าทั้งคู่สามารถรับผิดชอบการมีเพศสัมพันธ์และตัดสินใจจะมีเพศสัมพันธ์กัน ให้คำนึงถึงความปลอดภัยจากการตั้งครรภ์ ขณะที่ยังไม่พร้อม รวมทั้งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ โดยการสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
---	---

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร

ชายหญิงคู่หนึ่งแต่งงานอยู่ด้วยกันมานานจนแก่เฒ่า ฝ่ายหญิงมีกล่องเก็บของอยู่ใบหนึ่งวางในตู้เสื้อผ้าและกำชับกับสามีว่าอย่าได้เปิดดูหรือถามไถ่ใดทั้งสิ้น

เวลาผ่านไปหลายสิบปี วันหนึ่งฝ่ายหญิงป่วยมาก หมอลงความเห็นว่าจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกไม่นาน เธอขอให้สามีหยิบกล่องใบนั้นจากตู้เสื้อผ้า เมื่อเธอเปิดฝากล่องขึ้นมา พบว่ามีตุ๊กตาปักไหมพรมกับธนบัตรทั้งเก่าและใหม่บรรจุอยู่ข้างในจนเต็มกล่อง สามีเองก็แปลกใจว่าเงินเหล่านี้น่ามาจากไหน

ฝ่ายหญิงพูดว่า "ในวันแต่งงานของเรา คุณย่าของฉันได้ให้บทเรียนสอนใจ ท่านว่าครอบครัวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน หนักนิดเบาหน่อยต้องให้อภัยและอดทน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไว้เนื้อเชื่อใจ มีความรักให้แก่กันและที่สำคัญคือมีความเข้าใจกัน" เธอหยุดพูดพร้อมกับยื่นมือลูบตุ๊กตาไหมพรมไปมา "คุณย่าได้แนะนำเคล็ดลับให้ว่า เมื่อใดที่ความรู้สึกไม่พอใจเกิดขึ้นหรือรู้สึกโกรธมาก ๆ ขึ้นมา ให้ถักตุ๊กตาไหมพรมเก็บไว้ 1 ตัวเสมอ"

ฝ่ายชายเหลือบมองเข้าไปในกล่องมีตุ๊กตาไหมพรม 2 ตัววางอยู่ เขาเบือนหน้าไปอีกทางเพื่อไม่ให้ภรรยาเห็นน้ำตาแห่งความปลื้มปิติ เขารู้สึกซาบซึ้งน้ำใจของภรรยาที่มีต่อเขาเป็นยิ่งนัก ตลอดชีวิตสมรสที่ยาวนาน มีตุ๊กตาไหมพรมเพียง 2 ตัวเท่านั้นแทนจำนวนครั้งที่ภรรยาได้โกรธเคืองเขา

หลังจากปวดคราบน้ำตาแล้ว เขาหันกลับมา ฝ่ายภรรยาพูดต่อ "คุณคงแปลกใจกับเงินก้อนนี้สินะ" ฝ่ายหญิงหยิบมันขึ้นมาแล้วพูดต่อว่า "มันเป็นเงินที่ได้มาจากการทยอยขายตุ๊กตาไปที่ละตัว ๆ ตลอด 50 ปีที่ผ่านมาค่ะ"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การให้อภัย และความอดทน เป็นสิ่งที่ช่วยประคับประคองความรักให้ยั่งยืน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 11 คุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 เข้าใจและอธิบายการประพฤติตนที่รู้จักละอาย เกรงกลัวต่อความชั่วและบาปได้

1.2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในการคิด พูด และกระทำได้

2. เนื้อหา

ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ ต้องมีใจสะอาด คิดแต่เรื่องที่เป็นมงคล สามารถควบคุมสติและจิตใจของตนไม่ให้ฟุ้งซ่าน รูป-รส-กลิ่น-เสียง-สัมผัส และของมีนเมาจนเกินกว่าเหตุ ท่านต้องเป็นตัวของตัวเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ในทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านคิด-พูด และกระทำ

ลูกเสือประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ คือ ลูกเสือต้องประพฤติตนให้ถูกต้องอยู่ในศีลธรรม อยู่ในกรอบประเพณี ละเว้นความชั่วและอกุศลกรรมต่างๆ ต้องมีหิริโอตตัปปะ คือรู้จักละอายต่อบาป เกลียดชัง และกลัวความชั่ว ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัล มีสติค่อยเหนี่ยวรั้งไม่ยอมให้ใจพาไปในทิศทางที่ผิดมีวาจาไพเราะ ไม่กล่าวส่อเสียดให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีจิตใจดีไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น รู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องเป็นตัวของตัวเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่าน คิด พูด และกระทำ

ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญต้องจำไว้ว่า การข้ามจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ นั้นมิได้เป็นแค่เพียงเรียนรู้ในการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ แต่ลูกเสือวิสามัญต้องใช้กฎของลูกเสือนั้นสำหรับปฏิบัติในด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ในปัจจุบันลูกเสือวิสามัญต้องเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น และอาจชักนำเขาเหล่านั้นให้ไปในทางที่ดีหรือชั่วได้ ถ้าลูกเสือวิสามัญปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือก็ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือก็อาจจะนำผู้อื่นไปในทางที่ไม่ดี เพราะฉะนั้นลูกเสือวิสามัญต้องยึดมั่นคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไว้ตลอดเวลาโดยที่มีได้หมายถึงการท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง ต้องจำแล้วนำไปประพฤติดีปฏิบัติจนเกิดความเคยชินเป็นปกตินิสัยแล้วจะประสบความสำเร็จในชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ “หิริโอตตัปปะ”

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปราย คนดี/ความดี คนชั่ว/ความชั่ว เกี่ยวกับความคิด พูดและการกระทำ ตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ TV หรือสื่ออื่นๆ

2) ทบทวนกฎของลูกเสือข้อที่ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยการวาจา ใจ และการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือข้อดังกล่าว และการไม่ปฏิบัติตามกฎของลูกเสือข้อดังกล่าว มีผลอย่างไร

3) แบ่งลูกเสือเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย สรุปลงกระดาษชาร์ต และนำเสนอ ดังนี้
กลุ่มที่ 1 การประพฤติชอบด้วยการ (กายกรรม) และผลของการประพฤติชอบ/ไม่ประพฤติชอบ
ด้วยกาย

กลุ่มที่ 2 การประพฤติชอบด้วยวาจา (วจีกรรม) และผลของการประพฤติชอบ/ไม่ประพฤติชอบด้วย
วาจา

กลุ่มที่ 3 การประพฤติชอบด้วยใจ (มโนกรรม) และผลของการประพฤติชอบ/ไม่ประพฤติชอบ
ด้วยใจ

(อภิปราย/สรุป 15 นาที นำเสนอ 5 นาที)

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปเพื่อสร้างนิสัยให้เป็นคนที่มีสะอาดกาย สะอาดใจ สะอาด
วาจา

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตพฤติกรรมการณ์การอภิปรายและการทำงานกลุ่ม

5.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นคนสะอาดกาย วาจา ใจ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการการประพฤติตนที่รู้จัก
ละอาย เกรงกลัวต่อความชั่ว

ภาคผนวกประกอบแผนการจกกิจกรรมที่ 24

เพลง

ลูกเสือไม่จับมือขวา

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา	ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน
มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้ำ)	ยื่นมือซ้ายออกมาพลงัน แล้วจับมือจับมือ
จับมือนั้นหมายถึงมิตร	เหมือนญาติสนิท ควรคิดยึดถือ
ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ (ซ้ำ)	เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

ใบความรู้

หิริโอตตัปปะ

คำว่า “หิริโอตตัปปะ” หมายถึงอะไร

หิริ ความละอายต่อบาปกรรมที่ตนกระทำนั้นยิ่งกว่าคนที่เป็นโรคร้ายแต่งตัวเรียบร้อยเข้าไปในที่สาธารณะ ย่อมมีความละอายแก่ใจตนเสมอ คนอื่นจะรู้เห็นหรือไม่ก็ตาม แต่ใจของตนรู้เห็นด้วยใจตนเองอยู่ตลอดเวลา

โอตตัปปะ ความกลัวต่อบาปกรรมที่ตนกระทำด้วยกาย วาจา และใจ อันจะเกิดมีขึ้นแก่ตน กลัวยิ่งกว่าเห็นอสรพิษ ย่อมไม่สามารถเข้าไปใกล้ได้ ความกลัวบาปที่เห็นด้วยใจ และกลัวด้วยใจนั้น ย่อมสะดุ้งหวาดเสียวอยู่เป็นนิจ เหมือนเป็นแผลที่หัวใจ ใครจะเจ็บปวดด้วยหรือไม่ก็ตาม ผู้นั้นย่อมเจ็บปวดอยู่คนเดียว ความละอายและความกลัวเหล่านี้ เปรียบเหมือนบุคคลผู้ละอายและกลัวบาปกรรมที่จะเมิดล่วงเกินศีลข้อนั้นๆ เมื่อมีความละอายและกลัวบาปกรรมอยู่อย่างนี้แล้ว ผู้นั้นย่อมมีสติระวังตัวอยู่ทุกเมื่อ แล้วมันจะล่วงละเมิดศีลข้อนั้นๆ ได้อย่างไร

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ต้นไม้

ต้นไม้ มีทั้งต้นไม้ยืนต้นและต้นไม้ล้มลุก ถ้าเป็นต้นไม้ใหญ่ (ต้นไม้ยืนต้น) จะมีกิ่งก้านสาขามีใบให้ความร่มเย็น เมื่อมันตายไป ใบก็นำมาทำปุ๋ย กิ่งก้าน ลำต้น เราก็นำมาใช้เป็นถ่านหรือนำไปสร้างบ้านทำประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย แล้วลูกเสื่อลองเปรียบเทียบกับตัวเรา ดูซิว่าต้นไม้ยังให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากมาย แต่มนุษย์ถ้าตายไปร่างกายก็เน่าเปื่อยไม่ได้ให้ประโยชน์อะไรแก่มนุษย์ได้เลย

ฉะนั้น เมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ เราควรจะทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด อย่าให้เขาพูดได้ว่าเกิดมาเสียชาติเกิด ต้นไม้ยังมีคุณประโยชน์มากกว่า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราควรทำความดีเมื่อยังมีชีวิตอยู่ให้ชนรุ่นหลังได้จดจำ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 2-3)

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การพูดจาสุภาพ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงคุณค่าของการพูดจาสุภาพ
- 1.2 มีแนวทางในการพูดจาสุภาพ
- 1.3 ฝึกทักษะการพูดจาสุภาพ

2. เนื้อหา

การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องอาศัยการพูดคุยนทนาเป็นการสื่อความเข้าใจ การพูดจาสื่อสารมีผลต่อสัมพันธภาพทั้งในทางทำลายหรือสร้างเสริม ความเข้าใจถึงการพูดจาสุภาพ หรือการสื่อสารที่สร้างสรรค์จะช่วยให้ลูกเสือสามารถสร้างมิตรภาพในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสมซึ่งก็คือ การใช้สรรพนามที่เหมาะสม มีหางเสียง มีสำเนียงที่สื่อถึงการให้เกียรติกับประเภทบุคคลที่สนทนาด้วย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้สำหรับผู้กำกับลูกเสือ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียนด้วย “การสวมบทบาทการพูดจา 2 แบบ” (นำเสนอสนทนาด้วยและไม่นำเสนอสนทนาด้วย)

2) ผู้กำกับลูกเสือชวนลูกเสือแสดงความรู้สึก สังเกตความแตกต่างของการพูดจาทั้ง 2 แบบ และผลที่ตามมา

- 3) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย “การพูดจาสุภาพ”
- 4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือทำตามใบกิจกรรม
- 5) หมู่ลูกเสือนำเสนอการสวมบทบาทผู้กำกับนำอภิปราย เพิ่มเติมชื่นชม สรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็น
ในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงคุณค่าของการพูดจาสุภาพ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

สวัสดี ขอโทษ และขอบคุณ

เมื่อเจอกันเราทักกันสวัสดี สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ
เมื่อผิดพลั้งขอภัยขอโทษที ขอโทษครับ/ขอโทษค่ะ
เมื่อจากกันยกมือไหว้สวัสดี สวัสดีครับ/สวัสดีค่ะ
เมื่อใครมีจิตไมตรีขอขอบคุณ ขอขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะ

ใบงาน

สถานการณ์

ชายและสิงห์เจอกันหน้าโรงเรียน ชายทักสิงห์ ๑ ตอบกลับมาดังนี้
บทบาทสมมติที่ 1

ชาย “สวัสดีสิงห์ เป็นไงมั่ง ?”

สิงห์ เหลือบตามองหน้า ไม่ตอบ ทำท่าจะเดินผ่านไป

ชาย “เฮ้ย เป็นไรหรือเปล่า ?”

สิงห์ “อย่ายุ่งได้มัย ร้าคาญ”

บทบาทสมมติที่ 2

- ชาย “สวัสดีสิงห์ เป็นไงมั่ง ?”
สิงห์ “สบายดี นายล่ะ ?”
ชาย “อ้อ เราก็สบายดี”
สิงห์ “กินข้าวมาหรือยัง ไปกินด้วยกันมัย ?”

ใบงาน

ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และหาวิธีการพูดจาที่สุภาพในสถานการณ์ต่อไปนี้ หมู่ละ 1 สถานการณ์ (เวลา 20 นาที) พร้อมแสดงบทบาทสมมติในที่ประชุม (หมู่ละ 5 นาที)

- หมู่ 1 รับโทรศัพท์จากคนไม่รู้จัก
หมู่ 2 พบคนแปลกหน้าถามเส้นทาง
หมู่ 3 ครูตำหนิ
หมู่ 4 ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนที่เก่งกว่า
หมู่ 5 ขอทราบข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน

ใบความรู้

ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์
มีคนรักสรรถ้อยร้อยจิต
แม่นพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจาฯ

สุนทรภู่

การพูดจาสุภาพ

การพูดจากันนั้นมีผลต่อสัมพันธภาพอย่างยิ่ง ดังคำกลอนที่ว่า “การเป็นต่อ รูปหล่อเป็นรอง” การพูดจาอย่างไรที่เรียกว่า “สุภาพ” พึงพิจารณาในหลายประเด็น ดังนี้

1. พูดด้วยความรู้สึกที่ดีต่อคนที่เราพูดด้วย การพูดคือการให้ความใส่ใจ ความรัก ความปรารถนาดี การให้เกียรติยกย่อง คำนึงถึงจิตใจคนฟังเสมอ
2. พูดด้วยท่าที ถ้อยคำและน้ำเสียงที่สุภาพมีหางเสียง ให้เกียรติ มีจังหวะที่เหมาะสม ไม่แย่งพูดขณะที่คนอื่นยังพูดไม่จบ สังเกตว่าผู้ฟังเข้าใจ ตามทันหรือไม่
3. พูดเหมาะสมกับกาลเทศะเช่น เหมาะกับบุคคล เวลา สถานที่

4. พุดแล้วให้ประโยชน์จึงพุด พุดแล้วไม่ได้ประโยชน์ เจ็บเสียดีกว่า ดังสุภาษิตที่ว่า
“พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง”
5. พุดเมื่อคนฟังพร้อมที่จะฟังเท่านั้น ถ้าคนฟังไม่พร้อม การพุดก็ไม่ได้ประโยชน์

เรื่องที่เป็นประโยชน์

พุดดีเป็นศรีแก่ตัว

มีบุตรเศรษฐีสามคน อยากได้ดอกบัว จึงชวนกันไปที่สระบัวแห่งหนึ่งซึ่งมีชายจุมูกแหงนเฝ้ารักษาอยู่ บุตรเศรษฐีคนที่หนึ่งได้พุดกับชายจุมูกแหงนที่เฝ้าสระบัวว่า

“ท่านผู้เจริญ ธรรมชาติผมและหนวดที่โกนแล้วยังงอกได้ฉันใดจุมูกของท่านคงงอกได้ฉันนั้น ขอท่านจงให้ดอกบัวแก่ข้าพเจ้าเถิด”

บุตรเศรษฐีคนที่สองพุดว่า “พืชที่เราหว่านลงในน่าย่อมงอกงามขึ้นได้ฉันใดจุมูกของท่านคงงอกได้ฉันนั้น ขอท่านจงให้ดอกบัวแก่ข้าพเจ้าเถิด”

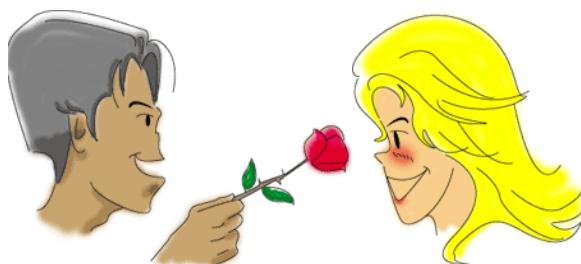
ชายจุมูกแหงนได้ฟังบุตรเศรษฐีทั้งสองพุดเอาแต่ได้เช่นนั้นก็โกรธ จึงไม่ให้ดอกบัวบุตรเศรษฐีคนที่สาม เมื่อเห็นชายจุมูกแหงนโกรธจึงพุดว่า

“ทั้งสองคนนั้นพุดไม่จริง ธรรมชาติจุมูกที่แหงนไปแล้วจะงอกขึ้นเหมือนผม หนวด และพืชนั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าพุดนี้เป็นความจริง ท่านจงให้ดอกบัวแก่ข้าพเจ้าเถิด”

ชายจุมูกแหงนได้ฟังบุตรเศรษฐีคนที่สามพุดดังนั้น จึงกล่าวว่า

“ท่านเป็นคนพุดจริง พุดถูก ข้าพเจ้าชอบใจ ไม่เหมือนสองคนที่พุดมาก่อนยกย่องข้าพเจ้าเกินความจริง ข้าพเจ้าจะให้ดอกบัวแก่ท่าน”

แล้วชายจุมูกแหงนก็หยิบดอกบัวมดใหญ่ให้แก่บุตรเศรษฐีคนที่สาม

ค้นจาก http://www.everykid.com/nitan/speak_the_truth.html วันที่ 29 มิถุนายน 2556

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “การพุดความจริงย่อมนำมาซึ่งผลตอบแทนที่ดี”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.2-3)

หน่วยที่ 12 สัมพันธภาพและการสื่อสาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 การเลือกคู่ครอง

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกคู่ครองที่เหมาะสม

2. เนื้อหา

หญิงชายมักให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคู่ครองที่แตกต่างกันคือ หญิงจะให้ความสำคัญกับคุณสมบัติที่เป็นคุณค่าภายในตนเป็นอันดับแรกแต่ชายมักเลือกคู่ครองโดยมองที่รูปลักษณ์ภายนอกเป็นอันดับต้นๆ การเลือกคู่ครองที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงคุณสมบัติที่ตรงกันจะมีผลต่อการมีชีวิตครอบครัวที่มีความสุขและยั่งยืน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน 1 และ 2

3.3 ใบความรู้

3.4 วัสดุประกอบใบงาน ได้แก่ กระดาษฟลิปชาร์ต, ปากกาหัวสั้กหลอด และกระดาษชิ้นเล็กสำหรับลูกเสือเขียนในการทำงานกลุ่ม 2 ครั้ง

3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่อง “ลูกเสือต้องการคบเพื่อนลักษณะใด” โดยไม่ต้องสรุป

2) ส้ารวจความเห็น “เมื่อลูกเสือโตเป็นผู้ใหญ่ จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะอย่างไร” ตามใบ

กิจกรรม 1

3) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมคำตอบทั้งหมด เขียนบนกระดาษฟลิปชาร์ตโดย แยก

ความเห็นตามเพศ ชาย-หญิง

4) ลูกเสือจับคู่เพศเดียวกัน ช่วยกันคิดว่า จากคุณสมบัติของคู่ครองที่ต้องการทั้งหมดบน กระดาษฟลิปชาร์ต ถ้าให้เลือกคุณสมบัติ 1 อย่าง ลูกเสือจะเลือกคุณสมบัติข้อใด

5) ผู้กำกับลูกเสือเขียนคุณสมบัติที่ถูกเลือกแยกตามเพศชาย-หญิงบนกระดาษฟลิปชาร์ต

6) แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน โดยคณะชายหญิงนั่งล้อมวง และให้อภิปรายตามประเด็นในใบกิจกรรม 2

7) ผู้แทนกลุ่มรายงาน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปแนวคิดที่ควรได้ตามใบความรู้

8) ลูกเสือแต่ละคนเขียนข้อความสั้นๆ “คู่ครองในอนาคตของฉัน.....” แล้วแลกกันอ่านในกลุ่ม

4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตความสนใจ และการมีส่วนร่วมการอภิปรายและ จากการรายงานผลงานกลุ่ม

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกคู่ครองโดยพิจารณาจากคุณสมบัติภายใน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

ยัม

ยัม ยัม กันเถอะนะ	ยัมแล้วพาคลายเสร้า
ยัมพาให้คลายเหงา	ยัมพาเราเพลินใจ
ยัมนั้นพาสุขล้ำ	ทำเรื่องยากเป็นง่าย
ยัมให้กันเมื่อไร	เรื่องร้ายจะกลายเป็นดี

ใบงาน

คำแนะนำ ลูกเสือแต่ละคนให้เลือกคุณสมบัติต่อไปนี้เพียง 3 ประการที่คิดว่าเป็นคุณสมบัติของคู่ครองที่ลูกเสือต้องการจะเลือกในอนาคต (ลูกเสืออาจเขียนคุณสมบัติอื่นๆที่นอกเหนือจากนี้ก็ได้) เขียนลงบนกระดาษชิ้นเล็กที่แจกให้ เขียน 1 คุณสมบัติต่อ 1 แผ่น โดยไม่ต้องเขียนชื่อ แต่ให้เขียนเพศของลูกเสือที่หัวกระดาษคำตอบ

(เวลา 5 นาที)

1. หน้าตาดี	11. ขยัน
2. ฉลาด	12. ทำอาหารเก่ง
3. เอื้อเฟื้อ	13. รักเดียวใจเดียว
4. ฐานะดี	14. สบายใจเมื่ออยู่ใกล้
5. เป็นนักกีฬา	15. มีความรับผิดชอบ
6. รักครอบครัว	16. พุดเก่ง
7. ซื่อสัตย์	17. แต่งกายดี
8. ใจเย็น	18. รูปร่างสมส่วน
9. สุขภาพดี	19. เรียนเก่ง
10. มีเสน่ห์	20. ประหยัด

ใบงาน 2

คำแนะนำ ลูกเสืออภิปรายกลุ่ม ตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย (เวลา 15 นาที) เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว
ส่งตัวแทนรายงาน

กลุ่มที่ 1-2

1. คุณสมบัติของคู่ครองในอนาคต(ในกระดาษฟลิปชาร์ท) ที่ลูกเสือชายและหญิงเลือกในครั้งแรก
ลูกเสือเห็นว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร
2. ในอนาคต ถ้าต้องเลือกคู่ครองจริงๆ ทำอย่างไรจึงจะแน่ใจว่า จะได้คู่ครองที่มีคุณสมบัติตรง
ตามที่เรต้องการ ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อมาอยู่เป็นครอบครัวเดียวกัน

กลุ่มที่ 3-4

1. เมื่อจะต้องเลือกคุณสมบัติเพียง 1 อย่าง ลูกเสือคิดว่าคุณสมบัติที่ลูกเสือชายกับลูกเสือหญิง
เลือกในครั้งที่สองมีความแตกต่างกันหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร
2. ถ้าจะต้องเลือกคู่ครองจริงๆในอนาคต ทำอย่างไรจึงจะแน่ใจว่า จะได้คู่ครองที่มีคุณสมบัติตรง
ตามที่เรต้องการ ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อมาอยู่เป็นครอบครัวเดียวกัน

ใบความรู้

แนวคิดที่ควรได้

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. คุณสมบัติของคู่ครองในอนาคต (ใน กระดาษฟลิปชาร์ท) ที่ลูกเสือชายและหญิง เลือกในครั้งแรก ลูกเสือเห็นว่า มีความ แตกต่างกันหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร	- จะเห็นว่าชาย-หญิงให้ความสำคัญกับ คุณสมบัติของคู่ครองที่ต่างกัน - หญิงมักให้ความสำคัญกับคุณสมบัติที่ เป็นคุณค่าภายในตนเป็นอันดับแรกๆ - ชายมักเลือกคู่โดยมองที่รูปลักษณ์ ภายนอกเป็นอันดับแรกๆ
2. เมื่อจะต้องเลือกคุณสมบัติเพียง 1 อย่าง ลูกเสือคิดว่าคุณสมบัติที่ลูกเสือชายกับลูกเสือ หญิงเลือกในครั้งที่สองมีความแตกต่างกัน หรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร	เมื่อให้เลือกคุณสมบัติประการเดียว ทั้งชาย และหญิงมักมีความเห็นที่ไม่ต่างกัน เนื่องจาก จริงๆแล้ว การเลือกคู่ครองเป็นเรื่องคุณค่า ของคนมากกว่ารูปลักษณ์ภายนอก
3. ถ้าจะต้องเลือกคู่ครองจริงๆในอนาคต ทำ อย่างไรจึงจะแน่ใจว่า จะได้คู่ครองที่มี คุณสมบัติตรงตามที่เรต้องการ ไม่ เปลี่ยนแปลงเมื่อมาอยู่เป็น ครอบครัวเดียวกัน	การเลือกคู่ครองควรใช้เวลาศึกษากันให้ถ่อง แท้ก่อน และควรเตรียมตัวให้มีความพร้อมทุก อย่าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาภายหลัง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คู่แท้

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ...มีครูกับลูกศิษย์นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งใกล้กับสนามหญ้าอันกว้างใหญ่ ทันใดนั้น ลูกศิษย์คนหนึ่งก็ถามขึ้นมาว่า

ลูกศิษย์ : อาจารย์ครับ ผมสงสัยจังเลยว่า เราจะหาคู่แท้เราเจอได้ไงครับ อาจารย์บอกผมหน่อยได้ไหมครับ?

อาจารย์ : จ้ะ เธอลองมองไปทางนั้นนะ ตรงนั้นนะ มีหญ้าเยอะแยะ เธอลองเดิน ไปหาหญ้าต้นที่สวยงามที่สุด แล้วเดินมาให้ครูสิ ต้นเดียวเท่านั้นนะ แต่ว่า เวลาเธอเดินเนี่ย เธอต้องเดินไป ข้างหน้าอย่างเดียวนะ ห้ามเดินถอยหลัง เข้าใจไหม

ลูกศิษย์ : ได้เลยครับ อาจารย์รอสักครู่นะครับ (ว่าแล้ว ก็วิ่งตรงไปยังสนามหญ้า) หลังจากนั้นไม่นาน...

ลูกศิษย์ : ผมกลับมาแล้วครับอาจารย์

อาจารย์ : ทำไมครูไม่เห็นต้นหญ้าสวยๆ ในมือเธอเลยล่ะ

ลูกศิษย์ : ตอนที่ผมเดินไปแล้วผมเจอต้นหญ้าสวย ๆ ผมก็คิดว่าเดี๋ยวก็คงเจอต้นที่สวยงามกว่านี้ ดังนั้นผมก็เลยไม่เดินมัน แล้วผมก็เดินไปเรื่อย รู้ตัวอีกที มันก็สุดสนามหญ้าแล้ว ครับ จะเดินกลับก็ไม่ได้ เพราะอาจารย์สั่งห้ามไว้

อาจารย์ : นั่นแหละ คือสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ต้นหญ้า ก็คือ คนที่อยู่รอบ ๆ ตัวเธอ ต้นหญ้าที่สวยงาม ก็คือ คนที่เธอชอบ ส่วนทุ่งหญ้า ก็คือ เวลา เวลาที่เธอจะหาคู่แท้ อย่างมัวแต่เปรียบเทียบ แล้วคิดว่าคงจะมีที่ดีกว่านี้ เพราะถ้ามัวแต่ เปรียบเทียบ เธอจะเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ อย่าลืมนะ... "เวลาไม่เคยย้อนกลับ"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการก่อนที่จะสายเกินไป

หน่วยที่ 13 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือสามารถรับการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อกำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

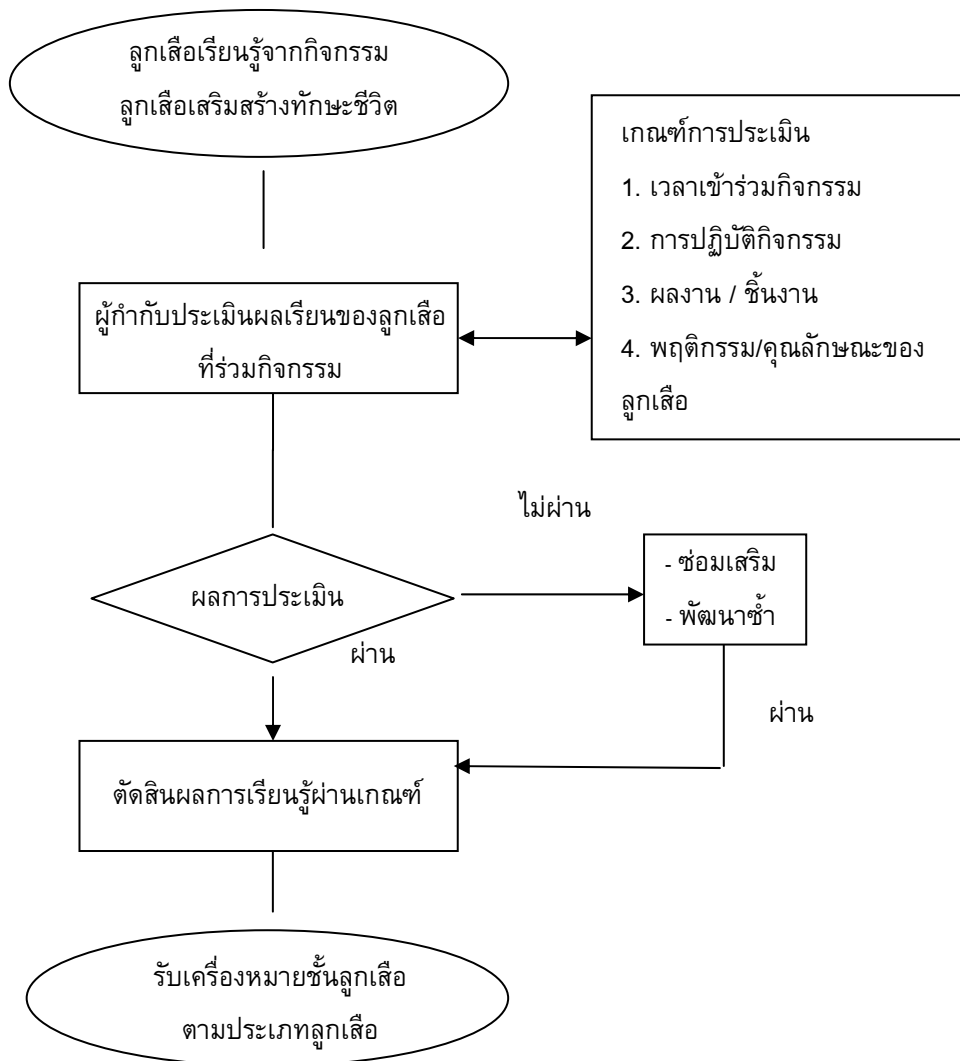
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Char กระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อ ประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	การพัฒนา
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 8 ครั้ง/ ปี 4 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	ไม่น้อยกว่า 6 รายการ/ ปี 2 รายการ/ ปี 2 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ เลื่อนชั้นและรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป

☐ ฉันมั่นใจว่าผ่าน

☐ ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน

☐ ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. ด้านทักษะลูกเสือ

มั่นใจมากกว่าจะ
ผ่านการประเมิน

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

☐ มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ

☐ พร้อมรับการประเมิน

☐ ไม่แน่ใจ

☐ ยังต้องพัฒนา/ ซ้อมเสริมบางเรื่อง

☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถพึ่งตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสีงแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิตถ้าแก้ไข
ปรับปรุงพฤติกรรม

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

2.2 พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทัศนคติสุขภาพ ไม่ดื่มเครื่องดื่มขมกรูบรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักร่างกายและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	1	2
1. ลูกเสือพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาชีพ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 พฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ*

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

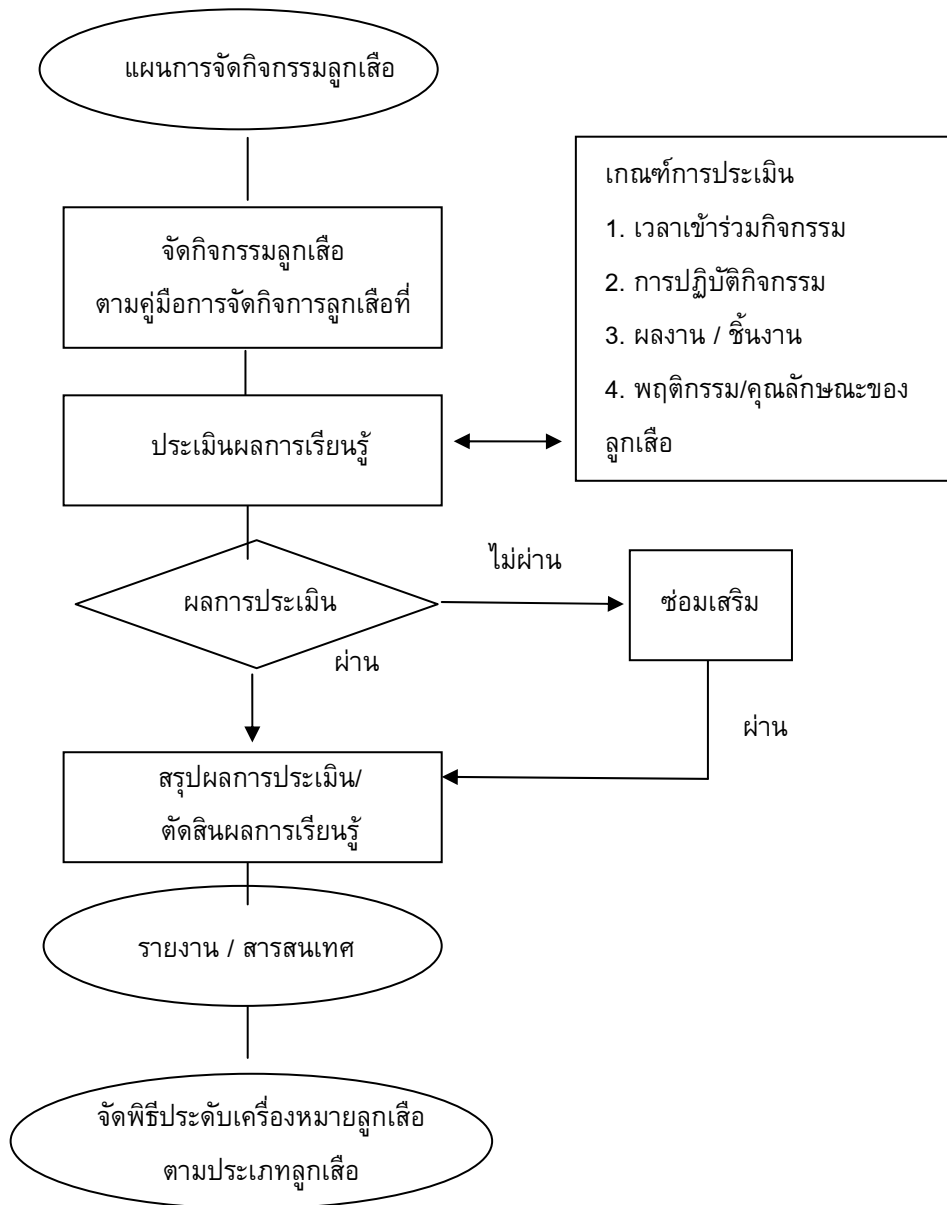
กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนเองและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

*การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
 - 1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
 - 1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้
 - 1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา
2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนขั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

 - 2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา
 - 2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน
2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำรวจ
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
 - (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
 - (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
 - (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล

- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) พึ่งตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา

ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง รอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของ

ตนเอง

- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก ผลลัพธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือ Bench Marking

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

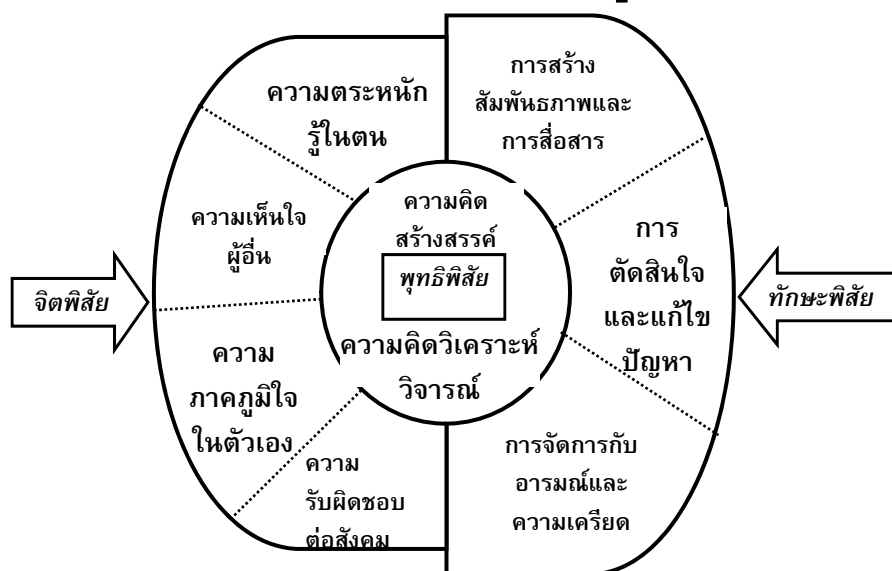
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแลฯ)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักอยู่ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัวรู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่รูปร่างและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 กลุ่ม 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง

ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

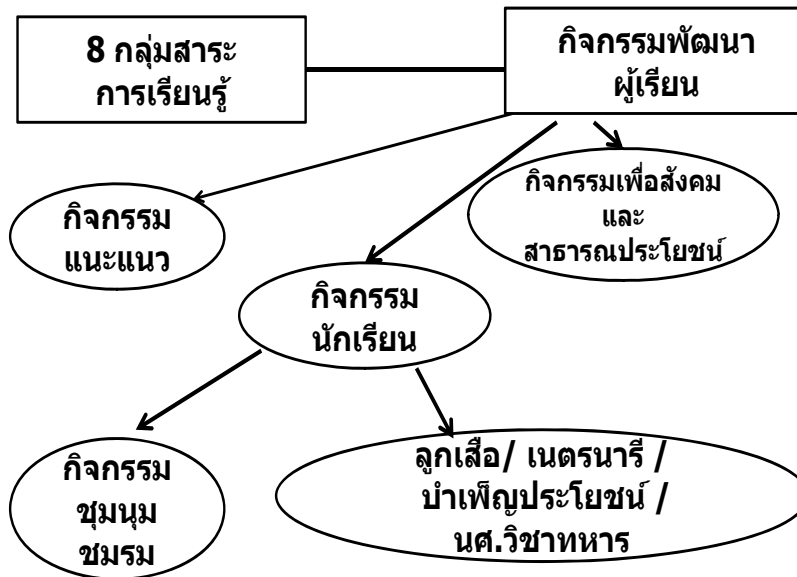
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

- 1.หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
- 2.หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน
รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ
คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศไทย ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศไทย

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาชีพพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขาวสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร่งรีบหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- 1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

- 1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 1.3 เล่านิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะ แขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระชับ เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผล ในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำงาน ทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว,
2522.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว,
2525.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14). โรงพิมพ์ CURUS
ลาดพร้าว, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15). โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว
, 2529.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 3 (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ CURUS ลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
4 – 6 (ลูกเสือสามัญ) , 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
(Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.

เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24

มีนาคม 2553

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wtpcts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาชิราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
154 ศาลาอิศราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108
website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511
website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารศูนย์วิจัยสุขภาพ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคาเบบ
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500
โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี
8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130
website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th